

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Hodnotící zpráva

**k výsledkům kontrol výkonu přenesené a samostatné
působnosti svěřené orgánům obcí, krajů a hlavního města Prahy
za léta 2017–2019**

květen 2020

Zpracoval odbor veřejné správy, dozoru a kontroly

Obsah

1. Úvod do hodnotící zprávy za léta 2017–2019	6
1.1 Hodnotící zpráva, její účel a struktura.....	6
1.2 Popis legislativních změn souvisejících s kontrolou působností svěřených ÚSC za léta 2017–2019.....	7
1.3 Aplikace kontrolního řádu a usnesení vlády č. 689/2013	7
1.3.1 Aplikace kontrolního řádu	7
1.3.2 Hodnocení protokolů o kontrole	8
1.3.3 Spolupráce kontrolních orgánů a aplikace usnesení vlády č. 689/2013	10
1.3.4 Plnění plánu kontrol	10
1.4 Standardy kontrol prováděných KÚ	11
1.5 Závěry a doporučení.....	13
2. Vyhodnocení opatření přijatých na základě doporučení vyplývajících z Hodnotící zprávy za léta 2014–2016	14
2.1 Opatření přijatá ÚSÚ na základě konkrétních a obecných doporučení uvedených v Hodnotící zprávě za léta 2014–2016.....	14
2.1.1 Konkrétní opatření přijatá ÚSÚ na základě konkrétních doporučení uvedených v Hodnotící zprávě za léta 2014–2016	14
2.1.2 Obecná doporučení přijatá ÚSÚ na základě konkrétních doporučení uvedených v Hodnotící zprávě za léta 2014–2016	15
2.2 Opatření přijatá KÚ a MHMP na základě konkrétních a obecných doporučení uvedených v Hodnotící zprávě za léta 2014–2016	15
2.2.1 Opatření přijatá KÚ a MHMP na základě konkrétních doporučení uvedených v Hodnotící zprávě za léta 2014–2016.....	15
2.2.2 Opatření přijatá KÚ a MHMP na základě obecných doporučení uvedených v Hodnotící zprávě za léta 2014–2016.....	16
3. Hodnocení vybraného úseku státní správy za období 2017–2019.....	18
3.1 Kontrolní činnost v gesci MV na úseku přestupků a veřejných sbírek	18
3.1.1 Kvalita výkonu agend přestupků a veřejných sbírek prováděných KÚ a MHMP.....	18
3.1.2 Kvalita výkonu agend přestupků a veřejných sbírek prováděných obcemi	19
3.2 Kontrolní činnost v gesci MV na úseku matrik	22
3.2.1 Kvalita výkonu matriční agendy prováděné KÚ a MHMP.....	22
3.2.2 Kvalita výkonu matriční agendy prováděné obcemi	23
3.3 Poznatky MS k aplikaci zákona o střetu zájmů	27
3.4 Poznatky ÚOHS z jeho dohledové činnosti.....	28
4. Kontrola výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům krajů a HMP za období 2017–2019	30
4.1 Vyhodnocení kontrolních zjištění za léta 2017–2019 dle jednotlivých ÚSÚ	30
4.2 Komparace kontrolních zjištění jednotlivých ÚSÚ za léta 2017–2019 s předchozími obdobími	39
4.3 Metodická pomoc poskytovaná ÚSÚ	43

4.3.1	Formy metodické pomoci poskytované ÚSÚ	43
4.3.2	Poskytování metodické pomoci a výkon kontrol provedených ÚSÚ z pohledu KÚ	44
5.	Kontrola výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům obcí v období 2017–2019.....	48
5.1	Základní informace týkající se zajištění kontrol výkonu přenesené působnosti	48
5.2	Vyhodnocení kontrolních zjištění dle jednotlivých oblastí výkonu přenesené působnosti za léta 2017–2019.....	52
5.2.1	Zaměření kontrol	52
5.2.2	Výsledky kontrol a uložená opatření	54
5.2.3	Hodnocení provedené KÚ dle jednotlivých oblastí	55
5.2.4	Vyjádření ÚSÚ k výsledkům kontrol provedených KÚ v některých oblastech výkonu přenesené působnosti	69
5.2.5	Výkon dozoru nad nařízeními obcí (NO) a obecně závaznými vyhláškami (OZV)	70
5.3	Kontroly ÚSÚ vůči obcím v období 2017–2019	71
6.	Shrnutí systémových nedostatků a aplikačních problémů na jednotlivých úsecích státní správy	74
6.1	Vyjádření ÚSÚ a KÚ k systémovým nedostatkům za léta 2017–2019, tj. nedostatkům zaznamenávaným většinou kontrolních orgánů, a k aplikaci příslušných právních předpisů	74
6.2	Vyjádření a hodnocení výkonu státní správy Kanceláří VOP za léta 2017–2019	89
6.2.1	Vyhodnocení aktuálního stavu oblastí, kde byly VOP identifikovány nedostatky v předchozím období.....	89
6.2.2	Obecné poznatky s dopadem do všech správních agend.....	91
6.2.3	SPOD	92
6.2.4	Zdravotnictví.....	94
6.2.5	Dopravně-správní agenda	94
6.2.6	Odkládání oznámení přestupků	95
6.2.7	Místní poplatky.....	95
6.2.8	Ochrana zvířat	96
6.2.9	Rovné zacházení	96
6.3	Shrnutí systémových nedostatků	99
6.3.1	Obecné systémové nedostatky	99
6.3.2	Systémové nedostatky na jednotlivých úsecích státní správy	100
7.	Kontrola výkonu samostatné a přenesené působnosti svěřené orgánům městských částí a městských obvodů v období 2017–2019	101
7.1	Základní informace týkající se zajištění kontrol výkonu samostatné a přenesené působnosti	101
7.2	Vyhodnocení kontrolních zjištění.....	102
8.	Kontrola výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům obcí a krajů za léta 2017–2019..	109
8.1	Kontrola výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům obcí prováděná MV	109
8.1.1	Předmět kontrol	109
8.1.2	Výsledky kontrol	109

8.1.3	Souhrn zjištěných porušení zákona	111
8.2	Kontrola výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům krajů	112
8.3	Přezkoumání hospodaření ÚSC za rok 2017 a 2018.....	113
8.3.1	Zabezpečení a rozsah přezkoumání hospodaření za rok 2017 a 2018.....	113
8.3.2	Výsledky z přezkoumání hospodaření krajů a regionálních rad regionů soudržnosti za roky 2017 a 2018 provedených MF.....	113
8.3.3	Výsledky přezkoumání hospodaření ÚSC provedených KÚ a MHMP v roce 2017 a 2018	115
8.3.4	Shrnutí procesu přezkoumání hospodaření ÚSC.....	115
9.	Závěry jednotlivých kapitol a navržená doporučení	117
9.1.1	Závěry a doporučení ke kapitole č. 1 - Úvod do hodnotící zprávy za léta 2017–2019	117
9.1.2	Závěry a doporučení ke kapitole č. 2 - Vyhodnocení opatření přijatých na základě doporučení vyplývajících z Hodnotící zprávy za léta 2014–2016	118
9.1.3	Závěry a doporučení ke kapitole č. 3 - Hodnocení vybraného úseku státní správy za období 2017–2019.....	118
9.1.4	Závěry a doporučení ke kapitole č. 4 - Kontrola výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům krajů a hlavního města Prahy za období 2017–2019.....	119
9.1.5	Závěry a doporučení ke kapitole č. 5 - Kontrola výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům obcí v období 2017–2019.....	120
9.1.6	Závěry a doporučení ke kapitole č. 6 - Shrnutí výsledků kontrol a systémových nedostatků.....	121
9.1.7	Závěry a doporučení ke kapitole č. 7 - Kontrola výkonu samostatné a přenesené působnosti svěřené orgánům městských částí a městských obvodů v období 2017–2019	122
9.1.8	Závěry a doporučení ke kapitole č. 8 - Kontrola výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům obcí a krajů za léta 2017–2019	123
9.2	Závěr	124
10.	Seznam tabulek, grafů a příloh	125

Seznam použitých zkratk			
Zkratka	Instituce, odbor, pojem	Zkratka	Instituce, odbor, pojem
AISEO	Agendový informační systém evidence obyvatel	MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
ČR	Česká republika	MÚ	Městský úřad
ČÚZK	Český úřad zeměměřický a katastrální	MV	Ministerstvo vnitra
DSO	Dobrovolný svazek obcí	MV – ODK; zpracovatel	Ministerstvo vnitra – veřejné správy, dozoru a kontroly
GŘ HZS ČR	Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky	MV – OSČ	Ministerstvo vnitra – odbor správních činností
HMP	Hlavní město Praha	MV – OVS	Ministerstvo vnitra – odbor všeobecné správy
HZS	Hasičský záchranný sbor	MZd	Ministerstvo zdravotnictví
ISEO	Informační systém evidence obyvatel	MZe	Ministerstvo zemědělství
ISÚI	Informační systém územní identifikace	MŽP	Ministerstvo životního prostředí
IZS	Integrovaný záchranný systém	NO	Nařízení obce
KÚ	Krajský úřad - obecně	Obec I. typu	Obec vykonávající přenesenou působnost pouze v základním rozsahu
KÚ JČ	Krajský úřad Jihočeského kraje	Obec II. typu	Obec s pověřeným obecním úřadem
KÚ JM	Krajský úřad Jihomoravského kraje	Obec III. typu nebo ORP	Obec s rozšířenou působností
KÚ KH	Krajský úřad Královéhradeckého kraje	OSPOD	Orgán sociálně-právní ochrany dětí
KÚ KV	Krajský úřad Karlovarského kraje	OÚ	Obecní úřad
KÚ LI	Krajský úřad Libereckého kraje	OZV	Obecně závazná vyhláška
KÚ MS	Krajský úřad Moravskoslezského kraje	OŽÚ	Obecní živnostenský úřad
KÚ OL	Krajský úřad Olomouckého kraje	PS PČR	Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky
KÚ PA	Krajský úřad Pardubického kraje	RÚIAN	Registr územní identifikace, adres a nemovitostí
KÚ PL	Krajský úřad Plzeňského kraje	SPOD	Sociálně-právní ochrana dětí
KÚ SČ	Krajský úřad Středočeského kraje	SSHR	Správa státních hmotných rezerv
KÚ ÚS	Krajský úřad Ústeckého kraje	ÚČSM	Územně členěné statutární město
KÚ VY	Krajský úřad Kraje Vysočina	ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
KÚ ZL	Krajský úřad Zlínského kraje	ÚOOÚ	Úřad pro ochranu osobních údajů
KŽÚ	Krajský živnostenský úřad	ÚPD	Územně plánovací dokumentace
MČ/MěO	Městská část/městský obvod	ÚS	Ústavní soud
MD	Ministerstvo dopravy	ÚSC	Územní samosprávný celek
MF	Ministerstvo financí	ÚSÚ	Ústřední správní úřad
MHMP	Magistrát hlavního města Prahy	ÚÚP	Úřad územního plánování
MK	Ministerstvo kultury	UV	Usnesení vlády
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj	VOP	Veřejný ochránce práv
MO	Ministerstvo obrany	VPS	Veřejnoprávní smlouva
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu	ZDVOP	Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí	ZOZ	Zkouška odborné způsobilosti
MS	Ministerstvo spravedlnosti		

Seznam použitých právních předpisů je uveden v příloze č. 1 tohoto materiálu.

ÚVOD

1. ÚVOD DO HODNOTÍCÍ ZPRÁVY ZA LÉTA 2017–2019

1.1 Hodnotící zpráva, její účel a struktura

MV od roku 2004 (kontrolní období 2002–2003) pravidelně zpracovává v tříletých intervalech (dříve dvouletých) analytický hodnotící materiál pro informování vlády o kvalitě přenesené a samostatné působnosti vykonávané ÚSC. Tento materiál je zpracován na základě podkladů zaslaných příslušnými orgány veřejné správy, shrnujících jejich kontrolní činnost. Hodnotící zpráva k výsledkům kontrol výkonu přenesené a samostatné působnosti svěřené orgánům obcí, krajů a HMP (dále jen „Hodnotící zpráva“) je aktuálně předkládána **za kontrolované období 2017–2019**. Hodnotící zpráva je výrazem koordinační role MV v oblasti veřejné správy svěřené orgánům ÚSC, tj. orgánům obcí, krajů a HMP.

Cílem a účelem Hodnotící zprávy je zejména:

- **komplexně informovat vládu o výkonu přenesené a samostatné působnosti** svěřené orgánům ÚSC na základě vyhodnocení kontrolní činnosti spolupracujících subjektů,
- **navrhnout adekvátní opatření v případech, kdy byly zjištěny zejména systémové nedostatky,**
- **upozornit na další skutečnosti,** jež mají vliv na výkon těchto působností,
- **zhodnotit vývoj kvalitativní úrovně výkonu přenesené a samostatné působnosti** díky komparaci s předešlými obdobími,
- **zhodnotit opatření přijatá** na základě předchozí Hodnotící zprávy za léta 2014–2016,
- **zhodnotit postupy a organizaci kontrol provedených jednotlivými úřady** a přispět ke zkvalitnění kontrolní činnosti, tj. zlepšení kvality vykonávaných kontrol.

Struktura Hodnotící zprávy za léta 2017–2019 navazuje na strukturu předchozích hodnotících zpráv. MV jakožto zpracovatel tohoto materiálu mj. pokračuje v koncepci, kdy je vždy jedna kapitola zaměřena na určitý úsek výkonu státní správy, přičemž tato Hodnotící zpráva se blíže věnuje oblastem přestupků, veřejných sbírek a matrik v gesci MV. Nově jsou do Hodnotící zprávy zahrnuty poznatky a informace o kontrolní činnosti MS a ÚOHS (blíže viz kap. č. 3).

Výsledky kontrol **přenesené působnosti** jsou v materiálu strukturovány dle jednotlivých kontrolních orgánů, kterými v ČR jsou:

- a) **ÚSÚ**, které kontrolovaly výkon přenesené působnosti vykonávané KÚ a MHMP (kap. č. 4),
- b) **KÚ**, které kontrolovaly výkon přenesené působnosti obcí (kap. č. 5); v této kapitole jsou zaznamenány i kontroly ÚSÚ vůči obcím,
- c) **Magistráty ÚČSM**, které kontrolují své MČ nebo MěO (kap. č. 7).

Oblast **samostatné působnosti** (kap. č. 8) je pak zhodnocena z hlediska příslušných kontrolních orgánů:

- a) **MV**, které kontroluje výkon samostatné působnosti ÚSC,
- b) **MF, KÚ a MHMP** provádějících přezkoumání hospodaření ÚSC.

Pozornost doporučujeme zaměřit **na kapitolu č. 6, v níž jsou sumarizovány systémové nedostatky a aplikační problémy** spojené s právní úpravou na jednotlivých úsecích státní správy.

Stručná **rekapitulace závěrů** Hodnotící zprávy a navržených doporučení je uvedena v závěrečné kapitole (kap. č. 9).

MV při zpracování Hodnotící zprávy **vycházelo z protokolů o kontrole a hodnocení výkonu státní správy na základě kontrolní činnosti, které zaslaly ÚSÚ, KÚ, MHMP a ÚČSM**. Připomínky a vyjádření k jednotlivým úsekům státní správy poskytla též Kancelář VOP.

1.2 Popis legislativních změn souvisejících s kontrolou působností svěřených ÚSC za léta 2017–2019

MV pravidelně každoročně aktualizuje materiál „*Přehled kontrolních činností ve veřejné správě*“ zahrnující především kontroly výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům ÚSC. Uvedený materiál je dostupný na internetových stránkách MV na adrese www.mvcr.cz/odk¹.

Všechny legislativní změny přijaté ve sledovaném kontrolním období 2017–2019 jsou podrobně popsány **v příloze č. 2 tohoto materiálu**.

1.3 Aplikace kontrolního řádu a usnesení vlády č. 689/2013

1.3.1 Aplikace kontrolního řádu

Koordinační a metodická role MV

MV – ODK aktivně koordinuje postupy dle kontrolního řádu a poskytuje metodickou pomoc napříč celou veřejnou správou. Jeho aktivita se projevuje těmito opatřeními:

- zpracování **odborných stanovisek ke kontrolnímu řádu** s možným dopadem na všechny kontrolní orgány ve veřejné správě (stanoviska dostupná na www.mvcr.cz/odk v sekci stanoviska odboru),
- zajišťováním odborných **školení zaměstnanců kontrolních orgánů k problematice kontrolního řádu**,
- poskytováním **právních stanovisek a odpovědí na konkrétní dotazy** ke kontrolnímu řádu, doporučování řešení konkrétních situací,
- **prezentací a koordinací postupů při setkáních s kontrolními pracovníky ÚSÚ a ÚSC, jako např.:**
 - pravidelná setkání k Hodnotící zprávě (v roce 2019 se uskutečnila 2 taková jednání),
 - koordinační jednání s MF k možnému překryvu kontrol samostatné působnosti obcí a přezkoumání hospodaření,
 - jednáním k možnosti kontroly pracovněprávních vztahů uskutečněné s MPSV a Státním úřadem inspekce práce,
 - metodická pomoc při zahájení kontrolní činnosti MS,
 - prezentace výsledků kontrol samostatné působnosti na setkáních s představiteli obcí a krajů.

„Kulatý stůl k zákonu o kontrole“

MV – ODK každoročně pořádá setkání „Kulatý stůl k zákonu o kontrole“, jehož cílem je nejen výměna názorů mezi jednotlivými účastníky, vedená snahou o nalezení konsenzu ve vztahu ke konkrétním situacím, se kterými se kontrolní orgány aktuálně v praxi setkávají a které se jeví z určitého hlediska jako sporné, ale též společné úvahy nad jednotlivými tématy či kritická rozprava o potřebnosti a smyslu související právní úpravy. Těchto diskuzních setkání se účastní představitelé akademické obce, zástupci ministerstev a jiných ÚSÚ, Nejvyššího kontrolního úřadu, Kanceláře VOP, České národní banky, Komory auditorů ČR a v neposlední řadě též orgánů státní správy a samosprávy. Zápisy z Kulatých stolů jsou dostupné na www.mvcr.cz/odk v sekci Konference a semináře odboru.

Závěr:

Ze zasláných vyjádření vyplývá, že aplikace kontrolního řádu **v obecné rovině nečiní problémy**.

Některé kontrolní orgány však upozornily na nejednotný přístup při aplikaci kontrolního řádu v rámci kontrol výkonu přenesené působnosti svěřené obcím ze strany některých ÚSÚ, které vznášejí požadavky nad rámec kontrolního řádu (např. ÚSÚ označil za pochybení to, že z oznámení o zahájení

¹ <http://www.mvcr.cz/odk2/clanek/informace-ke-kontrolle.aspx>

kontrol a z protokolů o kontrolách není zřejmé, zda se jedná o řádnou, mimořádnou nebo o následnou kontrolu).

KÚ by uvítaly, kdyby MV tyto různé názory na formální úpravu protokolů a oznámení o kontrolách v oblasti kontrol výkonu přenesené působnosti sjednotilo vydáním aktuálního vzoru těchto dokumentů, které by byly jednotné pro všechny kontrolní orgány.

Doporučení pro MV – ODK

V dalším kontrolním období projednat v rámci metodických dnů s KÚ a ÚSÚ problematiku nejednotného přístupu ÚSÚ při provádění kontrol z procesního hlediska. Zpracovat jako součást projektu „Standardy kontrol“ vzorové dokumenty související s kontrolou výkonu přenesené působnosti.

1.3.2 Hodnocení protokolů o kontrole

MV vycházelo při zpracování Hodnotící zprávy z celkem 229 z protokolů o kontrole zaslaných ÚSÚ, KÚ a ÚČSM. Obecně lze ze zaslaných protokolů o kontrole poukázat na následující nedostatky:

Vágně (nedostatečně) formulovaná kontrolní zjištění.

- Za zásadní problém MV obecně považuje **nedostatky ve „výrokové části“**, tedy formulaci kontrolního zjištění (závěru), jakožto hlavního cíle a smyslu provedené kontroly, tj. porovnání stavu požadovaného se stavem zjištěným.
- Nedostatkem je i situace, kdy **není zřejmé, jaké konkrétní ustanovení bylo prověřováno** (předmět kontroly) a s jakým výsledkem. Typicky se lze setkat s kontrolním zjištěním, které pouze bez dalšího konstatuje, že prověřovaný spis byl bez závad, chybí však uvedení, co bylo konkrétně posuzováno. Příp. je uváděno, že nebyly zjištěny žádné závažné nedostatky způsobující nezákonnost rozhodnutí.
- Neuvedení kontrolních zjištění ke všem ustanovením definovaného předmětu kontroly.
- **Praxi, kdy je pochybení spočívající v porušení zákona pouze označeno za individuální pochybení pracovníka a projednáno na místě, příp. za nedostatek formálního charakteru nezpůsobující nezákonnost rozhodnutí, přičemž není uvedeno jako porušení zákona, nepovažujeme za správnou.**

Příliš obecné označení posuzovaných podkladů.

- Protokol o kontrole např. uvádí, že „byly kontrolovány spisy za rok 2017“, přičemž fakticky byl kontrolován jen úzký výčet těchto spisů.

V případě porušení při kontrolách výkonu přenesené působnosti (kontrola státní správy dle § 19 kontrolního řádu) nejsou ukládána opatření k nápravě.

Obecně formulovaný předmět kontroly.

- Velmi častým jevem je vymezení předmětu kontroly pouze obecným odkazem na právní předpis, aniž by byla konkretizována prověřovaná ustanovení. Předmět kontroly (vymezení kontrolovaných ustanovení) by měl kopírovat údaje uvedené v pověření.

Označení konkrétního ustanovení právního předpisu vymezujícího pravomoc kontrolního orgánu k výkonu kontroly.

- V některých případech je pravomoc k výkonu kontroly vymezena obecně, nebo není vymezena vůbec.

Kontrolní úkon, jímž byla kontrola zahájena, a den, kdy byl tento kontrolní úkon proveden; poslední kontrolní úkon předcházející vyhotovení protokolu o kontrole a den, kdy byl tento kontrolní úkon proveden.

Nejčastějšími porušeními § 12 kontrolního řádu jsou:

- absence vyznačení prvního kontrolního úkonu,
- nesprávné označení úkonu, jímž byla kontrola zahájena (uveden úkon, jímž kontrola fakticky zahájena nebyla, tj. v případě zahájení předložením pověření uvedeno zahájení doručením oznámení o zahájení kontroly),
- chybějící datum zahájení kontroly,
- absence vyznačení posledního kontrolního úkonu,
- chybějící datum provedení posledního kontrolního úkonu,
- vyznačení posledního kontrolního úkonu je neurčité - např. je uváděno, že kontrolní skupina ukončila kontrolu na místě dne..., aniž by bylo konkretizováno, že toto se považuje za poslední kontrolní úkon.

Využití institutu přizvané osoby není zdůvodněno (absence označení přizvané osoby a důvodu jejího přizvání).

Chybné poučení o možnosti podat námitky, případně je zkrácena lhůta pro podání námitek, možnost vyjádření ke konceptu protokolu o kontrole.

- V protokolech se objevují poučení o možnosti podat námitky odkazující nesprávně na zákon o obcích či zákon o krajích, příp. poučení, která obsahují nesprávnou osobu, již se námitky podávají.
- Kontrolní orgán dává kontrolované osobě možnost vyjádření se ke „konceptu“ protokolu o kontrole, jež je při vyhotovení protokolu o kontrole zohledněno, avšak kontrolovaná osoba má i přesto možnost podat námitky. Ve svém důsledku je vytvářen jakýsi institut kvazinámitek s tím, že některá zjištění na základě podaného „vyjádření“ nejsou v protokolu o kontrole uváděna.

Protokol o kontrole neobsahuje datum jeho vyhotovení.

Neodeslání protokolu o kontrole neprodleně po jeho vyhotovení.

- Byť zákon výslovně nestanoví, že by protokol měl být doručen do 30 dnů od provedení posledního kontrolního úkonu, když stanoví toliko to, že protokol má být v této lhůtě vyhotoven, lze ze základních zásad správního řádu (srov. § 6 správního řádu) jednoznačně dovodit, že po vyhotovení protokolu (nikoli s prodlevou např. několika týdnů či měsíců) je třeba protokol neprodleně doručit kontrolované osobě.

Absence podpisu kontrolujících.

- Zpravidla pochybení spočívá v tom, že nejsou uvedeny podpisy všech kontrolujících, ale pouze podpis jednoho kontrolujícího (vedoucího kontrolní skupiny). Pokud je kontrolujících více, pak je třeba protokol opatřit podpisy všech kontrolujících. V podrobnostech k opatření protokolu podpisy při jeho odeslání elektronickou cestou viz blíže stanovisko MV - ODK č. 1/2017².

Nevyhotovení protokolu o kontrole v zákonné lhůtě.

- Protokol nebyl vyhotoven v zákonné 30denní (60denní lhůtě ve zvláště složitých případech) od provedení posledního kontrolního úkonu.

² <https://www.mvcr.cz/odk2/clanek/stanoviska-odk-2017.aspx>.

Závěr:

V předložených protokolech byly **nejčastěji shledány nedostatky, které lze označit za porušení § 12 kontrolního řádu**. Jedná se o taxativně vyjmenované náležitosti protokolu o kontrole.

S ohledem na výše uvedené nedostatky je třeba konstatovat, že někteří pracovníci kontrolních orgánů nejsou dostatečně obeznámeni s procesní úpravou danou kontrolním řádem, což ale není dáno nekvalitní právní úpravou.

Vyzdvihnout lze kvalitu protokolů o kontrole zpracovaných KÚ PL, KÚ MS, KÚ VY, MD, ČÚZK, SSHR, ÚOOÚ, ÚOHS a Magistrátem města Plzně.

Naopak nejvíce pochybení bylo zaznamenáno u protokolů o kontrole zpracovaných KÚ JČ, KÚ ZL, KÚ LI a MHMP.

1.3.3 Spolupráce kontrolních orgánů a aplikace usnesení vlády č. 689/2013

Pouze 5 ÚSÚ aplikovalo čl. 5 UV č. 689/2013, podle něhož ÚSÚ mohou mj. požádat KÚ o vyhodnocení výsledků kontrol výkonu přenesené působnosti na daném úseku, či o zaslání kopií protokolů o kontrole (**MZd, MPO, SSHR, ČÚZK a MPSV**).

Přestože kontrolní řád v § 6 umožňuje využít tzv. přizvanou osobu, z celkem 229 protokolů o kontrole a ze zasláných podkladů vyplývá, že tento institut využil pouze **SSHR**.

1.3.4 Plnění plánu kontrol

Obecně lze konstatovat, že ÚSÚ **většinou dodržely Plán kontrol na léta 2017–2019 zpracovaný MV**.

V této souvislosti je potřeba připomenout, že dle čl. 1 UV č. 689/2013 ÚSÚ provádějí kontroly **primárně dle zveřejněného plánu kontrol**, který zpracovává na začátku kontrolovaného období MV, a to ve spolupráci s ÚSÚ. O změně plánovaného termínu provedení kontroly musí být KÚ ze strany kontrolního orgánu **v dostatečném časovém předstihu informován, včetně odůvodnění změny**.

Cílem plánu kontrol je tedy koordinace kontrol a předvídatelnost kontrolních činností, přičemž ke změnám plánu kontrol by mělo docházet pouze ve výjimečných a odůvodnitelných případech. To se samozřejmě netýká mimořádných kontrol zaměřujících se na aktuální problém na určitém úseku státní správy.

Dodáváme, že dle UV č. 689/2013 ÚSÚ o změně plánu kontrol a o kontrolách nad rámec **informují MV – ODK vždy k 28. únoru následujícího roku**.

Podrobnosti k plnění plánu kontrol obsahuje **příloha č. 6 - Odchytky od plánu kontrol výkonu přenesené působnosti v období 2017–2019**. Plán kontrol krajů a HMP na léta 2020–2022 je dostupný na internetových stránkách www.mvcr.cz/odk³.

ÚSÚ změny realizace kontroly zpravidla následně oznámily MV. **GŘ HZS ČR systémově o změnách termínů kontrol MV – ODK neinformuje**.

KÚ KH ve svých podkladech uvedl, že **změny termínů kontrol provedených MF – odborem 39, MŽP a ČÚZK nebyly s KÚ předem prodiskutovány a zdůvodněny**. To samé konstatuje KÚ ÚS v případě kontroly provedené ČÚZK.

Komentář MF

K připomínce KÚ KH lze uvést, že zástupci MF - odboru 39 vždy předem telefonicky konzultují s příslušnými pracovníky KÚ přesný termín konání kontroly se stanovením konkrétních dnů v plánovaném měsíci, a to především s přihlédnutím k jejich neodkladným pracovním povinnostem, i s ohledem na jejich případnou plánovanou osobní nepřítomnost na pracovišti např. z důvodu konání

³ <https://www.mvcr.cz/odk2/clanek/informace-ke-kontrolce.aspx>.

služební cesty nebo čerpání řádné dovolené. Posun termínu kontroly KÚ KH byl realizován na základě sdělení, že v daném termínu bude odpovědný pracovník čerpat řádnou dovolenou. MF tuto informaci akceptovalo a odložilo vykonání kontroly na bezprostředně následující měsíc.

Komentář ČÚZK

Výše uvedené tvrzení KÚ KH a KÚ ÚS je nepravdivé. ČÚZK všechny změny termínů vždy s KÚ projednává před stanovením konkrétního data kontroly. Skutečnost, že některé tyto změny termínů byly projednány telefonicky či prostřednictvím e-mailu, avšak již nebyly zaznamenány ve spisu, neznamená, že nebyly předem projednány.

KÚ PA

Určitou nejasností je tvorba plánu kontrol ÚSÚ, kdy postrádáme v průběhu sledovaného období případnou aktualizaci celkového plánu kontrol ÚSÚ, nebo případně větší informovanost o případných kontrolách, které byly do celkového plánu doplněny, či budou na našem KÚ vykonány.

Komentář zpracovatele

Plán kontrol výkonu přenesené působnosti zpracováván na základě UV č. 689/2013 zahrnuje toliko standardní kontroly přenesené působnosti na úsecích vyjmenovaných v příloze tohoto UV. Plán kontrol tedy neobsahuje veškeré kontroly vykonané u KÚ. KÚ PA ve svých podkladech uvedl nad rámec i kontroly, které svým předmětem nespádají do zmíněného plánu kontrol, neboť se jedná o kontroly konkrétních projektů financovaných z dotací, kontroly ze strany Nejvyššího kontrolního úřadu či kontrolních orgánů odlišných od ÚSÚ (např. Oblastní inspektorát práce, Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR). Dodáváme, že UV č. 689/2013 s aktualizací plánu kontrol nepočítá, neboť dle čl. 1 odst. 6 *o změnách v plánu kontrol informuje příslušný ústřední správní úřad MV jedenkrát ročně, a to vždy k 28. únoru následujícího roku*, tj. ex post.

1.4 Standardy kontrol prováděných KÚ

Na základě dlouholeté zkušenosti s aplikací postupů dle kontrolního řádu se MV rozhodlo k vytvoření „Standardů kontrol“ za účelem předcházení procesním nedostatkům při výkonu kontrol.

Ustanovení § 12 odst. 2 kompetenčního zákona svěřuje MV koordinační roli v oblasti postupů podle kontrolního řádu, jež je konkretizována v UV č. 689/2013. **MV – ODK** proto na základě vlastní kontrolní činnosti a jako zpracovatel Hodnotící zprávy mj. **posuzuje soulad protokolů o kontrole s kontrolním řádem**, tj. posuzuje splnění procesních povinností daných tímto právním předpisem. MV – ODK zároveň poskytuje metodickou pomoc při aplikaci kontrolního řádu a pořádá odborné semináře, jako je například pravidelný „Kulatý stůl k zákonu o kontrole“⁴.

Na základě této činnosti si nelze nepovšimnout značně rozdílné obsahové kvality jednotlivých protokolů o kontrole, a to jak v rámci jednotlivých agend, tak i KÚ. Za zásadní nedostatky, jež sice nelze ve většině případů považovat za rozporné s § 12 kontrolního řádu, ale jsou pro kontrolovanou osobu, resp. adresáty protokolu klíčové, je možné obecně považovat **nedostatky ve „výrokové části“**, která je v protokolu o kontrole stěžejní.

Přestože takovéto protokoly o kontrole mohou formálně obsahovat náležitosti předpokládané kontrolním řádem, nelze z důvodu věcné povrchnosti a obecnosti srovnat jejich kvalitu a v konečném důsledku tak relevantně posoudit kvalitu výkonu veřejné správy na daném úseku. Dalším podstatným nedostatek, který znemožňuje vypovídající porovnání výsledků kontrol, je **nejednotné posuzování jednotlivých kontrolních zjištění**, tj. zda dosahují intenzity porušení zákona.

⁴ <https://www.mvcr.cz/odk2/clanek/kulaty-stul-ke-kontrolnimu-radu.aspx>.

Tato skutečnost vyplynula i z komparace výsledků kontrol provedených KÚ, kdy počty zjišťovaných porušení zákona se u jednotlivých KÚ zásadně liší, a to i v rádech stovek porušení, např. na úseku vnitřních věcí, dopravy či financí (blíže viz kapitoly 5.2.1 a 5.2.2).

MV – ODK jako možné řešení tohoto stavu navrhl **zpracování tzv. standardů kontrol ústředními správními úřady** na jejich úsecích státní správy **určených pro KÚ** při jejich kontrolní činnosti vůči obcím.

Primárním cílem je **zvýšit kvalitu kontrol** výkonu státní správy prováděných KÚ. Sekundárním cílem, neméně důležitým, je **propojení se vzděláváním úředníků** ÚSC a následné zlepšení úrovně výkonu státní správy na jednotlivých úsecích veřejné správy. Lze proto doporučit, aby předmětem kontrol výkonu přenesené působnosti prováděných KÚ u obcí byl i zákon o úřednících ÚSC, zejména to, zda úřední osoby splňují požadované kvalifikace pro výkon dané správní činnosti.

Přínosem standardů by byla **srovnatelnost závěrů kontrol** a jejich nezpochybnitelná vypovídající hodnota.

ÚSÚ by ve standardech měly zejména stanovit:

- přehled právních předpisů, jejichž dodržování podléhá kontrole,
- základní předmět kontrol konkrétními ustanoveními, tzn. vymezit **ustanovení** jednotlivých právních předpisů, jejichž dodržování by mělo být **minimálně kontrolováno** (zde je prostor určit ustanovení, která jsou pro srovnatelnost výkonu přenesené působnosti v té které oblasti zásadní),
- **kritéria posuzování kontrolních zjištění** (je třeba formulovat obvyklá kontrolní zjištění, s nimiž se KÚ standardně setkávají, a konstatovat, zda je považovat za porušení zákona – **vyjádření právního názoru ÚSÚ**),
- opatření k nápravě nebo prevenci nedostatků.

Zamýšleným přínosem standardů je:

- zjednodušení výkonu kontrol prováděných KÚ,
- zkvalitnění protokolů o kontrole,
- **jednotné posuzování obdobných kontrolních zjištění,**
- **srovnatelnost kontrolních závěrů,**
- vyšší vypovídající hodnota.

Realizace projektu

Je nutné dodat, že úmyslem standardů není nikterak omezovat kontrolní činnost KÚ, a pokud KÚ kontroluje celou šíři přenesené působnosti na daném úseku, bude moci tak činit i po zavedení standardů. Naopak podstatou standardů je zjednodušení kontrolní činnosti KÚ a zejména srovnatelnost kontrolních závěrů, neboť **ÚSÚ by ve zpracovaných standardech měly vyjádřit svůj právní názor na jednotlivá kontrolní zjištění**. Standardy je proto třeba vnímat jako **jeden z nástrojů metodické pomoci**.

Možnost standardů byla s ÚSÚ diskutována na pracovních poradách v květnu a září 2019. Z této diskuze vyplynulo, že jako vhodné se v první fázi jeví vyzkoušení pilotního projektu s vybranými ÚSÚ. Pilotní projekt byl **podpořen i Grémiem ředitelů KÚ** (viz usnesení z jednání konaného ve dnech 14. - 15. 11. 2019). Očekáváme proto úzkou spolupráci s KÚ na zpracování standardů.

Dne 29. 1. 2020 se uskutečnilo pracovní jednání za účasti zástupců **MS, MF, MŠMT, MPSV a ČÚZK**, na němž byly diskutovány základní parametry standardů a byl dohodnut harmonogram jednotlivých fází zpracování. V pilotní fázi budou zpracovány následující agendy:

1. Místní poplatky – zpracuje MF,
2. Přezkoumání hospodaření – zpracuje MF,
3. Sociálních služby – zpracuje MPSV,
4. Sociálně-právní ochrana (vybraný úsek) – zpracuje MPSV,

5. Střet zájmů – zpracuje MS,
6. Agenda ČÚZK - zpracuje ČÚZK,
7. Financování regionálního školství – zpracuje MŠMT.

První verzi standardů zpracují vybrané ÚSÚ **do konce června 2020** a následně po projednání s KÚ bude pilotní projekt **ověřován v praxi od ledna 2021**. Po vyhodnocení pilotní fáze bude zváženo vhodné legislativní ukotvení.

1.5 Závěry a doporučení

- Veškeré legislativní změny uvedené ÚSÚ jsou popsány v příloze č. 2.
- Aplikace kontrolního řádu dle vyjádření kontrolních orgánů obecně nezpůsobuje problémy.
- V předložených protokolech o kontrolách byly nejčastěji shledány nedostatky, které lze označit za porušení § 12 kontrolního řádu (náležitosti protokolu o kontrole).
- Čl. 5 UV č. 689/2013, jenž upravuje možnosti spolupráce kontrolních orgánů, je ÚSÚ využíván minimálně, a to jen některými ÚSÚ.
- Vyjma MK na úsecích periodického tisku a vydávání neperiodických publikací provedly ve sledovaném období všechny věcně příslušné ÚSÚ kontrolu KÚ a MHMP.
- V některých případech bylo zjištěno, že ÚSÚ neprojednávají změnu plánu kontrol s KÚ a následně neinformují MV.
- MV – ODK připravuje s vybranými ÚSÚ pilotní projekt standardizace kontrol realizovaných KÚ vůči obcím.

Doporučení pro ÚSÚ

- Při změně termínu kontroly v dostatečném časovém předstihu informovat KÚ či MHMP, včetně odůvodnění změny, tak jak požaduje čl. 1 UV č. 689/2013.

Doporučení pro MV – ODK

- V dalším kontrolním období projednat v rámci metodických dnů s KÚ a ÚSÚ problematiku nejednotného přístupu ÚSÚ k provádění kontrol z procesního hlediska. Zpracovat jako součást projektu „Standardy kontrol“ vzorové dokumenty související s kontrolou výkonu přenesené působnosti.

Doporučení pro MV – ODK, MF, MPSV, MŠMT, MS, ČÚZK

- Aktivně spolupracovat za koordinace MV – ODK na pilotním projektu standardů kontrol výkonu přenesené působnosti obcí dle dohodnutého harmonogramu.

Doporučení pro KÚ

- Spolupracovat na pilotním projektu standardů kontrol výkonu přenesené působnosti obcí.
- Postupovat dle standardů kontrol po jejich zavedení (předpoklad je od 1. 1. 2021).

OPATŘENÍ Z PŘEDCHOZÍHO OBDOBÍ

2. VYHODNOCENÍ OPATŘENÍ PŘIJATÝCH NA ZÁKLADĚ DOPORUČENÍ VYPLÝVAJÍCÍCH Z HODNOTÍCÍ ZPRÁVY ZA LÉTA 2014–2016

MV předložilo vládě ČR Hodnotící zprávu k výsledkům kontrol výkonu působnosti ÚSC za léta 2014–2016 s využitím podkladových materiálů jednotlivých ÚSÚ, KÚ, ÚČSM a dalších subjektů.

Vláda ČR Hodnotící zprávu projednala dne 14. 6. 2017, přičemž ji vzala na vědomí a přijala UV č. 446. Na základě tohoto usnesení vláda uložila jednotlivým ministrům analyzovat závěry Hodnotící zprávy a přijmout ve své působnosti odpovídající opatření.

ÚSÚ v srpnu 2017 přijaly na základě doporučení vyplývajících z Hodnotící zprávy za léta 2014–2016 řadu opatření pro kontrolované období 2017–2019. Přijatá opatření jsou shrnuta v této kapitole a v přílohách č. 3 a č. 4.

2.1 Opatření přijatá ÚSÚ na základě konkrétních a obecných doporučení uvedených v Hodnotící zprávě za léta 2014–2016

2.1.1 Konkrétní opatření přijatá ÚSÚ na základě konkrétních doporučení uvedených v Hodnotící zprávě za léta 2014–2016

Níže jsou uvedena konkrétní opatření přijatá ÚSÚ ke konkrétním doporučením uvedeným v Hodnotící zprávě za léta 2014–2016.

- Zpracovat stanovisko ve spolupráci s MV ke vztahu zákona o přezkoumávání hospodaření ke kontrolnímu řádu s důrazem na pověření ke kontrole.

Vyjádření MF

Stanovisko bylo zpracováno a zpřístupněno KÚ dne 1. 10. 2018 v aplikaci sharepoint⁵.

- Přijmout legislativní změny na úseku zemědělství a životního prostředí ve vztahu k pověření ke kontrole ve formě průkazu.

MZe k plnění tohoto úkolu sdělilo, že zatím není uvažováno o zavedení průkazu pro kontrolní činnosti.

MŽP k pověření ke kontrole ve formě průkazu uvádí, že ve vládním návrhu zákona o odpadech a ve vládním návrhu zákona o výrobcích s ukončenou životností je nově zakotven průkaz **vydaný příslušným kontrolujícím orgánem, který je současně pověřením ke kontrole (§ 155 návrhu zákona o odpadech a § 135 návrhu zákona o výrobcích s ukončenou životností).**

KÚ i nadále doporučují přijmout legislativní změnu ve vztahu k pověření ke kontrole ve formě průkazu z důvodu administrativního zatížení při vystavování individuálních pověření. Konkrétně **KÚ MS** uvádí, že absence průkazů způsobuje aplikační problémy na daném úseku. Stejně tak **KÚ JM** zmiňuje, že právní předpisy na úseku zemědělství stále nebyly plně přizpůsobeny kontrolnímu řádu, když nepočítají s možností průkazu jako pověření ke kontrole a ke každé kontrole je nezbytné vystavovat individuální pověření, jako například v oblastech lesního hospodářství, myslivosti, rybářství či ochrany zvířat proti týrání.

⁵ <https://share.mfcr.cz/prezkumhospodareni/>

2.1.2 Obecná doporučení přijatá ÚSÚ na základě konkrétních doporučení uvedených v Hodnotící zprávě za léta 2014–2016

Na základě zjištěných nedostatků z předchozího období vyplynulo několik **obecných doporučení** pro všechny ÚSÚ, jejichž **výčet** uvádíme níže. Přijatá opatření ÚSÚ jsou podrobně popsána **v příloze č. 3 - Opatření přijatá na základě obecných doporučení vyplývajících z HZ za léta 2014–2016 – ÚSÚ**.

- Z důvodu srozumitelnosti pro kontrolované osoby důsledně při formulaci kontrolních zjištění dodržovat kontrolní řád, kdy je třeba uvést zjištěný stav věci (výrok) s uvedením nedostatků a označením právních předpisů, které byly porušeny, včetně uvedení podkladů, z kterých tato kontrolní zjištění vycházejí.
- V případě, že plnění povinností stanovených InfZ nebylo v období 2014–2016 kontrolováno, doporučujeme zařadit tuto oblast do předmětu kontrol.
- Při realizovaných kontrolách důsledně zaznamenávat zjištěný nesoulad s právními předpisy do protokolů.
- Analyzovat nedostatky zjišťované kontrolními orgány, přijmout adekvátní opatření, případně zvážit legislativní změny na daném úseku.
- Zvážit ukládání opatření k odstranění nebo prevenci nedostatků zjištěných kontrolou a v této souvislosti využívat následných kontrol či podání písemné zprávy o odstranění nebo prevenci zjištěných nedostatků.
- Využívat nástrojů UV č. 689 z 11. 9. 2013, kontrolního řádu a ostatních nástrojů pro trvalé průběžné ověřování kvality výkonu státní správy přenesené na orgány obcí.
- Na vybraných úsecích, na které upozornila Kancelář VOP, analyzovat připomínky a podněty a následně je zohlednit při realizaci dané agendy, při výkonu kontrolní činnosti a při poskytování metodické pomoci.
- Upřesňovat na základě výsledků uvedených v Hodnotící zprávě za léta 2014–2016 předmět kontrol výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům obcí.
- Analyzovat poznatky zjišťované magistráty ÚČSM a přijmout opatření na svém úseku státní správy.

2.2 Opatření přijatá KÚ a MHMP na základě konkrétních a obecných doporučení uvedených v Hodnotící zprávě za léta 2014–2016

2.2.1 Opatření přijatá KÚ a MHMP na základě konkrétních doporučení uvedených v Hodnotící zprávě za léta 2014–2016

Níže je uvedeno vyjádření KÚ a MHMP k přijetí konkrétních opatření na základě konkrétních doporučení uvedených v Hodnotící zprávě za léta 2014–2016.

- **Přijmout opatření zejména v interní kontrole tak, aby byl zkvalitněn výkon přenesené působnosti na úsecích, u nichž bylo zjištěno porušení právních předpisů.**

Vyjádření MHMP

1) Na úseku silničního provozu MHMP provedl nezbytné kroky k získání dalších pověření k výkonu státního odborného dozoru ve věcech silničního provozu. Současně se připravuje realizace tvorby specializovaných kontrolních skupin plnicích současně i funkce metodické.

2) Na úsecích kompetence odboru živnostenského a občanskosprávního MHMP byla opatření přijata a pravidelně vyhodnocována.

3) Na úseku ochrany životního prostředí jsou lhůty pro seznámení se se spisovým materiálem ukládány v přiměřené délce pro náležité uplatnění práv účastníky, je dbáno na řádné uvádění identifikačních údajů účastníků řízení, přesné citace právních předpisů v rozhodnutích a uvádění čísel jednacích. Je vyvíjena maximální snaha o dodržování zákonných lhůt k vyřizování spisů (které jsou vzhledem ke složitosti některých kauz velice krátké). Je důsledně dbáno na používání předepsaných formulářů pro

podávání žádostí, důsledně je dbáno na dodržení všech podmínek a lhůt pro vydání kolaudačního souhlasu.

4) Odbor bezpečnosti MHMP k porušení § 12 odst. 1 písm. b), f), g) a i) kontrolního řádu, zjištěnému kontrolním orgánem MV, přijal nápravné opatření k nedostatku spočívajícímu v chybějícím uvedení kontrolního úkonu, jímž byla kontrola zahájena, a dne, kdy byl tento kontrolní úkon proveden, posledního kontrolního úkonu předcházejícího vyhotovení protokolu o kontrole a dne, kdy byl tento kontrolní úkon proveden, úpravou šablony, podle které zaměstnanci odboru zpracovávají protokoly o kontrolách výkonu přenesené působnosti na úřadech MČ tak, aby všechny protokoly splňovaly veškeré náležitosti stanovené kontrolním řádem.

5) Na úseku výkonu přenesené působnosti v oblasti dopravy bude příslušným odborem pozemních komunikací a drah MHMP kladen zvýšený důraz na metodiku kontrol a kontrolu protokolů ze strany vedoucích skupin a následně vedoucích oddělení. Rovněž budou v praxi zúročeny výtky ze strany kontrolujících orgánů - MD a MV.

- **V dalším kontrolovaném období zintenzivnit kontrolní činnost zejména vůči obcím I. typu.**

Vyjádření KÚ KH

Ředitelka KÚ uložila trvalý úkol vedoucím odborů z porady vedoucích odborů ve znění: „u obcí I. typu, pokud vykonává agendu přenesené působnosti, zařadit minimálně 4 obce do pololetního plánu kontrol“ - realizováno od 1. pololetí 2015, viz zveřejněné plány <http://www.kr-kralovehradecky.cz/scripts/detail.php?pgid=1703>.

Vyjádření KÚ PA

KÚ ve sledovaném období zintenzivnil kontrolní činnost vůči obcím I. typu, což se samozřejmě promítlo do plánů kontrol jednotlivých odborů KÚ a následně i výstupů z kontrol ve formě protokolů.

Vyjádření KÚ SČ

KÚ zintenzivnil kontroly výkonu přenesené působnosti obcí I. typu. V kontrolním období 2014–2016 provedeno 307 kontrol u obcí I. typu. V kontrolním období 2017–2019 provedeno 438 kontrol u obcí I. typu. Nárůst o 131 kontrol, tj. o 43 %.

Vyjádření KÚ VY

Kontrolní činnost vůči obcím I. typu na provozování veřejného pohřebiště bude prováděna v následujících kontrolních obdobích. Kontroly na úseku krizového řízení, bezpečnosti a obranného plánování jsou vykonávány u ORP. Odbor územního plánování a stavebního řádu v hodnoceném období zvýšil počet kontrol u obcí I. typu. Časové a personální limity na úseku životního prostředí dovolily udržet rozsah kontrolní činnosti vůči ORP a obcím II. typu, nikoli vůči ostatním OÚ. Na úseku veřejného opatrovnictví aplikováno, provedeny 2 kontroly, na rok 2020 plánováno dalších 9 kontrol.

2.2.2 Opatření přijatá KÚ a MHMP na základě obecných doporučení uvedených v Hodnotící zprávě za léta 2014–2016

Hodnotící zpráva za léta 2014–2016 formulovala následující obecná doporučení adresovaná KÚ a MHMP.

- Z důvodu srozumitelnosti pro kontrolované osoby důsledně při formulaci kontrolních zjištění dodržovat kontrolní řád, kdy je třeba uvést zjištěný stav věci (výrok) s uvedením nedostatků a označením právních předpisů, které byly porušeny, včetně uvedení podkladů, z kterých tato kontrolní zjištění vycházejí.
- Při své činnosti aplikovat doporučení ČÚZK v oblasti zápisů do RÚIAN.
- V případě, že plnění povinností stanovených InfZ nebylo v období 2014–2016 kontrolováno, doporučujeme zařadit tuto oblast do předmětu kontrol.

- Na vybraných úsecích, na které upozornila Kancelář VOP, analyzovat připomínky a podněty a následně je zohlednit při realizaci dané agendy, při výkonu kontrolní činnosti a při poskytování metodické pomoci.

V souladu s doporučením postupovaly **KÚ PA a KÚ SČ**, jež navýšily počet kontrol obcí I. typu.

Doporučení navýšit počet kontrol nerespektovaly **KÚ KH a KÚ VY**.

Stejně tak **v případě MHMP** uvádíme, že i přes přijatá opatření se **počet zjištěných pochybení zdvojnásobil**.

Je možné konstatovat, že KÚ se navrženými doporučeními **zabývaly**, přičemž **konkrétní přijatá opatření jsou uvedena v příloze č. 4**.

PŘESTUPKY, VEŘEJNÉ SBÍRKY, MATRIKY, STŘET ZÁJMŮ, HOSPODÁŘSKÁ SOUTĚŽ

3. HODNOCENÍ VYBRANÉHO ÚSEKU STÁTNÍ SPRÁVY ZA OBDOBÍ 2017–2019

3.1 Kontrolní činnost v gesci MV na úseku přestupků a veřejných sbírek

3.1.1 Kvalita výkonu agend přestupků a veřejných sbírek prováděných KÚ a MHMP

3.1.1.1 Předmět kontroly

Kontrolní činnost MV – OVS vůči KÚ a MHMP se opírá o § 92a písm. b) zákona o krajích a § 113 zákona o HMP. Jedná se o **kontrolu výkonu přenesené působnosti orgánů ÚSC na úseku přestupků** náležejících do působnosti MV – OVS (oddělení občanskosprávního), tj. **přestupků proti pořádku ve státní správě a v územní samosprávě, proti veřejnému pořádku, proti občanskému soužití a proti majetku**. Kontroly byly zaměřeny na **dodržování hmotněprávních a procesních norem přestupkového práva** obsažených v zákoně o přestupcích, ve znění účinném do 30. 6. 2017, nebo v zákoně o některých přestupcích a ve správním řádu.

Dále se jedná o kontrolu výkonu přenesené působnosti na úseku **agendy veřejných sbírek podle zákona o veřejných sbírkách**, kdy kontroly byly zaměřeny na **dodržování zákona o veřejných sbírkách a správního řádu**.

Dále kontrolní činnost směřovala k **ověření metodické a kontrolní činnosti KÚ a MHMP vůči obcím** v jejich správních obvodech.

3.1.1.2 Výsledky kontrol

V rámci kontrolované agendy jak na úseku přestupků, tak úseku veřejných sbírek je nutno říci, že je zabezpečována KÚ a MHMP standardně dle příslušných právních předpisů, přičemž konkrétní kontrolní zjištění jsou uvedena v příloze č. 5. V rámci kontrolovaných spisů došlo k určitým pochybením, kdy se celkově jednalo o nedostatky ojedinělé, které nelze pokládat za natolik závažné, že by jejich výskyt mohl vést k celkově nevyhovujícímu hodnocení zabezpečování kontrolované agendy.

Oblast přestupků

V 1 případě v rámci kontrolované přestupkové agendy bylo zjištěno porušení, které odůvodňovalo zrušení rozhodnutí v přezkumném řízení. Celkem **7 KÚ** (jednomu jak v rámci plánované kontroly, tak následně) **byla uložena nápravná opatření**. Nápravná opatření byla uložena jak na úseku přestupků, tak i veřejných sbírek.

V rámci kontrol jsou vždy KÚ a MHMP předloženy k nahlédnutí originály protokolů z kontrol jimi provedených u správních orgánů prvního stupně za vymezené kontrolní období. Z těchto vyplývá, že KÚ i MHMP postupují při kontrole v souladu s právními předpisy (kontrolním řádem), z kontrolního protokolu je zřejmý předmět kontroly, zjištěné nedostatky, příp. jaké bylo uloženo nápravné opatření.

Oblast veřejných sbírek

Co se týká výkonu kontroly ze strany KÚ a MHMP **na úseku agendy veřejných sbírek**, jsou oprávněny provádět kontrolu kdykoliv v průběhu konání veřejné sbírky, přičemž ke kontrole je přístupováno především z vlastní iniciativy KÚ a MHMP či při předkládání průběžného i celkového vyúčtování veřejné sbírky příslušnou právnickou osobou. **U 4 z celkem 8 kontrolovaných KÚ bylo zjištěno, že při kontrole**

průběžného vyúčtování veřejné sbírky nepostupovaly podle kontrolního řádu, kdy v tomto směru bylo uloženo nápravné opatření.

3.1.1.3 Metodická činnost

Co se týče metodické činnosti, MV – OVS pořádá pravidelné **čtvrtletní konzultační dny** pro úředníky KÚ a MHMP, kteří vykonávají **přestupkovou agendu, většinou formou videokonference**. V rámci konzultačních dnů jsou probírány jak chystané legislativní změny, tak jednotlivá témata, která mohou být vnímána jako problematická. KÚ a MHMP pak mají možnost vždy předem předložit dotazy. Z konzultačních dnů jsou pořizovány zápisy, které jsou zveřejňovány na webových stránkách MV⁶, přičemž zástupci KÚ a MHMP jsou současně informováni o jejich zveřejnění. Ve sledovaném období byly vydány metodické pomůcky k zákonu o odpovědnosti za přestupky.

V prosinci roku 2019 byl MV pořádán **konzultační den také na úseku veřejných sbírek**. Další konzultace probíhají podle potřeby také **telefonicky či formou dotazů** i mimo konzultační dny. Dále byla zpracována „Příručka k zákonu č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách a o změně některých zákonů (zákon o veřejných sbírkách)“.

Metodické pomůcky jsou dostupné na webových stránkách MV⁷.

Lze uzavřít, že MV – OVS v rámci kontrol **nezjistilo žádné zásadní nedostatky ani systémová pochybení stran výkonu kontrolované agendy zabezpečované KÚ a MHMP**. KÚ i MHMP postupují v souladu s právními předpisy, řídí se názorem nadřízeného správního orgánu, tedy MV. Není třeba přijímat legislativní opatření.

3.1.2 Kvalita výkonu agend přestupků a veřejných sbírek prováděných obcemi

3.1.2.1 Hodnocení na základě vyjádření KÚ a MHMP

K dané oblasti se vyjádřily níže uvedené KÚ a MHMP, kdy jsou zaznamenána zejména upozornění na hlavní nedostatky.

Vyjádření KÚ LI

Z hodnocení kvality výkonu na úseku přestupků prováděného obcemi vyplynulo, že **obce I. typu**, které jsou věcně příslušné k projednávání přestupků proti veřejnému pořádku, občanskému soužití a majetku, **nemají dostatečně vytvořeny podmínky pro řádné zajištění výkonu**. Z toho důvodu jsou obce nuceny pro výkon této agendy **uzavírat VPS** s obcemi II. typu a ORP.

Vyjádření KÚ PA

Z provedených kontrol výkonu přestupkové agendy lze dovodit, že zejména u ORP má výkon agendy pozitivní trend, kdy správní orgány postupují dle metodických doporučení KÚ a MV, a dochází tak k ustálení rozhodovací praxe po novele přestupkového zákona. **Na všech ORP, které byly v průběhu sledovaného období kontrolovány, tak nebyly shledány výrazné nedostatky**, a výkon přenesené působnosti na úseku přestupků můžeme hodnotit jako dobrý. **Oproti tomu na obcích I. a II. typu určité nedostatky na tomto úseku přetrvávají**. Jsou způsobeny jak zvyšující se náročností a rostoucími požadavky na vedení přestupkového řízení jako takového, tak i v souvislosti s problematikou personálního obsazení.

Vyjádření KÚ KH

Výkon přenesené působnosti na úseku přestupků by se dal označit jako průměrný, přičemž v rámci pravidelných kontrol jsou některým obcím opakovaně ukládána nápravná opatření, jiné obce vykonávají činnost bez závažných zjištění.

⁶ <https://www.mvcr.cz/clanek/odbory-odbor-vseobecne-spravy.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>

⁷ <https://www.mvcr.cz/clanek/zakon-o-odpovednosti-za-prestupky-a-rizeni-o-nich-ucinnyy-od-1-7-2017.aspx>

Některé ze zjišťovaných nedostatků se opakovaly (např. **nedostatečné odůvodňování rozhodnutí, odkládání věcí v rozporu se stanoviskem VOP**), a to i přesto, že na tyto nedostatky jsou orgány obcí, průběžně upozorňovány. Dále byl opakovaně zjištěn nedostatek spočívající v **nedodržování lhůt k prověření oznámení o přestupku**, který do značné míry **souvisí s personální situací na konkrétních úřadech a vysokým nápadem věcí**.

Mezi nejzávažnější pochybení tedy patřilo **nedostatečné odůvodňování rozhodnutí, pokud jde o zavinění a ukládaný správní trest; některé kontrolované osoby také stále uváděly pouze tzv. souhrnné hodnocení důkazů, aniž by uvedly, co z kterého důkazu zjistily a jaký z něho učinily dílčí závěr**. Dále byla zjištěna absence opisu z evidence přestupků ve spisu, nezapsání údajů do evidence přestupků v zákonem stanovené lhůtě, při řešení přestupku příkazem na místě neuvedení v příkazovém bloku všech náležitostí a odkládání přestupkových věcí s odkazem na zásadu *in dubio pro reo*, aniž by pro takový postup byly splněny podmínky.

Vyjádření KÚ SČ

Nejčastěji zjištěné nedostatky byly **nedodržení lhůty** pro zahájení řízení nebo pro vydání rozhodnutí, **výrok rozhodnutí** není v souladu s § 93 zákona o některých přestupcích a § 68 odst. 2 správního řádu, **odůvodnění rozhodnutí** není v souladu s § 68 odst. 3 správního řádu.

Lze usuzovat, že příčiny shledávaných nedostatků tkví v převážné míře ve složitosti přestupkového řízení a ve fluktuaci zaměstnanců vykonávajících agendu. Pracovníci kontrolovaných orgánů splňují zákonem stanovené kvalifikační předpoklady pro výkon své funkce.

Vyjádření KÚ VY

Kvalita výkonu přestupkové agendy je na různých obcích různá, převažuje velmi dobrá a dobrá úroveň, kdy nejsou shledávána závažná pochybení. Zejména na menších obcích pochybení shledávána jsou, ale i v rámci uložených opatření k nápravě zjištěných nedostatků je patrná snaha o zlepšení činnosti.

Vyjádření KÚ JM

Z kontrolní činnosti KÚ bylo zjištěno, že **obce i ORP jsou často a dlouhodobě nečinné**. Uvedená agenda je nadto **zejména na obcích I. typu vykonávána externími subjekty**, tzn. předseda komise pro projednávání přestupků sice splňuje kvalifikační předpoklady, nemá však dostatečné odborné znalosti v této oblasti, respektive nevěnuje předmětné agendě náležitou pozornost. Nadto nepřítomnost předsedy komise v obci způsobuje i „technické“ komplikace při zajištění agendy (spisy jsou často předsedou odnášeny mimo úřad, účastníci řízení tak nemají možnost nahlédnout kdykoli do spisu, komunikace se zapisovatelkou komise a předsedou komise probíhá telefonicky, na obci tak není v pracovní době žádná oprávněná úřední osoba, na kterou by se mohli účastníci řízení obrátit se svými požadavky či dotazy...).

V případě přestupkové agendy se vyskytují i závažná pochybení příslušných orgánů, a to opakovaně. Tato skutečnost je dána jednak v **personální rovině** (nedostatek kvalifikovaných osob ochotných vykonávat činnost komise k projednávání přestupků) a jednak v rovině právní, neboť KÚ nemají možnost donutit kontrolovanou obec, aby provedla nápravná opatření. Není výjimkou, že KÚ u téže kontrolované osoby vykoná několik po sobě jdoucích kontrol (po prvotní kontrole, na níž jsou z důvodu rozsáhlých pochybení uložena nápravná opatření, následuje i několik kontrol nápravných opatření) a opakovaně jsou zjištěna stejná pochybení jako při kontrole prvotní.

Konkrétně bylo zjištěno:

- porušování lhůt pro zahájení řízení i pro vydání rozhodnutí,
- spisy jsou vedeny v rozporu s § 17 odst. 1 správního řádu,
- rozhodnutí nemají náležitosti dle § 68 správního řádu,
- výrokové části rozhodnutí (tj. i příkazů) jsou v rozporu s § 93 zákona o odpovědnosti za přestupky (např. výroky neobsahují místo spáchání přestupku a datum spáchání přestupku, a to tak, aby

uvedený skutek nebyl zaměnitelný s jiným; konkrétní popis skutku, formu zavinění a specifikaci konkrétní skutkové podstaty),

- odůvodnění rozhodnutí o vině ze spáchání přestupku nevyhovuje požadavkům daným § 68 odst. 3 správního řádu,
- porušování základních zásad správního řízení (např. základní zásada materiální pravdy dle § 3 správního řádu),
- nesprávná kvalifikace přestupkového jednání,
- v rozporu s § 79 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky není osoba přímo postižená spácháním přestupku poučena o svých právech.

Vyjádření KÚ ÚS

Při přestupkových řízeních se na všech stupních neustále opakuje **problém s aplikací zákona o odpovědnosti za přestupky a správního řádu**. Dochází často k chybě již v samotném procesu řízení o přestupcích a následně při vydání rozhodnutí ve věci a mnohdy i při doručování. Pracovníci správních orgánů I. stupně jsou na tyto chyby upozorňováni, jsou s nimi probírány při kontrolách, poradách i konzultačních dnech, ale ve větší míře se výsledek nedostavuje.

Velký **problém začíná i s obsazeností míst pracovníků, kteří by měli projednávat přestupky na I. stupni**, kdy by mělo docházet ve větší míře ke generační výměně a nedaří se tyto pracovníky nahradit novými. Do vypsaných výběrových řízení se nehlásí žádní uchazeči nebo se hlásí uchazeči, kteří nesplňují podmínky výběrového řízení, a to jak s ohledem na nutnost do vzdělávání a složení ZOZ, tak s ohledem na klientelu, se kterou se budou v rámci přestupkové agendy setkávat, a s ohledem na ohodnocení své práce. Jsme v situaci, kdy malé obce nemají s kým uzavřít VPS, protože obce, které by to za ně mohly projednávat, odmítají tyto VPS uzavírat, anebo již uzavřené VPS ve větší míře vypovídají. **Tato situace je do budoucna neúnosná**, mohlo by se stát, že příslušné správní orgány I. stupně s ohledem na personální obsazení úřadu nebudou schopny přestupky projednávat. Situace v personální otázce je obdobná i na KÚ, kdy do výběrových řízení se taktéž nikdo nehlásí.

Spásou není ani skutečnost, že předsedou přestupkové komise je osoba s právním vzděláním, protože málokdy se tato osoba zabývála přestupkovým řízením, takže výsledek řízení, ale i proces je mnohdy horší, než když tuto agendu vykonávají zkušení pracovníci příslušného úřadu. Řešení v případě, že ředitel KÚ rozhodne dle § 65 zákona o obcích, že danou agendu za daný správní orgán bude vykonávat obec II. typu, není žádným dlouhodobým řešením, protože bude docházet k přetížení tohoto úřadu, resp. přestupky nebudou stejně projednávány. Z některých obcí přichází i požadavek, zatím jen telefonický, aby KÚ převzal vyřizování jejich přestupků, protože obec s pověřeným obecním úřadem s nimi nechce uzavřít VPS o projednávání přestupků z důvodu personálního obsazení, kdy odvolacím orgánem by pak bylo MV.

Vyjádření KÚ MS

ORP vykazují vyšší kvalitativní úroveň vedeného přestupkového řízení. Za důvody lze považovat personální obsazení, kdy tyto obce disponují zaměstnanci, jež se specializují jen na přestupky, nadto ještě v rámci věcného zaměření. Na druhou stranu jsou u těchto obcí vykazovány delší lhůty při projednávání přestupků, a to zejména z důvodu množství, jež musí projednat, kdy kvantitativně personální obsazení ve vztahu k množství případů nepostačuje.

Vyjádření MHMP

Z opakujících se zjištění lze uvést, že u některých kontrolovaných úřadů je **výše uložených pokut nepřiměřeně nízká v poměru k závažnosti přestupku**, a to zejména, pokud se týká přestupků proti občanskému soužití spáchaných drobným ublížením na zdraví. Rozhodnutí mívají nedostatečná odůvodnění včetně uložené sankce, zejména s ohledem na polehčující či přitěžující okolnosti. V rozhodnutích ve výroku o vině bývá **v některých případech nedostatečně popsán skutek** a též všechny znaky skutkové podstaty přestupku, které byly jednáním pachatele naplněny. Taktéž odůvodnění rozhodnutí nebývají mnohdy natolik přesvědčivá, aby obstála při případném správním či

soudním přezkumu. Z dalších vad v postupu správních orgánů je nutné zmínit **nepřesnou kvalifikaci přestupků proti občanskému soužití**, uvádění nedostatečného popisu skutku ve výroku rozhodnutí o přestupku či opomíjení výzev poškozeným k uplatnění majetkové škody způsobené přestupkovým jednáním. Nadále se projevují citelné rozdíly ve výši ukládaných pokut za obdobná jednání u různých správních orgánů, které se snaží MHMP odstranit v rámci metodické činnosti a v konkrétních případech i v rámci řízení o opravných prostředcích.

Vyjádření KÚ JČ

Na úseku přestupkové agendy byla zjištěna nečinnost, nesprávná právní kvalifikace, procesní vady způsobující nezákonnost rozhodnutí. Z důvodu nečinnosti může dojít k prekluzi, v ostatních případech je nutno nezákonná rozhodnutí zrušit či změnit v přezkumném řízení, pokud neuplynula zákonná lhůta.

Vyjádření KÚ ZL

Přiblížení procesu projednávání přestupků trestnímu procesu, a tím do jisté míry jeho větší složitost, jakož i kvalifikační předpoklady kladené na oprávněné úřední osoby, vedly u některých správních orgánů I. stupně k **odchodu části kvalifikovaných pracovníků** – „praktiků“. K vyšší fluktuaci pracovníků a obtížím při obsazování uvolněných pracovních míst může vést také samotný charakter vykonávané agendy, která patří k těm negativním (negativní zpětná vazba, stížnosti, pochybnosti o smysluplnosti vykonávané práce atd.).

Vyjádření KÚ KV

Celkově lze konstatovat, že výkon přestupkové agendy u kontrolovaných subjektů (ORP) byl na dobré až vynikající úrovni.

Vyjádření KÚ PL

Přestupková řízení jsou obcemi vedena průměrně na dobré úrovni, některé obce vedou přestupková řízení velmi precizně a profesionálně, ale současně jsou kontrolovány i obce, kde jsou kontrolní činnosti zjišťovány chyby, které se následně v protokolech z kontroly promítnou v doporučeních. V rámci kontrolní činnosti jsou jako pochybení zaznamenávány chyby prvoinstančních správních orgánů při procesním vedení přestupkového řízení, které vznikají zejména v souvislosti s aplikací nové právní úpravy přestupků a změnami ve výkladu a metodice jednotlivých ustanovení tohoto zákona.

3.1.2.2 Zhodnocení zpracovatelem

KÚ a MHMP ve svých vyjádřeních nejčastěji upozorňovaly na:

- nedostatečné personální zajištění agendy zejména na obcích I. typu a fluktuaci zaměstnanců,
- vyšší počet zjištěných nedostatků u obcí I. typu,
- nedodržování lhůt pro zahájení řízení nebo pro vydání rozhodnutí,
- vady výroku rozhodnutí a jeho odůvodnění,
- nečinnost orgánů projednávajících přestupky.

Doporučení pro MV – OVS

Analyzovat upozornění kontrolních orgánů a přijmout případná opatření ke zlepšení státní správy na úseku přestupků na obcích a zjišťované nedostatky promítnout i do přípravy úředníků (vzdělávání).

3.2 Kontrolní činnost v gesci MV na úseku matrik

3.2.1 Kvalita výkonu matriční agendy prováděné KÚ a MHMP

3.2.1.1 Předmět kontroly

Z hlediska výkonu přenesené působnosti lze standardní činnost KÚ a MHMP v rámci agendy matrik, jména a příjmení a ověřování rozdělit do několika stěžejních oblastí. Tyto oblasti představují základní okruhy kontroly, kterou v oblasti matrik na KÚ a MHMP dlouhodobě vykonává MV:

- kontrolní činnost na úseku matrik vykonávaná v pravidelných intervalech stanovených právním předpisem,
- metodická činnost vykonávaná vůči matričním úřadům,
- ověřování odborné způsobilosti k výkonu funkce matrikáře a provádění ověřování,
- vedení správních řízení v oblasti matrik, jména a příjmení,
- ověřování matričních dokladů do ciziny,
- vydávání potvrzení o údajích uváděných ve sbírce listin a nahlížení do sbírky listin,
- shromažďování podkladů pro zápis matričních událostí do zvláštní matriky,
- provádění činnosti ověřování (vidimace a legalizace),
- vydávání veřejných listin o identifikaci fyzické osoby podle § 10 zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.

3.2.1.2 Výsledky kontrol

V rámci celkového zhodnocení kvality výkonu činnosti u KÚ a MHMP lze konstatovat, že žádná závažná pochybení na tomto úseku nebyla shledána, a proto není třeba přijímat žádné nápravné opatření. MV – OVS v případě **KÚ JČ** oceňuje zejména vysokou úroveň odborné přípravy na matriční zkoušky, velmi dobrou úroveň metodické činnosti KÚ, přehledné vedení listinné evidence o jednotlivých úkonech a přehledné vedení spisové dokumentace.

V případě kontrol **KÚ JM** bylo zjištěno, že v některých protokolech o kontrole není uvedeno datum zahájení a ukončení kontroly, čímž došlo k **porušení § 12 odst. 1 písm. f) a g) kontrolního řádu**.

Dále bylo zjištěno, že **KÚ SČ** uspořádal v roce 2016 pouze 1 odbornou poradou pro matriční úřady, které náleží do jeho správního obvodu, což je nedostatečné. V případě vedených správních řízení bylo shledáno, že spisový materiál neobsahoval veškeré náležitosti v souladu s § 17 odst. 2 správního řádu. V 1 ze spisů absentuje údaj o oprávněných úředních osobách dle § 15 odst. 4 správního řádu. Dále bylo zjištěno, že u některé z doložek nabytí právní moci chybí otisk úředního razítka.

3.2.2 Kvalita výkonu matriční agendy prováděné obcemi

Níže jsou uvedena kontrolní zjištění závažnějšího charakteru, která byla nalezena KÚ a MHMP v rámci vlastní kontrolní činnosti u podřízených matričních úřadů ORP.

Vyjádření KÚ JČ

Některé zápisy v **matričních knihách** nejsou prováděny v souladu s právními předpisy, jsou chybné, nesprávné nebo jen částečné. Co se týká kontroly **agendy ověřování**, v několika případech bylo shledáno, že v ověřovacích knihách byly prováděny opravy pomocí bělicího korektoru. Některé údaje byly pouze přeškrtnuty bez provedení opravy či bez uvedení důvodu jejich přeškrtnutí. Provedenými kontrolami v rámci této agendy byly dále zjištěny chybně provedené zápisy legalizace za účasti dvou svědků, kdy tito měli přiděleno u svého podpisu samostatné pořadové číslo. Co se týká vyplňování údajů v rámci tiskopisů ověřovacích knih, nejčastěji docházelo k pochybení ve sloupci č. 8, neboť nebylo uváděno, zda listina obsahuje či neobsahuje viditelný zajišťovací prvek, dále ve sloupci č. 9, kdy byl chybně uváděn počet stran. V několika případech došlo k porušení § 16 odst. 2 zákona o ověřování.

Vyjádření KÚ JM

Kontrolovaná **agenda matrik** je vykonávána na poměrně dobré úrovni. Je možné pozorovat, že dochází ke zlepšení praxe a také ke vzájemné komunikaci s dotčenými úřady. Zjištěny byly mj. nedostatky v případě používaného tiskopisu „Zápis o určení otcovství“, neboť tento svým obsahem neodpovídá tiskopisu stanovenému v Informaci MV č. 1/2018.

Na úseku matrik byla konkrétně zjištěna tato pochybení:

- § 24 vyhlášky č. 207/2001 Sb. – nedodržování postupu při vydávání rodných, oddacích, úmrtních listů, potvrzení a doslovných výpisů z matričních knih,

- § 13 vyhlášky č. 207/2001 Sb. - podpis zápisu, dodatečného zápisu, dodatečného záznamu a opravy – chybí podpis nebo neodpovídá podpisovému vzoru,
- vyhláška č. 207/2001 Sb. - příloha č. 2, vzor 16 – dotazník k uzavření manželství není podle stanoveného vzoru,
- § 27 vyhlášky č. 207/2001 Sb. – listiny, které jsou nedílnou součástí sbírky listin, musí být označeny v souladu s § 27 prováděcí vyhlášky – chybí označení listin,
- § 11 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení a § 27 zákona o pojistném na zdravotní pojištění – matričními úřady není plněna oznamovací povinnost,
- § 18 odst. 2 správního řádu - nedodržování obsahových náležitostí protokolu o ústním jednání,
- § 68 odst. 2 správního řádu - v rozhodnutích vydávaných matričními úřady ve správním řízení jsou ve výroku chybně označováni účastníci řízení, v poučení je chybné označení odvolacího orgánu,
- směrnice MV ze dne 19. 12. 2014, č. j.: MV-151468/VS-2014 – evidence není vedena,
- směrnice MV ze dne 2. 6. 2005, č. j.: VS-95/60/2-2005 – zápis pomocí výpočetní techniky se neshoduje se zápisem v matriční knize,
- § 82 odst. 2 zákona o matrikách – není plněna oznamovací povinnost soudu v případě úmrtí, není zaslán úmrtní list,
- § 5 zákona o správních poplatcích – nesprávně vybrané správní poplatky v případě změny jména a příjmení.

Vyjádření KÚ VY

U obcí I. a II. typu je patrná věcná i procesní chybovost při výkonu přenesené působnosti na úseku matrik, změny jména a příjmení. Důvodem je kumulace nesouvisejících a málo frekventovaných agend. Kontrolní činností bylo zjištěno, že předávání matričních tiskopisů neprobíhá v souladu s § 3 odst. 3 Směrnice MV k jednotnému vedení evidence tiskopisů na úseku matrik a státního občanství ze dne 19. 12. 2014, č. j. MV-151468/VS-2014.

Vyjádření KÚ KH

Na úseku matrik byly opakovaně zjištěny **nedostatky spočívající v nedostatečném odůvodnění správních rozhodnutí**. Dále bylo zjištěno nedodržení postupů vyplývajících ze zákona o matrikách a vyhlášky č. 207/2001 Sb., zákona o ověřování a vyhlášky č. 36/2006 Sb. Konkrétně např. uzavření manželství v nematriční obci – nesprávný postup při stanovení obřadního místa; v poučení o přestupku byl uveden nesprávný zákon; nebyly vyplněny všechny doklady, které byly předloženy k souhlasnému prohlášení rodičů o určení otcovství, nedostatečná identifikace dětí, když je určováno otcovství k již narozenému dítěti, a další související úkony; nedostatečné odůvodnění správních rozhodnutí vydaných v řízení o žádosti o povolení změny jména a příjmení nebo prominutí předložením vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství; nesprávné posouzení listin předložených k uzavření manželství; nesprávné identifikační údaje ve výroku rozhodnutí, nesprávné vyznačení právní moci na rozhodnutí; nevyznačování poznámky o kontrole údajů v ISEO; nevyplňování listu podpisových vzorů v ověřovací knize, podpis nebyl dle podpisového vzoru; v ověřovací knize nebyly uváděny počty stran, absence podrobnějšího popisu listin, provádění oprav v ověřovací knize.

Nedostatečné odůvodnění rozhodnutí především ve věci povolení změny jména a příjmení souvisí s pojmem „vážený důvod“, kdy je možné změnu jména a příjmení povolit. Nesprávné posouzení stanoveného dokladu k uzavření manželství vyplývá ze skutečnosti, že neexistuje jednotný formulář takového dokladu, rovněž ne všechny státy takový doklad vystavují. Listiny, které jsou předkládány, často neobsahují všechny údaje, které by mělo vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství obsahovat. Předložený doklad je nesprávně posouzen.

Vyjádření KÚ LI

Kontrolní činností bylo shledáno, že duplikáty matričních dokladů byly v některých případech chybně osvobožovány od poplatku, docházelo k chybám v rámci správních řízení spočívajícím

v nedostatečném odůvodňování či v nedodržování lhůt, dále k nevyznačování oprávněné osoby, resp. vztahu k ní v rámci žádosti o vystavení duplikátů matričních dokladů. Matrika narození, manželství a úmrtí, příp. registrovaného partnerství je vedena v souladu se zákonem o matrikách a občanským zákoníkem. Agenda vidimace a legalizace je prováděna v souladu se zákonem o ověřování a dalšími právními předpisy.

Vyjádření KÚ MS

V 1 případě byl vydán matriční doklad, a to na základě e-mailové žádosti, která nebyla podepsána kvalifikovaným elektronickým podpisem žadatele. V rámci některých správních řízení pak nebylo dostatečně prokazováno, že důvody tvrzené žadatelem byly vážnými důvody pro změnu příjmení. Z některých protokolů pak není jednoznačně zřejmé, zda byl prvopis matričního dokladu předán oprávněné osobě dle § 25 zákona o matrikách, když při osobním převzetí matričního dokladu nebyl zaznamenán způsob ověření totožnosti. Dále bylo KÚ shledáno, že sbírky listin jsou v 1 případě vedeny dvojnásobem, a to částí podle měsíců kalendářního roku a částí podle obce, pro kterou úřad vede matriční knihu a sbírku listin. V některých případech pak není zcela zřejmé, zda, popř. jakým způsobem byla ověřena oprávněnost žadatele k podání žádosti.

Obecně lze konstatovat, že **nároky kladené na matrikáře mají neustále rostoucí tendenci**. Většina matrikářů na obcích I. a II. typu má kumulovanou funkci. Není v jejich silách pojmout tak rozsáhlou agendu, jakou je oblast matrik.

Možným řešením je přesun části agendy matrik na ORP (rozhodování ve věci změny jména a příjmení ve správním řízení), kde se úředníci na matriční agendu specializují.

Je nezbytné zdůraznit, že bude-li přijata novela zákona o matrikách (vizte sněmovní tisk č. 593) s plánovanou účinností k 1. 7. 2020, dojde k rozšíření kontrolní činnosti KÚ i na matriční úřady obcí I. a II. typu. Uvedené **bude mít za následek značné zatížení úředníků KÚ vykonávajících kontrolní činnost, dopad pak bude mít rovněž na poskytovanou metodickou a odbornou činnost obcím**.

Vyjádření KÚ OL

V rámci 1 z provedených kontrol bylo shledáno, že na Listu o prohlídce zemřelého nebylo lékařem zaškrtnuto, zda se jedná o místo úmrtí. V případě úmrtí manželů současně byl v matriční knize, počítačovém výtisku, úmrtním listu a AISEO uveden osobní stav zemřelé ženy „vdova“, a to přestože na Listu o prohlídce zemřelého lékař uvedl osobní stav zemřelé „vdaná“.

V některých případech bylo zjištěno, že do matriční knihy narození zapisovala neoprávněná osoba, dále že při předávání matričních knih k archivaci nebyla dodržena lhůta daná § 40 odst. 1 vyhlášky, též že opravy v matričních knihách nejsou prováděny v souladu s § 12 vyhlášky, kdy byl v prvním případě chybný údaj přeškrtnut a oprava byla opatřena podpisem matrikářky, ve druhém případě byl chybný údaj přeškrtnut a nadepsán správný údaj. V rámci agendy ověřování bylo zjištěno, že byly některé údaje v ověřovacích knihách zaběleny korekční páskou.

Vyjádření KÚ PA

Na základě výsledků z kontrol na úseku matrik lze dovodit, že kvalita výkonu agendy prováděné obcemi je na dobré úrovni. Z provedených kontrol jsme u některých z kontrolovaných úřadů zjistili pouze nedostatky, které se ve všech případech týkaly agendy vidimace a legalizace. Např. nebyla používána správná terminologie označení listiny, ze které byla prováděna vidimace, místo stran byly uváděny listy, dále zde byl uváděn počet vidimovaných stran, ačkoliv se tento údaj v ověřovací knize neuvádí, dále byly používány nedovolené způsoby oprav v ověřovací knize apod.

Vyjádření KÚ PL

V rámci kontrol bylo například shledáno, že v 1 z případů nebyl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti v souladu s § 3 správního řádu, dále že před vlastním zápisem narození nebylo postupováno dle § 16 a § 57 zákona o matrikách a podle příslušných ustanovení správního řádu. KÚ se

setkal též s porušením časové posloupnosti matričních zápisů a s nedodržením § 47 zákona o matrikách, s bělením v matričních knihách narození, s porušením § 11 vyhlášky, kdy byla v případě místa narození ženicha uvedena zkratka, či s porušením § 10 odst. 1 písm. b) vyhlášky, kdy nebylo místo narození zemřelého cizince uvedeno názvem obce a názvem státu.

Za závažnější pochybení lze označit skutečnost, že v roce 2017 nebyla provedena ani jedna kontrola vedení matričních knih a sbírek listin u 10 matričních úřadů v územním obvodu MÚ Klatovy, z čehož vyplývá zásadní porušení § 4 odst. 1 zákona o matrikách.

Vyjádření KÚ SČ

Závažné nedostatky byly shledány v plnění kontrolní činnosti, kdy 1 z kontrolovaných matričních úřadů provedl v roce 2016 v rámci své působnosti pouze 1 kontrolu, ke dni kontroly v září 2017 nebyla dále provedena jakákoli kontrola matričních úřadů.

Během kontroly bylo mj. shledáno, že není vedena spisová obálka a spisy neobsahují soupis všech součástí podle § 17 správního řádu a podání nemá náležitosti podle § 37 správního řádu, též že nebylo postupováno v souladu se Směrnicí MV k jednotnému vedení evidence tiskopisů na úseku matrik a státního občanství, že opravy v matričních knihách byly prováděny v rozporu s § 12 odst. 1 vyhlášky.

Vyjádření KÚ ÚS

Matriční úřad při 1 z vedených správních řízení ve věci žádosti o povolení změny příjmení nezletilého dítěte nepožádal o stanovisko OSPOD.

V případě kontroly provádění agendy vidimace a legalizace bylo shledáno, že v případě vyplňování údajů v rámci tiskopisů ověřovacích knih bylo nejčastěji chybováno ve sloupci č. 8. Ve sloupci č. 10 bylo ve věci přepisování údajů v ověřovací knize odkázáno na metodiku MV.

Vyjádření KÚ ZL

Co se týká kontroly agendy ověřování, zde docházelo ohledně vyplňování údajů v rámci tiskopisů ověřovacích knih nejčastěji k pochybení ve sloupci č. 9, neboť listina, která je zde ověřována, je uvedena bez bližší specifikace, dále ve sloupci č. 10 absentuje u některých položek údaj o výši uhrazeného správního poplatku a v případě osvobození od úhrady správního poplatku za provedení vidimace nebo legalizace není u některých položek uvedeno, že se jedná o osvobození. Je pouze uveden odkaz na příslušný právní předpis.

V posledních letech je výkon agendy vnímán jako stále složitější, a to nejen pracovníky KÚ, ale zejména samotnými úředníky na matričních úřadech. K tomuto přispívá několik faktorů – požadavky klientů ovlivněné poznatky ze zahraničí (zejména na úseku jmen a příjmení), stále častější cizí prvek (sňatky s cizinci či cizinců), rozmanité požadavky na podobu slavnostního obřadu uzavření manželství, zvyšující se zájem o tzv. domácí porody apod.

Vyjádření MHMP

V některých případech není ze sbírek listin patrné, na základě jakého podkladu byly údaje do matriční knihy zapsány. U 1 z matričních úřadů byl však výkon státní správy na úseku matriky úmrtí označen za nedostatečný. Výkon státní správy na úseku matrik a užívání změny jména a příjmení je však u většiny matričních úřadů na dobré úrovni.

Při kontrole zápisů v matričních knihách byl zjištěn nesoulad v ručně psané a elektronické verzi matriční knihy. Ve sbírkách listin vedených k matričním zápisům manželství není v některých případech založena fotokopie rozsudku o rozvodu manželství vydaného cizím státem, popřípadě nejsou do dotazníků v části týkající se předložených dokladů uvedeny ani údaje o předloženém rozsudku. Z některých sbírek listin vedených k zápisům není patrné, kdy byla úmrtí kontrolovanému úřadu hlášena. V některých případech není ze spisového materiálu zřejmé, jakým způsobem byla ověřena oprávněnost nároku žadatele na vydání matričního dokladu. V některých případech absentuje na doslovných výpisech jméno a příjmení matrikářky, popř. její podpis. V několika případech není ze

spisového materiálu zřejmé, jakým způsobem byla ověřena oprávněnost nároku žadatele na vydání matričního dokladu.

Co se týká výkonu státní správy na úseku vidimace a legalizace, tento je ve většině případů na dobré úrovni.

3.2.2.1 Zhodnocení zpracovatelem

KÚ a MHMP ve svých vyjádřeních nejčastěji upozorňovaly na:

- nesprávně provedené opravy v ověřovacích knihách,
- vady rozhodnutí ve věci změny jména a příjmení,
- porušení § 4 odst. 1 zákona o matrikách, tzn. ORP neprovedl alespoň jednou ročně kontrolu všech matričních úřadů,
- porušení Směrnice MV k jednotnému vedení evidence tiskopisů na úseku matrik a státního občanství ze dne 19. 12. 2014, č. j. MV-151468/VS-2014.

Doporučení pro MV – OVS

Analyzovat upozornění kontrolních orgánů a přijmout případná opatření ke zlepšení státní správy na úseku matrik na obcích a zjišťované nedostatky promítnout i do přípravy úředníků (vzdělávání).

3.3 Poznatky MS k aplikaci zákona o střetu zájmů

MS se s účinností od 1. 9. 2017 stalo ústředním orgánem státní správy pro střet zájmů (srov. § 11 odst. 5 kompetenčního zákona). Pro výkon nově svěřené agendy byl zřízen specializovaný útvar, a to Odbor střetu zájmů a boje proti korupci (dále také „OSZBK“), mezi jehož stěžejní úkoly patří poskytování metodické podpory a výkon kontrolní činnosti.

Ke dni 1. 9. 2017 byl rovněž zřízen **Centrální registr oznámení** (dále také „CRO“), jakožto informační systém veřejné správy sloužící k evidenci oznámení veřejných funkcionářů podle § 9 až 11 a § 12 odst. 4 zákona o střetu zájmů.

V rámci dosavadní praxe byly zjištěny nedostatky zejména v oblasti:

- identifikace osob, jakožto veřejných funkcionářů, jejich následného zápisu do CRO a plnění tzv. informační povinnosti vůči veřejným funkcionářům ohledně povinnosti učinit v zákonem stanovené lhůtě příslušné oznámení,
- řešení přestupků na úseku střetu zájmů.

Identifikace veřejných funkcionářů, zápis do CRO a plnění informační povinnosti

Právnícké osoby, jejich orgány nebo organizační složky uvedené v § 14a odst. 2 zákona o střetu zájmů (dále jen „podpůrný orgán“) **mají povinnost do CRO zapsat veřejné funkcionáře náležející do oboru jejich působnosti**, přičemž veřejní funkcionáři uvedení v § 2 odst. 1 zákona o střetu zájmů se do CRO zapisují vždy (již z titulu výkonu dané funkce) a veřejní funkcionáři uvedení v § 2 odst. 2 zákona o střetu zájmů se do CRO zapisují pouze tehdy, jestliže vykonávají alespoň jednu z činností dle § 2 odst. 3 písm. a) až d) zákona o střetu zájmů.

Na provedení zápisu navazuje povinnost podpůrného orgánu veřejného funkcionáře informovat o tom, že byl do CRO zapsán a že má povinnost ve lhůtě do 30 dnů od zápisu učinit při zahájení výkonu funkce oznámení dle § 12 odst. 1 zákona o střetu zájmů (dále jen „vstupní oznámení“) a při ukončení výkonu funkce oznámení dle § 12 odst. 3 (dále jen „výstupní oznámení“).

Nedostatky spočívající např. v zápisu osoby, která není veřejným funkcionářem, prodlení se zápisem veřejného funkcionáře do CRO, uvedení chybných údajů o veřejném funkcionáři či jeho zastávané funkci byly doposud řešeny zejména na úrovni metodické podpory. **V souladu s plánem kontrol výkonu přenesené působnosti na léta 2020–2022 se pak MS zaměří na kontrolu plnění uvedených povinností zejména ze strany KÚ a MHMP.**

Řešení přestupků na úseku střetu zájmů

Zákonem č. 14/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, a další související zákony, došlo ke zpřísnění a diferenciaci správních trestů za porušení povinností podle zákona o střetu zájmů.

OSZBK v roce 2019 oslovil OÚ ORP jako prvoinstanční orgány a KÚ, které rozhodují jako odvolací orgány, s žádostí o poskytnutí součinnosti. Nad rámec statistických údajů poskytovaných dle § 110 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky bylo záměrem získat informace, zda správní orgány v praxi zkoumají plnění informační povinnosti podpůrných orgánů, zda a jak je zkoumána subjektivní stránka přestupku nebo zda je standardně posuzována přítomnost polehčujících či přitěžujících okolností a jak se takové posouzení promítá do stanovení druhu a výměry správního trestu.

Z provedené analýzy 966 dokumentů vyplývají tyto závěry:

V drtivé většině (cca 99 %) případů správní orgány řeší v rámci přestupkového řízení **nepodání oznámení v zákonem stanovené lhůtě**.

Zhruba **78 % případů skončilo rozhodnutím správního orgánu o spáchání přestupku a uložením správního trestu**, přičemž nejčastěji byla uložena pokuta ve výši 1 000 Kč nebo 2 000 Kč v kombinaci s náhradou nákladů řízení ve výši 1 000 Kč (cca 65 % případů).

Zjištěná **nejvyšší uložená pokuta ve výši 15 000 Kč** byla vyměřena za nepodání průběžného oznámení ve lhůtě do 30. 6. 2018 (za kalendářní rok 2017), a to veřejnému funkcionáři z řad vedoucích úředníků ÚSC.

Výjimkou není **nedostatečné zdůvodnění uložení správního trestu** (pokud jde o druh i výměru), čímž dochází k variabilitě jednak v samotném hodnocení skutkově obdobných případů, ať už se jedná o přítomnost materiální stránky přestupku nebo uplatnitelnost správního trestu napomenutí, a jednak při samotném ukládání správního trestu, a to i v rámci jednoho správního orgánu. Legitimní očekávání obviněných, že správní orgán bude rozhodovat ve skutkově obdobných případech obdobně, tak není naplněno.

Závěrem lze dodat, že jednou z priorit OSZBK je **finalizace a zveřejnění metodiky pro správní orgány příslušné k projednání přestupků dle zákona o střetu zájmů**, která by měla sloužit k eliminaci problematických okruhů a být užitečnou pomůckou při rozhodování o přestupcích na úseku střetu zájmů.

Zpracovatel upozorňuje, že od 30. 6. 2018 je účinná novela zákona o střetu zájmů (zákon č. 112/2018 Sb.), která omezuje rozsah nahlížení do některých oznámení.

3.4 Poznatky ÚOHS z jeho dohledové činnosti

ÚOHS dle § 248 zákona o zadávání veřejných zakázek vykonává dozor nad dodržováním pravidel stanovených zákonem a zadávacími podmínkami pro zadání podlimitní a nadlimitní veřejné zakázky, včetně koncese s výjimkou koncesí malého rozsahu podle § 178 zákona, a pro zvláštní postupy podle části šesté zákona, při kterém mj. kontroluje dle kontrolního řádu soulad úkonů zadavatele při zadávání veřejných zakázek se zákonem.

V rámci kontrolní činnosti ÚOHS v období 2017–2019 zahájil celkem 42 kontrol. V roce 2018 bylo ukončeno 11 kontrol a v roce 2019 bylo ukončeno dalších 21 kontrol. Na základě kontrol ukončených v předmětném období bylo ke dni 31. 12. 2019 zahájeno 46 správních řízení. V předmětném období ÚOHS ze 42 zahájených kontrol zahájil 20 kontrol postupů veřejných zadavatelů – ÚSC, v roce 2018 přitom bylo ukončeno 6 kontrol postupů ÚSC a v roce 2019 bylo ukončeno dalších 11 kontrol postupů ÚSC. Na základě kontrol postupů ÚSC ukončených v předmětném období bylo ke dni 31. 12. 2019 zahájeno 33 správních řízení.

Kontroly ÚOHS zahájené v období 2017–2019		
Počet kontrol zahájených v roce 2017		0
Počet kontrol zahájených v roce 2018		20
	z toho kontrol postupů ÚSC	11
Počet kontrol zahájených v roce 2019		22
	z toho kontrol postupů ÚSC	9
Celkový počet kontrol zahájených v období 2017–2019		42
		z toho kontrol postupů ÚSC
		20

Tabulka č. 1: Přehled kontrol zahájených ÚOHS v letech 2017–2019

Nejčastěji, a to celkem v 7 kontrolách z celkového počtu 17 ukončených kontrol postupů ÚSC, bylo konstatováno **porušení postupu ÚSC při plnění uveřejňovacích povinností ve vztahu k uzavřené smlouvě na veřejnou zakázku** podle § 147a odst. 1 písm. a) a odst. 2 zákona o veřejných zakázkách, anebo podle § 219 odst. 1 zákona o zadávání veřejných zakázek, což jsou povinnosti, které je z pohledu zásady transparentnosti nezbytné důsledně dodržovat, avšak z hlediska dopadu do hospodářské soutěže lze považovat tato pochybení **za méně závažná**.

Dále ve 3 kontrolách bylo kontrolujícími osobami konstatováno **porušení postupu zadavatele spočívající v nezadání veřejné zakázky v některém z druhů zadávacích řízení** uvedených v § 3 zákona o zadávání veřejných zakázek, **a to v důsledku nesprávně stanovené předpokládané hodnoty veřejné zakázky**, což je pochybení, které patří z hlediska ochrany hospodářské soutěže **mezi nejzávažnější porušení**, kdy dochází k neoprávněnému omezení hospodářské soutěže.

ÚOHS v předmětném období prováděl kontrolní činnost primárně na základě doručených podnětů, u kterých nebyl zaplacen poplatek dle § 259 zákona o zadávání veřejných zakázek (pokud informace obsažené v takovém podnětu poskytovaly dostatečnou indicii o porušení právních předpisů, jež jsou aplikovány Sekcí veřejných zakázek ÚOHS, a pokud byl na jejich prošetření dán veřejný zájem), dále v souladu s vnitřními předpisy ÚOHS na základě návrhů na zahájení řízení, u kterých nebyla složena kauce, a dále na základě prioritní oblasti vyvolané společenskou a veřejnou potřebou zohledňující jak jednotlivá ekonomická odvětví, tak druhy zadávacích řízení.

Vzhledem ke skutečnosti, že plénum ÚS zrušilo pro neústavnost svým nálesem sp. zn. Pl. ÚS 7/19 ze dne 13. 11. 2019 § 259 uvedeného zákona, který stanovil poplatkovou povinnost ve výši 10 000 Kč za podání podnětu ÚOHS k zahájení správního řízení z moci úřední za každou veřejnou zakázku, ve vztahu k níž je v podnětu uvedeno pochybení, a to ke dni vyhlášení nálezu ve Sbírce zákonů, lze předpokládat, že **budoucí zaměření kontrolní činnosti ÚOHS** (poté co budou ukončeny všechny kontroly zahájené na základě „nezaplacených“ podnětů, které ÚOHS obdržel před vydáním nálezu pléna ÚS sp. zn. Pl. ÚS 7/19 ze dne 13. 11. 2019) **bude orientováno především na prioritní oblasti vyvolané společenskou a veřejnou potřebou zohledňující jak jednotlivá ekonomická odvětví, tak druhy zadávacích řízení**.

KRAJE A MAGISTRÁT HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

4. KONTROLA VÝKONU PŘENESENÉ PŮSOBNOSTI SVĚŘENÉ ORGÁNŮM KRAJŮ A HMP ZA OBDOBÍ 2017–2019

Kontrolní orgány: věcně příslušné ÚSÚ

Kontrolované osoby: KÚ a MHMP

Předmět kontrol:

Předmět kontrol se odvíjí od věcné působnosti jednotlivých ÚSÚ. Při kontrolách byly posuzovány jednotlivé odvětvové právní předpisy a ve většině případů i dodržování procesních režimů právních předpisů (např. oblast správního řízení), zákony o ÚSC (oblast realizace kontrol prováděných KÚ u obcí, resp. MČ v případě MHMP).

4.1 Vyhodnocení kontrolních zjištění za léta 2017–2019 dle jednotlivých ÚSÚ

Jednotlivé ÚSÚ zaslaly celkové hodnocení kontrolního období.

Podrobné výsledky kontrol včetně uvedení KÚ, u nichž se nedostatky vyskytly a jimž byla uložena nápravná opatření, jsou uvedeny v příloze č. 5 - Přehled nedostatků zjištěných ÚSÚ při kontrolách KÚ za léta 2017-2019.

MF

Odbor 16 – Cenová politika

Cenová regulace

Cenová regulace je prováděná kraji a HMP podle každoročně vydávaných výměrů MF, kterými se vydává seznam zboží s regulovanými cenami. Na rozdíl od některých krajů, které svých výše uvedených cenových regulačních pravomocí vůbec nevyužívají, HMP tyto své cenové regulační pravomoci již dlouhodobě uplatňuje v taxislužbě a odtahové službě. Provedenou kontrolou **nebyl zjištěn nesoulad** HMP vydaných nařízení č. 20/2006 Sb., o maximálních cenách osobní taxislužby, a nařízení č. 2/2013 Sb., o maximálních cenách za nucené odtahy vozidel včetně jejich střežení na parkovišti, **s obecně závaznými právními předpisy.**

Pro oblast integrovaných veřejných služeb využívají svých pravomocí kraje Liberecký, Jihomoravský, Středočeský, Ústecký, Královéhradecký, Pardubický a Olomoucký, které stanovují maximální ceny jízdného pro integrované veřejné služby na území svého kraje. Pro oblast MHD využívá svých pravomocí Moravskoslezský kraj.

Kontrolou bylo zjištěno, že cenová regulace byla prováděna v souladu se zákonem o cenách.

Cenová kontrola

Cenová kontrola je prováděná KÚ a MHMP podle § 4 zákona o působnosti orgánů ČR v oblasti cen. Provedené kontroly výkonu přenesené působnosti prokázaly, že kontrolní zjištění z věcného hlediska byla u všech KÚ a MHMP v souladu s cenovými předpisy.

Systémové ani zásadní nedostatky nebyly u cenové kontroly shledány.

Odbor 17 – Kontrola

Při kontrolách byly zjištěny nedostatky, které však nebyly závažného, systémového charakteru a neměly významný dopad na validitu vykonaného přezkoumání hospodaření.

Jednalo se zejména o tyto chyby:

- doklady a jiné materiály využití při přezkoumání nebyly ve zprávě o výsledku přezkoumání hospodaření označeny dostatečně určitě,
- zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření DSO byla projednána s jinou osobou, než s osobou určenou stanovami DSO,
- přestože se vyskytovaly nedostatky, tak kontrolor u obce nezjistil dílčí nedostatky a nedostatky v provedené inventarizaci majetku a závazků,
- zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření neobsahovaly označení a podpis všech kontrolorů, kteří přezkoumání vykonali; byli uvedeni a podepsáni pouze ti kontroloři, kteří vykonali konečné přezkoumání hospodaření,
- KÚ nezhájil řízení o správním deliktu nebo přestupku, což mělo za následek zánik odpovědnosti za přestupek,
- ve zprávě nebyl uveden důvod přizvání přizvaných osob a popis chyb a nedostatků zjištěných těmito osobami.

Odbor 39 – Správní činnosti

Nedostatky se týkaly zejména nedodržení jednotlivých ustanovení daňového řádu při správě místních poplatků a nedostatečného zajištění odborné a metodické pomoci obcím. Nedostatky byly zjištěny u 5 kontrolovaných osob ze 14. Lze však konstatovat, že se nejednalo o zásadní či systémové vady.

Opětovně jako v předchozích cyklech došlo ke **snížení počtu odvolacích řízení** prováděných kontrolovanými odvolacími orgány (v kontrolním období 2012–2013 počet odvolacích řízení 703, v kontrolním období 2014–2016 počet odvolacích řízení 427, v kontrolním období 2017–2019 počet odvolacích řízení 360). Na tomto poklesu se nepochybně podílelo snížení počtu odvolání proti již zrušenému místnímu poplatku za provozovaný výherní hrací přístroj nebo jiné technické herní zařízení povolené MF a dále skutečnost, že u nejčastěji zaváděných místních poplatků, kterými jsou poplatek ze psů a poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, vnímala široká veřejnost, že je povinna tyto poplatky platit.

MF na svém úseku nenavrhuje žádné legislativní ani další zásadní změny.

MD

Úsek silniční dopravy

Na úseku silniční dopravy nebyly zaznamenány systémové nedostatky.

Úsek veřejné dopravy

Na úseku veřejné dopravy byly zjištěny tyto nedostatky:

Nedostatky týkající se obsahu spisu, neboť součástí spisu nebyly všechny písemnosti nezbytné pro vydání rozhodnutí. S vyšší četností byly zaznamenány formální vady v označování písemností nebo v náležitostech písemností, kdy například všechny písemnosti ve spisu byly označeny stejným číslem jednacím, nebyly označeny žádným identifikačním znakem, nebo na závazném stanovisku chyběl podpis a razítko.

Účastníku řízení nebyla dána možnost vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí. Jedná se o zásadní nedostatek mající vliv na zákonnost rozhodnutí. Tento nedostatek byl zjištěn u 2 KÚ a MHMP.

Zadávání údajů o schvalovaných jízdních řádech do CIS JŘ, popř. v souvislosti s nedodržením stanovených lhůt.

Úsek pozemních komunikací

Výkon přenesené působnosti na úseku pozemních komunikací je až na výjimky prováděn v odpovídající kvalitě. U **KÚ SČ bylo zjištěno, že dochází ve vysoké míře k průtahům** v rámci výkonu působnosti silničního správního úřadu a speciálního stavebního úřadu ve II. stupni správního řízení. Nadále trvá opatření uložené ze strany MD již v předchozím hodnotícím období v podobě pravidelného zasílání

přehledu neukončených odvolacích řízení. K nápravě stavu podle těchto průběžných informací dosud nedošlo.

Úsek agend řidičů

Zásadní nedostatky shledalo MD na úseku agend řidičů v přestupkové agendě u KÚ JČ. Nastavené procesní postupy byly s KÚ dále řešeny, z postupů byly odstraněny zásadní vady a byla shledána snaha o zlepšení vedení správního řízení.

Úsek stanovení místní úpravy provozu

Kontrolou MHMP byl zjištěn systémový nedostatek v **procesu doručování veřejnou vyhláškou a zveřejňování návrhů opatření obecné povahy** při stanovení místní úpravy provozu spočívající v nedodržování minimální doby, po kterou musí být podle správního řádu návrh opatření obecné povahy zveřejněn na úřední desce.

Úsek silničních vozidel

Na úseku silničních vozidel jsou správní činnosti převážně na velmi dobré úrovni. Systémový nedostatek spočívající v **neplnění zákonné povinnosti provést nejméně jednou za tři roky kontrolu každé provozovny stanice technické kontroly** byl zjištěn u KÚ PA a MHMP.

V rámci kontrolní činnosti KÚ u ORP, kdy KÚ zjistil, že obce neprovádí státní odborný dozor nad stanicemi měření emisí (nebo jej neprovádí v požadovaném rozsahu), bylo ze strany MD opakovaně zjišťováno **nedostatečné využívání nástrojů kontrolního řádu** KÚ, zejména uložení opatření k nápravě. Z tohoto důvodu MD zvažuje v dalším období provedení kontrol u KÚ (nad rámec plánu) zaměřených specificky na výkon státního odborného dozoru.

MD na svém úseku nenavrhuje žádné legislativní ani další zásadní změny. V oblasti úseku silničních vozidel MD zvažuje v dalším období i nad rámec plánu u KÚ provedení kontrol zaměřených specificky na výkon státního odborného dozoru.

MK

Památková inspekce

Při kontrole dodržování zákona o státní památkové péči zjistila široké spektrum pochybení aj. nedostatků, ovšem nižší závažnosti. Většině zjištěných pochybení odpovídá i nižší počet opatření ukládaných v případě vážnějších porušení platné právní úpravy státní památkové péče. V případě KÚ lze **konstatovat zlepšení kvality výkonu na svěřeném úseku**, a s tím koreluje i využití možnosti vyzdvižení některých výkonů na úseku státní památkové péče (KÚ KV, KÚ PA).

Nejfrekventovanější chyby zákona o státní památkové péči jsou **ve stanovení podmínek podle § 14 odst. 3 zákona o státní památkové péči**, v souvislosti s náležitostmi výroku rozhodnutí a (a analogicky podle § 154 správního řádu) závazných stanovisek vydávaných podle § 149 a § 68 odst. 2 správního řádu (KÚ PL, KÚ SČ, KÚ ÚS, KÚ KV, KÚ LI, KÚ JČ, KÚ MS, KÚ VY), jež nebyly stanoveny tak, aby účinně a prokazatelně zajišťovaly ochranu kulturně historických hodnot.

Nejasnosti v otázkách restaurování podle § 14 odst. 8 zákona o státní památkové péči zaznamenala Památková inspekce rovněž často (KÚ JM, KÚ OL, KÚ PL, KÚ SČ, KÚ KV, KÚ LI, KÚ ZL), zejména odkazování na definici restaurování podle citovaného ustanovení v odůvodnění závazného stanoviska.

Zanedbávání péče o národní kulturní památku podle § 9 odst. 1 zákona o státní památkové péči bylo konstatováno v 1 případě, aniž by KÚ uložil jejímu vlastníku (správci) podle § 10 odst. 1 cit. zákona příslušné opatření (KÚ MS).

Ve věci přemístění kulturní památky, jež je stavbou při rozhodování podle § 18 odst. 1 zákona o státní památkové péči, bylo zjištěno 1 pochybení KÚ, kdy rozhodnutí vydal k žádosti doplněné datovanou fotografickou přílohou, která dokládá přemístění kulturní památky již před podáním této žádosti (KÚ JČ), přičemž podmínkou vydání rozhodnutí je podle § 18 odst. 1 zákona o státní památkové péči

posouzení věci před vlastním přemístěním. Ve 2 případech kontrolovaný úřad nezkoumal soulad záměru přemístění podle § 18 odst. 1 zákona o státní památkové péči s Úmluvou o ochraně architektonického dědictví Evropy č. 73/2000 Sb. m. s. (KÚ SČ, KÚ MS).

Ve sledovaném kontrolním období dosahovaly nejlepších výsledků KÚ PA, KÚ PL, KÚ ZL a KÚ VY. Naopak nejvíce nedostatků bylo zjištěno při kontrole KÚ ÚS, KÚ SČ, KÚ KH a MHMP.

Objem práce i rozsah vykonávané agendy na úseku památkové péče je však v porovnání s ostatními kontrolovanými úřady na MHMP, KÚ SČ a KÚ JM výrazně větší s ohledem na územní rozsah daných krajů a hustotu výskytu kulturního dědictví.

MK na svém úseku nenavrhuje žádné legislativní ani další zásadní změny.

Úsek periodického tisku a audiovize a úsek vydávání neperiodických publikací

Na tomto úseku MK využilo možnosti provedení úkonů předcházejících kontrole. Na úseku periodického tisku a audiovize provedlo předběžné šetření formou dotazníků zaslaných KÚ a MHMP. S ohledem na nízký počet správních řízení MK konstatovalo, že kontrola na místě není nutná a **kontrolu nezhájilo**. Stejně tak na úseku vydávání neperiodických publikací si MK vyžádalo sdělení ohledně toho, zda KÚ a MHMP svoji působnost a pravomoc využil, přičemž MK zjistilo, že nikoliv. MK se tedy **omezilo jen na předkontrolní zjištění podle § 3 odst. 1 kontrolního řádu**.

MMR

Úsek územního rozhodování, stavebního řádu a vyvlastnění

Výsledky provedených kontrol výkonu přenesené působnosti u KÚ a MHMP na úseku územního rozhodování, stavebního řádu a vyvlastnění ukazují, že ve sledovaném období se nejčastěji zjištěné nedostatky týkaly **aplikace ustanovení kontrolního řádu**. Dále byly zjištěny nedostatky ohledně aplikace určitých ustanovení **správního řádu**, které byly ve většině případů vyvolány specifickými okolnostmi konkrétního případu, resp. nebyly systémového charakteru.

V případě KÚ KV a KÚ VY bylo na základě zjištěných zásadních nedostatků přistoupeno k uložení opatření dle § 19 odst. 1 kontrolního řádu.

Úsek územního plánování

Na úseku územního plánování nebyly zjištěny žádné zásadní a systémové nedostatky.

MMR ve sledovaném období předložilo rekodifikaci stavebního zákona, která je předmětem dalších diskusí.

MO

Výsledky provedených kontrol prokázaly **dobrou úroveň u všech kontrolovaných úřadů**. Byly zjištěny pouze dílčí nevýznamné nedostatky, které v převážné míře zavinil lidský faktor. Kontroly prokázaly, že i přes řadu personálních obměn a změn působností v organizačních řádech kontrolovaných úřadů se podařilo udržet dobrý stav jak ve znalostech pracovníků krizového řízení, tak v kvalitě a promyšlenosti zpracovávané dokumentace. Opatření k vytvoření nezbytných podmínek pro zajištění životních potřeb obyvatel, fungování státní správy a samosprávy a zabezpečení mobilizace ozbrojených sil za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu jsou realizována průběžně v souladu s právními předpisy, směrnicemi a pokyny ÚSÚ. U **KÚ JM** bylo doporučeno řešit přesun působností v rámci KÚ.

V oblasti **zákonu o válečných hrobech** lze konstatovat, že naprostá většina vlastníků válečných hrobů, kterými jsou převážně jednotlivé obce, věnuje péči o ně náležitou pozornost. Souhrnná evidence válečných hrobů je u všech KÚ vedena, průběžně aktualizována a doplňována.

Dílčí plány obrany krajů jsou zpracovány na požadované úrovni a u žádného KÚ nebyly shledány zásadní nedostatky. Úkoly stanovené v oblasti operační přípravy státního území jsou zabezpečovány. Při kontrole je pozornost věnována i plnění úkolů vyplývajících z Koncepce operační přípravy státního

území ČR a Plánu operační přípravy státního území ČR, které jsou u KÚ postupně realizovány. Základní informace k problematice operační přípravy státního území ČR jsou uveřejněny na webové stránce www.opsu.army.cz.

V rámci kontrol byla věnována značná pozornost u KÚ přípravě občanů k obraně státu. Výsledky kontrol přenesené působnosti prokázaly aktivní přístup pracovníků zajišťujících tuto oblast a celkově dobrou úroveň u všech KÚ.

MO na svém úseku nenavrhuje žádné legislativní ani další zásadní změny.

MPSV

Agenda osob pověřených k výkonu SPOD

Nedostatečné prokázání odborné způsobilosti a bezúhonnosti osob, které se na výkonu SPOD přímo podílejí, bylo nejčastějším zjištěným nedostatkem v oblasti výkonu přenesené působnosti při dodržování a správné aplikaci právních předpisů souvisejících s výkonem agend osob pověřených k výkonu SPOD. Dále byly zjištěny nedostatky spočívající v neúplné náležitosti výroku rozhodnutí a vyznačení právní moci rozhodnutí.

Kvalita výkonu SPOD

Při kontrole kvality výkonu SPOD, která je stanovená standardy kvality sociálně-právní ochrany (dále jen „SPO“), kdy je u KÚ kontrolováno dodržování soustavy 13 standardů kvality, byly nejčastěji zjištěny nedostatky při zajištění:

- (1) prostor vhodných k jednání s klienty,
- (2) informovanosti klientů o vnitřních pravidlech a postupech týkajících se naplňování standardů a o rozsahu a podmínkách poskytování SPO,
- (3) zabránění kumulace výkonu pracovních činností na pozici zařazené k výkonu SPO s jinou nesouvisející agendou,
- (4) řádného výkonu specializovaných agend na OSPOD - agenda ochrany týraných a zneužívaných dětí, náhradní rodinné péče (dále jen „NRP“), sociální kurately pro děti a mládež,
- (5) naplnění kvalifikačních předpokladů u pracovníků zařazených k výkonu SPO,
- (6) vymezení rozsahu kompetencí stážistů působících na OSPOD, zejména rozsahu jejich přístupu k informacím o klientech,
- (7) naplnění povinného rozsahu průběžného vzdělávání u pracovníků OSPOD,
- (8) stanovení pravidel týkajících se oznámení případu ohroženého dítěte, posouzení jeho naléhavosti a přidělení koordinátora případu,
- (9) stanovení rizikových a nouzových situací na pracovišti vyplývajících z praxe pracovníků OSPOD,
- (10) stanovení pravidel pro podávání a vyřizování stížností a prokazatelné seznámení pracovníků OSPOD s těmito pravidly.

Rozhodování o nároku na státní příspěvek pro zřizovatele ZDVOP, výplata tohoto státního příspěvku a kontrola jeho využití

Při kontrole postupu KÚ při rozhodování o nároku na státní příspěvek pro zřizovatele ZDVOP, výplatě tohoto státního příspěvku a při kontrole jeho využití byly nejčastějšími zjištěnými nedostatky porušení § 42 odst. 2 písm. b) ve spojení s § 15 odst. 1 zákona o sociálně-právní ochraně dětí, když **byla akceptována žádost OSPOD jako právního titulu pro pobyt dítěte v ZDVOP, navzdory skutečnosti, že se dítě nenacházelo v situaci podle § 15 odst. 1 citovaného zákona**. Dále byly zjištěny vady v podstatné náležitosti dohody o umístění dítěte do ZDVOP.

Agenda NRP a SPO

Při kontrole výkonu přenesené působnosti KÚ a dodržování a správnosti aplikace právních předpisů v souvislosti s výkonem agend NRP a SPO byl nejčastěji zjištěn nedostatek spočívající v porušení § 22 odst. 2 písm. a) zákona o sociálně-právní ochraně dětí, když v kopii spisové dokumentace nebyly obsaženy dokumenty dle § 21 odst. 4 téhož zákona; dále § 27 odst. 1 písm. e) ve spojení s § 27 odst. 3, kdy v kopii spisové dokumentace nebyl obsažen opis z evidence Rejstříku trestů již trestně odpovědné osoby žijící s žadatelem ve společné domácnosti.

Oblast sociálních služeb

Při kontrole v oblasti sociálních služeb bylo nejčastěji zjištěno porušení § 75 odst. 1 správního řádu (na rozhodnutí nebylo vyznačeno datum předání písemnosti k doručení, resp. nebyla vyznačena právní moc nebo byla vyznačena chybně). Dále porušení § 17 odst. 1 správního řádu, kdy veškerá dokumentace k jednomu poskytovateli sociální služby je vedena nesprávně v jednom spise.

Ve všech oblastech pak byla **systemově zjištěna porušení zákona o archivnictví a vyhlášky č. 259/2012 Sb.** (dokumenty nebyly opatřeny jednoznačným identifikátorem, nedostatky při tvorbě čísla jednacího atd.).

MPSV na svém úseku nenavrhuje žádné legislativní ani další zásadní změny. Při postupu KÚ při rozhodování o nároku na státní příspěvek pro zřizovatele ZDVOP bylo zjištěno systemové pochybení u více KÚ a vznikla tak potřeba vydat metodický materiál.

MPO

Lze konstatovat, že výkon státní správy **na úseku živnostenského podnikání** byl shledán na standardně dobré úrovni. Zásadní či systemové **nedostatky nebyly kontrolou MPO zjištěny**. Vzhledem k poměrně úzké specializaci kontrolní činnosti v oblasti živnostenského podnikání pokrývají kontroly MPO v zásadě veškerý zákonem stanovený rozsah výkonu státní správy na daném úseku. Případná **změna zaměření** kontrolní činnosti MPO na event. jiné (další) oblasti **je** tak platnou právní úpravou živnostenského podnikání **značně limitována**.

MPO na svém úseku nenavrhuje žádné legislativní ani další zásadní změny.

MŠMT

Oblast přímých nákladů na vzdělávání

Kontrolovaný výkon přenesené působnosti v oblasti přímých nákladů na vzdělávání, tj. v transferu cca 95 % veškerých prostředků školám v období 2017–2019, byl shledán u všech KÚ na velmi dobré úrovni. Nedostatky byly shledány při provádění svěřeného výkonu v případě dodržení podmínek Rozhodnutí MŠMT v případě UZ 33 215 a UZ 33 457, kdy došlo k:

K porušení rozpočtové kázně podle § 44 rozpočtových pravidel došlo tím, že svěřený výkon nebyl prováděn v souladu s podmínkami Rozhodnutí MŠMT.

Oblast kontroly

Další nedostatky v přeneseném výkonu státní správy v oblasti kontroly spočívaly v nedodržení § 162 odst. 4 školského zákona, kdy:

KÚ neprováděly pravidelné kontroly hospodaření s prostředky státního rozpočtu u soukromých škol a školských zařízení v kraji.

Předmětem kontroly bylo dále uznávání základního, středního nebo vyššího odborného vzdělání dosaženého v zahraniční škole (dále jen „**nostrifikace**“), upravené § 108 a § 108a školského zákona, přičemž v postupu většiny KÚ nebyla zjištěna pochybení.

Kontrolovaný výkon přenesené působnosti v oblasti **InfZ** je na velmi dobré úrovni, nedostatky byly zjištěny pouze v 1 případě.

S přihlédnutím k předchozím hodnoceným obdobím lze konstatovat, že **v oblasti školství nedochází ani ke snižování, ale ani k navyšování celkového počtu pochybení. Klesající tendenci mají pochybení týkající se porušení rozpočtové kázně, zvýšil se počet porušení ustanovení správního řádu.**

MŠMT na svém úseku nenavrhuje žádné legislativní ani další zásadní změny.

MV

MV – OVS

Na úseku státního občanství byla zjištěna následující pochybení:

- zásadní překročení lhůty pro zaslání žádosti o udělení státního občanství ČR podle § 11, kdy nebyla dodržena zákonná lhůta 30 dnů k zaslání spisu na MV (KÚ KH),
- v řízeních vedených ve věci nabytí státního občanství ČR prohlášením dle § 35 zákona o státním občanství ČR některé z kontrolovaných spisů úřadu neobsahovaly podklady k učinění závěru o splnění hmotněprávních podmínek pro nabytí státního občanství (KÚ SČ, KÚ ÚS, KÚ ZL),
- ve věci zjišťování státního občanství a podkladů pro vydání rozhodnutí v této věci, zejm. chyběly podklady odůvodňující učinění závěru o existenci státního občanství (KÚ SČ),
- porušení § 44 odst. 1 správního řádu, když správní úřad ještě před zahájením správního řízení oficiální úřední cestou ověřoval u MV délku oprávněného pobytu budoucího prohašovatele, přičemž v žádosti o ověření délky oprávněného pobytu uvedl, že v uvedené věci již probíhá správní řízení, které však ještě zahájeno nebylo (KÚ JČ).

MV – ODK

V rámci provedených kontrol bylo shledáno celkem 29 porušení zákona při výkonu přenesené působnosti KÚ a MHMP, přičemž ke všem byla uložena opatření k nápravě zjištěných nedostatků, příp. jejich předcházení. Porušení byla zjištěna u KÚ JM, KÚ KH, KÚ OL, KÚ SČ, KÚ JČ, KÚ ZL, KÚ KV, KÚ PA, KÚ LI, KÚ VY a MHMP. Pro srovnání, v předcházejícím kontrolovaném období bylo zjištěno 24 porušení zákona. V období 2017–2019 došlo ke **zvýšení zjišťovaných nedostatků**. Mezi nejčastější nedostatky lze zařadit:

- nezveřejnění VPS v nejbližší částce věstníku právních předpisů kraje,
- protokoly o kontrole nemají veškeré zákonné náležitosti,
- nesoulad pověření s provedenou kontrolou (co do místa, času či osob kontrolujících),
- neinformování MV o zveřejnění informace o výsledcích provedených kontrol způsobem umožňujícím dálkový přístup, příp. informování po stanoveném termínu,
- absenci záznamu o určení oprávněné úřední osoby,
- nedostatky v oblasti InfZ, zejména při dodržování lhůt.

MV – OSČ

Předmětem kontrol byl výkon přenesené působnosti **na úseku evidence obyvatel a rodných čísel, občanských průkazů, cestovních dokladů, základního registru obyvatel** a dále též výkon kontrolní a metodické činnosti vůči OÚ. MV – OSČ ve srovnání s předchozím tříletým obdobím prohloubil a rozšířil svoji kontrolní činnost, což mělo za následek zvýšení počtu uložených nápravných a doporučujících opatření. **KÚ a MHMP vykonávají agendy spadající do působnosti odboru správních činností na velmi dobré úrovni.** Nedostatky zjištěné při kontrolách byly v krátké době napraveny. Kvalitní výkon přenesené působnosti je třeba do budoucna udržet.

MV na svém úseku nenavrhuje žádné legislativní ani další zásadní změny.

S ohledem na zjištěné procesní nedostatky zjištěných u protokolů z kontrol provedených KÚ byl spuštěn projekt Standardů kontrol přenesené působnosti obcí.

MZd

V kontrolované agendě nebyly zjištěny takové zásadní a systémové nedostatky, které by vyžadovaly provedení následné kontroly. V souvislosti s kontrolovanou spisovou agendou byly zjištěny nedostatky týkající se dodržování právních předpisů v oblasti zdravotnictví i nedostatky spojené s dodržováním ustanovení správního řádu, kontrolního řádu či zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zmíněné nedostatky se vyskytly vesměs v jednotlivých případech a byly způsobeny zejména individuálním pochybením jednotlivých pracovníků KÚ či nesprávným výkladem platné legislativy.

MZd na svém úseku nenavrhuje žádné legislativní ani další zásadní změny.

MZe

Oblast vodního hospodářství

Výkon státní správy v oblasti vodního hospodářství je na velmi dobré úrovni. Přestože byly při kontrolách nalezeny některé nesrovnalosti, nejednalo se o závažná pochybení, na základě kterých by bylo nutné kontrolovanému subjektu uložit následné opatření k nápravě. Jednalo se zejména o **nepřesnosti v rozhodnutí vyplývající z požadavků správního řádu**.

Oblast lesního hospodářství

Výkon státní správy v oblasti lesního hospodářství na KÚ doznal v kontrolovaném období oproti předchozímu pokles. Byl vysledován také nárůst problémů při aplikaci správního řádu, zejména:

- při vydávání správních aktů ve formě závazných stanovisek a rozhodnutí,
- problém s povinnými náležitostmi odůvodnění či úplná absence odůvodnění výroku,
- u výroků se stanovují bezpředmětné podmínky vyplývající z právních předpisů nebo tyto nejsou dostatečně určité,
- neprovádí se dokazování v případech, kdy je v řízení nutné zjistit skutečný stav, nebo z neznalosti správního řádu se neprovádí dokazování postupy dle § 60 až 66, ale využitím výzvy k odstranění vad žádosti, tím se přesouvá povinnost úředníků (shromáždit podklady rozhodnutí) na žadatele.

MZe na svém úseku nenavrhuje žádné legislativní ani další zásadní změny.

MŽP

Při kontrolách plnění zákonných povinností v ochraně ohrožených druhů (CITES) byly zjištěny nedostatky u 3 KÚ, v oblasti posuzování vlivů na životní prostředí byly zjištěny nedostatky ve 4 případech, v oblasti ochrany vod v 1 případě, v oblasti ochrany ohrožených druhů (CITES) ve 3 případech, v oblasti integrované prevence a omezování znečištění ve 2 případech, v ochraně přírody a krajiny v 1 případě, v oblasti odpadů v 1 případě a v ochraně ovzduší ve 2 případech. Většinou se jednalo o drobná administrativní pochybení a postačovalo odstranění nedostatků v průběhu kontroly a metodická pomoc.

Opatření k odstranění nedostatků bylo uloženo ve 2 případech v oblasti posuzování vlivů na životní prostředí. V 1 případě v oblasti integrované prevence a omezování znečištění bylo opatření k odstranění nedostatků zjištěných kontrolou uloženo opakovaně.

MŽP na svém úseku nenavrhuje žádné legislativní ani další zásadní změny.

ČÚZK

Všechny KÚ zahrnují kontroly přenesené působnosti **v oblasti zápisu do RÚIAN** do svých plánů kontrol. Situace je stabilní i v případě kontrol obcí I. typu (resp. obcí bez obecného stavebního úřadu), které byly v kontrolním období rovněž prováděny všemi KÚ, i když v různém rozsahu. Podíl zkontrolovaných obcí se v roce 2019 pohyboval v rozmezí 3,8 % – 46,1 %. Nejvyšší podíl zkontrolovaných obcí vykazují KÚ PA (46,1 %), KÚ ZL (19,2 %) a KÚ MS (18,3 %).

Oproti minulému kontrolnímu období KÚ povinnost zápisu údajů do RÚIAN plní. Vedle zápisu nových údajů je nutné, v souladu s § 4 odst. 4 zákona o základních registrech, také řešit reklamace, kterými byla vyjádřena pochybnost o správnosti referenčního údaje.

Je možné shrnout, že kontrolní činnost KÚ byla v kontrolním období 2017–2019 z pohledu ČÚZK **na rozdílné úrovni**. Od kvalifikovaně prováděných kontrol u stavebních úřadů i obcí I. typu, kdy se kontrolou zabývaly v koordinované vzájemné součinnosti různé odbory téhož úřadu, přes provádění pouze formálních kontrol bez možnosti zpětného ověření kontrolních zjištění.

Při kontrolách bylo **častým jevem konstatování v protokolech o kontrole, že zjištěné nedostatky, budou daným orgánem veřejné moci odstraněny. KÚ nijak nezjišťoval, zda k odstranění nedostatků došlo**; v řadě případů nedostatky odstraněny nebyly. KÚ v roce 2019 žádaly o písemnou zprávu o odstranění nebo prevenci nedostatků zjištěných kontrolou ve 111 případech, což je **pouze v 15,6 % z celkového počtu provedených kontrol**.

Nicméně lze konstatovat, že v průběhu uplynulého tříletého kontrolního období se přístup jednotlivých KÚ ke kontrolám v oblasti RÚIAN pozitivně vyvíjel. Na konci kontrolního období lze konstatovat, že všechny KÚ začlenily kontroly výkonu přenesené působnosti v oblasti zápisu údajů do RÚIAN do svých plánů kontrol a tyto kontroly provádějí.

ČÚZK doporučuje KÚ:

- při kontrolách obcí se zaměřit na nastavování nesprávností u referenčních údajů, u kterých vznikla oprávněná pochybnost o jejich správnosti a řešení kontrolních sestav vystavených v Aplikaci pro kontroly dat RÚIAN,
- v případě zjištění nedostatků si vyžádat informaci o následných krocích kontrolované osoby, která by mohla vést ke skutečnému odstranění zjištěných nedostatků.

ČÚZK na svém úseku nenavrhuje žádné legislativní ani další zásadní změny.

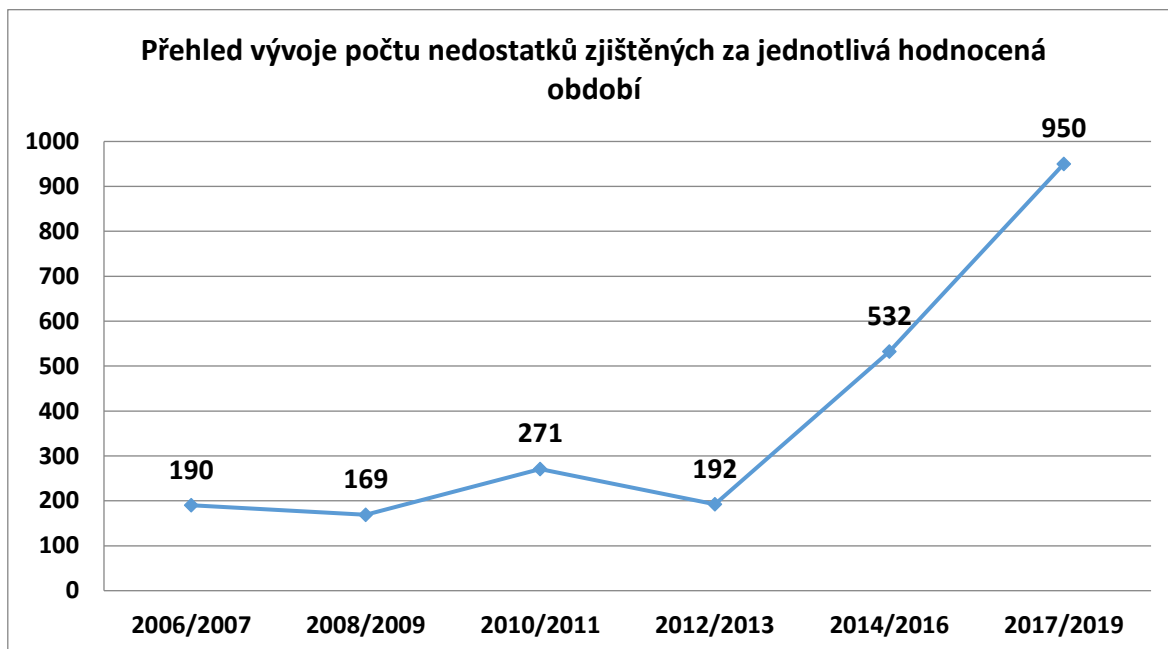
SSHR

Kontroly byly v průběhu hodnoceného období realizovány u všech 14 krajů, přičemž **nebyly zjištěny žádné nedostatky**. Dle vyjádření SSHR přispěla metodická a kontrolní činnost tohoto ÚSÚ k dalšímu zlepšení výkonu přenesené působnosti v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy. Současně došlo i ke zvýšení kvality poskytování metodického řízení z úrovně KÚ směrem k OÚ ORP.

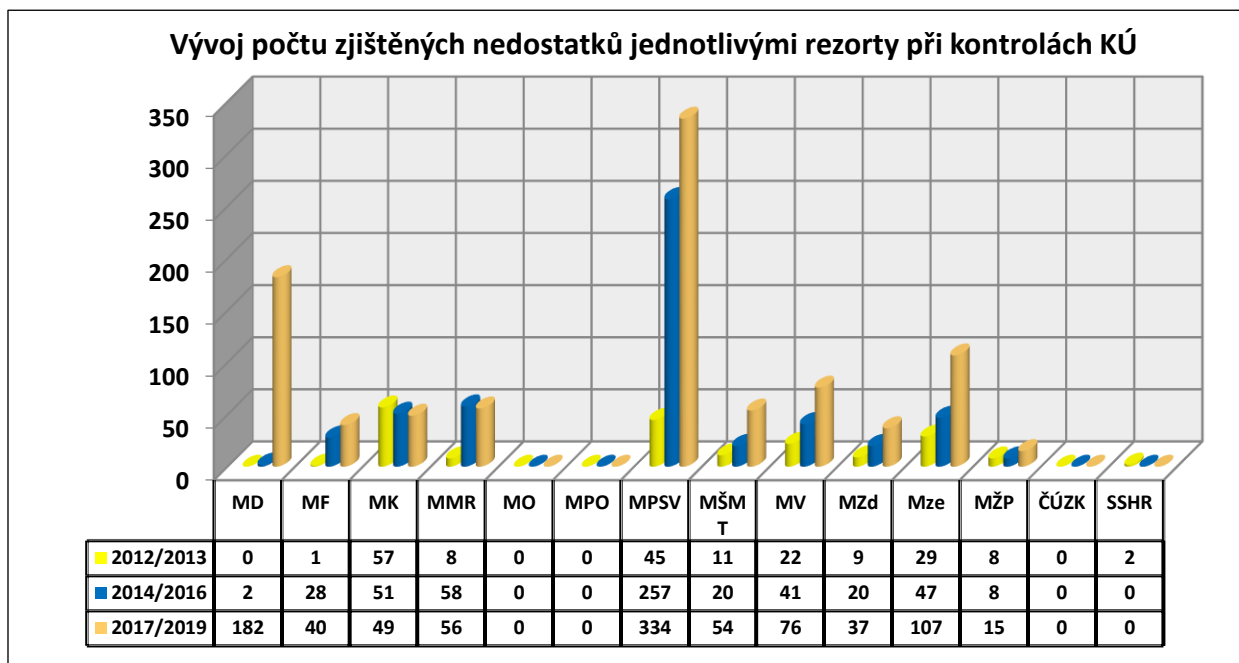
SSHR na svém úseku nenavrhuje žádné legislativní ani další zásadní změny.

4.2 Komparace kontrolních zjištění jednotlivých ÚSÚ za léta 2017–2019 s předchozími obdobími

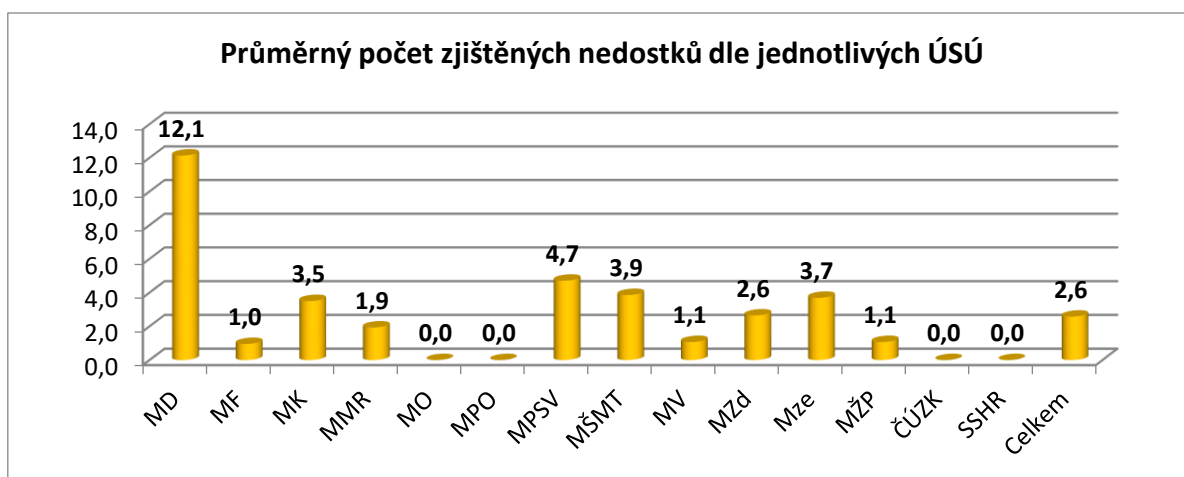
V Hodnotících zprávách je od roku 2006 sledován vývoj zjišťovaných nedostatků. V níže uvedených tabulkách a grafech je naznačen vývoj počtu nedostatků zjištěných při kontrolách za poslední kontrolní období, a to jak dle jednotlivých rezortů, tak dle jednotlivých KÚ.

Graf č. 1: Přehled vývoje počtu nedostatků zjištěných ÚSÚ za jednotlivá hodnocená období – celkem

Graf č. 2: Vývoj počtu zjištěných nedostatků jednotlivými rezorty při kontrolách KÚ

Graf č. 3: Průměrný počet zjištěných nedostků dle jednotlivých ÚSÚ za léta 2017–2019

Z dosažených výsledků vyplývá, že v souhrnu došlo k **zásadnímu nárůstu počtu zjištěných pochybení**. V absolutním vyjádření činil nárůst o 418 nedostatků (950 oproti 532 za předchozí období), což **v relativním vyjádření znamená nárůst o téměř 80 %** oproti předchozímu období. Na základě této statistiky tak **nelze konstatovat zlepšování úrovně, ale zásadní pokles kvality výkonu přenesené působnosti vykonávané KÚ**. K nárůstu pochybení došlo navíc na většině úseků státní správy.

Tato situace byla zapříčiněna zejména signifikantním nárůstem zjištěných pochybení v rezortu **MD**. Vyšší počet nedostatků je při kontrolách výkonu přenesené působnosti vykonávané KÚ dále zjišťován **MPSV, MK, MŠMT a MZe**. Naopak **žádné nedostatky** nezjistily **MO, MPO a SSHR**. Porušení zákona rovněž neshledal **ČÚZK**, který v letech 2017–2019 zahájil pravidelnou kontrolní činnost.

Na tomto místě **je třeba vyzdvihnout přístup MD**, které, jak je zřejmé ze shledaných pochybení (viz příloha č. 5), respektovalo doporučení uvedené v Hodnotící zprávě 2014–2016, a to při realizovaných kontrolách důsledně zaznamenávat zjištěný nesoulad s právními předpisy do protokolů o kontrole. **MD v tomto kontrolovaném období zjistilo 182 porušení, přičemž v předchozím období konstatovalo pouze 2.**

MD k tomu uvádí: „*Výrazně zvýšený počet nedostatků zaznamenaný oproti předchozím hodnotícím zprávám není odrazem snížené úrovně výkonu státní správy, ale změnou vnitřních pravidel MD pro zpracování protokolů o kontrole ve sledovaném období s důrazem na důsledné zaznamenání veškerých zjištěných nedostatků včetně porušení procesních předpisů. Za účelem jednoznačné identifikace a zaznamenání nedostatků a zajištění zpětné vazby ze strany krajského úřadu MD počínaje rokem 2018 zařazuje do závěru každého protokolu o kontrole tabulku sumarizující zjištěné nedostatky, která obsahuje identifikaci spisů, u kterých byl nedostatek zjištěn, ustanovení právního předpisu, které bylo porušeno, stručný popis nedostatku a případné opatření k odstranění nebo prevenci nedostatku. Současně k těmto nedostatkům požaduje MD standardně zaslání písemné zprávy o jejich odstranění a prevenci.*“.

Značná část zásadních pochybení je stále spojena s postupy dle správního řádu. Ze zaslaných podkladů (ÚSÚ) lze dovodit, že praktická aplikace správního řádu činí stále notné problémy a zasluhuje proto hlubší pozornost. Obdobná zjištění se objevují i při kontrolách realizovaných na obcích.

Kromě samotných zjišťovaných nedostatků byl v tomto kontrolním období sledován i ukazatel ukládání následných opatření na základě kontrolou zjištěných nedostatků.

Porovnání počtu zjištěných nedostatků s počtem uložených opatření															
	MD	MF	MK	MMR	MO	MPO	MPSV	MŠMT	MV	MZd	Mze	MŽP	ČÚZK	SSHR	Celkem
Počet kontrol	15	42	14	29	14	14	71	14	71	14	29	14	14	14	369
Počet zjištěných nedostatků	182	40	49	56	0	0	334	54	76	37	107	15	0	0	950
Počet uložených opatření	4	10	11	3	0	0	151	19	48	37	6	3	0	0	292

Tabulka č. 2: Porovnání počtu zjištěných nedostatků s počtem uložených opatření v letech 2017–2019

Z výše uvedené tabulky je zřejmé, že v případě zjištěného nedostatku často ukládá následná opatření MPSV a MV. **Dle názoru MV je ukládání opatření účinným nástrojem pro napravení zjištěných nedostatků.**

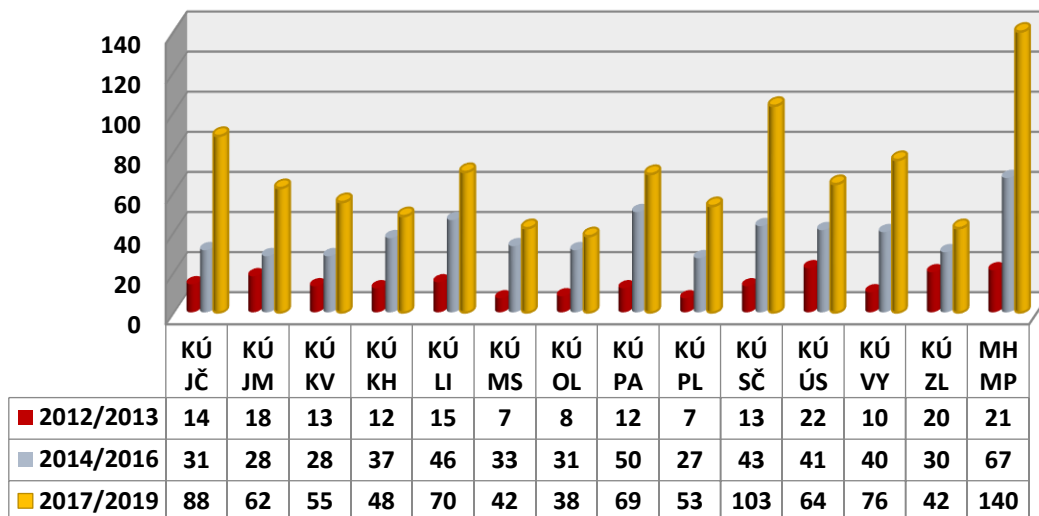
Rovněž je třeba připomenout, že kontrolní řád v této oblasti dává kontrolním orgánům nástroje k přijímání opatření a sledování nápravy. Jedná se o § 19 (kontrola výkonu státní správy) a § 10 odst. 2 (možnost vyžádání si zprávy o odstranění či prevenci nedostatků). Navíc je možné kontrolovat (např. na základě následné kontroly), zda tyto přijaté nedostatky byly či nebyly napraveny (kompetence vyplývá přímo ze zákona o krajích, resp. zákona o HMP).

Vývoj počtu zjištěných nedostatků je sledován i dle jednotlivých KÚ. Tyto výsledky ukazují následující tabulka a graf.

Srovnání počtu kontrol a nedostatků zjištěných ÚSÚ u jednotlivých KÚ															
KÚ	KÚ JČ	KÚ JM	KÚ KV	KÚ KH	KÚ LI	KÚ MS	KÚ OL	KÚ PA	KÚ PL	KÚ SČ	KÚ ÚS	KÚ VY	KÚ ZL	MHMP	Celkem
Počet kontrol	27	27	26	26	26	27	26	26	26	26	27	26	26	27	369
Počet zjištěných nedostatků	88	62	55	48	70	42	38	69	53	103	64	76	42	140	950
Průměr nedostatků na kontrolu	3,3	2,3	2,1	1,8	2,7	1,6	1,5	2,7	2,0	4,0	2,4	2,9	1,6	5,2	2,6

Tabulka č. 3: Srovnání počtu kontrol a nedostatků zjištěných ÚSÚ u jednotlivých KÚ za léta 2017–2019

Vývoj počtu nedostatků z kontrol - dle jednotlivých KÚ

Graf č. 4: Vývoj počtu nedostatků zjištěných ÚSÚ u jednotlivých KÚ

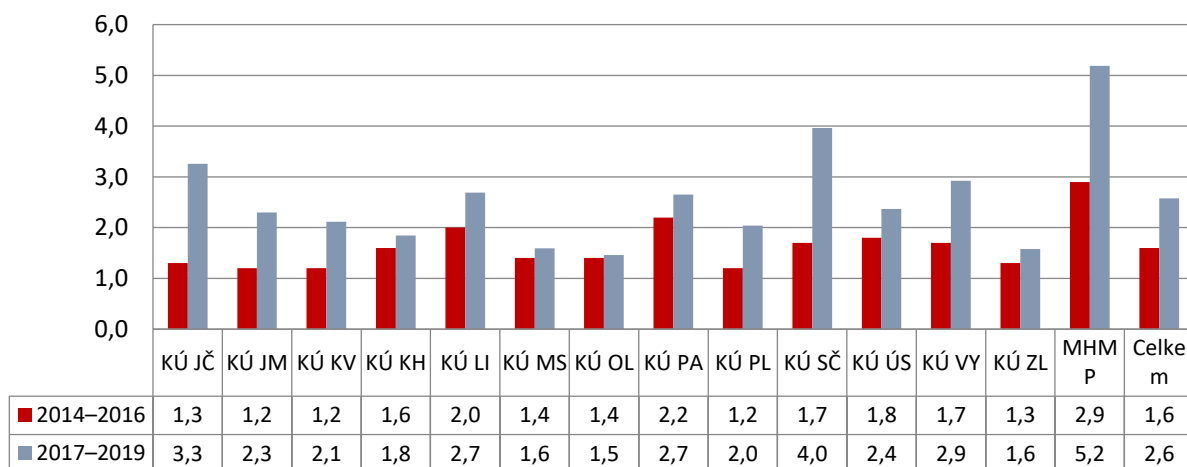
Z výše uvedených dat lze vyvodit, že u všech KÚ a MHMP došlo oproti předchozímu období ke zvýšení celkového počtu zjištěných nedostatků při výkonu přenesené působnosti.

Nejvíce pochybení bylo shledáno v případě MHMP, u něhož je oproti předchozímu období zjištěn více než dvojnásobný počet nedostatků, přičemž počet nedostatků na jednu kontrolu je oproti celkovému průměru rovněž dvojnásobný. Nadprůměrný počet zjištění na jednu kontrolu byl vykázán i u KÚ SČ a KÚ JČ. Naopak nejnižší počet nedostatků byl u KÚ OL, KÚ MS a KÚ ZL.

Komentář zpracovatele

V případě MHMP je dlouhodobě zjišťován nejvyšší počet pochybení. Počet nedostatků v tomto kontrolovaném období je enormní, neboť v průměru bylo zjištěno 5 nedostatků na jednu kontrolu. Zvýšený počet nedostatků může být ovlivněn i dlouhodobým neobsazením pozice ředitele MHMP, jenž by měl výkon přenesené působnosti garantovat a koordinovat.

Srovnání průměrně zjištěných nedostatků u jednotlivých KÚ

Graf č. 5: Srovnání průměrně zjištěných nedostatků u jednotlivých KÚ

Z grafu č. 5 je patrné, že u všech KÚ a MHMP se zvýšil průměrný počet nedostatků zjištěných ÚSÚ, i když v případě KÚ KH, KÚ MS, KÚ OL a KÚ ZL pouze nepatrně. Nejvyšší nárůst oproti minulému kontrolnímu období zaznamenaly MHMP, KÚ SČ a KÚ JČ.

Zejména tyto KÚ (ale i další, u kterých byl nárůst zaznamenán) a MHMP by měly analyzovat příčiny a přijmout adekvátní systémová opatření.

Závěry:

- Oproti předchozímu kontrolnímu období došlo k zásadnímu nárůstu počtu zjištěných pochybení, a to konkrétně o 418, při srovnatelném počtu kontrol.
- Nejvyšší počet nedostatků byl zjištěn při kontrolách prováděných MD, MPSV, MK, MŠMT a MZe.
- Naopak trvale nejnižší počet nedostatků při kontrolách zjišťuje MO, MPO a SSHR.
- U všech KÚ a MHMP se zvýšil průměrný počet nedostatků zjištěných ÚSÚ, a to z průměrných 1,6 nedostatků na 2,6 nedostatků.
- Nejvyšší nárůst oproti minulému kontrolnímu období byl zaznamenán v případě MHMP, KÚ SČ a KÚ JČ.
- Nejvyšší počet nedostatků byl zjištěn u MHMP, nadprůměrný počet nedostatků na jednu kontrolu byl vykázan i u KÚ SČ a KÚ JČ.
- Naopak nejnižší počet nedostatků byl u KÚ OL, KÚ MS a KÚ ZL.

Doporučení pro KÚ a MHMP

Analyzovat příčiny nedostatků při výkonu přenesené působnosti a přijmout interní opatření k jejich odstranění.

4.3 Metodická pomoc poskytovaná ÚSÚ

4.3.1 Formy metodické pomoci poskytované ÚSÚ

Jedním ze základních úkolů ÚSÚ, jakožto hierarchicky nejvýše postavených orgánů státní správy dle kompetenčního zákona, je poskytování relevantní metodické pomoci. Metodická pomoc poskytovaná jednotlivými resorty je v mnoha aspektech obdobná a lze ji zobecnit do následujících nástrojů, jež jsou ÚSÚ standardně využívány:

- telefonní, písemné a osobní konzultace,
- zveřejňování metodických doporučení a výkladových stanovisek,
- pořádání pracovních setkání a konzultačních dnů,
- pořádání školení a seminářů,
- zasílání informačních dopisů.

Níže jsou uvedeny specifické formy metodické pomoci využívané jednotlivými ÚSÚ.

Na webových stránkách **MZd** byla vytvořena sekce *Metodické vedení krajských úřadů a Magistrátu hlavního města Prahy*⁸, v níž jsou zveřejňována stanoviska MZd, metodická doporučení a postupy. Současně byla spuštěna nová *Databáze odvolacích rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví ČR*⁹ ve věcech odvolání proti rozhodnutím KÚ a MHMP podle zákonů o zdravotních službách, specifických zdravotních službách, o zdravotnické záchranné službě a podle kontrolního řádu.

MZd dále zpracovává **Sborník zodpovězených dotazů** KÚ a MHMP.

MŠMT organizovalo metodickou podporu v souvislosti se změnou financování regionálního školství.

⁸Dostupná z: http://www.mzcr.cz/Odbornik/obsah/metodicke-vedeni-krajskych-uradu-a-magistratu-hlmprahy_3266_3.html

⁹Dostupná z: <https://dor.mzcr.cz/>

MŽP každoročně vydává **JUDIKATURU V PRÁVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ**¹⁰ za předchozí kalendářní rok, ve které uvádí pro případné využití odbornou i laickou veřejností zajímavé případy z aplikační praxe.

V roce 2018 **ČÚZK** zavedl **praktická školení**, která jsou cílená k přípravě kontroly. V případě potřeby mohou editoři RÚIAN využít telefonickou podporu ČÚZK nebo vznášet dotazy prostřednictvím **Kontaktního formuláře Helpdesk**¹¹.

MMR poskytuje metodickou pomoc prostřednictvím Ústavu územního rozvoje, který provozuje portál „konzultační středisko ke stavebnímu právu“, jehož součástí je i webová aplikace „1000 otázek ke stavebnímu právu“.

MF spolupracuje s MV – ODK na tvorbě metodických materiálů a vzorech OZV obcí a aktivně se účastní, včetně odborných vystoupení, na pravidelných poradách konaných na MV – ODK.

4.3.2 Poskytování metodické pomoci a výkon kontrol provedených ÚSÚ z pohledu KÚ

KÚ se vyjádřily k nedostatečné metodické pomoci ze strany jednotlivých ÚSÚ.

KÚ by na všech úsecích státní správy uvítaly **ucelenou metodiku k jednotlivým zákonným zmocněním k vydávání NO**, zveřejňovanou (poskytovanou) např. prostřednictvím webových stránek gestorů jednotlivých zákonů obsahujících příslušná zákonná zmocnění (KÚ JM).

Komentář zpracovatele

MV – ODK takovou metodickou pomoc dlouhodobě poskytuje k jednotlivým zákonným zmocněním pro vydání OZV¹². Materiál vždy obsahuje znění zákonného zmocnění, související právní předpisy, vzor OZV, stanovisko k zákonnému zmocnění, související nástroje regulace a související judikaturu.

Dodáváme, že MV navrhlo vytvoření jednotné veřejně přístupné elektronické platformy – Sbírkou právních předpisů ÚSC a některých správních úřadů, ve které by bylo na jednom místě uvedeno znění všech právních předpisů vydaných jednotlivými ÚSC a správními úřady s omezenou místní působností. MV počítá s tím, že prostřednictvím této sbírky budou publikovány i metodické materiály pro vydávání NO (vč. vzorů) a ÚSÚ budou vyzvány, aby tyto metodické materiály do sbírky zadaly. Blíže viz sněmovní tisky č. 575 a č. 576¹³

Přesto do doby zřízení sbírky by resorty měly metodiku poskytovat samy ideálně na svých webech.

Doporučení pro ÚSÚ

Zpracovat ucelenou metodiku k jednotlivým zákonným zmocněním pro vydávání NO a zveřejnit metodiky na svých webových stránkách.

K metodické činnosti MD poukazují:

Vyjádření KÚ MS

Ze strany metodické pomoci MD si **lze představit větší aktivitu**. ÚSÚ by měl pružněji reagovat na sporné otázky, které jsou vyvolávány převážně častou změnou soudní judikatury.

Vyjádření KÚ ZL

Obecně lze konstatovat, že z hlediska ÚSÚ je věnována velmi malá pozornost metodické činnosti vůči KÚ. V silničním hospodářství **není dosud zpracována metodika k odstraňování nelegálních reklamních zařízení**, přičemž její zpracování je pro sjednocení postupů požadováno již několik let. Rovněž **k vyjasnění problematiky závazného stanoviska dle § 10 zákona o pozemních komunikacích**

¹⁰ https://www.mzp.cz/cz/judikatura_v_pravu_zivotniho_prostredi.

¹¹ <https://helpdesk.cuzk.cz/ehd/vytvorPozadavek>.

¹² <https://www.mvcr.cz/odk2/clanek/metodicke-materialy-k-zakonnym-zmocnenim.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>.

¹³ <http://www.psp.cz/sqw/tisky.sqw?O=8&T=575> a <http://www.psp.cz/sqw/tisky.sqw?O=8&T=576>.

podmíněného závazným stanoviskem policie (změna účinná od 1. 1. 2018) byla MD přislíbena metodika, zatím však zpracována nebyla.

K metodické činnosti MF poukazují:

Vyjádření KÚ MS

KÚ považuje za **nutné zvýšení metodické činnosti v problémových oblastech u místních poplatků**, které jsou celorepublikového rázu. Metodická činnost by měla být srozumitelnější, věcná, nikoliv obecného rázu.

Problém představuje ne zcela jasná právní úprava. **MF při své kontrolní činnosti nerozlišuje zákonná pochybení a metodická doporučení**, což představuje nesoulad s § 12 odst. 1 písm. h) kontrolního řádu, podle něhož protokol o kontrole obsahuje skutečnosti vztahující se k vykonané kontrole; vždy však obsahuje alespoň kontrolní zjištění, obsahující zjištěný stav věci s uvedením nedostatků a označení právních předpisů, které byly porušeny, včetně uvedení podkladů, z kterých tato kontrolní zjištění vycházejí.

Komentář MF

MF zajišťuje metodickou činnost v oblasti místních poplatků a jejich správy mnoha způsoby. Pravidelně dvakrát ročně pořádá porady se zástupci KÚ, MHMP, MV a Kanceláře VOP, na kterých účastníky seznamuje jednak s aktuálními legislativními úpravami v oblasti místních poplatků a jednak s metodickými stanovisky k otázkám, které byly vzneseny jak ze strany KÚ, tak ze strany jednotlivých OÚ, popř. veřejností.

V roce 2019 MF provedlo mezi KÚ anketu, mimo jiné na téma, zda jsou pro jejich činnost uvedené porady a jejich program přínosem. Činnost MF byla hodnocena velmi kladně. MF provozuje internetové stránky, na kterých jsou zveřejňovány aktuální informace, stanoviska a metodické materiály v oblasti místních poplatků. Také v rámci této činnosti se MF věnuje jak aktuální problematice, kterou přináší změny platné legislativy, tak dalším otázkám z oblasti místních poplatků a jejich správy, které jako problémové zjistilo na základě poznatků z vlastní praxe nebo praxe KÚ a OÚ. Zástupci MF se aktivně účastní také porad pořádaných MV, kterých se účastní zástupci KÚ. Na těchto poradách byli na žádost MV zástupcem MF proškoleni pracovníci na téma novely zákona o místních poplatcích účinné od 1. 1. 2020. Dále se zástupci MF na pozvání aktivně zúčastňují porad konaných i KÚ v oblasti místních poplatků, jako tomu bylo např. v případě porady, kterou pořádal KÚ PL v roce 2019.

K poznámce KÚ MS lze pouze sdělit, že ani rámcově nevymezuje problémovou problematiku z oblasti místních poplatků celorepublikového rázu, kterou má na mysli a MF za období od roku 2017–2019 neobdrželo podněty ze strany KÚ MS, které by tento úřad považoval za tak zásadní, aby je MF bylo nuceno řešit. Vybraní pracovníci MF také odborně zajišťují ZOZ v oblasti daní, poplatků a jiných obdobných peněžitých plnění do veřejných rozpočtů, a to podle ročního harmonogramu Institutu pro veřejnou správu Praha. Uvedení pracovníci působí rovněž jako zkušební komisaři. K uváděnému nesouladu s § 12 odst. 1 písm. h) kontrolního řádu, lze pouze konstatovat, že MF není zřejmé, že by nebyla rozlišována zákonná pochybení od metodického doporučení. Protokoly o kontrolách obsahují jak odkazy na příslušný právní předpis, tak i rozlišení mezi zákonným pochybením a pouhým doporučením. V tom smyslu jsou také ukládána případná opatření kontrolované osobě.

K metodické činnosti MPSV poukazují:

Vyjádření KÚ KH

Odbor sociálních věcí KÚ uvádí, že metodická podpora MPSV je často zdlouhavá, na dotazy KÚ je odpovídáno někdy po poměrně dlouhé době.

Komentář MPSV

KÚ považuje za metodickou podporu všechny dotazy, v nichž spatřuje prvek výkonu činností sociální práce. Tyto dotazy ovšem většinou souvisejí s dalšími oblastmi správních činností, a to nejen v přenesené působnosti. Není výjimkou, že se jedná o dotazy, které směřují k legislativní úpravě či ke sjednocení postupů v rámci celé ČR. Pokud obdržené podněty a podání přesahují gesce odboru 22 či dokonce je třeba získat stanovisko mimo rezort MPSV (např. MV, MS či MŠMT), pak je potřeba respektovat, že odpověď nelze vyhotovit bezodkladně.

Vyjádření KÚ PA

KÚ PA schází jednoznačné metodické vedení ze strany MPSV, kdy jsou aktuálně velké rozdíly mezi jednotlivými kraji v tom, kdo a jak registruje kapacity, jak jsou vykládána jednotlivá doporučení MPSV, a **především není úplná jednotnost v předmětu vykonávaných kontrol – co a jak se kontroluje a jaké přesně má být kontrované období** (aktuálně kontrolu provádíme v návaznosti na dotaci, tj. loňský rok a současně kontrolujeme aktuální stav).

Komentář MPSV

Odbor 22 MPSV již několik let usiluje o samostatnou právní úpravu oblasti výkonu činností sociální práce, a to právě z důvodu, aby KÚ byly nuceny respektovat metodické vedení ze strany MPSV. Prostřednictvím setkání se zástupci KÚ, účastí na jejich jednáních či v rámci odborných akcí odbor 22 podává výklady, interpretuje vydaná stanoviska a doporučení.

K námitce na nejednotnost vykonávaných kontrol výkonu činností sociální práce je předmětem kontroly vždy rozsah výkonu činností sociální práce v přenesené působnosti, a to dle příslušných ustanovení zákona o sociálních službách. Kontroly výkonu činností sociální práce nelze standardizovat jednotně s ostatními správními činnostmi.

Vyjádření KÚ JM

Velkým problémem je ze strany MPSV lhůta pro doručování protokolů, kdy kontrola všech agend proběhla v únoru 2018 a protokol u agendy SPO – standardy kvality byl doručen až v prosinci 2018, u ZDVOP dokonce až v dubnu 2019. V rámci kontrolní činnosti se odráží **nejednotnost výkladu právních předpisů ze strany MPSV**.

Komentář zpracovatele

Nejednotnost v předmětu vykonávaných kontrol, vymezení kontrovaného období či nejednotnost výkladu právních předpisů v rámci kontrolní činnosti, jež zmiňují KÚ PA a KÚ JM, **by mělo odstranit zavedení standardů kontrol**, jejichž zpracování MV – ODK připravuje.

K metodické činnosti MMR poukazují:

Vyjádření KÚ JM

Jako **nedostatečná se jeví metodická pomoc MMR** na úseku stavebního řádu a s tím související nejasnost v právních výkladech a nejednotnost rozhodování na území ČR.

Vyjádření KÚ MS

Z hlediska výkonu přenesené působnosti na úseku územního rozhodování a stavebního řádu podle stavebního zákona a na úseku vyvlastnění podle zákona o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě je nutno poukázat na skutečnost, že **ze strany MMR nedošlo k potřebnému zlepšení při poskytování metodické pomoci**. Metodická činnost neodpovídá požadavkům praxe.

Vyjádření KÚ ZL

Ke zkvalitnění výkonu přenesené působnosti na úseku svěřeném do gesce MMR **je třeba zlepšení metodické pomoci** a řešení aktuálních problémů ze strany tohoto ÚSÚ tak, aby došlo ke sjednocení postupů a rozhodovací činnosti stavebních úřadů na území celé ČR.

K metodické činnosti MŠMT poukazují:

Vyjádření KÚ MS

Poukazujeme tímto s určitým zklamáním, že ze strany MŠMT za poslední roky **v kontrolované oblasti správních řízení nedochází k žádné metodické činnosti vůči KÚ** a v rámci kontrolní činnosti předmětnou část kontrolních zjištění MŠMT shledáváme strohou až povrchní a pro aplikační praxi KÚ nenaplňující výchovnou ani metodickou funkci.

K metodické činnosti MZd poukazují:

Vyjádření KÚ VY

Shledáváme rezervy na úseku krizového řízení ve spolupráci a v komunikaci s MZd.

Vyjádření KÚ MS

Na daném úseku státní správy působí v praxi největší potíže **nejednoznačnost výkladu právních předpisů ze strany MZd**.

Vyjádření KÚ ZL

Poukazujeme na problematický výklad právních předpisů ze strany MZd stran jeho nekonzistentnosti. ÚSÚ mění výkladová stanoviska a metodická doporučení, aniž by došlo ke změně v právní úpravě, což způsobuje problémy v aplikační praxi.

Komentář zpracovatele

KÚ upozornily na četné rezervy v poskytování **metodické pomoci a při provádění kontrolní činnosti**.

Ve vztahu k provádění kvality kontrolní činnosti je aktuálně rozpracován projekt standardů kontrolní činnosti za gesce MV, jehož pilotní spuštění se očekává od ledna 2021.

Upozornění KÚ na rezervy v poskytování metodické pomoci bylo konkrétní a adresné. Efektivní náprava a opatření je v gesci jednotlivých ÚSÚ.

Doporučení pro ÚSÚ

Analyzovat adresná upozornění na nedostatky v poskytování metodické pomoci a přijmout na jednotlivých úsecích výkonu přenesené působnosti opatření k zefektivnění metodické činnosti.

OBCE, MĚSTA, MĚSTYSE

5. KONTROLA VÝKONU PŘENESENÉ PŮSOBNOSTI SVĚŘENÉ ORGÁNŮM OBCÍ V OBDOBÍ 2017–2019

5.1 Základní informace týkající se zajištění kontrol výkonu přenesené působnosti

Kontrolní orgány: KÚ a v některých případech též ÚSÚ

Kontrolované osoby: obce, města, městyse

Předmět kontrol: výkon přenesené působnosti na jednotlivých úsecích státní správy

Počet realizovaných kontrol a zkontrolovaných obcí v období 2017–2019										
KÚ	Obcí celkem	Kategorie obcí	Počet obcí v kategorii	Kontroly v kategorii	Kontroly celkem	Roční průměr počtu kontrol	Zkontr. obcí v kategorii	Podíl zkontr. obcí v kategorii	Zkontr. obcí celkem	Podíl zkontr. obcí celkem
KÚ JČ	624	III.	17	406	854	285	17	100 %	269	43 %
		II.	20	89			20	100 %		
		I.	587	359			232	40 %		
KÚ JM	673	III.	21	621	1 300	433	21	100 %	469	70 %
		II.	13	71			13	100 %		
		I.	639	608			435	68 %		
KÚ KV	134	III.	7	175	436	145	7	100 %	94	70 %
		II.	7	41			7	100 %		
		I.	120	220			80	67 %		
KÚ KH	448	III.	15	455	790	263	15	100 %	115	26 %
		II.	20	253			20	100 %		
		I.	413	82			80	19 %		
KÚ LI	215	III.	10	334	720	240	10	100 %	127	59 %
		II.	11	116			11	100 %		
		I.	194	270			106	55 %		
KÚ MS	300	III.	22	436	673	224	22	100 %	178	59 %
		II.	8	36			8	100 %		
		I.	270	201			148	55 %		
KÚ OL	402	III.	13	287	554	185	13	100 %	186	46 %
		II.	7	39			7	100 %		
		I.	382	228			166	43 %		
KÚ PA	451	III.	15	328	804	268	15	100 %	451	100 %
		II.	11	41			11	100 %		
		I.	425	435			425	100 %		
KÚ PL	501	III.	15	458	997	332	15	100 %	264	53 %
		II.	35	126			35	100 %		
		I.	451	413			214	47 %		

KÚ	Obcí celkem	Kategorie obcí	Počet obcí v kategorii	Kontroly v kategorii	Kontroly celkem	Roční průměr počtu kontrol	Zkontr. obcí v kategorii	Podíl zkontr. obcí v kategorii	Zkontr. obcí celkem	Podíl zkontr. obcí celkem
KÚ SČ	1 144	III.	26	661	1 176	392	26	100 %	467	41 %
		II.	29	77			29	100 %		
		I.	1 089	438			412	38 %		
KÚ ÚS	354	III.	16	456	606	202	16	100 %	88	25 %
		II.	14	68			14	100 %		
		I.	324	82			58	18 %		
KÚ VY	704	III.	15	332	469	156	15	100 %	120	17 %
		II.	11	43			11	100 %		
		I.	678	94			94	14 %		
KÚ ZL	307	III.	13	279	755	252	13	100 %	180	59 %
		II.	12	81			12	100 %		
		I.	282	395			155	55 %		
Celkem	6 257	III.	205	5 228	10 134	3 378	205	100 %	3 008	48 %
		II.	198	1 081			198	100 %		
		I.	5 854	3 825			2 605	44 %		

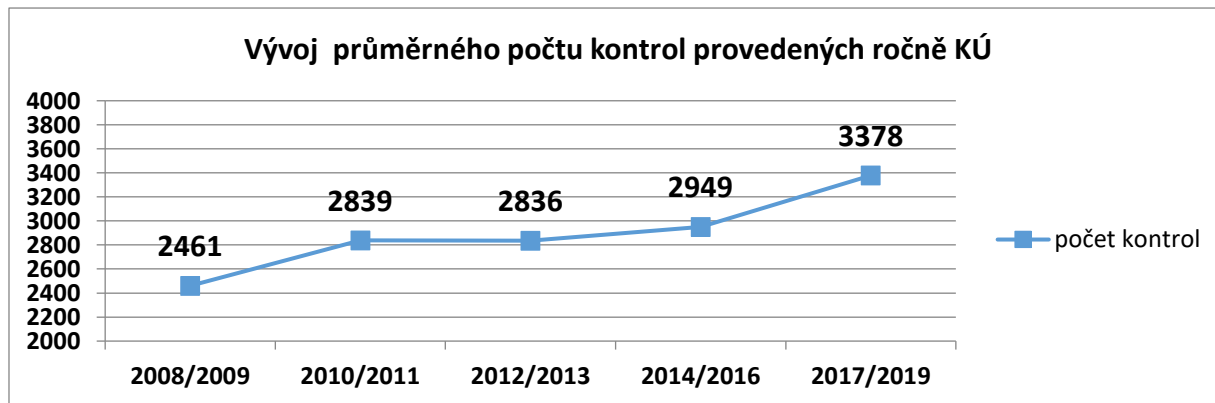
Pozn.: Do počtu obcí jsou započítány vojenské újezdy, pro účely této tabulky není zahrnuto HMP.

Tabulka č. 4: Počet realizovaných kontrol a zkontrolovaných obcí v období 2017–2019

Celkově bylo z počtu 6 257 obcí, včetně vojenských újezdů (do tohoto počtu není zahrnuto HMP), zkontrolováno za období 2017–2019 **alespoň jednou** (bez ohledu na předmět kontrol) 3 008 obcí, což činí celkově **48 % zkontrolovaných obcí**. Počet zkontrolovaných obcí se **zvýšil o 10 procentní bodů**, neboť v předchozím období bylo zkontrolováno 38 % obcí (2 349 obcí). Předmětné číslo udává počet kontrol obcí bez ohledu na kontrolovanou oblast, počet zkontrolovaných obcí v jednotlivých oblastech je výrazně nižší.

V porovnání s předchozím obdobím bylo v průměru **ročně provedeno o 429 kontrol více** (2 949 kontrol v období 2014–2016, **3 378 kontrol v období 2017–2019**).

Za hodnocené období byly ve všech krajích provedeny kontroly veškerých **obcí II. typu a ORP** v jejich správních obvodech, což lze hodnotit velmi pozitivně. KÚ provedou **v průměru 25,5 kontroly ORP** v různých oblastech za kontrolované období (cca 8,5 kontroly ORP ročně). Kontroly provedené u ORP se na celkovém počtu kontrol podílí z 52 %.

Graf č. 6: Vývoj průměrného počtu kontrol provedených ročně KÚ

Výše uvedený graf zachycuje vývoj průměrného ročního počtu kontrol provedených KÚ za předešlá období. Abychom mohli porovnat počet provedených kontrol, bylo zapotřebí, vzhledem k delším kontrolovaným obdobím v letech 2014–2016 a 2017–2019, celkové počty provedených kontrol zprůměrovat.

UV č. 689/2013 ukládá KÚ provést u všech ORP alespoň jednu kontrolu na všech úsecích veřejné správy za tříleté kontrolované období. Jako problematické se ukázalo splnění této povinnosti **na úseku školství**, v rámci něhož kontroly všech ORP neprovedly **KÚ JM, KÚ KV, KÚ PL, KÚ ÚS, KÚ VY a KÚ ZL**. Tato povinnost dále **nebyla splněna ze strany KÚ KV** na úsecích kultury a vnitřních věcí a **KÚ VY** na úseku zdravotnictví.

KÚ PL k neprovedeným kontrolám **na úseku školství** uvádí, že podle čl. IV odst. 5 Směrnice MŠMT–24005/2016 – zásady pro rozpisy finančních prostředků státního rozpočtu, KÚ z rezervy bezodkladně, nejpozději však do 60 dnů ode dne, kdy právnická osoba předala elektronicky na výkaze změny v údajích ze školních matrik a dokumentace škol a školských zařízení příslušnému správnímu úřadu, rozepíše do rozpočtů právnických osob v průběhu kalendářního roku finanční prostředky na činnosti uvedené v čl. II odst. 1 písm. c) bod 2 Směrnice. Z toho vyplývá, že finanční prostředky se rozepisují rovnou škole a nejdou přes ORP.

Srovnání počtu zkontrolovaných obcí za kontrolovaná období 2014–2016 a 2017–2019							
KÚ	Obcí celkem	Kategorie obcí	Počet obcí v kategorii	Nárůst či pokles počtu kontrol dle kategorií obcí		Nárůst či pokles celkového počtu kontrol	
				nárůst - pokles	nárůst - pokles v %	nárůst/pokles	nárůst/pokles v %
KÚ JČ	624	III.	17	98	32 %	118	16 %
		II.	20	27	44 %		
		I.	587	-7	-2 %		
KÚ JM	673	III.	21	6	1 %	236	22 %
		II.	13	32	82 %		
		I.	639	198	48 %		
KÚ KV	134	III.	7	-17	-9 %	172	65 %
		II.	7	18	78 %		
		I.	120	171	349 %		
KÚ KH	448	III.	15	2	0 %	-16	-2 %
		II.	20	18	8 %		
		I.	413	-36	-31 %		
KÚ LI	215	III.	10	35	12 %	89	14 %
		II.	11	13	13 %		
		I.	194	41	18 %		
KÚ MS	300	III.	22	66	18 %	200	42 %
		II.	8	17	89 %		
		I.	270	117	139 %		
KÚ OL	402	III.	13	5	2 %	68	14 %
		II.	7	-1	-3 %		
		I.	382	64	39 %		

KÚ	Obcí celkem	Kategorie obcí	Počet obcí v kategorii	Nárůst či pokles počtu kontrol dle kategorií obcí		Nárůst či pokles celkového počtu kontrol	
				nárůst - pokles	nárůst - pokles v %	nárůst/pokles	nárůst/pokles v %
KÚ PA	451	III.	15	34	12 %	375	87 %
		II.	11	-12	-23 %		
		I.	425	353	430 %		
KÚ PL	501	III.	15	-31	-6 %	-249	-20 %
		II.	35	-18	-13 %		
		I.	451	-200	-33 %		
KÚ SČ	1 144	III.	26	-20	-3 %	111	10 %
		II.	29	0	0 %		
		I.	1 089	131	43 %		
KÚ ÚS	354	III.	16	-3	-1 %	5	1 %
		II.	14	21	45 %		
		I.	324	-13	-14 %		
KÚ VY	704	III.	15	26	8 %	8	2 %
		II.	11	-26	-38 %		
		I.	678	8	9 %		
KÚ ZL	307	III.	13	0	0 %	170	29 %
		II.	12	25	45 %		
		I.	282	145	58 %		
Celkem	6 257	III.	205	201	4 %	1 287	15 %
		II.	198	114	12 %		
		I.	5 854	972	34 %		

Pozn.: Do počtu obcí jsou započítány vojenské újezdy, pro účely této tabulky není zahrnuto HMP.

Tabulka č. 5: Srovnání počtu zkontrolovaných obcí za kontrolovaná období 2014–2016 a 2017–2019

Pokud se jedná o srovnání kontrolovaných období 2014–2016 a 2017–2019, počet kontrol v absolutních číslech **vzrostl o 1 287 kontrol**. Je to dáno **výrazným nárůstem počtu kontrol provedených vůči obcím I. typu**, a to konkrétně o 972 kontrol. Naopak počet kontrol provedených u ORP v mezidobí v zásadě nevzrostl (nárůst o 4 %). Je však nutné připomenout, že více jak polovina všech kontrol je KÚ provedena právě u ORP.

Na tomto nárůstu počtu kontrol se **nejvíce podílely KÚ PA**, který oproti předchozímu období navýšil počet kontrol o 375, z toho 353 provedl u obcí I. typu, dále **KÚ JM (236/198)**, **KÚ MS (200/117)**, **KÚ KV (172/171)** a **KÚ ZL (170/145)**.

Naopak počet kontrol provedených **KÚ PL poklesl o 249**, v případě **KÚ KH o 16**. Počet kontrol vykonaných **KÚ ÚS** a **KÚ VY zůstal srovnatelný** s předchozím obdobím (nárůst o 5, resp. 8 kontrol).

KÚ VY zkontroloval pouze 17 % obcí v jeho správním obvodu, **KÚ ÚS 25 %** a **KÚ KH 26 %**. Tyto KÚ vykazují trvale velmi nízké procento zkontrolovaných obcí v daném kraji.

KÚ PA provedl kontrolu u všech obcí v jeho správním obvodu, **KÚ KV** a **KÚ JM** u 70 % obcí.

5.2 Vyhodnocení kontrolních zjištění dle jednotlivých oblastí výkonu přenesené působnosti za léta 2017–2019

5.2.1 Zaměření kontrol

Kontroly výkonu přenesené působnosti jsou dle počtu provedených kontrol zaměřeny zejména na oblasti **vnitřních věcí, místního rozvoje, životního prostředí a financí** (viz tabulka). Nejméně kontrol bylo provedeno na úseku krizového řízení a obrany a úseku kultury.

KÚ MS, KÚ OL a KÚ JČ prováděly kontroly oblasti životního prostředí spolu s oblastí zemědělství.

Počet kontrol obcí provedených KÚ dle oblastí v období 2017–2019														
Oblast	KÚ JČ	KÚ JM	KÚ KV	KÚ KH	KÚ LI	KÚ MS	KÚ OL	KÚ PA	KÚ PL	KÚ SČ	KÚ ÚS	KÚ VY	KÚ ZL	Celkem
Školství ¹⁴	17	11	2	25	182	22	13	15	0	26	0	0	4	317
Krizové řízení a obrana	17	21	16	30	16	22	13	15	15	26	48	15	13	267
Kultura	25	21	6	15	10	22	12	15	18	33	17	15	42	251
Zemědělství	0	21	21	62	6	29	0	15	39	44	72	23	19	351
Zdravotnictví	34	24	7	39	8	32	17	15	16	53	25	13	13	296
Průmysl a obchod	17	21	7	15	13	56	13	26	18	26	24	23	13	272
Finance	24	83	115	21	61	89	70	373	17	39	21	23	53	989
Doprava	63	32	13	80	12	22	39	51	38	26	32	15	85	508
Práce a soc. věci	60	117	28	73	41	64	64	75	98	64	69	40	45	838
Životní prostředí	20	190	27	157	27	0	41	15	110	96	59	72	125	939
Místní rozvoj	58	174	37	86	91	72	128	26	61	131	37	56	178	1 135
Vnitřní věci	519	585	17	148	243	116	144	127	496	487	128	157	165	3 332
Ostatní	0	0	140	39	10	127	0	36	71	125	74	17	0	639
Celkem	854	1 300	436	790	720	673	554	804	997	1 176	606	469	755	10 134

Tabulka č. 6: Počet kontrol obcí provedených KÚ dle oblastí v období 2017–2019

Z komparativní tabulky lze dovodit, kterým oblastem jednotlivé KÚ věnovaly pozornost. Počet kontrol v jednotlivých oblastech přenesené působnosti je ovlivněn zejména rozsahem agendy přenesené v dané oblasti na obce a její komplikovaností. Významnou roli rovněž hraje kategorie obce, na kterou je výkon státní správy v určité oblasti přenesen, tj. zda jen na obce II. typu a ORP, případně i na ostatní obce.

Lze poukázat na zřejmý nepoměr počtu provedených kontrol mezi jednotlivými KÚ na úseku:

- vnitřních věcí,
- školství,
- financí.

¹⁴ Pozn.: V průběhu mezirezortního připomínkového řízení bylo zjištěno, že i přes upozornění, aby KÚ v oblasti školství neuváděly kontroly školských zařízení (toto upozornění bylo součástí stanovené struktury ke zpracování Hodnotící zprávy), některé KÚ tyto kontroly započítaly. Tímto může dojít na úseku školství k dílčímu zkreslení výsledků kontrol obcí.

Většina provedených kontrol byla naplánována. Nejvíce **následných kontrol** provedl KÚ JM, KÚ ZL a KÚ JČ.

Druhy kontrol, počet nedostatků a uložených opatření							
KÚ	Druh kontroly			Kontroly celkem	Počet zjištěných nedostatků	Uložená opatření k nápravě	Prům. poč. nedostatků na kontrolu
	Plánované	Následné	Mimořádné				
KÚ JČ	838	10	6	854	117	81	0,14
KÚ JM	1 215	66	19	1 300	1 787	177	1,37
KÚ KV	380	4	52	436	250	59	0,57
KÚ KH	759	2	29	790	297	182	0,38
KÚ LI	720	0	0	720	578	592	0,80
KÚ MS	636	0	37	673	783	260	1,16
KÚ OL	551	0	3	554	1 576	640	2,84
KÚ PA	793	1	10	804	376	347	0,47
KÚ PL	893	5	99	997	333	133	0,33
KÚ SČ	1 170	4	2	1 176	363	226	0,31
KÚ ÚS	603	0	3	606	797	315	1,32
KÚ VY	469	0	0	469	534	435	1,14
KÚ ZL	639	20	96	755	575	301	0,76
Celkem	9 666	112	356	10 134	8 366	3 748	0,83

Tabulka č. 7: Kontroly obcí z hlediska jejich druhu, počtu nedostatků a uložených opatření v období 2017–2019

KÚ **průměrně shledaly 0,83** nedostatky na jednu kontrolu. V předchozím období KÚ průměrně konstatovaly 1,12 nedostatků na kontrolu.

Průměrný počet zjišťovaných nedostatků na jednu kontrolu se **u jednotlivých KÚ zásadně liší. Zatímco u KÚ JČ je tento průměrný počet 0,14, KÚ SČ, KÚ PL a KÚ KH vykazují 0,31, 0,33 a 0,38 nedostatků na kontrolu, v případě KÚ OL jsou to 2,84 nedostatky na kontrolu.** V případě KÚ OL je to dáno vysokým počtem zjištěných nedostatků na úseku místního rozvoje a vnitřních věcí.

5.2.2 Výsledky kontrol a uložená opatření

Výsledky kontrol obcí dle jednotlivých oblastí za léta 2017–2019					
Oblast	Počet kontrol	Počet zjištěných nedostatků	Průměrný počet nedostatků na kontrolu	Počet uložených opatření k nápravě	Průměrný počet opatření na kontrolu
Školství	317	363	1,15	362	1,14
Krizové řízení a obrana	267	95	0,36	72	0,27
Kultura	251	462	1,84	126	0,50
Zemědělství	351	61	0,17	28	0,08
Zdravotnictví	296	46	0,16	31	0,10
Průmysl a obchod	272	83	0,31	71	0,26
Finance	989	671	0,68	130	0,13
Doprava	508	507	1,00	198	0,39
Práce a soc. věci	838	1 395	1,66	890	1,06
Životní prostředí	939	338	0,36	126	0,13
Místní rozvoj	1 135	1 344	1,18	561	0,49
Vnitřní věci	3 332	2 646	0,79	900	0,27
Ostatní	639	355	0,56	253	0,40
Celkem	10 134	8 366	0,83	3 748	0,37

Tabulka č. 8: Výsledky kontrol obcí dle jednotlivých oblastí za léta 2017–2019

Výrazné rozdíly je možno zaregistrovat v počtu zjišťovaných nedostatků přepočítaných na 1 kontrolu v jednotlivých oblastech, jak ukazuje tabulka č. 8. Nejvyšší průměrný počet porušení na 1 kontrolu je zjišťován na úsecích kultury, práce a sociálních věcí a místního rozvoje. Na těchto úsecích jsou nedostatky zjišťovány dlouhodobě.

Průměrný počet pochybení na jednu kontrolu dle jednotlivých oblastí a KÚ													
Oblast	KÚ JČ	KÚ JM	KÚ KV	KÚ KH	KÚ LI	KÚ MS	KÚ OL	KÚ PA	KÚ PL	KÚ SČ	KÚ ÚS	KÚ VY	KÚ ZL
Školství	0,00	0,00	0,00	0,12	1,97	0,00	0,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Krizové řízení a obrana	0,65	0,71	0,00	0,00	3,19	0,00	0,00	0,00	0,00	0,19	0,27	0,00	0,00
Kultura	0,00	0,57	6,00	1,93	0,20	3,68	5,50	1,67	0,83	0,79	7,76	1,00	0,55
Zemědělství	0,00	0,00	0,71	0,02	0,33	0,00	0,00	0,00	0,56	0,34	0,04	0,04	0,11
Zdravotnictví	0,00	0,04	0,00	0,08	0,00	0,09	0,06	0,00	0,13	0,68	0,00	0,00	0,00
Prům. a obchod	0,18	0,19	0,14	1,00	1,69	0,00	0,62	0,00	0,11	0,73	0,00	0,26	0,23
Finance	0,08	5,24	0,03	0,00	0,00	0,01	2,17	0,11	0,12	0,36	0,14	0,00	0,34
Doprava	0,00	0,91	0,92	0,25	0,00	3,55	0,79	0,22	0,82	0,12	3,47	8,33	0,66
Práce a soc. věci	0,33	0,73	4,04	1,64	2,34	1,88	1,95	1,69	0,33	0,48	4,07	1,28	4,31
Životní prostředí	0,20	0,01	0,93	0,23	0,93	0,00	3,68	0,00	0,32	0,23	0,02	0,10	0,25
Místní rozvoj	0,36	0,17	1,19	0,14	0,00	4,17	4,68	0,00	0,69	0,17	2,11	0,02	1,10
Vnitřní věci	0,11	2,01	0,00	0,27	0,01	1,72	3,07	0,54	0,18	0,17	0,96	1,99	0,32
Ostatní	0,00	0,00	0,00	0,46	1,90	0,00	0,00	2,89	0,83	0,70	0,70	0,94	0,00
Celkem	0,14	1,37	0,57	0,38	0,80	1,16	2,84	0,47	0,33	0,31	1,32	1,14	0,76

Tabulka č. 9: Průměrný počet pochybení na jednu kontrolu dle jednotlivých oblastí a KÚ

Je třeba upozornit na **vymykající se počty pochybení**, které průměrně zjišťují některé KÚ na jednotlivých úsecích státní správy. Ta jsou v tabulce č. 9 vyznačena žlutým podbarvením.

Zmínit lze např. počet pochybení zjištěných KÚ LI na **úseku školství** (průměrně 1,97 pochybení, v absolutních číslech 359), kdy KÚ, vyjma KÚ KH (3 pochybení) a KÚ OL (1), nezjistily žádná pochybení.

Obdobně je možné poukázat např.:

- **na úsek vnitřních věcí:** KÚ OL průměrně zjistil 3,07 pochybení (442), KÚ JM – průměrně 2,01 (1175);
- **úsek financí:** KÚ JM – 5,24 (435),
- **úsek dopravy:** KÚ VY – 8,33 (125)
- **úsek místního rozvoje:** KÚ OL – 4,68 (599), KÚ MS – 4,17 (300).

Komentář zpracovatele

Dle názoru zpracovatele lze za příčinu tohoto stavu označit odlišné posuzování obdobných kontrolních zjištění. Tuto nejednotnost posuzování kontrolních zjištění by měly odstranit standardy kontrol, v nichž by ÚSÚ měly vyjádřit svůj právní názor na zákonnost jednotlivých kontrolních zjištění, s nimiž se KÚ standardně setkávají.

5.2.3 Hodnocení provedené KÚ dle jednotlivých oblastí

KÚ se vyjádřily k výkonu státní správy prováděné obcemi na jednotlivých úsecích, přičemž ve svém hodnocení vycházely z výsledků provedených kontrol.

K jednotlivým úsekům státní správy KÚ sdělují:

Úsek krizového řízení

Vyjádření KÚ JM

V oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy byl hlavním nedostatkem **chybně zpracovaný plán nezbytných dodávek ORP**. Dále bylo identifikováno jako častý nedostatek **nesplnění podmínek** určených zaměstnanců při přípravě a realizaci hospodářských opatření pro krizové stavy **daných zákonem o úřednících ÚSC** a vyhláškou č. 512/2002 Sb. V **oblasti obrany** byl hlavním nedostatkem identifikován chybně zpracovaný či neschválený dílčí plán obrany ORP.

Úsek kultury – úsek státní památkové péče

Vyjádření KÚ KH

Nejčastěji bylo konstatováno nedostatečné ověřování rozsahu památkové ochrany v podáních týkajících se kulturních památek; rozhodování jen o části podané žádosti; neurčitost uložených podmínek; nedostatečné odůvodnění uložených podmínek, absence vlastního hodnocení důkazů; v průběhu správního řízení nebylo pracováno se všemi předpisy, zejména s mezinárodními úmluvami; ukládání podmínek ve výroku rozhodnutí (závazného stanoviska), které jsou neurčité, nevymahatelné a nevykonatelné; vyvádění rozhodování mimo správní řízení.

Vyjádření KÚ OL

Pochybení se týkají zejména nezkoumání aktivní legitimace účastníků, vadné plné moci, neurčitosti výroku závazných stanovisek, nedostatečného odůvodnění závazných stanovisek, vydávání závazných stanovisek nesprávnou formou.

Vyjádření KÚ VY

Zjištěné nedostatky se v podstatě týkaly jednotlivých pochybení ve vedení správního řízení dle správního řádu, jako např. důkladné formulování výroku a podmínek správního rozhodnutí, správné odůvodňování rozhodnutí, řádné umožnění účastníkům seznámit se s podklady rozhodnutí, nedostatečná součinnost s účastníky řízení, dodržování zákonem stanovené úpravy správního řízení.

Vyjádření KÚ ÚS

Procesní pochybení v postupech podle památkového zákona a správního řádu.

Vyjádření KÚ JM

Zákon o státní památkové péči:

- § 14 odst. 3 – v závazném stanovisku se ukládají základní podmínky, za kterých lze práce připravovat a provést,
- § 14 odst. 6 – pokud správní orgán neobdrží písemné vyjádření Národního památkového ústavu, správní orgán musí vydat závazné stanovisko bez tohoto vyjádření.

Správní řád:

- § 6 odst. 1 – porušení zásady rychlosti a hospodárnosti,
- § 9 - ukládání povinností mimo rámec tohoto paragrafu,
- § 15 odst. 4 – ve spisech často není proveden záznam o určení oprávněné osoby,
- § 36 odst. 3 – účastníkům řízení nebyla dána možnost nahlédnout do spisu před vydáním rozhodnutí,
- § 37 odst. 3 – správní orgán nevyužívá možnosti vyzvat žadatele k odstranění nedostatků podání,
- § 40 odst. 1 – počítání správních lhůt,
- § 67 odst. 1 – obsah a forma rozhodnutí, správní orgán ukládá povinnosti jinému subjektu než účastníku řízení,
- § 68 odst. 2 – neúplné náležitosti ve výrokové části rozhodnutí,
- § 68 odst. 3 – nedostatečně odůvodněná rozhodnutí,
- § 71 odst. 3 – porušení lhůty pro vydání rozhodnutí.

Vyjádření KÚ MS

Správní řád:

- § 2 odst. 1 – zásada zákonnosti,
- § 68 odst. 3 – odůvodnění rozhodnutí neposkytovalo skutkovou a právní oporu výroku rozhodnutí,
- § 68 odst. 2 – výrok rozhodnutí neodpovídal požadavkům na jeho přesnost a určitost,
- § 45 odst. 2 – nevyzvání žadatele k doplnění žádosti či k odstranění jejích nedostatků.

Zákon o státní památkové péči:

- § 14 odst. 3 – podmínky jsou stanoveny nevymahatelně, neurčitě, nadbytečně či přenáší rozhodování ohledně postupu prací mimo správní řízení,
- § 14 odst. 8 – v rozlišování u jednotlivých obnovovaných kulturních památek a jejich součástí, zda se jedná či nejedná o uměleckořemeslné práce a díla výtvarného umění, pro které lze uložit povinnost restaurovat.

Vyjádření KÚ JČ

Žádosti o závazné stanovisko byly neúplné, chyběly konkrétní návrhy požadovaných prací, ne vždy byla řádně stanovena legitimita žadatele. Podmínky výroku stanovené správním orgánem nebyly vždy definovány jednoznačně, v odůvodnění závazných stanovisek se správní orgán nevypořádává s památkovými hodnotami kulturních památek či památkově chráněných území a s vlivem prací na tyto hodnoty. Pochybení byla projednána a v roce 2018 byly provedeny následné kontroly, které zjistily zlepšení stavu výkonu státní správy na úseku státní památkové péče.

Vyjádření KÚ ZL

Při výkonu kontrol bylo zjištěno velké množství opakujících se nedostatků v oblasti porušování správního řádu a porušování zákona o státní památkové péči.

Vyjádření KÚ PL

Nedostatky byly zjištěny zejména v aplikaci správního řádu a zákona o státní památkové péči. **Na některých úřadech není v dostatečné míře zajištěna zastupitelnost.**

Úsek zemědělství

Vyjádření KÚ KV

U 5 ORP byly zjištěny závažné nedostatky spočívající v neoznamování zahájení správního řízení účastníkům řízení, neseznamování účastníků správního řízení s podklady pro vydání rozhodnutí, nevyžadování povinných příloh žádosti o odnětí pozemků určených k plnění funkcí lesa podle vyhlášky č. 77/1996 Sb., nesprávném označování účastníků řízení, špatném postupu při ustanovování a odvolávání mysliveckých hospodářů a mysliveckých strážů, nezjištění skutečného stavu věci podle § 3 správního řádu, nesprávném nebo chybějícím posouzení bezúhonnosti u vydávání licencí odborným lesním hospodářům, nesprávném úředním postupu při změnách honiteb, nesprávném vedení spisu podle správního řádu.

Vyjádření KÚ ZL

Na úseku zemědělství byl zjištěn nedostatek, který se týkal výroku rozhodnutí vydávaných podle zákona o myslivosti, kdy nebyli uváděni účastníci řízení.

Úsek zdravotnictví

Vyjádření KÚ KV

Bylo zjištěno porušení § 3 odst. 2 vyhlášky č. 54/2008 Sb., kdy pohotovostní zásoba lékařských předpisů označených modrým pruhem byla vyšší než povolená jedna pětina jejich celkové distribuce za předchozí kalendářní rok.

Vyjádření KÚ PL

Hlavní problémové oblasti zjištěné v rámci kontrol jsou porušení povinností při poskytování zdravotních služeb dle:

- zákona o zdravotních službách - § 11 odst. 1, 2, 4, 6, § 45 odst. 2 písm. d), § 53 odst. 1, § 93 odst. 3 písm. c) a odst. 4 písm. a),
- zákona o specifických zdravotních službách - zejména § 46 odst. 5,
- zákona o návykových látkách - § 10 odst. 4 a § 32 odst. 1.

Úsek průmyslu a obchodu

Vyjádření KÚ KH

Nejčastějším zjištěným nedostatkem u OŽÚ byla skutečnost, že správní orgán ustanovil do funkce opatrovníka obec, aniž by plně využil možnost jeho ustanovení z řad příbuzných osob.

Dále bylo zjištěno např., že podnikateli:

- bylo zrušeno živnostenské oprávnění pro ztrátu bezúhonnosti, aniž by byla souvislost trestného činu s podnikáním řádně prokázána a odůvodněna,
- byla uložena příkazem pokuta, když jediným podkladem pro jeho vydání byl záznam z místního šetření,
- byla uložena pokuta za neposkytnutí potřebné součinnosti podle kontrolního řádu při provádění kontroly, v oznámení o zahájení řízení však nebylo uvedeno, v čem konkrétně neposkytnutí součinnosti spočívalo, tj. např. které požadované doklady podnikatel nepředložil.

Vyjádření KÚ OL

KÚ OL zjistil nedostatky spočívající v nedůsledné aplikaci kontrolního řádu, v aplikaci správního řádu, nerespektování aktuální judikatury při rušení živnostenského oprávnění a v přestupkovém řízení.

Vyjádření KÚ JČ

Ve 2 případech bylo zjištěno, že příkazy za spáchané přestupky byly vydány v rozporu s § 150 odst. 4 větou poslední správního řádu. Oproti předešlému období je možné obecně konstatovat zlepšující se úroveň výkonu státní správy v oblasti správní činnosti u OŽÚ.

Vyjádření KÚ ZL

Zjištěná pochybení souvisela s nedostatečným stanovením podmínek pro výkon koncesované živnosti a dále s nesprávným využíváním dokladů o vzdělání vystavených ve Slovenské republice.

Úsek financí – agenda místních poplatků

Vyjádření KÚ OL

Pochybení či nedostatky se týkají především porušení procesní normy daňového řízení (nesprávná evidence místních poplatků, nepřesné náležitosti vydaných rozhodnutí a jejich nedostatečná odůvodnění, vedení spisové dokumentace, nedodržení lhůt). Dále byl zjišťován nesprávný postup při uplatňování sankčního navýšení místního poplatku podle § 11 zákona o místních poplatcích a to, že nadále správci poplatků dostatečně nevyužívají k vymáhání nedoplatků daňovou exekuci podle § 175 daňového řádu.

Vyjádření KÚ JM

Byly zjištěny následující nedostatky:

- absence obecného identifikátoru při plnění ohlašovací povinnosti u místního poplatku za komunální odpad a u místního poplatku ze psů,
- nevydávání platebních výměrů při úhradě poplatku po datu splatnosti,
- vracení přeplatku na poplatku bez podání písemné žádosti poplatníkem a bez vyhotovení rozhodnutí,
- absence některých náležitostí platebních výměrů (zejména obecný identifikátor),
- nedostatečné odůvodnění výše vyměřeného zvýšení poplatku jako sankce za jeho neuhrazení v termínu splatnosti,
- chybné uvedení právního předpisu, dle něhož je rozhodnutí vydáváno,
- nezveřejnění přílohy OZV, která specifikuje veřejná prostranství, jejichž užívání je předmětem poplatku.

Nejzávažnějším pochybením pak byla skutečnost, že poplatek nebyl vyměřen ve lhůtě pro stanovení daně a došlo k prekluzi práva poplatek vyměřit.

Vyjádření KÚ ZL

Při kontrolách byly zjištěny nedostatky na úseku místních poplatků. Jednalo se o výběr místního poplatku bez existence platné OZV, nesprávný postup při vydávání platebních výměrů, uplatňování fikce doručení bez naplnění zákonných podmínek, nezákonné vedení daňových exekucí, nesprávný postup při rozhodování o prominutí místního poplatku.

Úsek dopravy

Vyjádření KÚ KH

Nedostatky na **úseku přestupkových řízení v dopravě** byly zjišťovány zejména v odůvodňování rozhodnutí, zejména odůvodnění formy zavinění a uložené sankce, byla konstatována také absence dokladů o doručení rozhodnutí nebo o převzetí úhrady určené částky výzvou.

Na úseku řídičských průkazů, zdravotní způsobilosti řidičů a dovozů vozidel byly zjištěny např. tyto nedostatky: nepřehlednost v zakládání evidenčních karet řidičů, nevyznačování právní moci na rozhodnutí, doložky právní moci bez státního znaku, nepoužívání předepsaných formulářů (potvrzení o odevzdání řídičského průkazu), nařízení přezkoumání zdravotní způsobilosti výzvou, nikoliv rozhodnutím, nevyplněné žádosti u dovozů.

V agendě **silničního správního úřadu** by se nejčastější nedostatky daly shrnout následovně:

- povolení zvláštního užívání pozemních komunikací dle § 25 zákona o pozemních komunikacích neobsahovala náležitosti vyplývající z vyhlášky č. 104/1997 Sb.,
- k rozhodnutím často nebylo vydáno stanovení přechodné úpravy provozu (stanovení dopravního značení), které vydává ORP,
- v rozhodnutích jsou formulovány podmínky, které nemají oporu v právních předpisech a které nemůže následně správní orgán vymáhat,
- činnost silničního správního úřadu je vykonávána v omezeném rozsahu, jsou vydávány pouze některé druhy rozhodnutí,
- nedodržování správního řádu, např. nedostatečné náležitosti rozhodnutí, účastníci řízení nebyli rozdělení dle § 27 správního řádu, nedostatečné odůvodňování rozhodnutí, nedodržování zásad vedení správního řízení.

Vyjádření KÚ OL

Ve sledovaném období bylo opětovně zjištěno, že **některé ORP neprovádějí dostatečně kontrolní činnost v celém spektru výkonu přenesené působnosti, např. v oblasti provozovatelů stanic měření emisí, autoškol, provozovatelů taxislužeb či prevence BESIP**. Obecně lze konstatovat, že ORP nedodržují všechny procesní úkony dle správního řádu (např. chybí oznámení o možnosti seznámit se s podklady řízení) a nesledují důsledně novelizace právních předpisů, které pak zákonitě nepromítnou do svého rozhodování.

Vyjádření KÚ VY

Při realizaci kontrol na úseku dopravy byly zjištěny nedostatečné reakce na četné novelizace zákonů. Tyto nedostatky jsou často způsobeny vysokou kumulací agend u jednotlivých pracovníků a jejich fluktuací v rámci kontrolovaných obcí.

Vyjádření KÚ ÚS

Na úseku **stanovení místní a přechodné úpravy dopravního značení** bylo zjištěno, že ve spisech často chybí záznam o určení oprávněné úřední osoby a spisové přehledy.

Na úseku **silničního hospodářství** není v rozdělovníku rozhodnutí často uváděno přesné označení účastníka řízení; ze spisové dokumentace není možné poznat, kdo rozhodnutí převzal, tedy chybí identifikace osoby zastupující účastníky řízení, a kdo se vzdal práva odvolání; k žádosti o uzavírku delší, než tři dny nebývá doložen harmonogram prací a uzavírka nebývá projednána s obcí.

Na úseku **dopravy** byla zjištěna následující pochybení:

- chybějící záznamy o určení oprávněné úřední osoby a vyznačení vypravení,
- přestože bylo v rámci ústního jednání, byť v nepřítomnosti, provedeno dokazování, není v řadě případů zaprotokolováno,
- vady ve vyznačení nabytí právní moci, především u fikce doručení,
- u povolení individuální přestavby vozidla není vydáno rozhodnutí o schválení přestavby, pouze proveden záznam do osvědčení o registraci vozidla,
- v některých případech **nejsou prováděny kontroly státního odborného dozoru, především na úseku městské autobusové dopravy, taxislužby a stanic měření emisí**.

Vyjádření KÚ JM

Činnost kontrolovaných subjektů nelze hodnotit s ohledem na vyšší počet uložených nápravných opatření oproti minulému hodnoticímu období vysloveně jako neuspokojivou. Je třeba konstatovat, že i nadále v převažující míře převládá stav, kdy tyto subjekty svou činnost vykonávají řádně.

Nejčastější problémovou oblastí byla **nedostatečná kontrola provádění odborného státního dozoru nad činnostmi Stanic měření emisí** ze strany ORP.

Další oblastí, u které bylo třeba ze strany KÚ uložit vůči ORP opatření k nápravě, byla oblast výkonu činností dopravního úřadu na úseku **městské autobusové dopravy**. Jako problémové vidíme u OÚ ORP skutečnost, že nejsou vždy dodržována všechna ustanovení zákona o silniční dopravě a správního řádu. Výskyt těchto nedostatků je velmi různorodý a nelze říci, že by některá porušení příslušných právních předpisů převažovala.

Vyjádření KÚ MS

KÚ konstatuje, že nejvýraznějším problémem v předmětných agendách je nesprávná aplikace správního řádu a zákona o odpovědnosti za přestupky. U dopravních přestupků je častým nedostatkem nedůsledné odůvodnění rozhodnutí.

Vyjádření KÚ ZL

V oblasti **dopravně správních agend** byly zjištěny zejména dílčí nedostatky, např. dlouhé nečinnosti správního orgánu v období mezi ústním jednáním a vydáním rozhodnutí, nedostatečné dokazování v řízení o zadržení řidičského průkazu, absence právního ustanovení, podle kterého byla uložena pokuta při kontrolním vážení vozidel, nedostatečné dokazování v řízení o zadržení řidičského průkazu, absence formy zavinění přestupku ve výročních rozhodnutích, extrémně dlouhá nečinnost spojená se zánikem odpovědnosti za přestupek, nesprávně zastavená správní řízení u přestupků v silničním provozu, nedodržení lhůt k projednání věci apod.

V oblasti **silničního hospodářství** obce I. a zčásti i II. typu vykazují nedostatky ve znalosti a aplikaci správního řízení obecně. U ORP se jedná o ojedinělá pochybení s převahou formálních nedostatků.

Vyjádření KÚ PL

Hlavní problémovou oblastí je **na úseku dopravně správních agend** především nedodržování lhůt pro zahájení řízení a vydání rozhodnutí, nedodržování procesních práv účastníků řízení, případně nedostatečně provedené dokazování v řízení a obecně i odůvodňování rozhodnutí.

Na úseku silničního hospodářství na ORP nejsou zjišťovány zásadní nedostatky. Na ostatních obcích vzhledem ke kumulaci různých agend, kdy se výkon silničního správního úřadu zužuje na vedení řízení v rádech jednotek, se úřady potýkají s nemožností zažítí a hlubšího pochopení problematiky.

Úsek práce a sociálních věcí

Vyjádření KÚ KH

Nejčastější nedostatky spočívaly v nedodržování jednotlivých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí, nedodržování jednotlivých ustanovení Směrnice č. 2013/26780-21 MPSV a vyhlášky č. 473/2012 Sb. (nenaplňování standardů).

Dále bylo zjištěno nedodržování § 111 zákona o sociálních službách o dalším vzdělávání sociálního pracovníka; sociální pracovníci nebyli vybaveni průkazem sociálního pracovníka dle § 2 vyhlášky č. 389/2011 Sb.; nebyl veden Standardizovaný záznam sociálního pracovníka, který je součástí Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí; dále bylo zjišťováno nedodržování správního řádu, zejména správní spisy v agendě výkonu sociální práce na obci a zvláštního příjemce neobsahovaly soupisy součástí spisu, včetně příloh, s určením data, kdy byly do spisu vloženy.

Vyjádření KÚ OL

V rámci výkonu SPOD jsou vnímány problémové oblasti zejména na úseku vyhodnocování a zpracování individuálních plánů ochrany dítěte, pořádání případových konferencí a nahlašování dětí na KÚ za účelem zprostředkování osvojení a pěstounské péče.

Vyjádření KÚ ÚS

Na úseku SPOD byla zjištěna následující porušení:

zákona o sociálně-právní ochraně dětí:

- § 10 odst. 3 písm. c) a d) - nedostatečně či nečitelně vyplněné podrobné vyhodnocení, IPOD obsahují nekonkrétní cíle a opatření a jsou časově neohraničené,
- § 47b odst. 5 – nebyla dodržena minimální lhůta pro realizaci kontaktů s osobou pečující a svěřenými dětmi,
- § 29 – nebyla dodržena zákonem stanovená lhůta pro realizaci návštěvy dítěte s nařízenou ústavní výchovou,
- § 19 odst. 4 – nebyla dodržena lhůta pro realizaci návštěv, ze záznamů z kontaktů s rodinou nebylo zřejmé, zda zaměstnanec hovořil se svěřenými dětmi,
- § 9a – vzhledem k signalizovanému ohrožení dětí a zejména k jejich věku v době přijatého oznámení OSPOD nepřiměřeně dlouho nereagoval mezi přijetím oznámení a provedením šetření v rodině, popř. přijetím opatření,

směrnice MPSV č. 2013/26780-21:

- čl. 6 - formální nedostatky ve vedení spisové dokumentace,
- čl. 33 - nedostatky ve vedení spisové dokumentace a evidence osob pečujících a osob v evidenci.

Nenaplnění povinnosti řídit se dle § 9a odst. 3 zákona o sociálně-právní ochraně dětí při výkonu SPOD standardy kvality SPO uvedeny ve vyhlášce č. 473/2012, kdy nebyly nejčastěji naplněny standardy č. 4, 8, 12 a 13.

Na úseku **sociální práce** byla nejčastější pochybení zjištěna v rámci vedení správního řízení.

Na úseku **veřejného opatrovnictví** byly největší nedostatky zjištěny ve vedení spisové dokumentace, konkrétně při dodržování zákona o archivnictví a spisové službě a porušování správního řádu, kdy ve spisové dokumentaci chybí označení oprávněné úřední osoby.

Vyjádření KÚ MS

Při kontrolách na úseku výkonu **sociální práce a sociální prevence** podle zákona o sociálních službách byly zjištěny následující nedostatky:

- § 74 odst. 2 ve spojení s odst. 5 - při výkonu správní agendy rozhodování o stanovení úhrady za poskytování stravy a péče o dítě svěřené do péče zařízení sociálních služeb soudem, když o stanovení úhrady nebylo rozhodnuto v souladu s právním předpisem,
- § 74 odst. 3 - při výkonu správní agendy rozhodování o stanovení úhrady za poskytování stravy a péče o dítě svěřené do péče zařízení sociálních služeb soudem, když při rozhodování správní orgán nevzal v úvahu jednu z rozhodných skutečností pro rozhodnutí,
- § 91 odst. 6 - správní orgán ukončil smluvně za uživatele poskytování sociální služby, což není možné, jelikož správní orgán má kompetenci pouze k podpisu a prodloužení smlouvy,
- § 91a - správní orgán si neopatřil podklady, zda byly splněny podmínky k podpisu smlouvy o poskytování sociální služby,
- § 111 odst. 1 - nesplnění dalšího vzdělávání sociálního pracovníka.

Na úseku **rozhodovací činnosti ve správním řízení podle § 10 a § 118 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení v rámci řízení o ustanovení zvláštního příjemce dávky důchodového pojištění** byly zjištěny tyto nedostatky:

- § 3 správního řádu - spisová dokumentace neobsahuje dostatek objektivních podkladů pro posouzení věci ve správním řízení,
- § 17 správního řádu - spisová dokumentace neobsahuje všechny náležitosti důležité pro správní řízení,
- § 27 správního řádu - chybně vymezení účastníci řízení ve výroku rozhodnutí správního orgánu,
- § 29 odst. 1 správního řádu ve spojení s § 3 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění - žádost o ustanovení zvláštního příjemce důchodu nemůže podat osoba pěstouna,
- § 32 odst. 2 písm. g) správního řádu - správní orgán neustanovil v rámci procesu rozhodování opatrovníka osobě, která není schopna za sebe jednat,
- § 32 odst. 4 správního řádu - z usnesení o ustanovení opatrovníka nelze s jistotou konstatovat, že bude opatrovník řádně hájit zájmy opatrovance,
- § 70 správního řádu - odůvodnění není v souladu s výrokem rozhodnutí, nebyla odstraněna zřejmá nesprávnost v rozhodnutí z moci úřední,
- § 72 odst. 1 správního řádu - správní orgán neoznámil rozhodnutí účastníkovi řízení,
- § 91 odst. 4 správního řádu - chybně vyznačena právní moc u rozhodnutí,
- § 10 a § 118 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení - neúplné podklady pro rozhodování správního orgánu,
- § 118 odst. 3 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení - nebyl dán důvod pro ustanovení osoby zvláštním příjemcem,
- § 118 odst. 4 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení - správní orgán neprovedl od doby vydání rozhodnutí kontrolu osoby, která byla ustanovena do funkce zvláštního příjemce důchodu.

Na úseku **SPOD** byla zjištěna následující porušení:

zákona o sociálně-právní ochraně dětí:

- § 10 odst. 3 písm. c) a d) zákona o sociálně-právní ochraně dětí v souvislosti s porušením čl. 2 směrnice MPSV o vedení spisové dokumentace - úřad činil kroky v rámci SPOD a vedl spisovou dokumentaci o dítěti, přestože vyhodnotil, že se nejedná o dítě ohrožené,
- § 10 odst. 3 písm. d) v souvislosti s porušením § 10 odst. 5 písm. c) - úřad nepřistoupil k vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny v souvislosti s umístěním nezletilého do ústavního zařízení,
- § 14 odst. 2 písm. b) - porušení povinnosti uspořádat případovou konferenci před podáním návrhu soudu na nařízení ústavní výchovy,

vyhlášky č. 473/2012 Sb.:

- neplnění kritéria 6c - neplnění průběžného vzdělávání zaměstnanců,
- neplnění kritéria 4b - nedoložení počtu dětí (do 18 let), které jsou hlášeny k trvalému pobytu ve správním obvodu OSPOD, tudíž není možné ověřit, zda OSPOD disponuje odpovídajícím počtem pracovníků,
- neplnění kritéria 4c - z funkční náplně pracovnice SPOD vyplynula kumulace funkce s jinými činnostmi, než s agendou SPOD,
- neplnění kritéria 8d - někteří zaměstnanci pracovali s více rodinami, než stanovuje toto kritérium,
- neplnění kritéria 13a a 13b - nebyl zpracován postup pro vyřizování a podávání stížností.

Na úseku **veřejného opatrovnictví** podle zákona o obcích bylo zjištěno porušení § 2 odst. 1 správního řádu, kdy správní orgán nejednal při výkonu funkce veřejného opatrovníka v souladu s právními předpisy.

Vyjádření KÚ ZL

Na úseku SPOD pochybení spočívala nejčastěji v neprovedení sociálního šetření v rodině, v nesprávném přehodnocování situace dítěte, nebylo zaznamenáno uplatňování principů SPOD a individuální práce s rodinou. Pracovnice OSPOD také ne ve všech případech splňovaly povinnost dalšího vzdělávání. Problémy s neplněním povinnosti dalšího vzdělávání byly zjišťovány i u pracovníků vykonávajících agendu pomoci v hmotné nouzi. U této agendy pak bylo zjištěno rovněž nedostatečné informování o možnostech řešení hmotné nouze klientů a sledáno bylo též porušení povinnosti chránit práva osob v hmotné nouzi a porušení povinnosti mlčenlivosti.

Vyjádření KÚ PL

Na úseku **sociální práce** bylo zjištěno neplnění rozsahu dalšího vzdělávání (§ 111 zákona o sociálních službách), neprovádění depistáže, aktivního vyhledávání osob, které jsou ohroženy hmotnou nouzí (§ 64 zákona o pomoci v hmotné nouzi), nedostatečné vedení spisové dokumentace v aplikačním programu o pomoci v hmotné nouzi.

Na úseku **sociálně-právní ochrany dětí** bylo sledováno nenaplnění kritérií standardů kvality sociálně-právní ochrany dle vyhlášky č. 473/2012 Sb., nepostoupení spisové dokumentace dětí KÚ (§ 21 zákona o sociálně-právní ochraně dětí), v zákonem stanovené lhůtě nebyla navštívena rodina, kde žije dítě (§ 19 zákona o sociálně-právní ochraně dětí).

Úsek životního prostředí

Vyjádření KÚ KH

Byly zjištěny opakující se **nedostatky spočívající v nedodržování některých ustanovení zákona o ochraně přírody a krajiny** (např. v rozhodnutí nebyl vyhodnocen funkční a estetický význam dřeviny a nebylo posouzeno, zda-li dřevina není součástí významného krajinného prvku; žádosti o povolení ke kácení dřevin neměly všechny požadované náležitosti; absence protokolů z místních šetření; absence ukládání náhradní výsadby) a nedodržování **správního řádu** (např. absence všech náležitostí spisu, soupisu spisu, rozhodnutí neobsahovala odůvodnění, účastníci řízení nebyli řádně označováni).

Vyjádření KÚ OL

Obecně lze konstatovat, že ORP nedodržují všechny procesní úkony dle správního řádu (např. nedodržování § 68 odst. 3 správního řádu, kdy správní orgány v odůvodnění rozhodnutí často neuvádí všechny podklady pro rozhodnutí, chybí uvedení všech důvodů výroku rozhodnutí a úvahy při výkladu právních předpisů, spisová dokumentace je vedena nedůsledně). Mezi nejčastěji zjišťované a opakující se nedostatky patří neprovádění dozoru nad dodržováním právních předpisů u fyzických a právnických osob zejména v oblastech odpadového hospodářství, lesního hospodářství a myslivosti. Dalším opakovaným zjištěním je absence vlastních podmínek rozhodnutí. Tento nedostatek se objevoval pravidelně v oblasti ochrany zemědělského půdního fondu. Správní orgány v této oblasti uváděly ve výrokové části rozhodnutí podmínky, které byly pouze citovány ze zákona. Nejednalo se tak o vlastní podmínky uložené správním orgánem.

Vyjádření KÚ ZL

U kontrol byly zjištěné nedostatky ohledně termínu povoleného kácení stromů, absence termínu realizace uložené povinnosti náhradní výsadby, na kontrolovaných rozhodnutích nebyla vyznačena právní moc. Dále se nedostatky týkaly podmínek ve vztahu k plánovanému zásahu do významných krajinných prvků.

Vyjádření KÚ PL

Z kontrolních zjištění vyplývají následující hlavní problémy:

Správní řízení:

- skutečnosti, na základě kterých formuluje správní orgán výrok rozhodnutí, nemají dostatečnou oporu ve správním spisu,
- nedostatečné odůvodnění správní úvahy,
- nejednoznačná formulace výroku rozhodnutí, popř. uvádění informací, které svou povahou náleží do odůvodnění rozhodnutí,
- ve výroku rozhodnutí jsou stanoveny podmínky, aniž by k tomu byl správní orgán zmocněn právním předpisem,
- nedodržování (výrazné) lhůt pro vydání rozhodnutí,
- žádosti neobsahují veškeré právními předpisy stanovené náležitosti,
- správní orgány vyžadují podklady nad rámec zákonných zmocnění,
- správní orgány nedostatečně šetří (nerespektují) práva účastníků správních řízení – poučení o právech účastníků dle § 36 odst. 3 správního řádu,
- chyby při doručování – rozhodnutí nejsou doručována všem účastníkům správního řízení, písemnosti jsou adresovány a doručovány osobám, které nejsou zmocněny k jejich převzetí.

Závazná stanoviska:

- nedodržení formálních náležitostí závazných stanovisek dle § 149 správního řádu.

Ostatní:

- neplnění všech povinností uložených právním předpisem správnímu orgánu, např. evidenční činnost do informačních systémů veřejné správy, dozorová činnost.

Úsek místního rozvoje

Vyjádření KÚ OL

V **oblasti územního plánování** došlo novelou stavebního zákona č. 225/2017 Sb. k navýšení pracovních činností ÚÚP o vydávání závazných stanovisek dle § 96b stavebního zákona, což způsobilo omezení příp. zpomalení pořizování územních plánů, jelikož ORP se potýkaly se zvládnutím nové agendy. ÚÚP se zaměřily, aby závazná stanoviska vydávaly v přiměřených lhůtách a pořizovatelské činnosti, které nemají stanovené lhůty, byly upozaděny, např. průběžné vyplňování registračních listů, vypracování zpráv o uplatňování územních plánů, nenaplňování opatření proti průtahům při pořizování územních plánů, průběžné aktualizace ÚPD.

V **oblasti stavebního řádu** se vyskytují opakující se vady napříč všemi stavebními úřady. Jedná se zejména o přijímání neúplných žádostí a nedostatečně zpracované dokumentace. Další problémovou oblastí je nedostatečně vypracované odůvodnění vydaných rozhodnutí a opatření.

V oblasti editace údajů v RÚIAN se nejčastěji objevují neřešené reklamace.

Vyjádření KÚ ÚS

Úsek územního plánování:

- neplnění povinností vyplývajících z § 55 odst. 1 stavebního zákona,
- dokladová část k procesu pořizování ÚPD je předávána obcím, pro které je ÚPD pořizována, s velkým časovým odstupem (měsíce, roky),
- velká časová prodleva mezi nabytím účinnosti ÚPD a oznámením této skutečnosti dotčeným orgánům a předáním dokumentace obci, stavebnímu úřadu a KÚ (měsíce, roky) ve vztahu k nárůstu agendy (od 1. 1. 2018) o vydávání závazných stanovisek k záměrům na změny v území, neplnění lhůt pro vydávání závazných stanovisek a současně zpomalování procesu pořízení jednotlivých ÚPD.

Úsek územního rozhodování, stavebního řádu a vyvlastnění:

- vydaná rozhodnutí nejsou v mnoha případech vypracovaná v souladu s § 68 správního řádu. Jedná se jak o nejednoznačné výroky (v případě ukládaných povinností), tak o odůvodnění

rozhodnutí, která postrádají skutečné odůvodnění výroku v tom smyslu, že neobsahují důvody výroku, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení. I přes mnohá upozornění se tato pochybení opakují, a to zejména u rozhodnutí, kterými je ukládána pokuta, nařizováno provedení prací, či u rozhodnutí, kterými jsou podané žádosti zamítány,

- stavební úřady v mnoha případech nezjistí stav věci, tzn. při zjištění stavební činnosti bez opatření stavebního úřadu důsledně nevyhodnotí charakter stavby, zařízení či terénních úprav ve vztahu ke stavebnímu zákonu,
- ve věci přestupků činí stavebním úřadům v mnoha případech problémy přesně specifikovat skutkovou podstatu a zejména vymezit čas jeho spáchání,
- stavební úřady se ne vždy důsledně zabývají kontrolou podané žádosti, jejích příloh a dokumentace, popř. nevyhodnotí rozpor mezi žádostí a dokumentací či rozpor mezi textovou a výkresovou částí dokumentace,
- v některých případech nejsou pro vedení řízení určeny oprávněné úřední osoby,
- v některých případech byla zjištěna nedůslednost při vedení spisu, např. absence soupisu částí spisu.

Úsek RÚIAN:

- nedodržení lhůty pro zapsání či změnu referenčního údaje,
- chybějící datum dokončení stavby nebo uvedení nesprávného data,
- chybějící listiny, na základě kterých byl zápis do ISÚI proveden, nebo uvedení nesprávných listin,
- neřešení reklamací, neoznačování nesprávnosti reklamovaných údajů,
- neřešení kontrolních sestav, příp. řešeny minimálně,
- nezřízení přístupu do systému ISÚI, tzn. že není vykonávána funkce editora.

Vyjádření KÚ JM

Na úseku územního rozhodování a stavebního řádu byla zjištěna následující pochybení:

- nedostatečné odůvodnění posouzení souladu záměrů s požadavky § 90 stavebního zákona,
- rozhodnutí či souhlasy neobsahovaly veškeré náležitosti dle vyhlášky č. 503/2006 Sb.,
- nedůsledný postup při vyhodnocování podkladů u podaných žádostech,
- nedodržování zákonných lhůt stanovených stavebním zákonem,
- chybné vyznačování právních mocí rozhodnutí.

Při prověření postupu stavebního úřadu při vyřizování žádostí o poskytnutí informací týkajících se přenesené působnosti obcí podle InfZ bylo zjištěno, že:

- nebyla dodržena lhůta dle § 14 odst. 5 písm. d) InfZ,
- nebyla poskytnuta požadovaná dokumentace,
- nebylo rozhodnuto, že se žádosti v části nevyhovuje dle § 15 InfZ,
- nebylo provedeno zveřejnění na úřední desce,
- ve sdělení nebylo uvedeno právní ustanovení zákona, dle kterého byla informace poskytována.

Na úseku územně plánovací činnosti byly zjištěny nedostatky při pořizování zpráv o uplatňování územního plánu, kdy nejsou dodržovány termíny pro jejich pořízení. V některých případech byly shledány nedostatky v obsahových náležitostech územně analytických podkladů ORP.

Vyjádření KÚ MS

Na úseku územního rozhodování a stavebního řádu byla zjištěna následující porušení správního řádu:

- § 2 odst. 1 (zásada zákonnosti) - stavební úřady neaplikovaly v řízeních a při vydávání rozhodnutí či opatření ta ustanovení stavebního zákona a jeho prováděcích předpisů nebo správního řádu, která se na ně vztahují, nebo je aplikovaly nesprávným či nedostatečným způsobem,

- § 3 (zásada materiální pravdy) - stavební úřady vycházely ve svých rozhodnutích a opatřeních z nedostatečně zjištěného stavu věci,
- § 68 odst. 3 - odůvodnění rozhodnutí neposkytovalo skutkovou a právní oporu výroku rozhodnutí,
- § 154 - při vydávání územního souhlasu, souhlasu s provedením ohlášeného stavebního záměru nebo společného souhlasu nebyly uvedeny správní úvahy o splnění zákonných podmínek podle stavebního zákona pro jejich vydání,
- § 4 (zásada součinnosti) - účastníkům řízení byla upřena jejich procesní práva,
- § 68 odst. 2 - výrok rozhodnutí neodpovídal požadavkům na jeho přesnost a určitost.

Na úseku **vyvlastňovacích úřadů** byla zjištěna porušení § 2 odst. 1, tj. zásady zákonnosti, a § 68 odst. 2 a 3 správního řádu.

Na úseku **územního plánování** byla zjištěna porušení § 3 (zásada materiální pravdy) a § 40 písm. a) a c) **správního řádu** (procesní nedostatek spočívající v chybném počítání lhůt), **a dále následující porušení stavebního zákona:**

- § 28 odst. 1 - nepořízení aktualizace územně analytických podkladů pro správní obvod ORP ve stanovené lhůtě,
- § 29 odst. 2 - neposkytnutí aktualizace územně analytických podkladů pro správní obvod ORP ve stanovené lhůtě KÚ,
- § 30 odst. 5 - chybějící doklad o schválení možnosti využití územní studie,
- pořizovatel nedodržel stanovený postup projednání územního plánu, veřejné projednání oznámil dříve, než obdržel stanovisko podle § 50 odst. 7 nebo § 53 odst. 2,
- § 55 odst. 1 - nepředložení zprávy o uplatňování územního plánu zastupitelstvu obce v zákonné lhůtě,
- § 55 odst. 1 s použitím § 47 odst. 4 - zpráva o uplatňování územního plánu nebyla pořízena ve spolupráci s určeným zastupitelem,
- § 166 odst. 3 - pořizovatel neoznámil dotčeným orgánům, kde je možno nahlížet do schválené územní studie.

Při kontrolách **InfZ** v rozsahu působnosti stavebního úřadu, vyvlastňovacího úřadu a ÚÚP bylo zjištěno, že:

- stavební úřad, příp. ÚÚP, nedodržel lhůtu stanovenou v § 14 odst. 5 InfZ, případně nebylo možno dodržení lhůty ověřit,
- stavební úřad nepořídil záznam o postupu při poskytování informace podle § 14 odst. 6 zákona,
- stavební úřad, příp. ÚÚP, nevydal rozhodnutí o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace podle § 15 odst. 1 InfZ,
- rozhodnutí o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace nebylo řádně odůvodněno (§ 68 odst. 3 správního řádu).

Na úseku **RÚIAN** bylo zjištěno, že stavební úřad nedodržel lhůtu pro zápis stanovenou v § 4 odst. 3 zákona o základních registrech, v rozporu s § 34 zákona neprovedl zápis technickoekonomických atributů, neuvedl podklady, z nichž při zápisu vycházel.

Vyjádření KÚ ZL

Na úseku **územního plánování** byly zjištěny nedostatky ohledně dodržování lhůt ve vztahu k vyhodnocování územního plánu a při pořizování územního plánu. Ne ve všech případech pořizovatelé postupovali v souladu s § 165 odst. 3 a § 166 odst. 3 stavebního zákona. **Problémové je personální obsazení úřadů pracovníky nespĺňujícími kvalifikační požadavky a nedostatečné personální obsazení.**

Na úseku **stavebního řádu** jsou nedostatky při vedení správního řízení, stavební úřady nepostupují v souladu s vyhláškou č. 501/2006 Sb. a vyhláškou č. 503/2006 Sb.

Vyjádření KÚ KV

V případě **agendy RÚIAN** je opakovaně zjišťováno, že není dodržována lhůta pro zápis referenčního údaje do základního registru.

Vyjádření KÚ PL

V **činnosti stavebních úřadů** se opakují tyto nedostatky:

- předkládané projektové dokumentace neodpovídají požadavkům vyhlášky č. 499/2006 Sb. a stavební úřady nevyzývají k jejich doplnění,
- k povoleným záměrům nebyla předložena některá závazná stanoviska,
- vydaná rozhodnutí nebo souhlasy stavebních úřadů neobsahovaly všechny náležitosti podle vyhlášky č. 503/2006 Sb.,
- plné moci předkládané účastníky řízení neodpovídaly § 33 správního řádu a stavební úřady nevyzvaly k jejich doplnění.

V **oblasti editace údajů do RÚIAN** bylo v některých případech zjištěno, že editace byla provedena po stanovené zákonné lhůtě a že u některých reklamací nebyla vyznačena jejich nesprávnost. Obce I. typu neplní funkci editora dle § 43 a 44 odst. 1 zákona o základních registrech, a to zejména pro nezřízení přístupu do ISÚI (resp. absenci přihlašovacích údajů do ISÚI), a častým nedostatkem v ISÚI/RÚIAN jsou dlouhodobě nevyřízené reklamace pouze ve stavu „vložená“ a z toho vyplývající nedodržení lhůty dle § 4 odst. 3 zákona o základních registrech.

Úsek vnitřních věcí

Vyjádření KÚ OL

V oblasti správních činností se jako problémová jeví aplikace správního řádu. Z hlediska problematiky evidence obyvatel je **problematické rušení adresy trvalého pobytu**, kde není jednoznačně definované užívací právo (případně vznik užívacího práva a jeho zánik).

Vyjádření KÚ JM

Kontrolované agendy jsou poměrně kvalitně vykonávány, avšak objevují se nedostatky, které mají za následek nesprávný postup kontrolovaných subjektů.

Na **úseku vidimace a legalizace** byla zjištěna následující pochybení:

- není dodržován vzor ověřovací doložky k provedení ověření shody opisu nebo kopie s předloženou listinou uvedený v příloze č. 2 vyhlášky č. 36/2006 Sb.,
- § 8 písm. c), d), e) f) zákona o ověření shody – nesprávné vyplnění sloupce 8 tiskopisu ověřovací knihy,
- v případě vidimace a legalizace jsou opravy zápisů v ověřovací knize prováděny v rozporu s metodikou MV,
- § 12 zákona o ověření – chybné vyplnění sloupců 3, 4 a 5 tiskopisu ověřovací knihy.

V **agendě evidence obyvatel** byla zjištěna tato pochybení:

- nedostatky ve vedení přihlašovacích lístků dle Směrnice MV č. j. MV-27690-25/SC-2018,
- § 10 odst. 7 zákona o evidenci obyvatel - neplnění oznamovací povinnosti vlastníkovu objektu o změně v počtu přihlášených osob do objektu,
- § 51 odst. 2 správního řádu - neinformování účastníků řízení, že bude provedeno dokazování mimo ústní jednání,
- § 36 odst. 3 správního řádu - absence výzvy k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí,
- § 24 odst. 1 správního řádu - nadbytečné ustanovování opatrovníka v případě, kdy je důvod pro uplatnění fikce doručení,
- § 91 správního řádu - nesprávně vypočítané datum nabytí právní moci,

- § 3 a § 51 odst. 1 správního řádu - není prováděno dostatečné dokazování splnění zákonných podmínek pro zrušení údaje o místě trvalého pobytu,
- za podání návrhu na zrušení údaje o místě trvalého pobytu není vybrán správní poplatek,
- § 140 správního řádu - v případě podání žádosti o zrušení údaje o místě trvalého pobytu více osobám na stejné adrese není vedeno společné řízení,
- § 68 správního řádu - není dostatečně odůvodněno splnění zákonných podmínek pro zrušení trvalého pobytu,
- spisy jsou vedeny v rozporu s § 15 a 17 správního řádu.

Na úseku občanských průkazů a cestovních dokladů bylo zjištěno, že:

- originály písemností z manuálních evidencí občanských průkazů a cestovních dokladů jsou zapůjčovány soudům a policii v rozporu s instrukcí MS č. 81/2010-OD-ST ze dne 23. 4. 2010, kterou se vydává vnitřní kancelářský řád, a metodickým pokynem MV ze dne 18. 11. 2003 vydaným pod č. j. SC-1841/2003 – jsou zasílány prostřednictvím poštovní přepravy,
- ORP nepostupují při skartaci žádostí o vydání občanských průkazů důsledně podle pokynu MV č. j. MV-34957-3/SC-2018 ze dne 14. 8. 2018,
- správní orgán v rozporu s § 16 odst. 8 zákona o občanských průkazech nezasílá ORP příslušnému podle trvalého pobytu oznámení o projednání přestupku podle § 16a odst. 1 písm. b) až i) a l) až n) příkazem na místě.

Vyjádření KÚ ZL

U obcí I. typu přetrvávají potíže s aplikací správního řádu při vedení řízení **ve věci zrušení údaje o místě trvalého pobytu**, zejména při doručování písemností, ustanovování opatrovníka, dokazování. U obcí všech typů pak přetrvávají nedostatky při **vyplňování ověřovací knihy**. V případě 1 kontroly provedené u matričního úřadu ORP byla shledána **závažná pochybení při uzavírání sňatků cizinců**.

Komentář zpracovatele

Obecně lze říci, že KÚ **nejvíce poukazují na pochybení v oblastech kultury, práce a sociálních věcí a místního rozvoje**.

Celkově je třeba také poznamenat, že **slovní hodnocení KÚ v případě většiny oblastí státní správy často neodpovídá „vykázaným“ výsledkům** (počtu pochybení) v předchozí subkapitole. Jak již bylo konstatováno výše (a dlužno dodat, že i opakovaně v Hodnotící zprávě za předchozí období), je zřejmé, že byť je na nedostatky upozorňováno (a velmi pravděpodobně se tak děje i v rámci metodické pomoci při kontrolách), do protokolu o kontrole se porušení nezaznamenají, resp. zaznamenají se tam v nedostatečné podobě.

Pokud by však tomu tak nebylo a byla-li zaznamenána skutečně korektně všechna pochybení, tak by to znamenalo, být samozřejmě při značné míře zjednodušení, že souhrnně je výkon přenesené působnosti na obcích na mnohem lepší úrovni než na krajích, neboť celkový průměr nedostatků je u kraje 2,6 pochybení na jednu kontrolu a u obcí dokonce bez rozdílu velikosti jen 0,83 pochybení na jednu kontrolu, tedy 3 krát menší.

Tento výsledek by také znamenal, že při výkonu přenesené působnosti na obcích v zásadě nejsou problémy.

Dle názoru zpracovatele tomu tak ve skutečnosti není a **problémem je spíše validita výsledků**, resp. výčet pochybení v protokolech o kontrolách provedených u obcí. MV – ODK samozřejmě doporučuje, aby po realizované kontrole byla poskytnuta i metodická pomoc. Ta by však měla být poskytnuta bez vlivu na kontrolní závěry. Na tento stav reagovalo MV ve spolupráci s vybranými ÚSÚ pilotním projektem standardů kontrol výkonu přenesené působnosti, jež vykonávají KÚ u obcí.

5.2.4 Vyjádření ÚSÚ k výsledkům kontrol provedených KÚ v některých oblastech výkonu přenesené působnosti

Vyjádření MF k agendě místních poplatků

Z kontrolní činnosti vykonávané KÚ i ze spolupráce s VOP během tohoto kontrolního období vyplynulo, že OÚ jako správci místních poplatků mnohdy nedodržují § 11 zákona o místních poplatcích a nevyměřují místní poplatky rozhodnutím v případě, že byly zaplacený po lhůtě splatnosti.

Dále bylo kontrolní činností zjištěno, že správu místních poplatků především v obcích, které nejsou II. typu nebo ORP, **zajišťují úředníci, kteří nejsou držiteli osvědčení prokazujícího složení ZOZ** v oblasti správy daní, poplatků a jiných peněžitých plnění do veřejných rozpočtů.

Vyjádření ČÚZK k RÚIAN

Z kontrol ČÚZK vyplývá, že mezi nejčastější nedostatky zjištěné KÚ na obecných stavebních úřadech patří:

- nedodržení lhůty pro zápis referenčního údaje,
- neúplné zápisy technickoekonomických atributů stavebních objektů,
- nevyřizování reklamací a nedostatečná pozornost věnovaná kontrolám dat.

Dle zjištění KÚ obecné stavební úřady provádí zápisy údajů do RÚIAN zpravidla bez větších problémů. Na obcích bez stavebního úřadu bylo zjištěno nižší povědomí o povinnosti editovat údaje v RÚIAN. Stále existují obce I. typu, které nemají zřízen přístup do ISÚI. Postupně roste počet obcí I. typu, které řeší tuto zákonnou povinnost prostřednictvím VPS.

Počet uzavřených VPS se každoročně zvyšuje. Ke konci roku 2019 mělo uzavřenou VPS v oblasti zápisu do RÚIAN 14,8 % obcí (na konci minulého kontrolního období to bylo 12,4 % obcí).

ČÚZK vidí velký prostor pro zlepšení činnosti editorů RÚIAN v oblasti řešení reklamací a kontrol dat. ČÚZK provádí z pozice správce RÚIAN průběžně kontroly dat vedených v registru a v případě zjištění nesouladu referenčních údajů zasílá v souladu s § 5 odst. 2 zákona o základních registrech příslušnému orgánu veřejné moci buď reklamaci do aplikace ISÚI nebo zjištěné nesoulady zveřejňuje na internetových stránkách v **Aplikaci pro kontroly dat RÚIAN**¹⁵. Těmito způsoby správce RÚIAN vyjadřuje oprávněné pochybnosti o správnosti referenčních údajů. Nakládání s reklamacemi upravuje § 4 zákona o základních registrech, který stanoví, že referenční údaj je považován za správný, pokud není prokázán opak nebo pokud nevznikne oprávněná pochybnost o správnosti referenčního údaje. V případě pochybnosti editor označí referenční údaj **jako nesprávný**; toto označení editor odstraní neprodleně poté, co ověří správnost údajů.

K 31. 12. 2019 bylo v kontrolních sestavách vedeno přes 250 000 údajů. Vedle údajů v kontrolních sestavách existovalo ke stejnému datu v ISÚI **celkem 23 544 neřešených reklamací**. Přitom jako nesprávných bylo v informačním systému označeno v rámci celé ČR pouze 492 adresních míst, 11 ulic a 2 082 stavebních objektů.

¹⁵ <https://kontrolnyruian.cuzk.cz/kontrolyRUIAN/index.php>

5.2.5 Výkon dozoru nad nařízeními obcí (NO) a obecně závaznými vyhláškami (OZV)

Přehled posouzených NO za roky 2017–2019						
KÚ	Posouzených NO	NO (výzva)	Provedená nápravná opatření	NO (pozastavení účinnosti)	NO (žaloba)	Počet NO zrušených ÚS
KÚ JČ	83	6	9	0	0	0
KÚ JM	137	35	26	5	0	0
KÚ KV	68	1	1	0	0	0
KÚ KH	81	0	0	0	0	0
KÚ LI	45	0	0	0	0	0
KÚ MS	128	0	0	0	0	0
KÚ OL	70	0	0	0	0	0
KÚ PA	90	10	9	0	0	0
KÚ PL	45	0	0	0	0	0
KÚ SČ	165	4	4	0	0	0
KÚ ÚS	42	0	0	0	0	0
KÚ VY	64	0	0	0	0	0
KÚ ZL	93	1	0	0	0	0
Celkem	1 111	57	49	5	0	0

Tabulka č. 10 : Přehled posouzených NO za léta 2017–2019

Z výše uvedené tabulky je možno dovodit, že dozor vůči NO má v jednotlivých krajích nejen rozdílný počet posuzovaných NO, ale také rozdílné dopady (přijetí opatření). Zatímco některé KÚ vykázaly vysoký počet učiněných výzev k nápravě (zejména KÚ JM), v dalších krajích jsou nutné zásahy minimální, nebo jsou řešeny neformálně.

Doporučení pro ÚSÚ

Zaměřit se při kontrolách výkonu přenesené působnosti i na oblast výkonu dozoru nad vydáváním NO prováděného KÚ.

Pro srovnání uvádíme počty MV posouzených OZV.

Přehled dozoru MV nad vydáváním OZV za roky 2017–2019						
MV- ODK	Počet posouzených OZV	Výzvy k dobrovolnému zjednání nápravy	Dobrovolná náprava nezákonnosti OZV	Předžalobní výzva ke zjednání nápravy	Návrh na zrušení k ÚS	Počet OZV zrušených ÚS
	14 338	530	514	7	4	2*

Tabulka č. 11: Přehled posouzených OZV za léta 2017–2019

* Pozn.: ve 2 případech ÚS návrh MV zamítl, v případě dalších 9 OZV by mělo dojít k dobrovolnému zjednání nápravy v roce.

Výše uvedená tabulka neobsahuje počet posouzených návrhů, pokud bychom je zahrnuli, MV – ODK zpracovalo **více jak 29 000 právních rozborů OZV**. Je patrné, že **obce respektují názor MV**

a dobrovolně přistupují, na základě zasílaných právních rozborů obsahujících podrobnou právní argumentaci a osobního projednávání zjištěných nezákonností obce, k nápravě nezákonných OZV.

MV – ODK se dlouhodobě snaží obcím poskytovat maximální součinnost a metodickou pomoc při přípravě nových OZV. V rámci této pomoci nabízí obcím možnost zaslat návrhy těchto OZV ještě před jejich projednáním v zastupitelstvu obce.

Přijetí novely zákona o místních poplatcích necelé dva měsíce před její účinností (tj. 1. 1. 2020) pak zkomplikovalo činnost obcí v závěru roku 2019 a kladlo zvýšené nároky nejen na ÚSC, ale i na MV – ODK, které vykonává dozor nad zákonností OZV, ale rovněž poskytuje i metodickou pomoc. MV – ODK v rámci metodické pomoci na podzim roku 2019 zaslalo každé jednotlivé obci informaci o nabytí účinnosti novely zákona o místních poplatcích a v důsledku toho nutnosti aktualizace stávajících OZV. Součástí této informace byl i odkaz na webové stránky MV obsahující aktualizované vzory OZV. **Jen od listopadu do prosince 2019 obdrželo MV – ODK více jak 4 000 návrhů OZV**, přičemž se zákonností každého zaslání návrhu pečlivě zabývalo a o výsledku svého posouzení obec informovalo, a to i v případech, kdy se obec obrátila s požadavkem posouzení návrhu OZV v řádu dnů (v některých případech i v řádu hodin).

Dlouhodobá metodická pomoc MV – ODK poskytovaná obcím při přípravě nových OZV se pak odráží v nízkém počtu vydaných nezákonných OZV; **v roce 2017 činil podíl nezákonných OZV 5,1 %, v roce 2018 se jednalo o 3,5 % a v roce 2019 dokonce o 2,1 %.**

5.3 Kontroly ÚSÚ vůči obcím v období 2017–2019

Některé ÚSÚ mají zákonné zmocnění vykonat kontrolu i u obcí.

Ve sledovaném období realizovaly kontroly výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům obcí MD, MO, MZe, MŽP, SSHR a MV.

Přehled kontrol, které jednotlivé ÚSÚ vykonaly u obcí, je uveden v příloze č. 7 tohoto materiálu.

Počet zjištěných nedostatků a uložených opatření na kontrolu								
ÚSÚ	MD	MO	MV - OVS	MV - OSČ	MZe	MŽP	SSHR	Celkem
Počet kontrol	8	28	21	41	60	107	26	291
Počet nedostatků	28	0	1	284	122	6	2	443
Počet uložených opatření	28	0	1	175	2	3	2	211

Tabulka č. 12 : Počet nedostatků a uložených opatření za léta 2017–2019 (ÚSÚ vůči obcím)

Počet provedených kontrol je srovnatelný s předchozím obdobím, kdy v kontrolovaném období ÚSÚ provedly 291 kontrol obcí (v předchozím období 310 kontrol).

Došlo však k **nárůstu počtu pochybení o 275** (v předchozím období bylo zjištěno 168 pochybení).

Na tomto nárůstu se nejvíce podílely **MV – OSČ (nárůst o 193 pochybení) a MZe (nárůst o 97 pochybení)**.

Vyjádření MD

Specifickým případem je kontrola přenesené působnosti u obcí, které vykonávají působnost drážních správních úřadů podle zákona o dráhách ve věcech drah tramvajových, trolejbusových, lanových nebo speciálních. KÚ zde není zákonem svěřen výkon přenesené působnosti ve věcech drah v prvním stupni, ani působnost nadřízeného orgánu (tedy ani výkon kontroly).

Vyjádření MO

Na základě provedených kontrol u OÚ ORP bylo zjištěno, že oblast zajišťování obrany státu bývá v některých případech chápána jako okrajová záležitost. Řešením by bylo přerozdělit funkční náplň těchto pracovníků, nebo posílit oddělení zabývající se krizovým řízením a obranným plánováním.

Válečným hrobům je ze strany jejich vlastníků věnována náležitá pozornost a jejich stav odpovídá údajům uvedeným v evidenci válečných hrobů vedené OÚ ORP.

Kontroly dále ukázaly připravenost k plnění úkolů zajišťování obrany státu. U vybraných OÚ ORP (2 v kraji) byla provedena kontrola dílčích plánů obrany, které jsou zpracovány v souladu s nařízením vlády č. 139/2017 Sb., a bylo zjištěno, že tyto plány jsou zpracovány v požadovaném rozsahu a kvalitě.

Vyjádření MZe

Kontroly **vodoprávních úřadů ORP** potvrzují dlouhodobě vzrůstající úroveň výkonu státní správy ve vodním hospodářství i na této úrovni. Většina zjištěných pochybení byla pouze formálněprocesního rázu.

V oblasti lesního hospodářství byly na základě stížnosti provedeny 2 mimořádné kontroly **MÚ Milevsko**. Předmětem kontroly v roce 2017 bylo řízení o uznání honitby Orlík III a řízení o změně honitby Borek, přičemž byla zjištěna nečinnost MÚ Milevsko při vedení řízení, a tím došlo k porušení § 80 odst. 4 správního řádu. V roce 2019 byla provedena mimořádná kontrola opět na **MÚ Milevsko**. Předmětem kontroly byl výkon státní správy myslivosti na území zaniklé honitby Schwarzenberská honitba Orlík. V tomto případě se jednalo o posouzení otázky oprávněnosti užívání honitby, resp. honebních pozemků, které nebyly součástí pravomocně uznané honitby.

Zvýšený počet nedostatků zaznamenaný oproti předchozím hodnotícím zprávám není zapříčiněn sníženou úrovní výkonu státní správy, ale změnou vnitřních pravidel MZe pro zpracování protokolů o kontrole, kdy na základě předchozích požadavků MV byla změněna metodika výkazů pochybení, s důrazem na zaznamenání veškerých zjištěných nedostatků (a to i včetně porušení procesních předpisů).

Vyjádření MŽP

V obcích byly zjišťovány nedostatky v oblasti státní správy při ochraně lesa, ochraně zemědělského půdního fondu a ve výkonu státní správy v odpadovém hospodářství – nedostatky byly shledávány v provedených úkonech správních orgánů ve správním řízení, v odůvodněných stanovisech a rozhodnutích, nevyznačování právní moci, chybějícím vyjádření k projektové dokumentaci apod.

Vyjádření SSHR

SSHR shledala 2 porušení spočívající v tom, že pracovníce **MÚ Humpolec** a **MÚ Pelhřimov** provádějící výkon přenesené působnosti v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy nesplňovaly pro tuto činnost kvalifikační předpoklady.

Kontrolami bylo obecně zjištěno, že **kvalita** výkonu přenesené působnosti u obcí se **celkově zvyšuje**. Přesto však existují mezi nimi rozdíly, a to jak v kvalitě, tak v úrovni jejího zajišťování. Všeobecnou příčinou tohoto stavu je skutečnost, že pracovníci mají v rámci své pracovní náplně svěřeny další agendy jak v přenesené, tak i samostatné působnosti obcí. Všeobecně lze konstatovat, že **ze strany vedení obcí není věnována dostatečná pozornost personálnímu zajištění výkonu přenesené působnosti v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy**.

Vyjádření MV – OSČ

Kontrolám výkonu přenesené působnosti všech typů obcí byla ve sledovaném období věnována náležitá pozornost. Došlo tak nejen ke zvýšení celkového počtu kontrol, ale také k prohloubení a rozšíření jejich obsahu. V důsledku intenzivnější kontrolní činnosti bylo ve srovnání s předchozím obdobím **zjištěno třikrát více nedostatků a uloženo téměř pětkrát více nápravných opatření**. Nejvíce

nedostatků bylo zjištěno u ORP, jelikož je na ně přenesena podstatná část agend spadajících do působnosti MV – OSČ. V kontrolních zjištěních se vyskytla celá škála pochybení, a to od selhání jednotlivce až po nesprávně nastavený systém činnosti úřadu. MV – OSČ bude v následujícím období hledat společně s KÚ účinné nástroje ke zkvalitnění výkonu přenesené působnosti v oblastech postižených nejvyšší mírou chybovosti.

Vyjádření MV – OVS

Z poznatků kontroly na obcích, MČ a MěO nevyplývaly žádné trvalé závažné nedostatky v aplikaci právních předpisů souvisejících s kontrolovanou agendou, tj. s výkonem přenesené působnosti na úseku státního občanství a na úseku matrik, vidimace a legalizace.

Komentář zpracovatele

ÚSÚ mohou ověřovat výkon přenesené působnosti u obcí mimo jiné i tím, že vykonají kontrolu na svém úseku přímo u obce. Některým ÚSÚ vyplývá tato kompetence přímo ze zákona, nicméně i další ÚSÚ mohou provést kontrolu obce. Zejména mohou **aplikovat institut převzetí kontroly** a provést kontrolu obce namísto KÚ. Tuto možnost jim dává kontrolní řád (a současně i UV č. 689/2013).

Ve sledovaném období však nebyl znám případ, že by institut převzetí kontroly ÚSÚ využil.

Obecně je možno ÚSÚ doporučit využít institut převzetí kontroly především tam, kde by byla pochybnost o kvalitním výkonu státní správy na obcích.

SYSTÉMOVÉ NEDOSTATKY A APLIKAČNÍ PROBLÉMY

6. SHRnutí SYSTÉMOVÝCH NEDOSTATKŮ A APLIKAČNÍCH PROBLÉMŮ NA JEDNOTLIVÝCH ÚSECÍCH STÁTNÍ SPRÁVY

6.1 Vyjádření ÚSÚ a KÚ k systémovým nedostatkům za léta 2017–2019, tj. nedostatkům zaznamenávaným většinou kontrolních orgánů, a k aplikaci příslušných právních předpisů

KÚ a ÚSÚ v této kapitole poukázaly na systémové nedostatky na jednotlivých úsecích státní správy, vyjádřily se k aplikaci příslušných právních předpisů, příp. navrhují přijetí opatření. Vyjádření jsou strukturována dle úseků státní správy.

Koncepce rozvoje veřejné správy

V letech 2018 a 2019 probíhala pod vedením MV tvorba desetileté koncepce rozvoje veřejné správy s názvem „Klientsky orientovaná veřejná správa 2030“. Změny v přenesené působnosti jsou důležitou součástí tohoto materiálu. Jde především o opatření č. 1.2.1 s názvem „Vytvoření nové struktury výkonu přenesené působnosti“¹⁶, jehož podstatou je redukce výkonu přenesené působnosti obcí se základním rozsahem přenesené působnosti (obcí prvního typu) na straně jedné a podstatné zvýšení významu kompetenčně i geograficky nově koncipovaných obcí II. typu na straně druhé. Předmětná koncepce byla schválena vládou dne 25. května 2020.

K úseku školství

Vyjádření KÚ VY

V § 163 odst. 1 školského zákona je upravena možnost poskytovat ze státního rozpočtu finanční prostředky na pokusná ověřování a na rozvojové programy vyhlášené podle § 171 odst. 1 a 2. MŠMT tyto finanční prostředky poskytuje KÚ na zvláštní účet kraje pro školy a školská zařízení, které nezřizuje ministerstvo, registrované církve nebo náboženské společnosti, kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy. KÚ v přenesené působnosti tyto finanční prostředky přiděluje právníkům osobám vykonávajícím činnost těchto škol a školských zařízení a o přidělení finančních prostředků následně informuje zastupitelstvo kraje.

Formulace vyhlášených rozvojových programů MŠMT, kdy je jako oprávněný žadatel uváděn kraj, je problematická, což je mj. odrazem nesouladu v aplikovaných právních předpisech – školském zákoně, rozpočtových pravidlech a zákoně o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Oprávněnými žadateli o dotace nemohou být z povahy věci kraje, ale konkrétní školy zřízené obcí, svazkem obcí, krajem, příp. soukromým zřizovatelem, neboť pro tyto školy jsou dotace primárně určeny. Pouze školy zajišťují naplnění účelu vyhlášeného rozvojového programu a těmto školám má být pokryta část nákladů s tímto spojená. KÚ v rámci výkonu přenesené působnosti je povinen finanční prostředky jako prostředník školám přidělit, pokud se MŠMT rozhodlo je dotací podpořit.

Žádost kraje dle vyhlášených rozvojových programů je čistě formální administrativní úkon i ve vztahu k účelu dotace. Kraj fakticky dotaci vůbec nepoužije, není jejím konečným příjemcem a není mu ani účelově určena. Jediný pravdivý účel použití dotace, který by tedy kraj mohl ve své žádosti uvést, je ten, že ji dále přepoše školám, které se MŠMT rozhodne podpořit, a to ve výši, kterou MŠMT stanoví.

¹⁶ Celá Koncepce ke stažení zde: <https://www.mvcr.cz/clanek/koncepce-klientsky-orientovana-verejna-sprava-2030.aspx>.

V rozhodnutích o přidělení dotace na realizaci rozvojových programů je kraj označován jako příjemce dotace, avšak tuto dotaci je KÚ povinen přeposlat určeným školám. Přesto má kraj nést veškerou odpovědnost za případné porušení rozpočtové kázně, kterého se dopustí skutečný příjemce dotace, tj. škola. Právě v povinnostech stanovených v rozhodnutích je zcela evidentní nesoulad výše uvedených právních předpisů.

Lze tedy shrnout, že ačkoliv je kraj v rozvojovém programu jako žadatel o dotaci a příjemce označován, nemá to žádnou oporu ve skutečném stavu věci. Na účet kraje jsou pouze zaslány finanční prostředky ze státního rozpočtu, s nimiž dále nakládá KÚ v rámci výkonu přenesené působnosti a přiděluje je školám, které o finanční prostředky na základě MŠMT vyhlášeného rozvojového programu požádaly a jejichž žádost MŠMT rozhodlo podpořit.

K úseku krizového řízení

Vyjádření KÚ VY

Agenda krizového řízení je pověřenými pracovníky ORP vykonávána většinou **pouze na část úvazku**. Průběžnou novelizací právních předpisů vztahujících se k bezpečnostní problematice v širším rámci dochází k postupnému **navyšování povinností krajů a obcí**.

Vyjádření KÚ MS

KÚ považuje za systémový nedostatek zjištění, že v některých případech ORP jsou krizoví pracovníci značně **zatíženi jinými povinnostmi**.

Vyjádření KÚ JČ

OÚ ORP ve většině případů **nemají zřízeno pracoviště krizového řízení** jako samostatný organizační celek, úkoly pracoviště krizového řízení jsou plněny v rámci jiných organizačních celků OÚ, kdy ve většině případů jsou v rámci tohoto pracoviště **plněny další činnosti úřadu** v neprospěch zajištění krizového řízení.

Ze strany KÚ je dlouhodobě upozorňováno na **nastavení krizové legislativy**, zejména zákona o krizovém řízení. Poskytování součinnosti HZS krajů KÚ a OÚ ORP je v podstatě dublováním činnosti s tím, že je prostor pro „alibismus“ v případě nesprávného zpracování dokumentace či zjištění při kontrolách. Součinnost je při kontrolách KÚ deklarována, ale není kontrolovatelná a ve skutečnosti může být jen formální.

Komentář GR HZS ČR

Celkové poskytování součinnosti HZS kraje nelze považovat za dublování činnosti. Chápání jejího účelu jako možnosti exkulpace v případě zjištěných nedostatků je potom absurdní. Ačkoliv ne všechny skutečnosti lze empiricky ověřit, předpokládáme, že v případě podezření na nedostatečně nebo nestandardně probíhající spolupráci ze strany ORP by nás KÚ JČ na tuto eventualitu upozornil.

Vyjádření KÚ PL

V oblasti IZS se kontrola ORP ze strany KÚ neprovádí, neboť dle § 12 odst. 2 zákona o IZS úkoly ORP plní HZS kraje. Podle § 27 odst. 2 uvedeného zákona kontrolu u HZS kraje vykonává MV. V této souvislosti upozorňujeme na **problematickou právní úpravu, kdy zákon o IZS ukládá ORP a KÚ zásadní úkoly (§ 10), ale zároveň stanoví, že tyto úkoly plní HZS kraje**. Není tedy zřejmé, který orgán má vlastně tyto úkoly v působnosti a odpovídá za jejich plnění. Sekundární problém je pak samozřejmě příslušnost ke kontrole těchto úkolů.

K úseku kultury

V oblasti památkové péče hodnotíme jako jednu z příčin zjištěných nedostatků nedostatečnou právní úpravu v oblasti památkové péče, tj. **absenci nového památkového zákona (KÚ OL, KÚ ÚS, KÚ MS, KÚ PL)**.

Vyjádření MK

Stabilním problémem nejen památkové péče je **zajištění výkonu rozhodnutí formou náhradního plnění** a navázání tohoto výkonu přenesené působnosti na možnost poskytnutí účelově vázaných finančních prostředků ze státního rozpočtu. Návrh na řešení této problematiky na úseku státní památkové péče byl předpokládán ve vazbě na návrh zákona o ochraně památkového fondu, který byl však ve třetím čtení zamítnut. **Příprava nové právní úpravy byla pozastavena**, neboť je vhodné **vyčkat na konkrétní úpravu stavebního práva** a teprve v návaznosti na tuto normu připravit zákon o ochraně památkového fondu.

Vyjádření KÚ MS

Úroveň výkonu státní správy na úseku památkové péče je u jednotlivých ORP vzhledem k velikosti území a personálního obsazení dosti rozdílná. Na malých úřadech ORP výkon státní památkové péče vykonává jedna osoba a často ani ne na celý pracovní úvazek. Také písemná **vyjádření odborné organizace státní památkové péče Národního památkového ústavu a jejich kvalita z hlediska odbornosti často nepřispívají k dobrému výkonu státní správy**.

Vyjádření KÚ JČ

Důležitou roli hraje odborná organizace státní památkové péče Národní památkový ústav a jejich vyjádření v rámci vedeného správního řízení. Bohužel jejich **kvalita často nepřispívá k dobrému výkonu státní správy**. Problematická je také součinnost se stavebními úřady, a to s ohledem na § 149 správního řádu, kdy se např. v případě negativního závazného stanoviska dotčeného orgánu celý proces odvolání účastníka řízení zbytečně prodlužuje možností odvolání pouze přes příslušný stavební úřad.

K úseku zemědělství

Vyjádření KÚ PL

Ze strany ÚSÚ je žádoucí zlepšit (zkvalitnit) metodické vedení jednotlivých úseků státní správy. Na centrální úrovni je třeba nalézt finanční prostředky a převést je především na ORP tak, aby pracovníci mohli řádně plnit v plném rozsahu úkoly na svěřeném úseku státní, resp. veřejné správy.

Za systémový nedostatek považujeme **nedostatečné personální a odborné zajištění jednotlivých úseků státní správy** (agend). Zejména v důsledku kumulací agend úředně oprávněné osoby nemají dostatek času řádně plnit výkon státní správy na svěřeném úseku, což se projevuje na kvalitě výkonu státní správy v přenesené působnosti – nedostatečné odůvodnění správní úvahy a posouzení individuálních okolností řešených případů (šablonovitost vydávaných správních aktů).

Vyjádření KÚ JM

V oblasti uvádění dřeva a dřevařských výrobků na trh podle zákona o uvádění dřeva a dřevařských výrobků na trh byly kontrolní mechanismy ve vztahu ke KÚ zjednodušeny a počítají i s možností průkazu, avšak to podle vzoru předepsaného vyhláškou ministerstva, což narušuje možnost KÚ sjednotit podobu pověření ke kontrole do jednoho průkazu pro jednu úřední osobu věnující se více oblastem veřejné správy.

K úseku zdravotnictví

Vyjádření KÚ PL

Aplikačním problémem je nemožnost postihnout poskytovatele sociálních služeb při porušení povinností uvedených v § 11 odst. 8 zákona o zdravotních službách.

K úseku průmyslu a obchodu

Vyjádření KÚ MS

V agendě živnostenského úřadu poukazujeme na **složitý systém dokládání odborností pro živnosti**, který způsobuje vysoké vytížení KŽÚ ze strany obcí, které často vyžadují metodickou pomoc (vzhledem k fyzické přítomnosti klienta na jejich úřadě často žádají tuto pomoc okamžitě). Jedná se spíše o systémový problém, nejvíce metodicky pestrá je problematika **nahrazování odborné způsobilosti** (vzdělání a s tím spojené ověřování pravosti dokumentů, uznávání atd.). Úředníci typicky na menších živnostenských úřadech nemohou obsáhnout tuto složitou problematiku do hloubky a mohou mít problém při vydávání živnostenských oprávnění.

KÚ MS doporučuje zjednodušení systému dokládání odborností. V rámci živnostenské problematiky by bylo dále příhodné, aby nejen právnické osoby (jako je tomu doposud), ale i **fyzické osoby podnikající měly ze zákona povinnost zřídit si datovou schránku pro účely doručování ze strany správních orgánů.**

Vyjádření KÚ PL

Dlouhodobě sledovaný trend **snížování počtu pracovníků** na jednotlivých OŽÚ, popř. začleňování živnostenského úřadu pod jiné odbory spojené s využíváním pracovníků OŽÚ pro vykonávání jiné než živnostenské agendy, má za následek **omezování kontrol podnikatelů** včetně obtížného zajištění celostátně organizovaných kontrolních akcí, pokud jsou z nějakého podnětu spuštěny.

K úseku financí

Vyjádření MF

Nad rámec výsledků kontrol byly u některých KÚ zjištěny aplikační problémy týkající se problematiky označování zboží cenami dle § 13 zákona o cenách, a to v případech krátkodobých slevových akcí ve světle judikatury správních soudů k dané otázce. Tyto případy byly následně řešeny formou metodické pomoci v rámci pravidelných konzultačních dnů a zejména v rámci semináře k problematice cenových předpisů pro pracovníky obcí Zlínského kraje v roce 2019.

Na úseku místních poplatků lze upozornit na:

- nedostatečné personální zabezpečení agendy místních poplatků na KÚ, z čeho následně vyplývají i kvalitativní rozdíly v poskytování metodické a odborné pomoci obcím,
- správa místních poplatků je v některých obcích vykonávána úředníky, kteří nemají osvědčení o složení zkoušky ZOZ.

Vyjádření KÚ OL

V oblasti místních poplatků byl shledán **aplikační problém při uplatňování sankčního navýšení místního poplatku dle § 11 zákona o místních poplatcích**, kdy toto navýšení není aplikováno jako násobek sazby poplatku.

Komentář MF

Na základě poznatků z kontrolní činnosti KÚ zaznamenalo MF, že aplikace § 11 odst. 3 zákona o místních poplatcích přináší některým správcům poplatků určité problémy. MF v této souvislosti vždy apelovalo na řádný výkon metodické činnosti především ze strany KÚ.

Vyjádření KÚ JM

Počet nedostatků a počet uložených opatření k nápravě na úseku místních poplatků vzrostl oproti předchozímu kontrolnímu období z důvodu výrazného navýšení počtu vykonaných kontrol, a to zejména na malých obcích, které vykonávají současně mnoho různých agend jedním pracovníkem. V porovnání s předchozím kontrolním obdobím jsou však v rámci kontrolní činnosti shledávána spíše dílčí a drobnější pochybení.

Vyjádření KÚ MS

Jako problematické se jeví **velké množství poplatníků místních poplatků**, což způsobuje vysoké administrativní a technické nároky na obce, a to zejména při plnění evidenční činnosti podle daňového řádu. Tuto skutečnost vnímáme jako nedostatek právní úpravy, kdy správa místních poplatků, jak se již několikrát vyjádřil i ÚS, má být jednoduchá, tedy administrativně nenáročná.

Komentář MF

MF se neztotožňuje s názorem KÚ MS. Poplatková povinnost vychází z právní úpravy jednotlivých místních poplatků a z naplnění předmětu každého místního poplatku. Zavedení místních poplatků patří do samostatné působnosti obce a jejich výnos je příjmem obecního rozpočtu. Správa místních poplatků samozřejmě klade nároky na administrativní a technické zajištění. Je plně v kompetenci každé obce, jakým způsobem výkon správy místních poplatků zajistí. Lze dále podotknout, že odbornost pracovníků OÚ a KÚ je zajištěna zkouškou odborné způsobilosti. MF konstatuje, že řešení problémů, které jsou generovány obcemi, je především v gesci KÚ, které jsou v postavení metodického orgánu obecních úřadů.

KÚ MS doporučuje

Správa místních poplatků patří mezi náročné agendy, a proto by jí měl příslušný ÚSÚ věnovat zvýšenou pozornost, zejména formou jasné, konkrétní a jednotné metodiky; za nežádoucí považujeme např. rozdílný přístup v podobných otázkách k jednotlivým krajům a jejich postupům.

K úseku dopravy

Vyjádření KÚ OL

Jako systémový nedostatek hodnotíme skutečnost, že i přes předchozí upozornění **některé ORP neprováděly dostatečně kontrolní činnost výkonu přenesené působnosti**, např. v oblasti provozovatelů stanic měření emisí, autoškol, provozovatelů taxislužeb, prevence BESIP.

Vyjádření KÚ JM

V porovnání s předchozím obdobím je třeba vnímat, že ze strany KÚ bylo v rámci kontrolní činnosti uloženo více nápravných opatření, oproti předchozímu hodnocenému období, což lze přisoudit stále se zvyšující **náročnosti na posouzení mnohdy nejasných složitých právních otázek, které se v řízeních, ať již vlivem procesní strategie účastníků či jejich zmocněnců nebo obecně nejasného výkladu některých ustanovení zákonů, vyskytují**. To pak úzce souvisí kolikrát i s nedostatečnou personální obsazeností podřízených správních orgánů s ohledem na počet řízení, která jsou povinny ze zákona vést, jakož i s tím, že v řadě případů u daného správního orgánu nejsou dostatečně odborně kvalifikované osoby, které by byly schopny samostatně složitě právní otázky relevantně s odkazem na odborné texty, jakož i judikaturu správních soudů, řádně a odůvodněně posoudit, což se pak i následně promítá do činnosti nadřízeného správního orgánu. Tím není samozřejmě míněno, že by úřední osoby u podřízených správních orgánů nesplňovaly kvalifikační požadavky na výkon daných činností, ale to, že řada aplikačních problémů vyžaduje od úřední osoby daleko vyšší požadavky na znalost a orientaci v problematice, s nutností pracovat s odbornými texty a judikaturou správních soudů, a tyto náležitě aplikovat, než jsou jen obecné požadavky pro výkon takové činnosti.

Jako uspokojivý pak kupříkladu nelze rozhodně hodnotit stav, kdy u podřízeného správního orgánu, na příslušném úseku (odboru, oddělení) zabývajícím se přestupky v dopravě, tedy správním řízením sankčním, není ani jedna osoba mající právnícké vzdělání, která by byla schopna náležitě posoudit problematické či sporné právní otázky a metodicky v tomto duchu vést ostatní kolegy. S rostoucí náročností těchto řízení, kdy, jak bylo rovněž judikaturou deklarováno, i přestupkové správní řízení je třeba hodnotit dle zásad vztahujících se na řízení o trestním obvinění, je daný požadavek, s ohledem na odbornou náročnost tohoto druhu řízení, zcela adekvátní.

Vyjádření KÚ MS

Ve vztahu k **objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla** by bylo vhodné, vzhledem k judikaturnímu výkladu „nezbytných kroků“ ke zjištění totožnosti řidiče, učinit **legislativní změny**, přičemž jako inspirace můžou posloužit zahraniční právní úpravy této oblasti.

Na místě je také dokončit **proces vyloučení takzvaných obecných zmocněnců**, kteří se specializují na různé obstrukční praktiky, a kteří tak správním orgánům vytvářejí různé procesní pasti.

Vyjádření KÚ ZL

V oblasti dopravně správních agend se projevuje **nedostatečná podpora ze strany ÚSÚ k řešení problematických skupin, které nabízí služby v oblasti řešení přestupků v silničním provozu formou „pojištění“ proti přestupkům**. ÚSÚ je věnována velmi malá pozornost metodické činnosti pro KÚ.

V oblasti silničního hospodářství je v praxi problémem aplikace stavebního zákona jako celku, vzhledem k jeho četným změnám, zejména se změnami věcné příslušnosti (institut společného řízení) včetně § 2e zákona č. 416/2009 Sb. V mnoha případech **je obtížné určit, kdo bude v dané věci věcně příslušným stavebním úřadem**.

KÚ ZL doporučuje

Zkvalitnit metodickou činnost ÚSÚ ve prospěch KÚ. V oblasti silničního hospodářství definovat jednoznačně věcnou příslušnost. Kritérium „stavby hlavní“ není dostačující.

K úseku práce a sociálních věcí

Vyjádření KÚ OL

Stále přetrvává problém **neukotvení působnosti ÚSÚ ve vztahu k výkonu veřejného opatrovnictví**. Správní orgány tak často řeší, na který ÚSÚ se obrátit s problémy, které při výkonu přenesené působnosti nastávají, zda na MV, MS či na MPSV.

Zvýšení úrovně výkonu veřejného opatrovnictví příliš nepříspělo (zejména na malých obcích I. typu) zavedení příspěvku 29 000/1 opatrovanec/1 rok. **V případě malých obcí do 5 opatrovanců totiž příspěvek nestačí na pokrytí nákladů souvisejících s výkonem veřejného opatrovnictví**. Naopak v případě obcí s větším počtem opatrovanců (v případě, že na katastrálním území obce se nachází např. domov pro osoby se zdravotním postižením) dochází k nevyužití celého příspěvku na výkon přenesené působnosti a část příspěvku je využita na jiné výdaje obce.

V rámci kontrol plnění standardů kvality byla zaznamenána zvýšená a **častá obměna pracovníků na úseku SPOD**, kdy odcházející pracovníci deklarují jako důvod svého odchodu zejména nedostatečné finanční ohodnocení s ohledem na vysokou náročnost výkonu SPOD. Výrazným problémem kontrolovaných úřadů je nezáměr o výkon profese sociálního pracovníka na úseku SPOD, kdy jsou úřady nuceny opakovat výběrová řízení na tyto pozice z důvodu nulového zájmu uchazečů. Další problematickou oblastí je **výkon kolizního opatrovnictví**, který nepřiměřeně zatěžuje OÚ ORP, a to na úkor vlastního výkonu SPOD směřujícího k ohroženým dětem.

Opakujeme, že i v roce 2020 stále **není funkční informační systém SPOD**, který by měl obsahovat údaje o žadatelích o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče a o dětech zařazených v evidenci dětí pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče a také o osobách v evidenci. Na základě uvedeného je pro KÚ velmi komplikované naplňovat § 24 zákona o sociálně-právní ochraně dětí.

Vyjádření KÚ SČ

Zásadním problémem se jeví dodržování některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí, zejména ve vztahu k **dodržení Standardů kvality sociálně-právní ochrany OSPOD**.

Ani jeden z kontrolovaných subjektů nenaplnil bezezbytku standardy kvality poskytování SPO. Z provedených kontrol lze stěžejně zobecňovat, nicméně je možné konstatovat, že **mnohá kritéria**,

zejména kritéria zabývající se podmínkami pro výkon sociálně-právní ochrany a personálním zajištěním, nejsou úspěšně splnitelná zejména pro technické kapacity budov. Problematickým se stalo kritérium při naplňování povinnosti absolvovat pracovníky zařazenými k výkonu SPOD odborné semináře a kurzy akreditované MPSV v rozsahu 6 dnů/1 kalendářní rok, neboť **nabídka odborných seminářů akreditovaných MPSV je nedostatečná**, často se opakující v tématech, a nepokrývající všechny odbornosti, zejména problematiku kurately pro děti a mládež.

Vyjádření KÚ ÚS

Na úseku SPOD lze konstatovat, že soustavně dochází k **navyšování administrativy**, kdy jsou sociální pracovníci také nuceni vést správní řízení místo toho, aby mohli vykonávat (co nejvíce) sociální práci a koordinovat pomoc ohroženým dětem a jejich rodinám.

Na úseku **sociální práce** se v praxi často potýkáme s problémy s aplikací § 118 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Toto považujeme za zastaralý institut, přičemž navrhuje jeho vypuštění. Dále se jedná o § 74 odst. 2 zákona o sociálních službách, kdy navrhuje administrovat pracovníky OSPOD, kteří znají lépe sociální situaci než sociální pracovníci obce, s rodinou pracují před a při nařízení ústavní výchovy, zároveň v budoucnu. **Sociální práce je stále velmi podfinancována**. Dotační systém je nedostačující, finanční prostředky s obtížemi pokryjí mzdové náklady pracovníka obce.

Dále bylo zjištěno, že dochází u pracovníků ke kumulaci **funkcí veřejného opatrovníka a sociálního pracovníka obce**, což lze vnímat jako nežádoucí.

Chybí systémové **financování** umožňující ORP zajistit **pozici romského poradce**.

Komentář MPSV

Odbor 22 MPSV upozorňuje, že dle zákona o sociálních službách, je výkon činnosti sociální práce na OÚ realizován sociálními pracovníky v přenesené působnosti a nepodléhá správnímu řízení.

Výkon činností sociální práce není správní činností, nezahrnuje výkon veřejného opatrovnictví, agendu zvláštního příjemce důchodu a ani problematiku romských poradců, která je vykonávána v samostatné působnosti.

KÚ tento výklad, respektive rozsah kompetencí sociální práce vzhledem k tomu, že žádná právní norma nezakazuje kumulaci funkcí, nerespektují. Sociální pracovníci na OÚ jsou často zařazeni po absolvování ZOZ jako úředníci samosprávných celků, a právě proto je výkon sociální práce často kumulován s dalšími správními činnostmi, které nesouvisejí s odborností sociálních pracovníků, respektive

činnostmi taxativně uvedenými v § 109 zákona o sociálních službách. Protože i krajší metodici mají své funkce kumulovány, tak z jejich úhlu pohledu se tím jedná o přetrvávající problém, který však odbor 22 MPSV s ohledem na svou gesci nemůže vyřešit.

Komentář Úřadu vlády ČR

Hodnotící zpráv a zmiňuje neexistenci systémového financování funkce „romského poradce“, což je věc, na kterou dlouhodobě upozorňuje Odbor lidských práv a ochrany menšiny Úřadu vlády ČR v periodických zprávách i dalších materiálech (např. Zpráva o stavu romské menšiny), ale i Strategie romské integrace 2014 – 2020 schválených vládou. V této souvislosti doporučujeme Ministerstvu financí zabývat se možností financování funkce „romského poradce“ tak, aby mohla být plněna zákonná povinnost obcí s rozšířenou působností. Dále také informujeme, že v nejbližších měsících by měla být vyhlášena výzva v rámci Norských fondů týkající se budování kapacit romských poradců. V rámci této výzvy je jedním z uznatelných nákladů také plat romského poradce a vytvoření akreditovaného kurzu pro romské poradce.

KÚ ÚS doporučuje

Doporučujeme, aby agenda veřejného opatrovnictví nebyla kumulována s jinými činnostmi (nejčastěji výkonem sociální práce na obcích) a aby pracovníci vykonávali tuto agendu na plný úvazek. Je nutno vytvořit podmínky pro řádné dodržování občanského zákoníku, který stanovuje povinnosti opatrovníka, mezi které patří také udržovat s opatrovancem vhodným způsobem a v potřebném rozsahu pravidelné spojení, projevovat o opatrovance skutečný zájem, dbát o jeho zdravotní stav, starat se o naplnění opatrovancových práv a chránit jeho zájmy.

Doporučujeme zajistit **systémové financování pozice romského poradce**, jenž by se věnoval plnění úkolů ORP vyplývajících z § 6 odst. 8 zákona o právech příslušníků národnostních menšin.

Vyjádření KÚ MS k SPOD

Aplikační problémy a systémové nedostatky:

- V praxi se jeví problematická vzájemná spolupráce a nedostatečný přenos informací mezi sociálními pracovníky při výkonu SPOD a obecné sociální práce v rámci práce s rodinou.
- Problematické je rovněž současné pojetí kurátora pro děti a mládež, nejasnost v jeho kompetencích, v přístupu při výkonu SPOD.
- V praxi činí rovněž potíže postavení a role kolizního opatrovníka u OÚ ORP, výčet jeho povinností a využívání oprávnění daných zákonem o sociálně-právní ochraně dětí.
- Při výkonu SPOD se ukazuje obtížné postupovat v souladu se směrnicí o vedení spisové dokumentace (5/2013 Věst. VpOK – MPSV).
- Dosud přetrvává stav odlišného financování výkonu přenesené působnosti v oblasti SPOD pro obce a kraje (viz hodnotící zpráva 2014–2016).
- Postrádáme legislativní ukotvení sociální práce a také Standardů kvality sociální práce, aby došlo k jednotnosti ve všech sociálních oblastech, stejně jak tomu je již u sociálních služeb a SPOD. Legislativní vymezení může podpořit vnímání sociální práce samosprávami jako plnohodnotný nástroj k řešení sociálních problémů daného území.
- Uvítáme řešení otázky odlišného přístupu ve financování SPOD na obcích a dotací na výkon sociální práce obcí, aby obce obdržely dotace na sociální práci v potřebné výši, jelikož v současné době nepokryje ani platové náklady sociálních pracovníků.
- Nedostupnost sociálního bydlení pro příjmově slabší občany, tito občané pak využívají nabídku ubytoven s nepřiměřeně vysokým nájmem, čímž mají ztížené podmínky pro zlepšení kvality svého života.
- Uvítáme zjednodušení vedení spisové dokumentace, možnost vkládání do Jednotného informačního systému, Standardizovaný záznam sociálního pracovníka – včetně protokolů, upuštění od možnosti duplicitního vedení úředních záznamů a zároveň přenášení těchto záznamů do Standardizovaného záznamu sociálního pracovníka, vedení jen v Jednotném informačním systému s využíváním jen systému Standardizovaného záznamu sociálního pracovníka.
- V rámci kontrol výkonu přenesené působnosti ve vztahu k dodržování § 6 odst. 8 o právech příslušníků národnostních menšin se vychází z metodického doporučení Oddělení kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny. V rámci metodického doporučení není mezi obcemi stanoven jednotný výklad. Zabezpečení pozice „romského poradce“ je realizováno několika způsoby, jsou zaznamenány i případy, kdy je výkon agendy romských záležitostí svěřen celému příslušnému odboru, což není v rozporu s metodickým doporučením, přináší však komplikace při zjišťování relevantních skutečností. Situace není ulehčena ani absencí jednotného rámcového vzdělávání, které by na národní úrovni ošetřovalo potřebné kompetence pro výkon agendy romských záležitostí, dochází tak k značným disproporcím, ovlivněným místní situací a osobností pracovníka vykonávajícího agendu romských záležitostí („romského poradce“).

KÚ MS doporučuje

- Zjednodušit a upravit směrnici o vedení spisové dokumentace (5/2013 Věst. VpOK – MPSV) pro usnadnění práce při výkonu SPOD.
- V oblasti kurately pro děti a mládež je potřeba zaměřit pozornost na koncepční a metodickou podporu v této oblasti.
- Změnu legislativy v oblasti opatrovnictví nezletilých dětí (v případech, kdy dochází ke jmenování OSPOD procesním opatrovníkem z důvodu kolize zájmů), popř. jasnou a přehlednou koncepční a metodickou činnost ze strany MPSV v této oblasti.
- Zavedení Standardů kvality sociální práce, význam i pro systém řízení dané organizace (úřadu).
- Jednotný přístup k financování sociální práce, aby všechna pracoviště obdržela finanční prostředky, které by adekvátně pokryly potřeby na personální náklady.
- Přípravu legislativy k sociálnímu bydlení, podporu obcí.
- Vydání doporučeného postupu ke zjednodušení vedení spisové dokumentace a úpravu aplikace (JIS).
- V oblasti národnostních menšin vytvoření vzdělávacího programu pro pracovníky obcí, pověřené agendou romských záležitostí.

Vyjádření KÚ ZL

Odbor sociálních věcí vidí jako nedostatek neprovázanost MŠMT, MPSV a MZd. Jejich metodické činnosti jdou mnohdy proti sobě.

K úseku životního prostředí

Vyjádření KÚ OL

V případech obcí I. typu často přenesenou působnost **vykonává osoba, která nemá dostatečné znalosti správního řádu a obecně vedení správního řízení**. Přestupky podle zvláštních právních předpisů na úseku ochrany životního prostředí jsou často svěřovány odborům životního prostředí, avšak jejich zaměstnanci zpravidla nemají zvláštní odbornou způsobilost týkající se přestupků. Z toho pramení chyby spočívající v nedostatečném důrazu na specifika přestupkového řízení.

Vyjádření KÚ JM

Na některých kontrolovaných orgánech, především u menších obcí, které vykonávají rozšířenou působnost, **nejsou veškeré agendy dostatečně personálně obsazeny**, obvykle se kumulují funkce z několika agend v oblasti životního prostředí u jednoho pracovníka, čímž dochází k jeho nadměrnému zatížení a z toho plynoucím formálním chybám. Přetížený pracovník nemůže jednotlivým případům mnohdy věnovat patřičný čas a důkladněji se jimi zaobírat. Dalším důsledkem toho je i skutečnost, že u takových úřadů je patrný i menší počet přestupkových řízení, neboť tato řízení jsou zahajována z moci úřední a pokud jsou pracovníci přetížení stávající běžnou agendou, **nemají již prostor na průběžnou kontrolní činnost** ohledně dodržování právních předpisů a následného ukládání sankcí. Je to patrné především s nárůstem agend **na úseku odpadového hospodářství** (od 1. 1. 2018 vydávání formálně náročnějších závazných stanovisek ke všem stavebním záměrům oproti dosavadním jednoduchým vyjádřením), obdobně i na úseku **ochrany ovzduší**, kdy se činnost pracovníka zaměřuje především na zpracování těchto aktů, přičemž je zanedbávána kontrolní terénní činnost.

V současné době je také procesně náročné přestupkové řízení, v mnoha případech se obvinění nechávají zastupovat advokáty, je proto žádoucí, aby odborná úroveň celého řízení i jednotlivých úkonů byla taková, aby obstála i v odvolacích řízeních a při přezkoumávání soudem. Stěží lze takového stavu docílit tam, kde na úřadech ORP nemají k dispozici právníka pro oblast životního prostředí (takový případ je z 21 úřadů pouze jeden – přičemž na úrovni přestupkových řízení je to velmi výrazně znát), nemohou se mnohdy ani obrátit s žádostí o právní pomoc na jiného právníka úřadu. Bylo by jistě žádoucí, kdyby kromě posílení počtu odborně zaměřených pracovníků byly úřady na úseku životního prostředí posíleny i o právníky.

Vyjádření KÚ MS

Na úsecích životního prostředí a zemědělství stále lze vysledovat 2 problematické okruhy pro praktickou aplikaci současné právní úpravy. Jednak se jedná o skutečnost, že zákony na úseku zemědělství dosud **nebyly přizpůsobeny kontrolnímu řádu** tak, aby k provádění kontrol mohl být dostatečný průkaz, a jednak v oblastech státní správy na úseku životního prostředí je komplikující speciální právní úprava zpřístupňování informací s vlastními a odlišnými procesními pravidly.

Vyjádření KÚ ZL

Vzhledem k narůstajícímu obsahu agendy v oblasti vodního hospodářství (souhlas ke geologickým pracím, společná řízení) je současný **stav počtu zaměstnanců na většině vodoprávních úřadů ORP poddimenzovaný**.

Dále upozorňujeme, že při výkonu přenesené působnosti na úseku ochrany přírody a krajiny jsou na OÚ obcí I. typu kladeny neúměrně vysoké nároky (viz požadavky MŽP stanovené v metodice uveřejněné ve Věstníku MŽP z ledna 2020). Prvostupňové obce nemají zaměstnance s tak vysokou odborností, kteří by byli schopni zohlednit a vyhodnotit všechny zákonné požadavky při vyřizování žádostí o povolení kácení dřevin, a to za situace, kdy žádosti vyřizují sporadicky a vykonávají současně další kumulativní funkce při výkonu přenesené i samostatné působnosti. Bylo by proto nanejvýš vhodné **agendu související s povolováním kácení dřevin převést na OÚ ORP**.

Dále upozorňujeme na přetrvávající problémy se zajištěním výkonu přenesené působnosti podle § 24a zákona na ochranu zvířat proti týrání - kauzy, ve kterých je třeba aplikovat pravomoci vymezené uvedeným ustanovením zákona na ochranu zvířat proti týrání, nejsou tak časté, aby úřední osoby vykonávající tuto agendu mohly vycházet ze zkušeností a praxe, a pokud nereagují na medializované kauzy dostatečně rychle a efektivně, jsou pod silným tlakem kritiky nejen veřejnosti, ale také orgánů státní veterinární správy. Jsme toho názoru, že uvedené pravomoci **by měly být převedeny na orgány státní veterinární správy**, které mají pracovníky s potřebnou odbornou kvalifikací (SŠ nebo VŠ vzdělání v oboru veterinární péče), a na základě zjištění při prováděných kontrolách mohou kauzy týraných zvířat řešit operativně, s odborným přístupem a zkušenostmi v oboru veterinární péče.

K úseku místního rozvoje

Vyjádření MMR

Nad rámec výsledků kontrol se dlouhodobě vyskytuje **problém úhrady nákladů na neodkladné odstranění stavby a nutné zabezpečovací práce** v případě, kdy stavební úřad musel zajistit provedení prací stavebním podnikatelem a vlastník se s tímto podnikatelem nedohodl na náhradě nákladů. MMR na tuto problémovou situaci reagovalo přípravou programu „Podpora výkonu rozhodnutí“. V prvním čtvrtletí roku 2019 byla vypsána první výzva. Program by měl pokračovat i v následujících letech.

V níže uvedeném přehledu jsou uvedeny příklady doporučení mající obecný přesah nad rámec výsledků kontrol:

- Přetrvává stav, kdy podle současné právní úpravy **nemají KÚ ani MMR možnost účinně (přímo či nepřímo) ovlivnit začlenění agendy územního plánování ani počet pracovních úvazků určených pro výkon územně plánovacích činností tak, aby odpovídaly výši poskytovaných finančních prostředků** pro přenesený výkon státní správy na tomto úseku, a nelze kontrolovat, zda je finanční příspěvek na přenesený výkon státní správy pro územně plánovací činnost využíván v plné výši pro potřeby všech obcí ve správním obvodu ORP.
- Projevila se problematika **tzv. systémové podjatosti**, která může vážným způsobem ohrozit výkon státní správy na ÚSC.
- Objevila se zvýšená poptávka po metodické pomoci v rámci agendy závazných stanovisek.

Vyjádření KÚ OL

Některé ÚÚP na situaci vzniklou novelou stavebního zákona zareagovaly navýšením pracovních míst, ale u některých zůstalo personální obsazení stejné, ať už z důvodu **nedostatku kvalifikovaných pracovníků**, tak i z důvodu rozhodnutí vedení úřadu. Větší zatížení pracovníků často vede k nedůslednostem a ke zhoršení kvality práce.

V oblasti stavebního řádu je přetrvávajícím problémem **nedostatečné personální obsazení** stavebních úřadů, což je v posledních letech akcentováno situací na trhu práce. Právní úprava týkající se stavebního řádu je stále složitější, nový stavební zákon včetně přijatých novel a správní řád v této věci nepřinesly žádné zlepšení. Jiné právní předpisy **stanoví obecným stavebním úřadům další povinnosti, aniž by přitom navrhly jejich personální posílení** (zvýšení příspěvku na výkon přenesené působnosti). Jedná se o problematiku editace v RÚIAN, zákon o pomoci v hmotné nouzi, chystaný zákon o sčítání lidu, domů a bytů. V řízeních se stále častěji objevují námítky občanskoprávního charakteru, pracovníci musí sledovat i rozsudky správních soudů a vycházet z nich, což klade zvýšené nároky na znalosti a odbornost pracovníků. Na stavebních úřadech obcí I. a II. typu však mají pracovníci velmi často středoškolské vzdělání technického směru a na obci **není zaměstnán právník** (či osoba s právním vzděláním). To vše způsobuje, že stavební úřady v případech, kdy nepředpokládají v řízení problémy (odvolání), nevedou řízení s takovou pečlivostí a nevěnují tolik pozornosti úplnosti podkladů ani rozhodnutí samotnému, jako je tomu v případě, kdy je předpoklad, že odvolání bude podáno.

KÚ OL doporučuje

V oblasti veřejného stavebního práva je nezbytné přijmout novou právní úpravu a současně provést redukci stavebních úřadů s odpovídajícím personálním posílením těch stavebních úřadů, které zůstanou zachovány (včetně odpovídajícího finančního ohodnocení).

Bylo by vhodné ÚÚP, které jsou personálně podhodnocené, navýšit. Úředníci by měli mít dostatečný časový prostor, aby se mohli průběžně vzdělávat, seznamovat se s vydávanými metodikami atd. Problém je také u ÚÚP obsazených většinou jen jedním pracovníkem z hlediska zastupitelnosti. Dále by bylo vhodné zlepšit technické vybavení ÚÚP pro možnost kontroly územních plánů z hlediska jejich vypracování ve strojově čitelném formátu a také zvýšit odborné znalosti pracovníků v oblasti informačních technologií.

Vyjádření KÚ VY

Výkon přenesené působnosti na úseku stavebního zákona je ovlivňován zejména **častými změnami právních předpisů**, což vede k nejasnostem při jejich následné aplikaci, a to jak na 1., tak i na 2. stupni výkonu činnosti.

Potenciálním problémem může být **personální nedostatečnost u stavebních úřadů**, a to zejména kvůli nejistotám vyplývajícím z připravované rekonstrukce stavebního práva a navrhované delimitace pracovníků. Hrozbou mohou být odchody stávajících zkušených pracovníků do jiné sféry působnosti i nezáměr osob z řad veřejnosti o již dnes uvolněná místa na tomto úseku státní správy.

Vyjádření KÚ ÚS

Hlavní příčinou problémových oblastí **na úseku územního plánování** lze spatřovat **v nedostatečném personálním obsazení ÚÚP**. S ohledem na povinnosti, které jim nově ukládá stavební zákon od 1. 1. 2018, tzn. **vydávání závazných stanovisek** podle § 96b stavebního zákona, je zřejmé, že ÚÚP prioritně zajišťují agendu vydávání závazných stanovisek pro potřeby stavebníků a stavebních úřadů. **Územně plánovací činnost je vykonávána „doplňkově“**, a to zejména pro potřebu ORP a až následně pro obce ve svém správním obvodu. Důležitým faktorem v tomto případě je přitom § 188 stavebního zákona, který stanoví, že územně plánovací dokumentace schválená před 1. 1. 2007 pozbyde platnosti 31. 12. 2022 – takové obce mají při pořízení přednost.

Důvod nedodržení lhůty pro vydávání závazných stanovisek ÚÚP na ORP lze spatřovat nejenom v množství žádostí od stavebníků (stavebních úřadů), přičemž na množství této agendy nejsou OÚ ORP

personálně připraveny, ale i v aplikačních problémech při zavedení novely stavebního zákona do praxe - problematika hledání metodických výkladů k jednotlivým ustanovením stavebního zákona v rámci sjednocení praxe na státní úrovni. Další příčinou je i nedostatek nových kvalifikovaných pracovníků, kteří musí splňovat požadavky pro výkon územně plánovací činnosti dle § 24 stavebního zákona.

Na úseku územního rozhodování, stavebního řádu a vyvlastnění nabyt dne 1. 1. 2018 účinnosti zákon č. 225/2017 Sb., kterým se mění stavební zákon a další související zákony, jehož snahou bylo zjednodušit a zrychlit proces povolování a kolaudování staveb. Byť bylo snahou tohoto změnového zákona povolovací režim zjednodušit, již v začátcích jeho účinnosti se projevilo mnoho aplikačních problémů spojených s nejednotným výkladem některých ustanovení. Na úseku povolování staveb došlo spíše k prodlužování lhůt pro vydání rozhodnutí, s ohledem na nově stanovenou pravomoc orgánu územního plánování vydávat závazná stanoviska pro určité druhy staveb (§ 96b zákona). Změnou zákona vznikl nový institut společného územního a stavebního řízení (§ 94j zákona) pro stavby v příslušnosti speciálních stavebních úřadů. K vydání společného povolení je příslušný speciální stavební úřad, kterému tímto vznikla nově příslušnost k vydání územního rozhodnutí, s čímž doposud neměl zkušenost. Problematický se ukázal i výklad § 4 odst. 9 a 10 stavebního zákona, týkající se přezkumu závazných stanovisek. **„Vypuštění“ institutu „kolaudace“ u některých druhů staveb** nepřineslo zjednodušení, jak bylo zřejmě úmyslem, ale zapříčinilo nejasnosti a nejednotnost v postupech správních orgánů zejména ve vazbě na přidělování čísel popisných.

Změnou zákona o ochraně přírody a krajiny byl doplněn § 8 odst. 6, který nově stanoví, že pro účely stavebního záměru povolovaného stavebním úřadem je nezbytné závazné stanovisko orgánu ochrany přírody, který je příslušný k povolení kácení dřevin. **Povolení kácení dřevin v takovém případě vydává stavební úřad** a obsah závazného stanoviska musí být promítnut do výrokové části rozhodnutí; **příslušnost stavebního úřadu k vydání povolení kácení dřevin však ze žádného právního předpisu nevyplývá.** Všechny shora uvedené faktory měly zajisté vliv na činnost těchto orgánů.

KÚ ÚS doporučuje

Na úseku územního plánování lze doporučit personální posílení všech 16 ÚÚP v Ústeckém kraji.

Vyjádření KÚ MS

Důvody, které vedou k porušování zákonů na úseku územního rozhodování a stavebního řádu, nelze jednoznačně definovat, protože není provedena analýza procesu činnosti stavebních úřadů. Není tedy možno stanovit, zda obsazenost stavebních úřadů s ohledem na rozsah a zastavěnost jejich správních území odpovídá potřebám kvalitního výkonu přenesené působnosti na tomto úseku státní správy.

Počet vyřízených podání připadajících na jednoho pracovníka se u jednotlivých úřadů mnohdy diametrálně liší, což má nepochybný vliv na kvalitu prováděných úkonů.

Další možné důvody ovlivňující výkon přenesené působnosti lze definovat takto:

- **metodická činnost neodpovídá požadavkům praxe** s ohledem na novely stavebního zákona a dalších zvláštních předpisů,
- u správních orgánů menších obcí dochází ke **kumulaci funkcí**, což má negativní dopad na kvalitu výkonu přenesené působnosti (např. výkon státní správy na úseku obecného stavebního úřadu i výkon silničního správního úřadu vykonává tentýž odbor úřadu, na obcích I. typu pak tatáž úřední osoba).

KÚ MS doporučuje zajistit **pružnější metodickou činnost MMR** tak, aby reagovala na aktuální potřeby stavebních úřadů s ohledem na aplikaci novelizovaných zákonů.

Vyjádření KÚ ZL

Roztříštěnost právní úpravy týkající se veřejného stavebního práva do spousty dalších zákonů způsobuje nepřehlednost a komplikovanost úpravy. **Neustálé změny nejen stavebního zákona** ale

i předpisů tvořících jeho právní okolí a jejich mnohdy nejednoznačný výklad působí značné problémy při praktickém využití.

Na úseku územního plánování je hlavním problémem **fluktuace pracovníků a navýšení nových pracovníků** pro zabezpečení všech zákonných povinností ÚÚP (od roku 2018) do doby, kdy splní kvalifikační požadavky pro práci ÚÚP. Z toho plyne nedodržování formálních i procesních náležitostí stanovených stavebním zákonem a správním řádem.

KÚ ZL doporučuje

Obce vykonávající svěřenou přenesenou působnost na úseku stavebního řádu se zejména v posledních letech potýkají s nedostatkem kvalitních pracovníků a svěřenou agendu mnohdy dlouhodobě vykonávají v oslabeném počtu úředních osob, což způsobuje přetíženost pracovníků. Tato situace je způsobena zejména nevhodným zařazením agendy stavebního úřadu do Katalogu prací a s tím souvisejícím nízkým platovým ohodnocením psychicky náročné a zodpovědné práce. Ke zlepšení výkonu přenesené působnosti by přispělo **odpovídající platové ohodnocení pracovníků stavebních úřadů** tak, aby se zvýšil zájem kvalitních uchazečů o tuto práci, a dále zejména včasná informovanost o změnách v legislativě, dopadající na činnost stavebních úřadů a územního plánování. Rovněž pak **výraznější metodická činnost ze strany ÚSÚ** sjednocující výklad „problémových“ ustanovení zákonů a jiných předpisů dopadajících na vyřizovanou agendu.

Vyjádření KÚ PA

Na jednotlivé KÚ byl přenesen výkon agendy RÚIAN a s ním spojená kontrola výkonu editorů RÚIAN a ISÚI u stavebních úřadů a na obcích. Vystává zde otázka, zda by výkon editora RÚIAN a ISÚI ze strany obcí a měst neměl zajišťovat ČÚZK a katastrální úřady. Domníváme se, že náš výkon agendy kontrolora editorů RÚIAN a ISÚI na obcích ve skutečné kontrolní činnosti značně zdržuje, a snižuje tak čas, který má KÚ věnovat hlavní kontrolní činnosti, a to je u stavebních úřadů kontrola výkonu státní správy podle stavebního zákona apod.

Komentář ČÚZK

Kdo je editorem RÚIAN stanovuje zákon o základních registrech. Katastrální úřady mají působnost v oblasti katastru nemovitostí a jsou editory těch údajů v RÚIAN o kterých to stanovuje § 42 odst. 5 zákona o základních registrech. Obce a stavební úřady provádějí zápisy údajů, které stanoví § 42 odst. 2 a odst. 4 zákona o základních registrech, a to v rámci přenesené působnosti, k jejíž kontrole jsou obecně příslušné KÚ. Nemůže se tedy jednat o systémový nedostatek na úseku státní správy.

Vzhledem k formulaci následujícího textu je možné, že se jedná o chybu v psaní a vyjádření KÚ PA mělo znít „*V oblasti RÚIAN by kontrolu výkonu editora RÚIAN a ISÚI měl zajišťovat ČÚZK a katastrální úřady.*“ tedy, aby ČÚZK a katastrální úřady zajišťovaly kontrolu editorů ISÚI/RÚIAN na místo KÚ. Ani s tímto však nelze souhlasit. Kompetence jednotlivých orgánů státní správy jsou jednoznačně stanoveny v právních předpisech a ke kontrole výkonu přenesené působnosti jsou obecně příslušné KÚ. Podle § 86 odst. 1 zákona o krajích pak ČÚZK přísluší pouze kontrola KÚ. Navrhovaná úprava není řádně odůvodněna, byla by nesystémová a vymykala se obecným pravidlům i ustanovením právních předpisů upravujících kontrolu přenesené působnosti.

Co se týče institutu převzetí kontroly podle § 24 zákona o kontrole, tímto institutem nelze nahrazovat obecnou kontrolní činnost KÚ svěřenou mu zákonem. Tento institut slouží výhradně v jednotlivých, konkrétně určených specifických případech.

K výše uvedenému podotýkáme, že ČÚZK poskytuje výraznou metodickou pomoc nejen samotným editorům ISÚI/RÚIAN, ale i KÚ jako orgánům kontrolním. Na internetových stránkách ČÚZK je zveřejněno metodické doporučení ke kontrolám přenesené působnosti na úseku RÚIAN, jsou pořádány pravidelné semináře a od roku 2018 byla nově zavedena i školení zaměřená na praktickou stránku provádění kontrol KÚ. V případě požadavku poskytuje ČÚZK i jednotlivým KÚ školení či jinou metodickou pomoc zaměřenou na vybranou problematiku.

K úseku vnitřních věcí

Vyjádření KÚ OL

V oblasti evidence obyvatel **je nejproblematičtější řízení při rušení údaje o trvalém pobytu občana ČR.** Nejsložitější je posouzení splnění podmínek pro zrušení údaje, kdy se složitě prokazuje např. zánik užívacího práva, když toto právo není ani nikde přesně definované, navíc v mnoha případech se nepodaří ani zjistit, jakým způsobem užívací právo vzniklo.

KÚ OL doporučuje

V oblasti evidence obyvatel doporučujeme zvážit, jestli je nutné k údaji o trvalém pobytu občana, který je považován za evidenční údaj, vázat různé povinnosti, které musí občan plnit.

V oblasti **přestupků** opakovaně navrhuje provádění výkonu přenesené působnosti **výlučně ORP.**

KÚ VY doporučuje

Výkon přenesené působnosti na úseku změny jména a příjmení doporučujeme ponechat pouze na ORP.

Vyjádření KÚ JM

Při zjištění méně kvalitního výkonu přenesené působnosti u malých obcí obvykle bývá na vině **nedostatečné personální zázemí** vzhledem k rozsahu vykonávaných agend a také poměrně menší výskyt jednotlivých řešených případů. Toto se zejména projevuje u obcí I. typu (např. správní řízení o zrušení údaje o místě trvalého pobytu).

KÚ JM doporučuje minimalizovat náročný výkon přenesené působnosti na obcích I. typu, zejm. správní řízení o zrušení údaje o místě trvalého pobytu. Vzhledem k náročnosti **přestupkové agendy** by bylo vhodné, aby také tato agenda byla do budoucna svěřena **pouze ORP.** Rovněž kvalifikační požadavky na oprávněnou úřední osobu způsobují obcím značné potíže, neboť agenda přestupků je natolik náročná a „nepopulární“, že se obcím nedaří získat kvalitní a kvalifikované zaměstnance k výkonu této agendy, z čehož poté vyplývá nečinnost či závažné nedostatky v řízení.

Vyjádření KÚ MS

Hlavním systémovým nedostatkem, který spatřuje KÚ na základě provedených kontrol (i v rámci odvolacího řízení), je svěřený výkon státní správy obcím I. a II. typu u agend, které jsou odborně náročné, kdy pro obce je obtížné zajistit úřední osoby, které by tyto agendy zajišťovaly. V rámci působnosti oddělení všeobecné správy se jedná **především o agendu rušení údaje o místě trvalého pobytu a správní řízení ve věci změny jména a příjmení.**

KÚ MS doporučuje

Jako vhodnější a účelnější doporučujeme:

- **převést agendu přestupků na ORP**, kdy u těchto by došlo k navýšení počtů zaměstnanců,
- **změnit komplexně koncepci trvalého pobytu**, a to změnou stávajícího zákona – tj. zjednodušením procesu rušení údaje o místě trvalého pobytu, spočívajícím například ve:
 - zrušení podmínky nezdržování se v nemovitosti (v řadě případů nelze zrušit údaj o místě trvalého pobytu osobě, která se protiprávně fakticky v nemovitosti zdržuje),
 - zakotvení definice pojmu „užívací právo“ pro potřeby řízení podle § 12 zákona o evidenci obyvatel a rodných číslech (současný právní řád tento pojem ve smyslu tohoto zákona nezná, je nezbytné jej vyvozovat z judikatury),
- **přesun výkonu rozhodovací agendy při rušení údaje o místě trvalého pobytu na ORP,**
- **přesun výkonu rozhodovací agendy při vedení správního řízení ve věci změny jména a příjmení na ORP.**

Vyjádření KÚ ZL

Nedostatečné personální zajištění výkonu přestupkové agendy. Nedostatečné znalosti v oblasti vedení správního řízení u obcí základního typu (ohlašoven).

U obcí I. typu přetrvávají **nedostatky při výkonu agendy ohlašovny zejména při vedení správního řízení.** Souvisí to patrně s tím, že tyto činnosti vykonávají ohlašovny obcí základního typu jen výjimečně a nemají tak možnost získané informace procvičovat v praxi. **Navrhujeme zvážit přesun této agendy (tj. rušení údaje o místu trvalého pobytu) na obce vyššího typu.**

Vyjádření KÚ PL

Systémový **nedostatek spatřujeme v existenci cca 20 softwarových aplikací pro duplicitně elektronicky vedenou matriku a neexistenci elektronické matriky** dálkově komunikující s ostatními veřejnými rejstříky, což vyvolává dodatečné náklady také při kontrolní činnosti.

Lze konstatovat, že výkon přenesené působnosti na úseku vedení matriční agendy a změny jména příjmení byl veden snahou věnovat agendě náležitou profesionální péči. Zjištěné nedostatky byly do následné kontroly napraveny a neopakovaly se. Matriční agenda nabývá nejen co do objemu, ale zejména v nárocích na kvalifikační předpoklady. Odborná náročnost nesouzní s horizontální kumulací jiných činností, jak je běžné u malých matričních úřadů. Zjevný nárůst zjištěných nedostatků v případě matričního úřadu, kde dosáhl svého maxima, byl rovněž důsledkem nárůstu případů při současném dlouhodobém personálním oslabení. **Negativním jevem je také zvyšující se trend fluktuace matrikářek a příliš časté legislativní změny,** a to i přes rozsáhlou a kvalitní metodiku ústředního orgánu.

Komentář zpracovatele

KÚ adresně pojmenovaly problémy na jednotlivých úsecích státní správy. Úkolem ÚSÚ by mělo být reagovat na zpětnou vazbu z praxe a zvážit přijetí legislativních či metodických doporučení v případě, že bude upozornění KÚ relevantní.

Doporučení pro ÚSÚ

Analyzovat na svém úseku upozornění (doporučení, návrhy) KÚ a k jednotlivým doporučením přijmout závěr, zda by doporučení KÚ vedlo ke zkvalitnění výkonu státní správy a pokud ano, tak navrhnout způsob a realizaci dalších kroků.

6.2 Vyjádření a hodnocení výkonu státní správy Kanceláří VOP za léta 2017–2019

Lze konstatovat, že v několika bodech, na které jsme upozorňovali v minulé, či předminulé Hodnotící zprávě došlo k uspokojivému vývoji. Ke zlepšení praxe se snažíme přispět i pokračující publikační činností – za uplynulé období jsme vydali několik **sborníků stanovisek ochránce** – Rodina a Dítě (2017), Dávky pomoci v hmotné nouzi (2017), Občanství Evropské unie (2017), Vězeňství (2019) a Diskriminace (2019). Svá nejdůležitější stanoviska zveřejňujeme v **Evidenci stanovisek ochránce – ESO**, kterou naleznete na www.ochrance.cz.

6.2.1 Vyhodnocení aktuálního stavu oblastí, kde byly VOP identifikovány nedostatky v předchozím období

V Hodnotící zprávě za léta 2014–2016 jsme upozornili na problematiku náhradních výkonů rozhodnutí stavebních úřadů. Hlavním důvodem proč stavební úřady nepřistupují k exekucím, jsou finance - úhrada nákladů na exekuci. Problematické to je zejm. v situacích, kdy povinný je neznámého pobytu či zatížen řadou exekucí. Výsledkem řešení tohoto problému je dotační program „Podpora výkonů rozhodnutí stavebních úřadů“, který vyhlásilo MMR k 1. 3. 2019. Dotační program lze čerpat jen na 3 dotační tituly: pravomocné a vykonatelné rozhodnutí o nařízení nutných zabezpečovacích prací, nařízení nezbytných úprav a nařízení vyklizení stavby. Nadále budeme monitorovat, zda a v jakém rozsahu stavební úřady dotační program čerpají.

Rovněž jsme poukázali na špatnou praxi stavebních úřadů při **poskytování projektové dokumentace** stavby. V této věci jsme provedli výzkum, který potvrdil, že neopatří-li žadatel souhlas vlastníka nebo projektanta, některé úřady projektovou dokumentaci neposkytnou, jiné ano. Žádali jsme proto MMR, aby praxi úřadů sjednotilo. MMR odkázalo na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2019, č. j. 2 As 256/2017-48, podle kterého shodně s naším názorem, chybějící souhlas vlastníka stavby či projektanta ještě není důvodem, aby stavební úřad kopii projektu stavby neposkytl. Pokud tím nezasáhne do základních práv vlastníka stavby či projektanta, stavební úřad kopii poskytnout musí. MMR apelovalo na úřady, aby se výkladem soudu řídily. Praxi stavebních úřadů při poskytování projektové dokumentace budeme dále sledovat.

V minulé zprávě jsme zmiňovali **problémy při provádění kontrol ZDVOP**. Uvedli jsme, že kontroly by mohly být efektivnější, kdyby se kroky KÚ a úřadů práce lépe koordinovaly, kdyby si úřady lépe vyměňovaly informace a kdyby úřad práce měl účinné nástroje, jak vymáhat nápravu zjištěných chyb. V roce 2017 jsme se setkali se zástupci KÚ i úřadů práce. Na základě závěrů setkání jsme se obrátili na MPSV, aby vydalo pro KÚ metodiku pro provádění kontrol, aktualizovalo metodiku pro inspekce prováděné úřady práce a zejména sjednotilo postup obou orgánů v určitých aspektech kontrolní činnosti (použití konkrétních ustanovení kontrolního řádu a zákona o sociálních službách).¹⁷

Na úseku **kontroly** pověřených osob k výkonu SPOD jsme dosáhli (po mnoha urgencích) našeho cíle vyplývajícího z výzkumného šetření, a to vypracování metodického doporučení pro KÚ: „*Metodické doporučení ke kontrolám na úseku pověřených osob k výkonu sociálně-právní ochrany dětí podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů*“.¹⁸

Na úseku **inspekce** osob pověřených k výkonu SPOD realizovalo MPSV pouze dílčí kroky a v jiné podobě, než jsme požadovali (tj. nezpracovali do již existujícího metodického materiálu). Konkrétně:

- do návrhu novely zákona o sociálně-právní ochraně dětí navrhlo přenesení inspekce z úřadů práce na MPSV (včetně „převedení“ inspektorů)¹⁹,

¹⁷ Viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/4658> a <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/5480>.

¹⁸ Ze dne 12. 7. 2019, č. j. MPSV-2019/145223-231. MPSV rozeslalo všem KÚ.

¹⁹ Zda a kdy novela nabude účinnosti, však zatím není jisté.

- vydalo *Stanovisko k postupu hodnocení standardů kvality při provádění inspekci poskytování sociálně-právní ochrany a při posuzování nároku na státní příspěvek na výkon pěstounské péče*²⁰,
- problému s poskytováním služeb na základě živnostenského oprávnění se MPSV částečně věnovalo ve *Stanovisku k zákonnému režimu poskytování asistovaných kontaktů a asistovaného předávání dítěte*.²¹,
- MPSV také údajně řešilo konkrétní dotazy k odborné způsobilosti k poskytování SPOD (kritérium 7a uvedené v příloze č. 2 prováděcí vyhlášky č. 473/2012 Sb.) a kontrolu zajištění vzdělávání pěstounů ze strany doprovázejících pověřených osob v zákonem stanoveném rozsahu (návaznost na kritérium 10d uvedené v příloze č. 2 prováděcí vyhlášky č. 473/2012 Sb.).

Nadále přetrvává problém, na který jsme poukázali v minulé Hodnotící zprávě, ve vztahu k praxi při **vymáhání veřejnoprávních pohledávek**. Stále se setkáváme s tím, že OÚ předávají vymáhání veřejnoprávních pohledávek (místní poplatky, pokuty atd.) soudnímu exekutorovi namísto toho, aby provedly daňovou exekuci samy či prostřednictvím celní správy (u pohledávek dělené správy). Z judikatury správních soudů vyplývá, že OÚ se může předáním vymáhání soudnímu exekutorovi dopustit nezákonného zásahu, pokud exekuční náklady povinného jsou ve zjevném nepoměru k výši vymáhaného nedoplatku. Judikatura soudů ohledně toho, kde leží hranice zjevného nepoměru exekučních nákladů a výše vymáhaného nedoplatku, se stále vyvíjí. Má-li však dosud OÚ nastavenou svoji správní praxi tak, že všechny pohledávky bez ohledu na jejich výši předává k vymáhání soudním exekutorům, postupuje nezákonně. Viz sp. zn.: 5914/2014/VOP²², 5118/2015/VOP²³, 8208/2016/VOP²⁴, 7928/2018/VOP²⁵.

OÚ rovněž stále chybují při **rozhodování o prominutí místního poplatku za komunální odpad**. Mezi nejzávažnější pochybení patří to, když „neví“ o znovuzavedení individuálního promíjení či neaplikují správnou právní úpravu, o žádosti o prominutí poplatku nerozhoduje OÚ, ale rada či zastupitelstvo obce, nebo například nevydají formalizované rozhodnutí o žádosti a odpoví pouze neformálním přepisem. Dále se setkáváme s tím, že i když OÚ dodrží správný procesní postup při rozhodování o prominutí poplatku, jejich rozhodnutí jsou z důvodu nedostatečného odůvodnění nepřezkoumatelná. I úřady větších měst mají problém se vypořádat s důvody uvedenými v žádosti a s tím, zda jsou splněny zákonné předpoklady prominutí. Viz sp. zn.: 3655/2016/VOP²⁶, 3242/2016/VOP²⁷, 5913/2018/VOP²⁸.

Od minulého hodnotícího období došlo k několika pozitivním změnám v oblasti **výkonu veřejného opatrovnictví**. Konkrétně je výkon opatrovnictví finančně dotován prostřednictvím příspěvku na výkon opatrovnictví ve výši 29 000 Kč na jednoho opatrovaného. MV vydalo metodické doporučení k výkonu opatrovnictví v jednotlivých oblastech života opatrovaných, které je navíc doplněno o vzory dokumentů pro právní jednání za opatrovaného. Také probíhá vzdělávání veřejných opatrovníků, kteří musí skládat ZOZ. Tato skutečnost napomohla větší profesionalizaci opatrovnictví. Za velký nedostatek VOP nadále považuje to, že stále chybí ucelená právní úprava nejen veřejného opatrovnictví, ale i dalších podpůrných opatření. Problematická je také absence gesčního ministerstva pro tuto oblast.

²⁰ Ze dne 31. 10. 2019, č. j.: MPSV – 2019/31731-231/1.

²¹ Ze dne 12. 4. 2019, č. j.: MPSV-2019/65141-231.

²² <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/3194>.

²³ <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/4842>.

²⁴ <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/6194>.

²⁵ <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/6646>.

²⁶ <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/4800>.

²⁷ <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/4834>.

²⁸ <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/6906>.

6.2.2 Obecné poznatky s dopadem do všech správních agend

6.2.2.1 Dálkové (korespondenční) nahlížení do správního spisu

Opakovaně jsme se setkávali s nejednotnou praxí správních orgánů ve věci dálkového (korespondenčního) nahlížení do správního spisu, které umožňuje lidem získat informace ze spisu, na které mají podle zákona nárok, bez toho, aby se museli osobně dostavit do budovy úřadu. V roce 2017 jsme proto realizovali výzkum mezi všemi ORP a KÚ, vč. MHMP. Výsledky výzkumu potvrdily, že některé správní orgány poskytují (zasílají) písemnosti ze správních spisů, jiné naopak nikoli, neboť se domnívají, že takové právo ze správního řádu nevyplývá. Rozložení je zhruba půl na půl.

Se svým požadavkem na sjednocení správní praxe jsme neuspěli u MV jako gestora správního řádu ani u vlády ČR, která odmítla legislativní doporučení VOP ke změně správního řádu. Nevyslyšela nás zatím ani PS PČR, které jsme již v roce 2019 doporučili, aby prostřednictvím poslaneckého návrhu novelizovala § 38 odst. 4 správního řádu tak, že za slova „*nebo jeho části*“ doplní slova „*a právo na to, aby správní orgán kopie spisu nebo jeho části osobám uvedeným v odstavcích 1 a 2 na základě jejich žádosti zasílal*“.

Současná roztržitá správní praxe je neudržitelná a změna správního řádu je plně v souladu se současnými snahami o zvýšení uživatelského komfortu jednotlivců při komunikaci s veřejnou správou. Z jiného úhlu to ukazuje i problematika osobního kontaktu v současném nouzovém stavu způsobeném pandemií koronaviru. Jsme tak nadále přesvědčeni o potřebě změny právní úpravy, která by v předmětném ustanovení právo na dálkové nahlížení do spisu jednoznačně zakotvila.

6.2.2.2 Poučení o právu podat proti správnímu rozhodnutí žalobu k soudu

Již od roku 2012 VOP opakovaně PS PČR doporučuje, aby do právního řádu zavedla povinnost, že všechna konečná správní rozhodnutí musí obsahovat poučení o možnosti podat proti správnímu rozhodnutí žalobu.

Přestože PS PČR svým usnesením již v roce 2014 vzala uvedené doporučení na vědomí a požádala vládu, aby se jím zabývala, a vláda v tomtéž roce s doporučením vyjádřila souhlas a zavázala se uvedenou úpravu navrhnout při nejbližší vhodné novelizaci správního řádu, dosud nebyl uvedený závazek za více než pět let naplněn. VOP neuspěl u vlády ani se svým opakovaným apelem v roce 2019.

Navíc se nejedná o žádnou novotu - jako příklad dobré praxe může sloužit postup České správy sociálního zabezpečení a další, kdy správní úřady o správní žalobě povinně poučují s ohledem na závazky vyplývající pro ČR z unijního práva (celní řízení, řízení o zajištění cizince). Poučovací povinnost o možnosti podat správní žalobu již funguje i v jiných zemích Evropské unie, např. Slovensko má obdobnou úpravu ve svém správním řádu již od roku 2004.

Povinné poučování by nadto v praxi nepředstavovalo žádné nadměrné finanční náklady ani administrativní zatížení. Jednalo by se o jednu standardizovanou větu doplněnou ke stávajícímu poučení o nemožnosti podat odvolání.

S ohledem na ústavně garantované právo domáhat se svého práva u nezávislého a nestranného soudu (čl. 36 Listiny základních práv a svobod, čl. 6 odst. 1 a 13 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod) jsme nadále přesvědčeni, že pro skutečně efektivní výkon tohoto práva by měla všechna konečná správní rozhodnutí obsahovat poučení o možnosti podat proti správnímu rozhodnutí žalobu, aby se tak zabránilo propadnutí nároku na soudní ochranu pro neznalost práva.

Z hlediska gesce MV se jedná především o úpravu ve správním řádu a dále v zákoně o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Obdobně o úpravě procesních předpisů na úseku správy daní komunikujeme s MF.

6.2.2.3 Akceptace generální plné moci advokáta ve správním řízení

Zjistili jsme, že postup správních orgánů při předložení generální plné moci advokáta ve správním řízení je nejednotný. Některé správní orgány ji akceptovaly, jiné ji akceptovat odmítly. Nejasný výklad této problematiky a z něj vyplývající odlišná praxe může přitom mít pro zastoupené osoby vážné následky. Podle našeho názoru je třeba generální plnou moc advokáta ve správních řízeních akceptovat, a to dle § 33 odst. 2 písm. b) správního řádu, tedy jako procesní plnou moc – plnou moc udělenou pro celé správní řízení. Na základě těchto zjištění VOP požádal MV jakožto gestora správního řádu o vydání metodického pokynu, který by postup správních orgánů v této otázce sjednotil. MV vydání metodického pokynu přislíbilo, nicméně k jeho vydání dosud nedošlo. Viz sp. zn. 6119/2018/VOP²⁹.

6.2.3 SPOD

6.2.3.1 Práce s rodinami dětí umístěných v ZDVOP

Měli jsme pochybnosti o **dostatečné sociální práci s rodinami některých dětí umístěných ve ZDVOP**, popřípadě i o **důvodnosti a účelnosti jejich pobytu v tomto typu zařízení**. Z prostudovaných spisů více než 20 dětí umístěných ve ZDVOP vyplynulo, že některé tam pobývaly i několik let, během nichž došlo k nejrůznějším situacím, které jejich pobyt v tomto zařízení nevhodně prodloužily. Oslovili jsme proto MPSV a definovali čtyři doporučení, o nichž se domníváme, že napomohou ke zlepšení výkonu SPOD.³⁰ MPSV s doporučeními s drobnými výhradami souhlasilo.

6.2.3.2 Pěstounská péče

Zaměřili jsme se také na to, aby **nedocházelo k rozdělování sourozenců při svěřování do pěstounské péče**. V květnu 2017 jsme se setkali se zástupci KÚ, abychom diskutovali o problémech souvisejících s pěstounskou péčí, zejména pokud se jedná o sourozenecké skupiny. Potíže s vyhledáním náhradní rodiny nastávají už u dvojic a s počtem sourozenců dítěti klesá šance na umístění do pěstounské péče. Ještě hůře jsou na tom děti se zdravotním postižením. Zdůraznili jsme, že děti mají právo na zachování rodinných vazeb mezi sebou navzájem a pěstouni jsou povinni jejich vztahy udržovat a rozvíjet. Rodinný život netvoří jen vztahy mezi rodiči a dětmi, ale také vztahy mezi sourozenci navzájem. Jestliže už má dojít k rozdělení sourozenců, měl by OSPOD zajistit dohodu o četnosti a formě kontaktů mezi dětmi a sledovat, jak se je daří realizovat.³¹

Často jsme také řešili **četnost a formu kontaktů dětí v pěstounské péči s biologickou rodinou**. K tématu jsme se vyjádřili i v publikaci Dobrý pěstoun vydané Asociací poskytovatelů sociálních služeb ČR a v článku Problémové aspekty kontaktu rodičů s dětmi v případě jejich svěřování do pěstounské péče (Právo a rodina -5/2018).

6.2.3.3 Odebírání dětí z rodin z bytových důvodů

Děti se nesmí odebírat z rodin kvůli nedostatečným bytovým poměrům. Přesto však k takovým případům stále dochází. Kvůli chybějícímu sociálnímu bydlení mnoha rodinám hrozí, že s dětmi skončí na ulici. Obracejí se na nás matky samoživitelky, ale i celé rodiny, většinou s více dětmi, kterým hrozí, že skončí na ulici. Případně se setkáváme s tím, že rodiče své děti pod tlakem okolností „dobrovolně“ umístí do ZDVOP. Naplňuje se tak scénář, který je v rozporu se zákonem i s judikaturou soudů. Obecní bydlení neexistuje, je nedostupné nebo jsou byty malé. Je nedostatek míst v azylových domech, zejm. pro rodiny s více dětmi, nedostatek azylových domů pro celé rodiny nebo pro muže s dětmi, nedostupnost běžného bydlení kvůli vysokým kaucím nebo nechota pronajmout byt rodině či matce se třemi či čtyřmi dětmi. To je situace, ve které se ocitají jak rodiny s dětmi, tak sociální pracovníci a pracovníci obcí, kteří by jim měli pomoci. Jejich pomoc by se neměla omezit na to, že rodič odchází se seznamem ubytoven či azylových domů (kde ve většině případů nemají volné místo). I když ale sociální pracovník posoudí situaci rodiny komplexně (včetně finančních problémů, pomůže např. se

²⁹ <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/7306>.

³⁰ Viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/6228> a <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/6334>.

³¹ Závěry kulatého stolu viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/5758>.

splátkovými kalendáři, zapojí do řešení nepříznivé situace nevládní organizace), byt ani domek rodině nepostaví. Měl by na tento problém upozornit kraj, který je odpovědný za dostupnost služeb, a obec, která by se měla aktivně snažit uspokojovat potřeby svých občanů, a to včetně potřeby bydlení.^{32 33}

6.2.3.4 Rodiče se zdravotním postižením

Zabývali jsme se i podněty rodičů se zdravotním postižením (např. případ odebraného novorozence matce se schizofrenií,³⁴ případ odebraného osmnáctiměsíčního chlapce matce s lehkým mentálním postižením³⁵ nebo případ odebraného ročního chlapce matce po dětské obrně se sníženou pohyblivostí a sníženou prostorovou orientací³⁶).

Myslíme si, že OSPOD by se měl vždy nejprve pokusit **zajistit bezpečné prostředí pro dítě v jeho biologické rodině**. Měl by se proto s rodičem i dítětem vždy osobně setkat (nejlépe v prostředí, kde rodina žije) a **ověřit si, zda a jak rodič se zdravotním postižením zvládá péči o dítě**. Měl by v tomto ohledu také nabídnout rodiči potřebnou **podporu a pomoc** (adekvátní sociální službu). V případě, že rodič se zdravotním postižením nemá vhodné bydlení nebo nezvládá péči o dítě ani s podporou terénní sociální služby, je možné uvažovat o **společném pobytu rodiče a dítěte v některém ze zařízení** – např. v dětském centru či azylovém domě pro matky s dětmi. Odebrání dítěte z rodiny by mělo být až skutečně krajním řešením situace.

6.2.3.5 Rodič ve výkonu trestu odnětí svobody

Zaznamenali jsme nárůst podnětů rodičů vykonávajících trest odnětí svobody, ve kterých si stěžovali na **omezení jejich styku s dětmi**. Není-li styk vězněného rodiče s nezletilým dítětem upraven soudním rozhodnutím, záleží na dohodě rodičů, jak budou styky probíhat. V těchto případech mnohdy hraje významnou roli OSPOD, který má možnost na rodiče působit. Posuzování otázky vhodnosti kontaktu vězňů s nezletilými dětmi mnohdy odráží obecnou nedůvěru společnosti ve vhodnost podmínek, které panují ve věznicích pro návštěvy dětí, a obavy z jejich následné traumatizace. Uvedené obavy jsou na jednu stranu pochopitelné, na druhou stranu je však třeba zdůraznit právo na rodinný život zúčastněných stran, jakož i další práva zaručená právním pořádkem ČR i mezinárodními úmluvami, kterými je ČR vázána.³⁷ Problematice se věnuje i ÚS ve svých nálezech.³⁸

Co se týká podmínek pro návštěvy dětí ve věznicích, ze systematických návštěv zařízení, ve kterých jsou umístěny osoby omezené na svobodě, máme poznatek, že vězeňství prochází vývojem, který směřuje k otevírání se rodinným příslušníkům. A to i dětem, jimž v některých vězeňských zařízeních zřizují pro účely návštěv dětské koutky, a kde je umožňován i fyzický kontakt s dětmi, např. pochování.

³² Také na: <https://www.ochrance.cz/aktualne/tiskove-zpravy-2019/chybejici-socialni-bydleni-stavi-rodiny-s-detmi-do-zoufale-situace/> a <https://www.ochrance.cz/aktualne/tiskove-zpravy-2018/ombudsmanka-proveri-odebrani-deti-matce-z-bytovych-duvodu/> a <https://www.ochrance.cz/aktualne/tiskove-zpravy-2018/kdyby-mesto-melo-krizove-bydleni-mohly-deti-zustat-s-matkou/>.

³³ Zpráva o šetření na <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/6448>.

³⁴ Zpráva o šetření na <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/5848>.

³⁵ Zpráva o šetření na <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/6230>.

³⁶ Zpráva o šetření a stanovisko na <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/7512> a <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/7510>.

³⁷ Čl. 4 Úmluvy o styku s dětmi, Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 91/2005 Sb. m. s.; Čl. 9 odst. 3 Úmluvy o právech dítěte, Sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí č. 104/1991 Sb.; Čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, čl. 24 odst. 3 Listiny základních práv a svobod Evropské unie; § 888 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další.

³⁸ Nález Ústavního soudu II. ÚS 22/17 ze dne 8. 8. 2017 uvádí: „...*Oproti tomu automatický předpoklad možné traumatizace nezletilých, kteří možnost návštěvy jakékoliv blízké osoby (tedy nikoliv nutně jen rodiče) ve věznicích využijí, se Ústavnímu soudu jeví jako poněkud jednostranný a blíže neodůvodněný. Ústavní soud připouští, že konfrontace dítěte nízkého věku s odsouzením jednoho z rodičů k výkonu trestu odnětí svobody nebo se samotným prostředím věznic nemusi být vždy v zájmu nezletilého, nicméně tento závěr by měl být ze strany soudů vždy alespoň minimálním způsobem zdůvodněn. Negativní dopad na psychické zdraví dětí a jejich vztah ke stěžovateli však v tomto případě krajský soud pouze předvídá, a to bez jakýchkoliv relevantních podkladů, aniž by sám k takovým závěrům disponoval dostatečnými odbornými znalostmi. Zcela přítom opomíjí také druhou stranu problému, tedy možnost, že v zájmu nezletilých dětí naopak nemusí být to, že jednoho z rodičů s ohledem na délku výkonu trestu třeba i několik let nevidí nebo s ním dokonce vůbec nebudou v kontaktu...*“.

Věznicím v rámci detenční působnosti doporučujeme, aby kontakt odsouzených s dětmi probíhal při návštěvách co nejběžnějším způsobem. Viz Zpráva ze systematických návštěv v těchto zařízeních z roku 2016.³⁹

Při rozhodování o četnosti a typu kontaktu vězněného rodiče s dítětem je ale třeba vždy zvažovat **především zájem dítěte**, a to s přihlédnutím k jeho věku, uzpůsobení věznice pro návštěvy dětí, typu trestného činu, kterého se rodič dopustil (tedy zda se nejednalo o trestný čin směřující vůči dítěti), a řadě dalších faktorů. Není-li přímý kontakt dítěte s rodičem vhodný, může být nahrazen stykem nepřímým.

6.2.4 Zdravotnictví

V r. 2016 jsme společně s KÚ diskutovali o tom, **jak správně vyřizovat stížnosti na poskytovatele zdravotních služeb**. V r. 2017 jsme vydali **Zásady pro vyřizování stížností**. V deseti bodech v nich srozumitelně shrnujeme základní principy, které by KÚ měly dodržovat. Na základě podnětů, jimiž jsme se zabývali, jsme do Zásad promítli i doporučení, že KÚ nemohou stížnost na porušení práva na úctu a důstojné zacházení (např. nevhodné chování zdravotnických pracovníků) postoupit České lékařské komoře bez toho, aby ji samy také prošetřily.⁴⁰

Nejen KÚ (příp. MV, MO či MS), ale i pacienti by měli vědět, jak se mají správně vyřizovat stížnosti na poskytovatele zdravotních služeb. Zákon o zdravotních službách ukládá KÚ (a ministerstvům), aby na úřední desce zveřejnily, jak při vyřizování stížností postupují. Zjistili jsme, že KÚ tuto povinnost vesměs plní, výhrady lze mít v některých případech jen ke srozumitelnosti a úplnosti informací. Na druhou stranu ministerstva v plnění této povinnosti výrazně zaostávají. Rozhodli jsme se proto **zpracovat vzor**, v němž je postup KÚ (příp. ministerstev) srozumitelně popsán, **a poskytli jsme ho úřadům k využití**.⁴¹

Nově jsme se setkali s tím, že stěžovatelé, kteří nejsou spokojeni s vyřízením stížnosti na poskytovatele zdravotních služeb správním orgánem, který mu udělil oprávnění k jejich poskytování, se na správní orgán obrací znovu stížností podle § 175 správního řádu.⁴² Následně se obrací také na MZd, jakožto nadřízený správní orgán.⁴³ **Sledujeme proto praxi správních orgánů a ministerstva při vyřizování stížností podle § 175 správního řádu.**

Z praxe jsme zjistili, že by bylo vhodné ověřit, jak poskytovatelé lůžkové nebo jednodenní péče plní povinnost vypracovat a uveřejnit postup pro vyřizování stížností podle § 93 odst. 4 zákona o zdravotních službách.⁴⁴

6.2.5 Dopravně-správní agenda

6.2.5.1 Procesní ping-pong v dopravně-správní agendě a srozumitelnost rozhodnutí

Dlouhodobě se setkáváme s prodloužováním řízení v důsledku neustálého projednávání jedné a téže věci, tzv. úřednickým „ping-pongem“, a to zpravidla v rámci posouzení otázky existence veřejně

³⁹ Na https://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/ochrana_osob/ZARIZENI/Veznice/Veznice-2016.pdf; blíže viz str. 47 zprávy a následující.

⁴⁰ Zásady viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/5340>.

⁴¹ Viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/5736> a <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/5868>.

⁴² Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů: „Stěžovatel může proti původnímu vyřízení stížnosti podat další stížnost. V té by měl stěžovatel uvést, z jakého důvodu nebyla jeho stížnost vyřízena řádně, a musí mu tedy být známo, co odůvodňuje závěr o tom, že stížnost byla shledána nedůvodnou. V opačném případě je prošetření vyřízené stížnosti zcela nepřezkoumatelné nadřízeným orgánem nebo i jiným kontrolním orgánem.“

⁴³ Ustanovení § 175 odst. 7 správního řádu: „Má-li stěžovatel za to, že stížnost, kterou podal u příslušného správního orgánu, nebyla řádně vyřízena, může požádat nadřízený správní orgán, aby přešetřil způsob vyřízení stížnosti.“

⁴⁴ Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů: „Poskytovatel lůžkové nebo jednodenní péče je dále povinen

a) vypracovat postup pro vyřizování stížností,

b) postup podle písmene a) a informaci o možnosti podat stížnost subjektům uvedeným v odstavci 2 uveřejnit ve zdravotnickém zařízení na veřejně přístupném místě a na svých internetových stránkách.“

přístupné účelové komunikace, kdy KÚ ruší rozhodnutí silničních správních úřadů a vrací jim věc k novému projednání.

V roce 2018 jsme se proto setkali s KÚ, abychom je podpořili v tom, aby v případě opakovaných odvolání nevracely vždy věc k novému projednání, ale tam, kde je to možné (např. věc je ze spisu jasná, není třeba provést další dokazování), rozhodovaly samy. Změnou rozhodnutí efektivněji docílí prosazení svého právního názoru a pomohou pravomocně ukončit správní řízení. Neúspěšným účastníkům tak současně konečně (často po několika letech) umožní využít právo napadnout rozhodnutí správní žalobou.

Při vydávání rozhodnutí o odvolání si všímáme i srozumitelnosti právního názoru, jímž se má prvoinstanční orgán řídit. Víme, že když je text složitý, dlouhý, řádně nestrukturovaný nebo plný odborných termínů, mohou mu jeho čtenáři hůře rozumět. Nesrozumitelné rozhodnutí nadřízeného orgánu může být obtížně jasným návodem pro prvoinstanční orgán, jak má postupovat v novém řízení.

Zejména se zástupci KÚ SČ dlouhodobě řešíme nesrozumitelnost některých rozhodnutí vydaných v odvolacích řízeních ve věcech pozemních komunikací.

6.2.5.2 Ujetí od malé dopravní nehody

Již v roce 2014 řešil VOP otázku postihu řidiče, který poruší povinnost stanovenou pro případy tzv. malých dopravních nehod (ty, u nichž nedojde k úmrtí, zranění nebo škodě nad 100 000 Kč), a dospěl k závěru, že takovýto řidič se dopouští „jen“ přestupku dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o provozu na pozemních komunikacích. Tento závěr tehdy MD akceptovalo.

Poznatky praxe však ukazují, že mezi správními orgány tento názor nebyl obecně přijat a opustilo jej i samo MD, když podporuje původní názor, že takový řidič se mj. dopouští přestupku dle § 125c odst. 1 písm. i) bod 4 zákona o provozu na pozemních komunikacích.

VOP má však stále za to, že jednání řidiče v tomto případě nenaplňuje formální znak tohoto přestupku, neboť ten míří na případy vážných dopravních nehod, tj. těch, u nichž k úmrtí, zranění či škodě nad 100 000 Kč došlo. O změně praxe proto s MD jednáme.

6.2.5.3 Stále nevyřešené přepisy vozidel

S MD rovněž řešíme přetrvávající problémy s přepisy vozidel, u nichž zpravidla kupující porušili dohodu s prodávajícími a vozidla na sebe nepřepsali. Proávající mají jen velmi omezené možnosti, jak tato vozidla přepsat na skutečné vlastníky.

6.2.6 Odkládání oznámení přestupků

Opakovaně se setkáváme, že správní orgány nevyrozumívají oznamovatele přestupků o konkrétních důvodech, na základě nichž věc odloží. Dospěli jsme k závěru, že ačkoli zákon tuto povinnost správním orgánům výslovně neukládá, vyplývá z principů dobré správy. Množí se i případy odkládání věcí z důvodu neodstranitelné důkazní nouze – správní orgány věc zpravidla odloží podle § 76 odst. 1 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky. Domníváme se však, že tyto případy je nutné odkládat podle § 76 odst. 1 písm. k) zákona o odpovědnosti za přestupky.

6.2.7 Místní poplatky

6.2.7.1 Vyměrování místních poplatků

Podle § 11 zákona o místních poplatcích platí, že nezaplatí-li poplatník poplatek včas nebo ve správné výši, vyměří mu OÚ poplatek platebním výměrem nebo hromadným předpisným seznamem. Při školeních místních poplatků se setkáváme s tím, že OÚ o této povinnosti ví, ale neplní ji. Zejména jde o případy, kdy poplatník zaplatí poplatek sice ve správné výši, ale po lhůtě splatnosti. Zpravidla není mezi OÚ a poplatníkem sporu o poplatkové povinnosti, poplatník pouze zapomněl poplatek včas uhradit. Pokud je však poplatková povinnost sporná a nevyměří-li ji OÚ rozhodnutím, je možnost obrany poplatníka ztížena. Zejména tyto případy považujeme za velmi problematické.

Komentář MF

Na nedodržování § 11 zákona o místních poplatcích ze strany obcí MF dlouhodobě KÚ upozorňuje. KÚ byly opakovaně MF upozorněny, aby do této oblasti zaměřily metodickou a kontrolní činnost. MF zvažuje legislativní úpravu procesního ustanovení.

6.2.8 Ochrana zvířat

6.2.8.1 Dvojkolejnost rozhodovací praxe

Setkáváme se s případy, kdy je ochrana zvířat proti týrání oslabena z důvodu neefektivně rozdělených pravomocí orgánů ochrany zvířat. Orgánem, který vykonává dozor nad dodržováním povinností uložených povinným subjektům zákonem na ochranu zvířat proti týrání⁴⁵, je Státní veterinární správa (dále jen „SVS“). Jen SVS je např. oprávněna posoudit, zda dochází k týrání zvířete.

Nicméně orgánem, který je oprávněn povinné subjekty sankcionovat, je OÚ ORP, a to mj. na základě podnětů právě SVS⁴⁶. Tento stav považujeme za problematický především proto, že neposkytuje prostor pro dostatečně efektivní a rychlou reakci v případě zjištění, že je zvíře týráno. Zjistili jsme, že agenda ochrany zvířat proti týrání je pro OÚ ORP často minoritní problematikou, proto se jí nevěnuje žádný pracovník úřadu plnohodnotně a kvalifikovaně. Dojde-li následně u takového úřadu k řešení problematiky ochrany zvířat proti týrání, není vždy schopen rychle, a především správně zasáhnout.

6.2.9 Rovné zacházení

6.2.9.1 Obecní bydlení z pohledu práva na rovné zacházení a sociální práce s lidmi v bytové nouzi

Obecní bydlení je oblastí, na kterou dopadá antidiskriminační zákon.⁴⁷ Obce tedy musejí při přidělování obecních bytů zákaz diskriminace dodržovat. VOP se přesto při své činnosti opakovaně setkává s pravidly pro přidělování obecních bytů, která jsou s tímto zákazem v rozporu. Bývalá VOP se proto rozhodla realizovat výzkum na téma obecního bydlení a vyhodnocení pravidel pro přidělování obecních bytů z pohledu práva na rovné zacházení.

Z výzkumu vyplývá, že obce u běžných obecních bytů preferují příjem z výdělečné činnosti, pouze část z nich přistupuje stejně k lidem s příjmem z invalidního a starobního důchodu a rodičovského příspěvku či peněžité pomoci v mateřství. Některé obce pak tyto druhy příjmů znevýhodňují. Obce se tak mohou dopouštět diskriminace z důvodu zdravotního postižení, věku či pohlaví (mateřství a otcovství).

Většina obcí také podmiňuje přidělení bytu bezdlužností vůči obci, kterou pouze některé obce mírní možností splátkového kalendáře. Podmínka bezdlužnosti se objevuje i v pravidlech pro přidělování sociálních bytů. Část obcí negativně hodnotí také exekuci či insolvenční řízení žadatele. Plošné vyloučení lidí s dluhy bez individuálního posouzení je v rozporu se zákonným úkolem obce pečovat o uspokojování potřeby bydlení svých občanů, to zvláště v kontextu ČR, kde je zadlužena značná část společnosti.

Některé obce umožňují podat žádost o obecní byt jen občanům ČR. Takový postup je zpravidla diskriminační a v rozporu s právem EU.

Část obcí vylučuje žadatele, kteří jsou omezeni ve svéprávnosti. Takové pravidlo je v rozporu s Úmluvou o právech osob se zdravotním postižením⁴⁸ a představuje diskriminaci z důvodu zdravotního postižení.

⁴⁵ Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁶ Srov. např. § 22 odst. 1 písm. m) zákona na ochranu zvířat proti týrání.

⁴⁷ Ustanovení § 1 odst. 1 písm. j) zákona č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon), ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁸ Úmluva o právech osob se zdravotním postižením, sjednaná v New Yorku dne 13. 12. 2006, vyhlášená pod č. 10/2010 Sb. m. s.

Téměř pětina pravidel pro přidělení bytů v domech s pečovatelskou službou uvádí, že člověk s duševním onemocněním nemůže byt získat. Rovněž takový postup představuje diskriminaci z důvodu zdravotního postižení.

Pro výběr mezi žadateli některé obce využívají metody, které upřednostní žadatele s vyššími příjmy či majetkem. Téměř čtvrtina obcí využívá pro výběr nájemce obálkovou metodu, byt tak získává žadatel, který nabídne nejvyšší nájemné. Některé obce vybírají zájemce na základě toho, zda je ochoten zaplatit dluh po předchozím nájemci či rekonstruovat byt na své náklady. Takový postup podle VOP popírá zákonný úkol obcí a jejich sociální roli.

Část výzkumu se zaměřila také na sociální práci vykonávanou pracovníky OÚ s klienty v bytové nouzi. Poznatky z činnosti VOP totiž ukazují, že nejsou výjimečné případy, kdy sociální práce s lidmi v závažné bytové nouzi není vykonávána tak, aby směřovala ke skutečné pomoci ohroženým lidem.⁴⁹ Z výzkumu vyplynulo, že téměř tři čtvrtiny obcí řeší situaci neúspěšných žadatelů o obecní byt, kteří se ocitnou v bytové nouzi, prostřednictvím sociální práce. Každá čtvrtá z těchto obcí se ale soustředí výhradně na bytovou nouzi neúspěšných žadatelů a jejich pomoc spočívá v prostém předání informací o možnostech řešení. Takový postup může být nedostatečný, zvláště u rodin s dětmi.⁵⁰ Některé obce pak uváděly, že na takovou pomoc nemají personální kapacity.

Na základě realizovaného výzkumu formuloval VOP řadu doporučení. Kromě doporučení pro obce k naplňování práva na rovné zacházení v oblasti obecního bydlení a pro OÚ při výkonu sociální práce, adresoval VOP některá doporučení také vládě. VOP vládě doporučil, aby přehodnotila postoj k přijetí zákona o sociálním bydlení, neboť je zřejmé, že dotační a úvěrové programy, které mohou obce na pořízení či rekonstrukci obecních bytů čerpat, nejsou pro systémové řešení bytové nouze dostatečné. Další doporučení směřovalo k posílení sociální práce na OÚ tak, aby sociální pracovníci mohli skutečně efektivně pomáhat s řešením nepříznivé sociální situace svých klientů včetně bytové nouze. Viz sp. zn.: 69/2019/DIS⁵¹.

6.2.9.2 Zřizování individuálních vyhrazených parkovišť pro osoby se zdravotním postižením

Na VOP se opakovaně obracejí lidé se zdravotním postižením s žádostí o pomoc ve věci povolení individuálního vyhrazeného parkování. Stěžují si na *postup obcí jako vlastníků* místní komunikace při vydávání souhlasu se zvláštním užíváním komunikace formou vyhrazeného parkování či na *postup silničního správního úřadu* při povolování vyhrazeného parkování.⁵² Již v roce 2012 vydal VOP doporučení k naplňování práva na rovné zacházení při zřizování vyhrazeného parkování,⁵³ jehož obsah je obcím znám a snaží se jej ve své praxi využívat. VOP vnímá zřizování vyhrazených parkovacích míst jako jedno z opatření, která napomáhají osobám se zdravotním postižením žít nezávisle a plně se zapojovat do všech oblastí života společnosti. Na vlastníka komunikace i silniční správní úřad se přitom dle VOP vztahuje i zákaz diskriminace z důvodu zdravotního postižení stanovený antidiskriminačním zákonem, konkrétně tzv. povinnost přijímat přiměřená opatření vůči lidem se zdravotním postižením⁵⁴. Z toho důvodu je nutné, aby byly všechny žádosti posouzeny individuálně s ohledem na míru

⁴⁹ Takové případy se objevují opakovaně. VOP proto v roce 2017 vydal Desatero dobré praxe sociální práce při řešení nepříznivé sociální situace, dostupné z: https://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/ESO/Ochrance_letak_Desatero_dobre_praxe.pdf.

⁵⁰ Tisková zpráva VOP ze dne 2. 5. 2019, dostupné z <https://www.ochrance.cz/aktualne/tiskove-zpravy-2019/chybejici-socialni-bydleni-stavi-rodiny-s-detmi-do-zoufale-situace/>.

⁵¹ <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/7946>.

⁵² Správní řízení vede úřad na základě § 25 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

⁵³ Doporučení VOP k naplňování práva na rovné zacházení při zřizování vyhrazeného parkování na místních komunikacích, ze dne 21. 5. 2012, sp. zn. 159/2011/DIS, dostupné na: https://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/DISKRIMINACE/Doporuceni/Doporuceni-parkovani_159-2011.pdf.

⁵⁴ Ustanovení § 3 odst. 2 zákona č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

potřebnosti na straně lidí s postižením. Při řešení podnětů (864/2016/VOP⁵⁵, 5945/2016/VOP⁵⁶, 1370/2017/VOP⁵⁷) VOP došel např. k závěru, že souhlas obce jako vlastníka komunikace není možné omezit pouze na osoby, které samy řídí, nebo že souhlas není možné omezit pouze na osoby s pohybovým postižením, neboť stěžejní je posouzení faktických problémů s pohybem. V jednom z případů se VOP zabýval i nevhodným zněním pravidel, kterými se statutární město snažilo sjednotit praxi MČ (14/2017/SZD⁵⁸). V roce 2019 VOP přistoupil k realizaci výzkumného šetření zaměřeného na zřizování vyhrazených parkovacích míst pro lidi se zdravotním postižením (18/2020/DIS), jehož výsledek zveřejní v roce 2020. Zkoumané téma je zásadní také pro novější agendu VOP spočívající v monitoringu práv lidí s postižením.

Doporučení pro ÚSÚ

Na vybraných úsecích, na které upozornila Kancelář VOP, analyzovat připomínky a podněty a následně je zohlednit při realizaci dané agendy, při výkonu kontrolní činnosti a při poskytování metodické pomoci.

⁵⁵ <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/4788>.

⁵⁶ <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/4808>.

⁵⁷ <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/5926>.

⁵⁸ <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/6102>.

6.3 Shrnutí systémových nedostatků

Na základě vyjádření spolupracujících subjektů podrobněji uvedených v kapitolách 4.1, 5.2 a zejména 6 je možné zobecnit systémové nedostatky na jednotlivých úsecích státní správy.

Je zapotřebí zdůraznit, že dále **uvedené nedostatky se v hodnotících zprávách z minulých období opakují.**

6.3.1 Obecné systémové nedostatky

1. Systémový nedostatek prolínající se vyjádřeními kontrolních orgánů je **nedodržování povinností daných správním řádem** a jeho nedůsledná aplikace, a to zejména:
 - nedodržení obecných zásad činnosti správních orgánů,
 - absence náležitostí rozhodnutí,
 - vady výrokové části rozhodnutí a jeho odůvodnění,
 - nedodržování či vady počítání správních lhůt,
 - absence či vady doložky nabytí právní moci rozhodnutí,
 - účastníci řízení nejsou dostatečně poučeni o svých právech,
 - akceptace vad právních mocí,
 - neurčení oprávněné úřední osoby,
 - vady ve vedení správního spisu.
2. Kontrolní orgány dále upozorňují na **nedostatečné personální obsazení** na některých úsecích státní správy, **nezastupitelnost** úředních osob a **kumulaci činností**, a to výslovně v oblastech:
 - krizového řízení – pracovníci tuto činnost vykonávají na částečný úvazek či jsou činnosti kumulovány (KÚ KV),
 - místního rozvoje (KÚ LI, KÚ OL, KÚ VY, KÚ MS),
 - práce a sociálních věcí (KÚ LI, KÚ OL, KÚ ÚS),
 - památkové péče (KÚ MS),
 - zemědělství a životního prostředí (KÚ PL, KÚ OL, KÚ JM, KÚ ZL),
 - živnostenských úřadů (KÚ PL),
 - místních poplatků u některých KÚ (MF),
 - SPOD (KÚ OL) a veřejného opatrovnictví (KÚ ÚS),
 - přestupků,
 - matrik (KÚ PL).
3. Dále je navrhováno **svěření výkonu přenesené působnosti pouze ORP** (KÚ KV) v případě:
 - agendy související s povolováním kácení dřevin (KÚ ZL),
 - správního řízení o zrušení údaje o místě trvalého pobytu (KÚ JM, KÚ MS, KÚ ZL),
 - přestupkové agendy (KÚ OL, KÚ JM, KÚ MS, KÚ ZL).
4. Kontrolní orgány dále **upozorňují na ukládání nových povinností** bez dostatečného personálního zajištění (KÚ PA), přičemž je konkrétně zmíněna agenda editace RÚIAN (KÚ PA, KÚ OL).

5. Dále je upozorňováno na kvalitu přijímaných právních norem a jejich častou změnu (KÚ KV, KÚ VY, KÚ ZL, KÚ PL) a **absenci právního aparátu** na jednotlivých úřadech (KÚ KV, KÚ JM na úseku životního prostředí, KÚ OL na úseku místního rozvoje, MHMP na úseku zemědělství).

6.3.2 Systémové nedostatky na jednotlivých úsecích státní správy

1. Zásadní aplikační problémy a systémové nedostatky byly shledány na úseku **práce a sociálních věcí, a to zejména v oblasti SPOD**. Vzhledem k jejich počtu odkazujeme v podrobnostech na kapitoly 5.2 a zejména 6.1.
2. Na úseku **krizového řízení** je upozorňováno na problematickou právní úpravu, kdy zákon o IZS ukládá ORP a KÚ zásadní úkoly (§ 10), ale zároveň stanoví, že tyto úkoly plní HZS kraje (KÚ JČ a KÚ PL).
3. Na úseku **památkové péče** je jako zásadní nedostatek zmiňována absence nové právní úpravy (KÚ OL, KÚ ÚS, KÚ MS, KÚ PL) a kvalita vyjádření Národního památkového ústavu (KÚ MS a KÚ JČ).
4. Na úseku **místních poplatků** se dle KÚ MS jeví jako problematické vysoké administrativní a technické nároky v souvislosti s množstvím daňových řízení spojených s agendou místních poplatků.
5. Na úseku **dopravy** KÚ požadují:
 - legislativní změny ve vztahu k objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla,
 - podporu ze strany ÚSÚ při řešení skupin nabízejících služby v oblasti řešení přestupků v silničním provozu formou pojištění,
 - v oblasti silničního hospodářství definovat věcnou příslušnost stavebního úřadu.
6. Na úseku **zemědělství** nebyly příslušné zákony přizpůsobeny kontrolnímu řádu (KÚ MS).
7. Na úseku **životního prostředí** je komplikující speciální úprava poskytování informací (KÚ MS). KÚ ZL navrhuje převést pravomoci podle § 24a zákona na ochranu zvířat proti týrání na orgány státní veterinární správy.
8. Na úseku **místního rozvoje** je nejčastěji zmiňována nedostatečná personální obsazenost ÚPÚ a stavebních úřadů a ovlivnění výkonu přenesené působnosti častými změnami právních předpisů (KÚ OL, KÚ VY, KÚ ÚS, KÚ ZL, KÚ MS).
9. Na úseku **místního rozvoje** je taktéž upozorňováno na aplikační problémy spojené s 95b stavebního zákona, jímž stavební zákon ukládá ÚPÚ povinnost vydávat závazná stanoviska (KÚ ÚS).
10. V oblasti **RÚIAN** by výkon editora RÚIAN a ISÚI měl zajišťovat ČÚZK a katastrální úřady (KÚ PA)⁵⁹. Problém je třeba spatřovat i v **neřešení reklamací**, kterými byla vyjádřena pochybnost o správnosti referenčního údaje (k 31. 12. 2019 se jednalo o 23 544 neřešených reklamací).
11. V oblasti **evidence obyvatel** je nejproblematičtější řízení při rušení údaje o trvalém pobytu občana ČR (KÚ OL).

⁵⁹ Podrobný komentář ČÚZK k tomuto návrhu KÚ PA je dostupný v kapitole č. 6.1 na str. 86 tohoto materiálu.

MĚSTSKÉ ČÁSTI A MĚSTSKÉ OBVODY

7. KONTROLA VÝKONU SAMOSTATNÉ A PŘENESENÉ PŮSOBNOSTI SVĚŘENÉ ORGÁNŮM MĚSTSKÝCH ČÁSTÍ A MĚSTSKÝCH OBVODŮ V OBDOBÍ 2017–2019

7.1 Základní informace týkající se zajištění kontrol výkonu samostatné a přenesené působnosti

Kontrolní orgány: magistráty ÚČSM

Kontrolované osoby: MČ a MěO

Předmět kontrol: výkon samostatné působnosti a přenesené působnosti na jednotlivých úsecích státní správy v rozsahu stanoveném statutem toho kterého města

Přehled o kontrolách samostatné a přenesené působnosti ÚČSM						
Magistrát statutárního města	Počet MČ/MěO	Počet kontrol		Celkový počet kontrol	Počet zkontr. MČ/MěO	
		Samostatná působnosti	Přenesená působnosti		Samostatná působnosti	Přenesená působnosti
HMP	57	53	394	447	47	57
Brno	29	51	426	477	29	29
Liberec	1	2	17	19	1	1
Opava	8	2	0	2	2	0
Ostrava	23	66	371	437	23	23
Pardubice	8	19	49	68	8	8
Plzeň	10	7	255	262	7	10
Ústí nad Labem	4	24	49	73	4	4

Tabulka č. 13: Přehled o kontrolách samostatné a přenesené působnosti ÚČSM za léta 2017–2019

Nejvíce kontrol provedly **MHMP, Brno a Ostrava**. Všechna ÚČSM provedla kontroly výkonu přenesené působnosti (bez ohledu na úsek státní správy) **u všech svých MČ či MěO**, vyjma Opavy, neboť „Statut statutárního města Opavy“ nesvěřuje MČ přenesenou působnost.

ÚČSM celkově provedla **1785 kontrol MČ a MěO**, což je srovnatelné s předchozím obdobím, kdy ÚČSM provedla **1781 kontrol**.

ÚČSM v tomto období konstatovala 3 504 pochybení, což činí v průměru **2 pochybení na kontrolu**. Jak napovídá tabulka č. 14, nejvíce kontrol ÚČSM vykonala na úsecích vnitřních věcí a samostatné působnosti.

Počet kontrol a zjištěných pochybení dle jednotlivých oblastí za léta 2017–2019								
Oblast	Školství	Krizové říz. a obrana	Kultura	Zemědělství	Zdravotnictví	Průmysl a obchod	Finance	Doprava
Počet kontrol	32	75	2	103	44	34	153	86
Počet porušení	0	9	2	0	13	0	66	1 071
Oblast	Práce a soc. věci	Životní prostředí	Místní rozvoj	Vnitřní věci	Ostatní	Samostatná působnost	Celkem	
Počet kontrol	163	157	105	596	40	195	1 785	
Počet porušení	1 105	1	91	738	46	362	3 504	

Tabulka č. 14: Počet kontrol MČ a MěO a zjištěných pochybení dle jednotlivých oblastí za léta 2017–2019

Počet kontrol, zjištěných nedostatků a uložených opatření dle jednotlivých oblastí																								
Město	Brno			Liberec			Plzeň			Pardubice			Ústí n. Labem			Ostrava*			Praha			Opava		
Oblast	Počet kontrol - Počet zjištěných nedostatků - Počet uložených opatření																							
Školství	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Krizové řízení a obrana	29	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	23	0	0	22	9	0		
Kultura	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Zemědělství	20	0	0	0	0	0	44	0	0	0	0	0	0	0	0	23	0	0	16	0	0	0		
Zdravotnictví	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	1	0	29	12	0	0	0		
Průmysl a obchod	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	22	0	0	0	0		
Finance	0	0	0	4	1	1	75	11	11	12	3	0	0	0	0	21	45	0	41	6	6	0		
Doprava	20	327	0	1	5	4	10	10	10	10	4	1	0	0	0	23	290	290	22	435	4	0		
Práce a soc. věci	75	121	94	0	0	0	15	0	0	0	0	0	12	0	0	33	27	4	28	957	580	0		
Životní prostředí	75	0	0	1	0	0	18	0	0	8	1	0	15	0	0	0	0	0	40	0	0	0		
Místní rozvoj	28	5	5	0	0	0	15	3	2	0	0	0	0	0	0	40	35	0	22	48	1	0		
Vnitřní věci	111	281	4	10	3	2	78	27	27	19	5	0	18	0	0	179	422	63	181	0	0	0		
Ostatní	35	34	34	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	6	1	1	6	6	0	0	0	0		
Samostatná půs.	51	228	1	2	0	0	7	4	0	19	3	0	24	61	8	66	13	0	24	50	28	2		
Celkem	477	998	138	19	9	7	262	55	50	68	16	1	73	67	9	437	839	363	447	1517	619	2		

* Pozn.: Statutární město Ostrava kontrolovalo společně oblasti zemědělství a životní prostředí a dále zdravotnictví a průmysl a obchod.

Tabulka č. 15: Počet kontrol MČ a MěO, zjištěných nedostatků a uložených opatření dle jednotlivých oblastí

Ze statistických údajů uvedených v tabulce č. 15 vyplývá, že **nejvyšší počet pochybení shledaly:**

- MHMP – celkově 1517 pochybení, z toho 957 bylo konstatováno na úseku práce a sociálních věcí,
- Brno – celkově 998 pochybení, přičemž nejvíce pochybení bylo konstatováno na úsecích dopravy (327), vnitřních věcí (281) a samostatné působnosti (228),
- Ostrava – celkově 839 pochybení, z toho 422 bylo konstatováno na úseku vnitřních věcí a 290 na úseku dopravy.

7.2 Vyhodnocení kontrolních zjištění

ÚČSM se vyjádřila ke kvalitě výkonu přenesené a samostatné působnosti svěřené MČ a MěO.

HMP

Úsek krizového řízení

Přes některé dílčí nedostatky (zejména není dodržován § 14 odst. 3 nařízení vlády 462/2000 Sb., tj. uskutečňovat jednání bezpečnostní rady nejméně dvakrát ročně) došlo k dalšímu zlepšení jak v kvalitě, tak i v úplnosti předkládaných dokumentů ke kontrole, a jsou tak vytvořeny základní předpoklady pro výkon přenesené působnosti v kontrolovaných oblastech, včetně připravenosti na řešení mimořádných událostí nebo krizových situací.

Problémy v oblasti připravenosti na řešení mimořádných událostí nebo krizových situací nastávají na úsecích krizového řízení, které jsou **personálně obsazeny jedním zaměstnancem**, který navíc kromě této oblasti vykonává ještě mnoho jiných agend.

Úsek zemědělství a životního prostředí

V některých případech byly zjištěny menší nedostatky ve vedení správního řízení, především procesního charakteru. Příčinu je dle kontrolního orgánu nutno spatřovat zejména **ve slabém odborném právním zázemí při vedení správních řízení, pro které běžná ZOZ nepostačuje**. S ohledem na tuto skutečnost kontrolní orgán opakovaně doporučuje (pokud nelze na konkrétním úseku zaměstnat právníka) využívat právních konzultací právníků zaměstnaných u úřadů MČ, kteří by se měli alespoň zčásti specializovat na problematiku správního procesu.

Rovněž byly zjištěny dílčí nedostatky spočívající v nesprávném odborném posouzení některých případů při vedení správního řízení, případně při vydávání vyjádření dle § 154 správního řádu, nebo závazných stanovisek dle § 149 správního řádu a na to navazující volbě nesprávného procesního postupu či vydání nesprávného rozhodnutí, vyjádření či závazného stanoviska (týká se zejména oblasti ochrany vod a ochrany ovzduší).

Příčinu je dle kontrolního orgánu nutno spatřovat zejména **ve složitosti právní úpravy** daných oblastí (například oblast ochrany vod vyžaduje vedle vodního zákona rovněž důkladnou znalost i zákona stavebního a jejich vzájemnou provázanost) a u některých MČ také v **nedostatečně odborné praxi úředních osob**, které tuto činnost vykonávají, související s **vysokou fluktuací osob** pracujících na těchto pracovních pozicích.

Úsek zdravotnictví

Ve spisech, které byly kontrolnímu orgánu v rámci kontroly předloženy, byly v některých případech zjištěny závažné nedostatky a porušení dílčích příslušných právních předpisů. Jednalo se především o pochybení v oblasti procesního vedení přestupkového řízení.

Jednalo se tedy především o nedostatky v oblasti vedení správního řízení, ze strany správních orgánů nebylo např. zdůvodněno, jakým způsobem bylo spáchání přestupku prokázáno, u fyzických osob nebyla zdůvodněna zjištěná forma zavinění, v některých případech se správní orgán nelyžoval s výrokovou částí o správním trestu dle § 37 zákona o přestupcích, tedy neuvedl, proč uložil daný správní trest a nezdůvodnil výši uložené pokuty, v některých předložených spisech chyběly podklady pro vydání rozhodnutí (rozhodnutí správního orgánu, kde v odůvodnění nebyly uvedeny důkazy, na jejichž podkladě správní orgán dovodil své závěry), dále v některých předložených rozhodnutích chyběly úvahy, kterými se správní orgán řídil při hodnocení podkladů pro vydání rozhodnutí, informace o tom, jak se správní orgán (v návaznosti na § 36 odst. 1 a § 52 správního řádu) vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.

Úsek průmyslu a obchodu

Při prováděných kontrolách byly ojediněle zjišťovány nedostatky ve vedených správních řízeních. V některých kontrolovaných spisech byla shledána závada v odůvodňování výše sankce, včetně neuvedení polehčujících a přitěžujících okolností. V některých případech rušení živnostenského oprávnění podle § 58 odst. 1 písm. d) živnostenského zákona nebyla ve spisech založena výzva k doložení dokladu podle § 31 odst. 2 živnostenského zákona s řádným poučením podnikatele, stručná výzva k doložení dokladu byla obsažena až v oznámení o zahájení řízení ve věci zrušení živnostenského oprávnění s nesprávným odkazem na § 46 odst. 2 písm. f) živnostenského zákona, který upravuje náležitosti ohlášení živnosti. Další nedostatky spočívaly v nedostatečném odůvodnění rozhodnutí tak, jak stanoví § 68 odst. 3 správního řádu, a v nedostatečném zdůvodnění závažnosti v případě pozastavení provozování živnosti dle § 58 živnostenského zákona. Rovněž byl zjištěn chybný postup v případech, kdy bylo správní řízení zahájeno oznámením, v němž nebylo uvedeno konkrétní ustanovení živnostenského zákona, podle kterého je řízení vedeno; a použité formulace neodpovídaly textaci živnostenského zákona a správního řádu.

Úsek financí

Při kontrolách byly nejčastěji zjištěny nedostatky v oblasti dodržování sazeb, vyžádání údajů rozhodných pro správné stanovení výše místního poplatku od poplatkových subjektů, ověřování údajů v databázi evidence osob či registrech, vyžadování splnění ohlašovací povinnosti k místnímu poplatku a evidence veškerých podání poplatkových subjektů v systému spisové služby; u neuhrazených místních poplatků v opakovaném vyvíjení součinnosti s poplatníkem k vymození nedoplatku vydáváním výzvy k prokázání skutečností dle § 92 odst. 4 daňového řádu, příp. platebními výměry dle § 11 zákona o místních poplatcích s uvedením platných právních předpisů.

Úsek dopravy

Na úseku působnosti **silničního správního úřadu a speciálního stavebního úřadu** na základě provedených kontrol v obecné rovině je konstatováno, že výkon přenesené působnosti je na relativně dobré úrovni. Nedostatky se objevují tam, kde úředníci - vzděláním dopravní inženýři - nemají možnost konzultace s právníkem. Jednalo se například o nedostatky, kdy podmínky ve stavebním povolení byly formulovány nevymahatelným způsobem, stanoviska dotčených orgánů nebyla řádně zapracována do podmínek rozhodnutí, rozdělovník neobsahoval konkrétní určení všech osob, jimž bylo rozhodnutí zasláno.

Dále byly v této oblasti prováděny kontroly výkonu přenesené působnosti na úřadech MČ, jejichž cílem byla kontrola zaměřená na správnost postupu při vyřizování přestupků v oblasti taxislužby.

Nedostatky v oblasti správnosti **postupu při vyřizování přestupků v oblasti taxislužby** se týkají z menší části nedodržování některých ustanovení zákona o odpovědnosti za přestupky a zákona o některých přestupcích, např. nesprávná právní kvalifikace či další ojedinělé nepřesnosti. V podstatě totéž lze uvést i o chybách a nedostacích, které mají vztah ke správnímu řádu, jako např. odůvodnění rozhodnutí nejsou v souladu s § 68 odst. 3, doručování písemností podle § 19 a násl., protokol o ústním jednání podle § 18, další procesní nedostatky, které se vyskytují ojediněle. Z větší části se zjištěné nedostatky týkají zákona o silniční dopravě, jako je např. nesprávná právní kvalifikace jednotlivých porušení zákona podle § 21 a násl. a v souvislosti s tím i § 34e.

Úsek práce a sociálních věcí

Nejčastěji se jednalo o formální náležitosti vedení spisové dokumentace. V několika případech byla zjištěna zásadní porušení příslušných právních předpisů, například nevyhotovení adekvátního vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny a nastavení dalšího postupu v individuálním plánu na ochranu dětí. Na úseku veřejného opatrovnictví byly nejčastěji zjištěny formální náležitosti vedení spisové dokumentace, nejzávažnější nedostatky byly zjištěny v procesním vedení správního řízení.

Úsek místního rozvoje

Nejčastějšími pochybeními byly shledány nedostatky, resp. procesní pochybení v průběhu vedení správních řízení, a to zejména nedostatečně odůvodňované stanovení okruhu účastníků řízení, nesprávné doručování, nesprávné užívání pojmů, aplikace nesprávných právních předpisů. V jednotlivých případech se dále jednalo o nesprávné vedení správního spisu.

Příčiny zjištěných nedostatků jsou opakující se – a to nejen lidský faktor, množství přijatých podání a vyřizování vždy ne zcela jednoznačných podání, ale složitá, nejednoznačná a neustále se měnící legislativa na úseku územního řízení a stavebního řádu, jakož i implementace právních názorů správních soudů - Městského soudu v Praze a Nejvyššího správního soudu v případech výkladů nejednoznačných pojmů či právních situací a v některých případech odklonění se od dosavadní praxe stavebních úřadů při výkladu jednotlivých ustanovení stavebního zákona.

Úsek vnitřních věcí

Ve větší míře než v předchozích obdobích dochází ke změnám v personálním obsazení správních úřadů, což zvyšuje potřebu metodického vedení ze strany odvolacího orgánu.

Kontrolami na úseku výkonu přenesené působnosti vyřizování přestupkové agendy bylo zjištěno, že u všech kontrolovaných správních orgánů je jejich činnost významným způsobem ovlivněna problémy při doručování úředních písemností osobám neznámého pobytu či vyhýbajícím se přebírání zásilek.

Mezi častěji se vyskytujícími nedostatky je nutné uvést nerespektování procesních oprávnění účastníků řízení a vadné poučování o těchto právech a povinnostech, či nadále přetrvávající praxi spočívající v předjímání výsledku řízení vedoucím k odkládání oznámení o přestupcích, ačkoliv ne vždy jsou důvody odložení dány a ve věci by mělo být zahájeno řízení, v němž by mělo proběhnout dokazování. V některých případech ve výroku rozhodnutí (případně v záznamu o odložení věci) není řádně popsán skutek, o kterém je rozhodováno (či je tento odkládán). Taktéž odůvodnění rozhodnutí nebývají mnohdy natolik přesvědčivá, aby obstála při případném správním či soudním přezkumu. Z dalších vad v postupu správních orgánů je nutné zmínit nepřesnou kvalifikaci přestupků proti občanskému soužití, uvádění nedostatečného popisu skutku ve výroku rozhodnutí o přestupku či opomíjení výzev poškozeným k uplatnění majetkové škody způsobené přestupkovým jednáním. Nadále se projevují citelné rozdíly ve výši ukládaných pokut za obdobná jednání u různých správních orgánů, které se snaží MHMP odstranit jednak v rámci metodické činnosti a v konkrétních případech i v rámci řízení o opravných prostředcích.

Oblast výkonu samostatné působnosti

Nejčastěji byly zjištěny nedostatky spočívající v nevyřízení žádosti o poskytnutí informace nebo stížnosti zákonem stanoveným způsobem a ve stanovené lhůtě, v nesplnění povinnosti zveřejnění poskytnutých informací způsobem umožňujícím dálkový přístup, nevydání rozhodnutí o odmítnutí žádosti v případě neposkytnutí informace, v částečném splnění povinnosti zveřejnění výroční zprávy, v případě požadavku úhrady nákladů za poskytnutí žádostí požadované informace v nesplnění oznamovací povinnosti vůči žadateli, v odmítnutí žádosti v rozporu se zákonem.

Statutární město Ostrava

Úsek vnitřních věcí

V **oblasti přestupků** byla zjištěna pochybení při vedení přestupkových řízení (nerespektování procesních ustanovení přestupkového zákona), nejčastější pochybení – např. nedostatečná/nepřesná kvalifikace přestupkového jednání, opomenutí uvedení formy zavinění ve výroku rozhodnutí, nedostatečné odůvodnění vydávaných příkazů a rozhodnutí, nedodržení procesních lhůt.

V **oblasti evidence obyvatel** byly zjištěny nedostatky, které spočívaly v nedodržení konkrétních ustanovení správního řádu a zákona o evidenci obyvatel – např. neposkytnutí všech požadovaných údajů z AISEO, nedostatečné odůvodnění rozhodnutí ve věci, chybné vyznačení data nabytí právní moci na písemných vyhotoveních rozhodnutí, neoznačení účastníka řízení ve výroku rozhodnutí, nevyrozumění účastníků řízení o nařízeném ústním jednání nebo o výsledku svědka.

Úsek místního rozvoje

Mezi nejčastější pochybení patřilo nedostatečné odůvodnění rozhodnutí a správních aktů, které nejsou rozhodnutími (např. územní souhlas, kolaudační souhlas), dále se nedostatky vyskytovaly zejména ve vedení spisů; opatření nebyla uložena.

V oblasti výkonu agendy dle **zákona o základních registrech** byly nejčastějším nedostatkem nedodržení lhůty pro zápis do ISÚI.

Úsek práce a sociálních věcí

V **oblasti výkonu SPOD** byly zjištěny nedostatky v oblasti práce s vyhodnocováním situace dítěte a individuálním plánem ochrany dítěte jako základními nástroji práce s rodinou.

V **oblasti sociální práce a sociální prevence, zvláštního příjemce dávky důchodového pojištění a výkonu funkce veřejného opatrovníka** byly zjištěny především nedostatky při aplikaci správního řádu (např. nesprávné postupy při zpracování žádosti jiného správního orgánu, nedodržování formálních

náležitostí protokolu o ústním jednání, nesprávné počítání lhůt, nedodržování povinností pro vedení spisové dokumentace).

Úsek dopravy

Byly zjištěny nedostatky ve vztahu k dodržování správního řádu, např. nedodržení § 36 správního řádu ve vztahu k úkonům účastníků řízení, nedostatečné odůvodnění rozhodnutí, nedodržení lhůt pro vydání rozhodnutí, chybějící soupis spisu.

Úsek financí

U místního poplatku za užívání veřejného prostranství bylo zjištěno chybné uvádění daňového subjektu – poplatníka, využívání informací z jiných řízení – chybějící nebo neúplné ohlášení; u poplatku ze psů zjištěna nesprávná aplikace zákona při výpočtu poměrné části poplatku; opatření nebyla uložena, bylo doporučeno zejména důsledně postupovat v souladu s daňovým řádem a zákonem o místních poplatcích.

Úsek zemědělství a životního prostředí

Na **úseku zemědělství** byly zjištěny nedostatky ve vedení povodňových knih a zápisů z povodňových prohlídek, aktualizací povodňových plánů dle zákona o vodách.

Na **úseku životního prostředí** bylo zjištěno neprovádění kontrol dle § 80 zákona o odpadech, nevedení evidence pozemků vhodných k umístění náhradní výsadby a nevedení evidence veřejně přístupných účelových komunikací, stezek a pěšin mimo zastavěné území obce (zákon o ochraně přírody a krajiny) včetně průběžné aktualizace těchto evidencí. Spisy ne vždy byly vedeny v souladu se správním řádem.

Oblast výkonu samostatné působnosti

Bylo zjištěno nevyhotovení a nezveřejnění výroční zprávy dle InfZ, absence evidence žádostí dle InfZ, část povinné struktury povinně zveřejňovaných informací nebyla naplněna obsahem dle vyhlášky č. 442/2006 Sb.

V oblasti nakládání s majetkem na základě podání a stížností fyzických nebo právnických osob bylo zjištěno např. porušení § 16 odst. 2 písm. c) zákona o obcích, kdy občanům nebylo umožněno vyjádřit se na jednání zastupitelstva MěO k projednávaným věcem v souladu s jednacím řádem zastupitelstva. Dále bylo zjištěno porušení § 85 písm. n) zákona o obcích a článku 7 Statutu města Ostravy (kompetence nesvěřena MěO).

V oblasti komunálních služeb a v oblasti ochrany vod, vodovodů a kanalizací, ochrany zvířat proti týrání bylo zjištěno, že nejsou předávány podklady pro aktualizaci pasportu zeleně, jenž slouží jako podklad pro správu a údržbu veřejné zeleně, nezveřejnění objednávky v registru smluv, evidence související s provozováním veřejného pohřebiště nebyla vedena v souladu s § 21 zákona o pohřebnictví, na úseku ochrany vod nebyl veden přehled o vodních tocích ve správě obvodu.

Statutární město Ústí nad Labem

Kontroly výkonu přenesené působnosti

Při kontrolách na úseku sociálních věcí, vnitřních věcí (tj. úseku evidence obyvatel a matrik) a životního prostředí nebylo zjištěno porušení příslušných právních předpisů. Lze konstatovat, že nápravná opatření v minulých obdobích přinesla v jednotlivých oblastech zkvalitnění práce. Na úseku projednávání přestupků byla zjištěna některá procesní pochybení, která měla v několika případech za následek zahájení přezkumných řízení. Další pochybení byla zjištěna ve výrokové části správních rozhodnutí a při doručování písemností.

Kontroly výkonu samostatné působnosti

Na úseku zadávání veřejných zakázek malého rozsahu bylo ve 2 případech zjištěno nedodržení zásady transparentnosti podle § 6 zákona o zadávání veřejných zakázek.

V oblasti vedení úřední desky bylo kontrolou zjištěno nedodržení § 65 odst. 3 zákona o archivnictví; § 33 odst. 2 daňového řádu a § 25 odst. 2 a 3 správního řádu.

Na úseku InfZ byl kontrolou zjištěn rozpor s § 5 odst. 3 a § 2 odst. 1 vyhlášky č. 442/2006 Sb.

Statutární město Pardubice

Kontroly probíhají na základě každoročního plánu schváleného tajemníkem magistrátu, plán a následné stručné vyhodnocení je vždy zveřejněno na webových stránkách www.pardubice.eu/urad/radnice/odbory-magistratu/kancelar-tajemnika/kontroly-mestskych-obvodu. Zjištěné nedostatky ve sledovaném období byly zejména formálního charakteru.

Statutární město Liberec

V **oblasti financí** bylo zjištěno, že úkony při správě místních poplatků činili úředníci, kteří neměli složenou ZOZ dle § 21 a násl. zákona o úřednících ÚSC, odbornost „správní činnosti při správě daní, poplatků a jiných obdobných peněžitých plnění“ dle § 1 odst. 1 písm. h) vyhlášky MV č. 512/2002 Sb.

Na **úseku dopravy** byla konstatována porušení:

- § 5 odst. 2 a 3 zákona o správních poplatcích - nesprávný způsob vybírání správních poplatků,
- § 76 odst. 3 správního řádu - nesprávné doručení usnesení,
- § 71 správního řádu - nedodržení lhůty pro vydání rozhodnutí,
- § 73 správního řádu - nesprávné počítání lhůt pro právní moc,
- § 25 zákona o pozemních komunikacích - nedostatky v dokladech a podkladech pro vydání rozhodnutí.

V oblasti InfZ byla zjištěna porušení:

- § 15 InfZ, když povinný subjekt nevydal rozhodnutí o odmítnutí žádosti v případě, kdy žádosti, byť i jen z části, nevyhověl,
- výroční zpráva za rok 2018 není zveřejněna v sídle úřadu kontrolovaného subjektu na místě, které je všeobecně přístupné podle § 5 odst. 1 InfZ a ani není podle § 5 odst. 4 InfZ zveřejněna způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Statutární město Plzeň

Nedostatky byly zjištěny u 4 kontrol **výkonu samostatné působnosti**. Jednalo se o následující zjištění: nedoložení dodržení § 95 odst. 2 zákona o obcích, oznámení o konání zasedání zastupitelstva bylo zveřejněno pouze na „fyzické“ úřední desce, několik zápisů ze zasedání zastupitelstva neobsahovalo přijatá usnesení, nebylo doloženo usnesení zastupitelstva o zvolení dalších členů kontrolního a finančního výboru, dále v 1 případě o neposkytnutí informace dle InfZ v zákonné lhůtě a v 1 případě o nedodržení lhůty pro postoupení stížnosti příslušnému orgánu.

Kontroly výkonu přenesené působnosti:

Na úseku financí byly

- v agendě **místních poplatků** zjištěny nedostatky u 7 kontrol - nesprávně stanovený poplatek ze psa (5x) a nesprávně vypočtený poplatek za užívání veřejného prostranství (2x),
- v agendě **správních poplatků** zjištěny nedostatky u 4 kontrol – nevyměření správního poplatku či opožděné úhrady správního poplatku (1x), chybné vyměření správního poplatku za vydání povolení ke zvláštnímu užívání místní komunikace a chybné vyměření správního poplatku za vydání rybářského lístku (3x).

Na úseku dopravy byly

- zjištěny nedostatky u 10 kontrol - jednalo se v jednotlivých případech zejména o následující nedostatky – nevybrání nebo naopak neoprávněné vybrání správního poplatku, nevyloučení odkladného účinku odvolání, neuvedení zastoupení žadatele na základě plné moci, vydání

rozhodnutí se zpětným termínem provádění stavebních prací, povolení stavebních prací v jiném termínu oproti žádosti, chybné uvedení příslušnosti správního úřadu, chybné určení dotčeného orgánu v řízení o povolení uzavírky, chybné poučení účastníků řízení, absence data nabytí právní moci, chybné vedení spisového přehledu včetně absence doručenek.

Na úseku místního rozvoje byly

- v agendě **územního plánování a stavebního řádu** zjištěny nedostatky u 3 kontrol – jednalo se o ojedinělé nedostatky spočívající např. v chybném označení dotčeného orgánu, o nedostatky spočívající např. v absenci projektové dokumentace ve spisu, nesprávné vyznačení právní moci, absenci podstatných náležitostí územního souhlasu.

Na úseku vnitřních věcí byly

- v agendě **evidence obyvatel** zjištěny drobné nedostatky u 22 kontrol – nedostatky v aplikaci ustanovení správního řádu při vedení správních řízení a správních spisů a při postupech podle zákona o evidenci obyvatel, při poskytování údajů z informačního systému evidence obyvatel na žádost (např. datum zahájení správního řízení, datum nabytí právní moci, nedostatečné odůvodnění zrušení trvalého pobytu, neprovedení záznamu do spisu, absence údajů o oprávněné úřední osobě, nedoručení do vlastních rukou, absence záznamu o poučení účastníka řízení),
- na úseku **matrik** byly v jednom případě použity staré tiskopisy,
- v **přestupkové agendě** byly zjištěny nedostatky u 4 kontrol spočívající v neuvedení data vypravení na příkazech, neoznačení dokladů číslem jednacím, absenci odůvodnění. I zde byla doporučena nápravná opatření.

ÚČSM nenavrhují žádné legislativní ani další zásadní změny.

Doporučení pro ÚČSM

Provést v kontrolovaném období 2020–2022 alespoň 1 kontrolu výkonu samostatné působnosti u všech svých MČ či MěO.

Analyzovat příčiny nedostatků při výkonu přenesené působnosti a přijmout interní opatření k jejich odstranění

Doporučení pro ÚSÚ

Analyzovat poznatky zjišťované magistráty ÚČSM a přijmout opatření na svém úseku státní správy.

SAMOSTATNÁ PŮSOBNOST A PŘEZKOUMÁNÍ HOSPODAŘENÍ

8. KONTROLA VÝKONU SAMOSTATNÉ PŮSOBNOSTI SVĚŘENÉ ORGÁNŮM OBCÍ A KRAJŮ ZA LÉTA 2017–2019

8.1 Kontrola výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům obcí prováděná MV

Kontrolní orgány: MV

Kontrolované osoby: obce, města, městyse, kraje, HMP

8.1.1 Předmět kontrol

Předmětem kontrol výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům obcí je plnění povinností daných zákonem o obcích, InfZ a vybranými ustanoveními správního řádu. Snahou MV – ODK je při kontrolách obsáhnout celou šíři výkonu samostatné působnosti. Základním rysem kontrol je jejich preventivně metodický charakter. Cílem je pomoci obcím k dosažení žádoucího stavu v kontrolovaných oblastech, u kterých byly zjištěny nedostatky. Kontrola výkonu samostatné působnosti má toliko zjišťovací funkci, neboť **MV nepřísluší**, na rozdíl od kontrol výkonu přenesené působnosti, pravomoc ukládat opatření k nápravě. Přijetí konkrétních opatření k odstranění zjištěných nedostatků (MV – ODK nápravná opatření v protokolu doporučuje) je proto ve výlučné působnosti orgánů obce. Obce jsou v protokolu rovněž upozorňovány na nedostatky nedosahující intenzity porušení zákona, nicméně ODK je považuje za nesprávnou praxi.

Konkrétní **vymezení předmětu kontroly a počtu porušení zákona** v členění dle jednotlivých prověřovaných zákonných ustanovení je dostupné **v příloze č. 8 - Předmět a výsledky kontrol výkonu samostatné působnosti provedených MV – ODK u obcí v letech 2017–2019**.

8.1.2 Výsledky kontrol

<i>Počet kontrol výkonu samostatné působnosti provedené MV u obcí</i>			
<i>Období</i>	<i>Počet kontrol</i>	<i>Počet zkontrolovaných obcí</i>	<i>Počet kontrolních závěrů</i>
2017	116	116	530
2018	117	117	578
2019	118	118	507
Celkem	351	351	1615

Tabulka č. 16: Počet kontrol výkonu samostatné působnosti provedených MV, počet zkontrolovaných obcí a počet porušení zákona za léta 2017–2019

Z celkového počtu **351** kontrol samostatné působnosti obcí provedených v kontrolním období 2017–2019 se **v případě 15 obcí jednalo o kontrolu následnou**, přičemž prvotní kontroly byly provedeny mimo sledované období.

<i>Srovnání průměrného počtu porušení zákona na kontrolu dle typů obcí</i>				
<i>Typ obce</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>Celkem</i>
Obec I.	4,8	5,1	4,5	4,8
Obec II.	2,3	4,3	4,4	3,7
Obec III.	3,5	1,3	2,9	2,6
Celkem	4,6	4,9	4,3	4,6

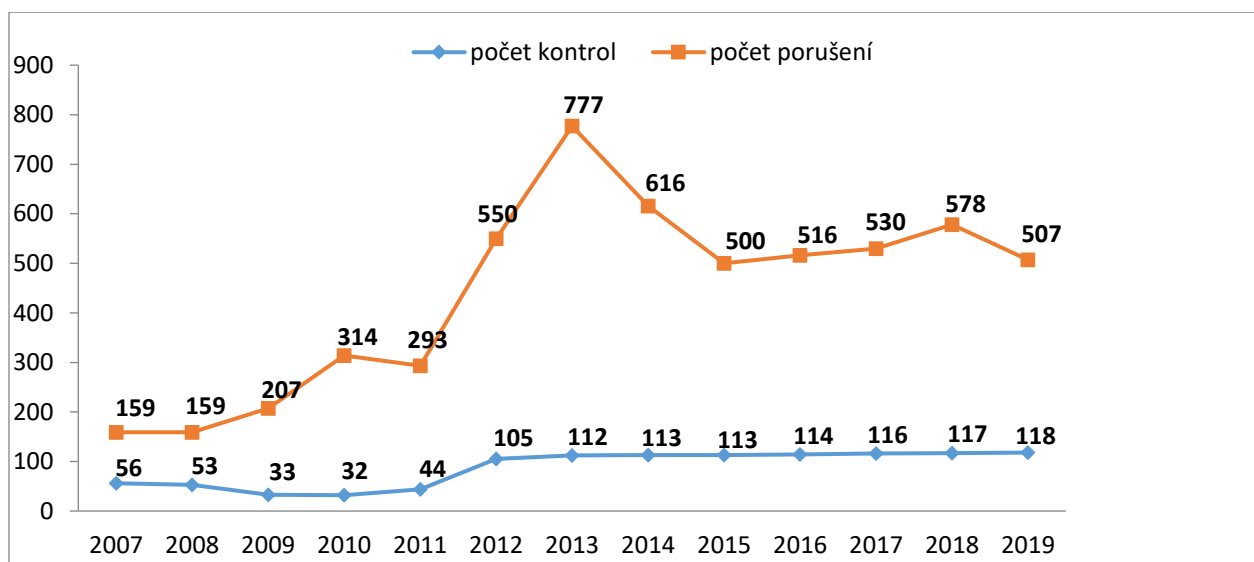
Tabulka č. 17: Srovnání průměrného počtu porušení zákona na kontrolu dle typů obcí za léta 2017–2019

Nejvíce pochybení bylo u obcí I. typu (v průměru 4,8 porušení), přičemž u ORP, u nichž mají orgány obce k dispozici úřednický aparát, je v průměru zjišťováno 2,6 porušení zákona.

Komparace kontrol výkonu samostatné působnosti provedených MV u obcí			
Období	Počet kontrol	Počet porušení zákona	Průměrný počet porušení na kontrolu
2008–2009	86	366	4,3
2010–2011	76	607	8
2012–2013	217	1 327	5,8
2014–2016	340	1 632	4,8
2017–2019	351	1 615	4,6

Tabulka č. 18: Komparace kontrol výkonu samostatné působnosti provedených MV u obcí od kontrolního období 2008–2009

MV – ODK dlouhodobě vývoj sleduje a vyhodnocuje výsledky kontrol. Z níže uvedeného grafického vyjádření je možno dovodit kromě narůstajícího počtu kontrol i vysoký počet pochybení zjišťovaných při kontrolách výkonu samostatné působnosti.

Graf č. 7: Srovnání počtu kontrol výkonu samostatné působnosti a počtu kontrolních závěrů v letech 2017–2019

Ve srovnání s kontrolovaným obdobím 2014–2016 došlo k zanedbatelnému poklesu četnosti zjištěných pochybení z **průměrných 4,8 pochybení na kontrolu na 4,6**. Počet zjištěných pochybení je dle názoru zpracovatele stále vysoký, a to zejména ve vybraných oblastech, jimiž se budeme zabývat níže (např. § 12 odst. 4 zákona o obcích a zejména § 5 odst. 4 InfZ).

Přitom kontrola výkonu samostatné působnosti jako nástroj kontroly a metodiky je využívána již více než 13 let⁶⁰. **Výše uvedená porušení zákona nelze přičítat nedostatečné metodické pomoci**, jež je v daných oblastech velmi intenzivní⁶¹. V této souvislosti je třeba upozornit **na nemožnost sankcionovat či vynutit splnění zákonné povinnosti** (výjimkou je sankce za neposkytnutí součinnosti či nezaslání zprávy o odstranění nebo prevenci zjištěných nedostatků).

⁶⁰ Podrobné vyhodnocení kontrol výkonu samostatné působnosti od r. 2006 je možno nalézt na webových stránkách www.mvcr.cz/odk.

⁶¹ Blíže viz www.mvcr.cz/odk - rubrika Metodické materiály a stanoviska odboru (vč. vzorů obecně závazných vyhlášek obce).

8.1.3 Souhrn zjištěných porušení zákona

Na základě vyhodnocení poznatků získaných z provedených kontrol samostatné působnosti svěřené orgánům obcí můžeme zobecnit nejčastěji se vyskytující nedostatky v samosprávné činnosti obcí do několika okruhů.

Nedostatky při nakládání s nemovitým majetkem obcí

U 21 % obcí byly zjištěny **vady zveřejnění záměru disponovat nemovitým majetkem ve vlastnictví obce** dle § 39 odst. 1 zákona o obcích. **Oproti minulému období 2014–2016 (18 %) došlo k nárůstu o 3 procentní body.** Nedostatky v oblasti nakládání s majetkem v žádném případě nepatří do kategorie formálních pochybení a pro obce **mohou mít v případě nepříznivého soudního rozhodnutí závažné důsledky** (absolutní neplatnost právního jednání, tj. následně uzavřené smlouvy). Nakládání s nemovitým majetkem je často předmětem podnětů ze strany občanů obce. Této oblasti je proto věnována MV mimořádná pozornost.

Nedostatky v činnosti zastupitelstva a rady obce

Mezi nejčastější nedostatky patří:

- **vady v zápisech ze zasedání zastupitelstva obce** (chybějící podpisy, neuveden počet přítomných členů zastupitelstva obce, schválený pořad jednání, průběh a výsledek hlasování) – chybovost se dlouhodobě pohybuje i přes intenzivní metodickou pomoc přes 30 % (v roce 2019 dokonce 38 %),
- **zasedání zastupitelstva obce se nekonalo alespoň jedenkrát za 3 měsíce,**
- **obec nezveřejnila** vůbec nebo po stanovenou dobu **informaci o konání zasedání zastupitelstva obce,**
- **vady v zápisech ze zasedání rady obce** (chybějící podpisy, neuveden počet členů rady obce, schválený pořad jednání, průběh a výsledek hlasování, pořízení ve lhůtě, projednání námitek).

Lze konstatovat, že jednou z nejčastějších oblastí, kde dochází k porušování zákona, je fungování zastupitelstva či rady obce. Za zásadní nedostatky lze označit zejména případy, kdy se zastupitelstvo obce nesejde jednou za tři měsíce nebo obec nezveřejňuje informace o konání zastupitelstva. Tyto nedostatky v činnosti hlavního orgánu obce nejsou ojedinělé a vůči občanům **obce znamenají omezení jejich práv na podílení se na činnosti obce, které vychází z Ústavy ČR a principu zastupitelské demokracie.**

Právní předpisy obce

V oblasti právních předpisů obce pak porušení zákona znamená, že občané obce nemusí být informováni o povinnostech na daném území obce a nezasláním OZV dozorovému orgánu se obec vystavuje riziku, že postupuje dle předpisu, který by mohl být v rozporu se zákonem. Při kontrolách bylo zejména zjištěno, že:

- obce nevedou evidenci jimi vydaných právních předpisů, příp. tato neobsahuje zákonem předpokládané náležitosti,
- obce nezaslaly OZV po dni jejího vyhlášení MV.

InfZ

V případě InfZ lze hovořit o rostoucí tendenci zjištěných porušení, neboť klesá podíl obcí, kde porušení InfZ není zjištěno, a zároveň stoupá podíl porušení InfZ na celkovém počtu zjištěných pochybení.

Co se týče srovnání mezi obdobími, v období 2014–2016 se na celkovém počtu porušení zákona (1631) InfZ podílel z 47 %. V období 2017–2019 pak tento podíl při celkovém počtu **1615** porušení zákona dosáhl **41 %**. Z uvedeného je patrné, že počet porušení InfZ v absolutním vyjádření tvoří velmi

významnou část zjištěných porušení zákona, přičemž v období 2017–2019 se porušení InfZ nevyskytlo **pouze u 18 %** kontrolovaných obcí.

MV – ODK především shledává tato porušení:

- **nesplnění publikační povinnosti dle § 5 odst. 3 InfZ** v případě informací poskytnutých na žádost,
- **nezveřejnění povinně zveřejňovaných informací dle § 5 odst. 4 InfZ ve spojení s prováděcí vyhláškou č. 442/2006 Sb.** – informace nejsou vůbec zveřejněny či jen částečně,
- **porušení § 18 odst. 1 InfZ nezveřejněním výroční zprávy** - objevují se příklady obcí, které výroční zprávu vůbec nezpracovávají, a to zejména tam, kde by tato obsahovala jen nulové údaje, časté je také zveřejnění výroční zprávy po uplynutí zákonné lhůty,
- **porušení § 14 odst. 5 písm. d) InfZ** – obec nevyřídila žádost o poskytnutí informací v zákonem stanovené 15denní lhůtě,
- **porušení § 15 odst. 1 InfZ** – obec nevydala rozhodnutí o odmítnutí žádosti.

Další zjištěné poznatky

V oblasti **práv občanů obce** formulovaných § 16 zákona o obcích dochází k porušování tohoto ustanovení především nevyřizováním podání občanů obce orgány obce. Tyto případy jsou zjišťovány ojediněle.

Obecně lze shrnout, že:

- nejvyšší počet zjištěných nedostatků je shledáván převážně u obcí I. typu,
- **průměrný počet zjištěných pochybení na jednu kontrolu v porovnání období mírně poklesl**, mezi **nejfrekventovanější a nejzávažnější případy dosahující intenzity porušení zákona** patří oblast **nakládání s majetkem obce**, oblast **fungování zastupitelstva obce**, vedení evidence právních předpisů (54 %) a oblast týkající se **InfZ**.

8.2 Kontrola výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům krajů

V období 2017–2019 byly provedeny 4 kontroly samostatné působnosti kraje, přičemž bylo zjištěno 18 porušení zákona. V roce 2017 byla provedena kontrola kraje Karlovarského (10 porušení) a Ústeckého (3 porušení), v roce 2018 kraje Zlínského (2 porušení) a kraje Královéhradeckého (3 porušení). Vzhledem k tomu, že v roce 2018 byl cyklus kontrol samostatné působnosti krajů ukončen, v roce 2019 žádná kontrola samostatné působnosti kraje provedena nebyla. Žádná z kontrol provedených v letech 2017–2019 nebyla bez porušení zákona.

8.3 Přezkoumání hospodaření ÚSC za rok 2017 a 2018

8.3.1 Zabezpečení a rozsah přezkoumání hospodaření za rok 2017 a 2018

MF dle § 20 odst. 1 zákona o krajích a § 16a zákona o podpoře regionálního rozvoje přezkoumalo hospodaření za roky 2017 a 2018 (za rok 2019 bude přezkoumání ukončeno do května 2020) u 13 krajů a 7 regionálních rad regionů soudržnosti. Kromě toho dle § 26 zákona o HMP přezkoumalo za rok 2018 hospodaření DSO České dědictví UNESCO, jehož členem je HMP.

HMP zadalo přezkoumání hospodaření za léta 2017 a 2018 auditorovi.

KÚ dle § 42 a 53 zákona o obcích přezkoumaly hospodaření za léta 2017 a 2018 u obcí a DSO, které nevyužily možnosti nechat si přezkoumat hospodaření auditorskou společností nebo auditorem (dále též „auditor“).

MHMP za léta 2017 a 2018 přezkoumal hospodaření MČ HMP, pokud se nerozhodly zadat přezkoumání auditorovi. Přehled o zajištění přezkoumání hospodaření je uveden v následující tabulce.

Způsob zajištění přezkoumání hospodaření za léta 2017–2018									
	Rok	Kraje	HMP	Regionální rady	Obce	DSO	MČ HMP	Celkem	
Celkem územních celků	2017	13	1	7	6 253	724	57	7 055	
	2018	13	1	7	6 253	724	57	7 055	
Přezkoumávající orgán	MF	2017	-	7	-	-	-	20	
		2018	-	7	-	1	-	21	
	KÚ	2017	-	-	-	5 351	584	-	5 935
		2018	-	-	-	5 341	587	-	5 928
	MHMP	2017	-	-	-	-	-	47	47
		2018	-	-	-	-	-	48	48
Auditoři/Auditorské společnosti	2017	-	1	-	902	140	10	1 053	
	2018	-	1	-	912	136	9	1 058	

Tabulka č. 19: Způsob zajištění přezkoumání hospodaření za léta 2017–2018

8.3.2 Výsledky z přezkoumání hospodaření krajů a regionálních rad regionů soudržnosti za roky 2017 a 2018 provedených MF

Předměty přezkoumání hospodaření jsou stanoveny v § 2 zákona o přezkoumávání hospodaření a ověřují se z hledisek uvedených v § 3 tohoto zákona.

Meziroční srovnání počtu chyb a nedostatků zjištěných MF při přezkoumání			
ÚSC	Chyby a nedostatky	2017	2018
Kraje	1. dílčí přezkoumání	5	3
	2. dílčí přezkoumání	5	8
	CELKEM z dílčích přezkoumání	10	11
	Napravené v průběhu přezkoumání	5	1
	Závěr – počet nedostatků, uvedených ve zprávě	5	10

Pozn.: V případě regionálních rad a DSO České dědictví UNESCO nebyla zjištěna žádná pochybení.

Tabulka č. 20: Meziroční srovnání počtu chyb a nedostatků zjištěných MF při přezkoumání za léta 2017–2018

Při přezkoumání hospodaření krajů za léta 2017 a 2018 byly **MF zjištěny nejčastěji chyby a nedostatky, které spočívají v:**

- neprovedení inventarizace některých účtů majetku a závazků,
- nedodržení zákona v oblasti veřejných zakázek (zásada rovného zacházení, transparentnosti a zákazu diskriminace dle § 6 zákona),
- nesprávném provedení kontroly čerpání poskytnuté neinvestiční dotace, jež byla použita v rozporu se smlouvou,
- provedení předběžné řídicí kontroly až po přijetí závazku,
- porušení povinnosti trvale sledovat, zda dlužník plnil včas a řádně svůj závazek (nevymáhání pohledávky),
- porušení publikační povinnosti dle zákona o registru smluv.

MF v souladu s § 10 odst. 4 písm. a) zákona o přezkoumávání hospodaření **upozornilo kraje na případná rizika**, která lze dovodit ze zjištění a která mohou mít negativní dopad na jejich hospodaření v budoucnosti. Jednalo se zejména o rizika spočívající v těchto oblastech:

- negativní následky v závazkových vztazích v důsledku nezveřejnění objednávky v registru smluv,
- potenciální finanční škoda u nevymáhaných pohledávek v důsledku nečinnosti kraje,
- nežádoucí zvýšení zadluženosti kraje,
- neúplné účetnictví,
- snížení transparentnosti procesu realizace veřejné zakázky s potenciálním dopadem do hospodárnosti získaného plnění,
- potenciální finanční škoda v důsledku chyb v evidenci smluv,
- nevhodně a neefektivně vykonávaná práce zaměstnanců spravujících údaje v duplicitně vedených evidencích,
- potenciální negativní dopad do hospodaření v případě plnění bez právního titulu,
- potenciálně diskriminační přístup k žadatelům při poskytování veřejných prostředků, z důvodu nezajištění postupu v souladu s předpisy kraje při poskytování dotací.

MF do zápisů o výsledcích dílčích přezkoumání ÚSC uvedlo v rámci metodické pomoci i další poznatky získané při přezkoumání hospodaření příslušných předmětů hospodaření, u nichž považovalo za potřebné, aby se jimi ÚSC zabývaly, a to i vzhledem k možnému budoucímu negativnímu ovlivnění jejich hospodaření. Poznatky se týkaly zejména:

- veřejných zakázek malého rozsahu,
- úhrady závazků,
- kontrol zřízených školských příspěvkových organizací,
- zveřejňování smluv v registru smluv,
- schvalování věcných břemen orgány kraje,
- použití dotace ze státního rozpočtu,
- zařazování majetku do užívání,
- uzavírání dohod o provedení práce,
- pravidel rozpočtového provizoria a provádění rozpočtových opatření,
- účtování na podrozvahových účtech,
- účetních metod časového rozlišení,
- schvalování účetních závěrek.

Při **přezkoumání hospodaření regionálních rad regionů** soudržnosti za léta 2017 a 2018 **nebyly zjištěny žádné chyby a nedostatky**. Tato skutečnost je ovlivněna zejména okolností, že postupně dochází k ukončování jejich činnosti. Také v případě hospodaření DSO, které za rok 2018 přezkoumalo MF, **nebyla zjištěna pochybení závažnosti chyb a nedostatků** dle zákona o přezkoumávání hospodaření.

8.3.3 Výsledky přezkoumání hospodaření ÚSC provedených KÚ a MHMP v roce 2017 a 2018

<i>Chyby a nedostatky uvedené ve zprávách KÚ a MHMP o výsledcích přezkoumání hospodaření ÚSC</i>				
Závažnost chyby a nedostatku	Počet v roce 2017		Počet v roce 2018	
B	2 294	58 %	3 193	60 %
C	1 677	42 %	2 166	40 %
Celkem	3 971	100 %	5 359	100 %

Tabulka č. 21: Chyby a nedostatky uvedené ve zprávách KÚ a MHMP o výsledcích přezkoumání hospodaření ÚSC

Z meziročního srovnání údajů vyplývá, že za rok 2018 došlo k významnému zvýšení **absolutního počtu zjištěných chyb a nedostatků uvedených ve zprávách** (téměř o 35 %). K navýšení počtu chyb došlo jak u chyb B, tak u chyb C. Jedná se především o **chyby a nedostatky v oblasti odměňování členů zastupitelstev** podle zákona o obcích, a to zejména v souvislosti s legislativními změnami a obměnou členů zastupitelstev obcí v důsledku komunálních voleb.

Dále byly zjištěny chyby a nedostatky z těchto oblastí:

- účetnictví vedené ÚSC (inventarizace majetku a závazků, výkaznictví, nesprávné účtování),
- zadávání veřejných zakázek (postup zadavatele v rozporu se stanovenými zásadami transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace, porušení povinnosti zveřejnit údaje stanovené zákonem),
- vnitřní a řídicí kontrolní systém (nedostatky zjištěné při dílčím přezkoumání nebo při přezkoumání za předcházející roky nebyly odstraněny, nezajištění fungování vnitřního řídicího a kontrolního systému),
- hospodaření a nakládání s majetkem (při nakládání s majetkem nerozhodl příslušný orgán obce, porušení povinnosti zveřejnit údaje stanovené zákonem),
- rozpočet a hospodaření v souladu s rozpočtem (neprovádění či chybné provádění rozpočtových opatření, sestavení a schvalování rozpočtu v rozporu se zákonem, porušení povinnosti zveřejnit údaje stanovené zákonem, poskytování dotací).

Za léta 2017–2018 byla identifikována nejčastěji tato rizika:

- neplatnost právního úkonu v důsledku jeho neschválení k tomu oprávněnými orgány ÚSC nebo v důsledku nezveřejnění podle zákona o obcích, zákona o HMP či zákona o registru smluv,
- přijetí chybného rozhodnutí příslušným orgánem ÚSC o nakládání s majetkem a finančními prostředky na základě zkreslených údajů z důvodu nesprávného nebo neprůkazného účetnictví či nesprávně provedené inventarizace,
- vznik škody nebo jiné majetkové újmy, například v důsledku nesprávně provedené inventarizace, nepřesných údajů o stavu majetku a jeho hodnotě a nevymáhání pohledávek,
- uložení sankcí (pokut, zvýšení, penále, úroku) v důsledku porušení právních předpisů, zejména zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, zákona o zadávání veřejných zakázek, daňových zákonů a zákona o přezkoumávání hospodaření.

8.3.4 Shrnutí procesu přezkoumání hospodaření ÚSC

MF každoročně zveřejňuje **Informaci o výsledcích přezkoumání hospodaření za předchozí kalendářní rok na svých internetových stránkách**. Přezkoumávající orgány a auditoři vykonali přezkoumání hospodaření za léta 2017–2018 všech ÚSC, u nichž to příslušné zákony vyžadují.

Poznatky z přezkoumání hospodaření jsou jedním z podkladů pro iniciování opatření vedoucích ke zvýšení účinnosti řídicích a kontrolních systémů ÚSC v rámci hospodaření a nakládání s jejich majetkem a peněžními prostředky. **Proto bude třeba se v následujícím období zaměřovat zejména na přezkoumání těch oblastí hospodaření, které mají zásadní finanční dopad na hospodaření ÚSC.** Z hlediska přezkoumávajících orgánů tedy bude nutné, aby se již v rámci přípravy na přezkoumání zabývaly především oblastmi, ve kterých mohou vznikat podstatná rizika při nakládání s veřejnými prostředky.

Za tímto účelem již dochází k **intenzivnímu prohlubování spolupráce MF s příslušnými útvary KÚ a MHMP**, které provádějí přezkoumání hospodaření obcí, DSO a MČ, a to zejména **za účelem sjednocování přístupů k výkonu přezkoumání hospodaření.**

SHRNUTÍ

9. ZÁVĚRY JEDNOTLIVÝCH KAPITOL A NAVRŽENÁ DOPORUČENÍ

9.1.1 Závěry a doporučení ke kapitole č. 1 - Úvod do hodnotící zprávy za léta 2017–2019

Popis legislativních změn souvisejících s kontrolou působnosti svěřených ÚSC za léta 2017–2019

Z legislativních změn ve sledovaném období je třeba předně zmínit **zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich**, ve znění pozdějších předpisů, jenž nabyl účinnosti dne 1. 7. 2017. Další legislativní změny a jejich vliv na kontrolu jsou uvedeny **v příloze č. 2** a textovém komentáři.

Aplikace kontrolního řádu

Z vyjádření kontrolních orgánů lze vyvodit závěr, že aplikace kontrolního řádu **v obecné rovině nečiní potíže**.

Při vyhodnocení kvality protokolů o kontrole zaslanych spolupracujícími subjekty byly **nejčastěji shledány nedostatky v taxativně vyjmenovaných náležitostech protokolu** dle § 12 kontrolního řádu.

Vyzdvihnout lze **kvalitu protokolů o kontrole** zpracovaných Krajským úřadem Plzeňského kraje, Krajským úřadem Moravskoslezského kraje, Krajským úřadem Kraje Vysočina, Ministerstvem dopravy, Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním, Správou státních hmotných rezerv, Úřadem pro ochranu osobních údajů, Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže a statutárním městem Plzeň.

Naopak **nejvíce formálních pochybení bylo zaznamenáno u protokolů o kontrole** zpracovaných Krajským úřadem Jihočeského kraje, Krajským úřadem Zlínského kraje, Krajským úřadem Libereckého kraje a Magistrátem hlavního města Prahy.

Aplikace usnesení vlády č. 689/2013

Vyjma Ministerstva kultury na úsecích periodického tisku a vydávání neperiodických publikací provedly ve sledovaném období všechny věcně příslušné ústřední správní úřady kontrolu krajských úřadů a Magistrátu hlavního města Prahy. V některých případech bylo zjištěno, že ústřední správní úřady neprojednají změnu plánu kontrol s krajským úřadem či Magistrátem hlavního města Prahy a následně neinformují Ministerstvo vnitra, což často vede ke stížnostem krajských úřadů na špatnou koordinaci kontrol.

Možnosti dané usnesením vlády č. 689/2013 (zejm. čl. 5) v oblasti spolupráce kontrolních orgánů (jako jsou např. vyžádání si protokolů o kontrole, jež provedly krajské úřady u obcí, vyžádání si zhodnocení výsledků kontrol, převzetí kontroly ústředním správním úřadem od krajských úřadů a další) jsou využívány minimálně, a to jen některými ústředními správními úřady, což svědčí o rezervách ústředních správních úřadů při ověřování kvality výkonu přenesené působnosti na obcích.

Ústřední správní úřady nevyužíváním těchto nástrojů nezískávají dostatečnou zpětnou vazbu o kvalitě výkonu přenesené působnosti na obcích, a nemohou tak adekvátně reagovat na případné nedostatky.

Standardy kontrol prováděných krajskými úřady vůči obcím

Ministerstvo vnitra připravuje s vybranými ústředními správními úřady pilotní projekt standardizace kontrol realizovaných krajskými úřady vůči obcím, jehož cílem je **zvýšit kvalitu kontrol** výkonu státní správy prováděných krajskými úřady. Sekundárním cílem, neméně důležitým, je **propojení se vzděláváním úředníků** na obcích a následné zlepšení úrovně výkonu státní správy na jednotlivých

úsecích veřejné správy. Přínosem by byla především **srovnatelnost závěrů kontrol** a jejich nezpochybnitelná vypovídající hodnota.

Doporučení pro ústřední správní úřady

- Při změně termínu kontroly v dostatečném časovém předstihu informovat krajské úřady či Magistrát hlavního města Prahy, včetně odůvodnění změny, tak jak požaduje čl. 1 usnesení vlády č. 689/2013.
- Využívat nástrojů kontrolního řádu a usnesení vlády č. 689/2013 pro ověřování výkonu státní správy prováděné na obcích.

Doporučení pro Ministerstvo vnitra

- V dalším kontrolním období projednat v rámci metodických dnů s krajskými úřady a ústředními správními úřady problematiku nejednotného přístupu ústředních správních úřadů k provádění kontrol z procesního hlediska. Zpracovat jako součást projektu „Standardy kontrol“ vzorové dokumenty související s kontrolou výkonu přenesené působnosti.

Doporučení pro Ministerstvo vnitra, Ministerstvo financí, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo spravedlnosti a Český úřad zeměměřický a katastrální

- Aktivně spolupracovat za koordinace Ministerstva vnitra na pilotním projektu standardů kontrol výkonu přenesené působnosti obcí dle dohodnutého harmonogramu.

Doporučení pro krajské úřady

- Spolupracovat na pilotním projektu standardů kontrol výkonu přenesené působnosti obcí.
- Postupovat dle standardů kontrol po jejich zavedení (předpoklad je od 1. 1. 2021).

9.1.2 Závěry a doporučení ke kapitole č. 2 - Vyhodnocení opatření přijatých na základě doporučení vyplývajících z Hodnotící zprávy za léta 2014–2016

Konkrétní opatření **přijata ústředními správními úřady a krajskými úřady k obecným doporučením** vyplývajícím z Hodnotící zprávy za léta 2014–2016 jsou popsána **v přílohách č. 3 a č. 4.**

9.1.3 Závěry a doporučení ke kapitole č. 3 - Hodnocení vybraného úseku státní správy za období 2017–2019

Kontrolní činnost v gesci Ministerstva vnitra na úseku přestupků a veřejných sbírek

Na úseku přestupků a veřejných sbírek **nebyly zjištěny žádné zásadní nedostatky ani systémová pochybení stran výkonu kontrolované agendy zabezpečované krajskými úřady a Magistrátem hlavního města Prahy.**

Krajské úřady ve svých vyjádřeních k výkonu agendy přestupků a veřejných sbírek obcemi **nejčastěji upozorňovaly** na nedostatečné personální zajištění agendy zejména na obcích I. typu a fluktuaci zaměstnanců, vyšší počet zjištěných nedostatků u obcí I. typu, nedodržování lhůt pro zahájení řízení nebo pro vydání rozhodnutí, vady výroku rozhodnutí a jeho odůvodnění, nečinnost orgánů projednávajících přestupky.

Kontrolní činnost v gesci Ministerstva vnitra na úseku matrik

Na úseku matrik lze konstatovat, že tato agenda je krajskými úřady a Magistrátem hlavního města Prahy vykonávána na dobré úrovni.

Krajské úřady ve svých vyjádřeních k výkonu agendy matrik obcemi **nejčastěji upozorňovaly na** nesprávně provedené opravy v ověřovacích knihách, vady rozhodnutí ve věci změny jména a příjmení, porušení § 4 odst. 1 zákona o matrikách, tzn. že obce s rozšířenou působností neprovedly alespoň

jednou ročně kontrolu všech matričních úřadů, a porušení Směrnice Ministerstva vnitra k jednotnému vedení evidence tiskopisů na úseku matrik a státního občanství ze dne 19. 12. 2014, č. j. MV-151468/VS-2014.

Poznatky Ministerstva spravedlnosti k aplikaci zákona o střetu zájmů

V rámci dosavadní praxe Ministerstva spravedlnosti na tomto úseku byly zjištěny nedostatky zejména **v oblasti identifikace osob**, jakožto veřejných funkcionářů, **jejich následném zápisu do Centrálního registru oznámení** a plnění tzv. informační povinnosti vůči veřejným funkcionářům ohledně povinnosti učinit v zákonem stanovené lhůtě příslušné oznámení, a v oblasti **řešení přestupků na úseku střetu zájmů**.

Ministerstvo spravedlnosti proto v období 2020–2022 zahajuje svou pravidelnou kontrolní činnost v oblasti zákona o střetu zájmů.

Poznatky Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže z jeho dohledové činnosti

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže shrnul svou dosavadní kontrolní činnost. Nejčastěji konstatoval porušení postupu územních samosprávních celků při **plnění uveřejňovacích povinností** ve vztahu k uzavřené smlouvě na veřejnou zakázku a porušení postupu zadavatele spočívající v **nezadání veřejné zakázky v některém z druhů zadávacích řízení**, a to v důsledku nesprávně stanovené předpokládané hodnoty veřejné zakázky.

9.1.4 Závěry a doporučení ke kapitole č. 4 - Kontrola výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům krajů a hlavního města Prahy za období 2017–2019

Vyhodnocení kontrolních zjištění za léta 2017–2019 dle jednotlivých ústředních správních úřadů

Jednotlivé ústřední správní úřady v této kapitole stručně nastínily pochybení zjištěná při kontrolách krajských úřadů a Magistrátu hlavního města Prahy.

Konkrétní zjištěná porušení shledaná ústředními správními úřady, včetně krajských úřadů, u nichž se vyskytla, jsou popsána v příloze č. 5 - Přehled nedostatků zjištěných ÚSÚ při kontrolách KÚ za léta 2017-2019.

Komparace kontrolních zjištění jednotlivých ústředních správních úřadů za léta 2017–2019 s předchozími obdobími

Kapitola se velmi podrobně zabývá srovnáním výsledků kontrol provedených v období 2017–2019 s předchozími obdobími. Z těchto statistických dat a jejich srovnání vyplynulo následující:

- Ústřední správní úřady provedly u krajských úřadů a Magistrátu hlavního města Prahy celkem **369 kontrol**, což je počet kontrol srovnatelný s předchozím kontrolním obdobím.
- Oproti předchozímu kontrolnímu období došlo **k zásadnímu nárůstu počtu zjištěných pochybení**.
- Počet nedostatků při obdobném počtu kontrol **narostl o 418** (950 oproti 532 za předchozí období), což v relativním vyjádření znamená **nárůst o téměř 80 % oproti předchozímu období**.
- Ústřední správní úřady průměrně zjišťovaly **2,6 nedostatků na jednu kontrolu**. Rovněž tento ukazatel se oproti předchozímu období zhoršil (1,6 za období 2014–2016).
- Signifikantní nárůst zaznamenalo Ministerstvo dopravy, které zjistilo 182 porušení (v předchozím období konstatovalo pouze 2). Ministerstvo dopravy, jak samo uvedlo, respektovalo doporučení uvedené v Hodnotící zprávě 2014–2016 a při realizovaných kontrolách důsledně zaznamenávalo zjištěný nesoulad s právními předpisy do protokolů.

- **Nejvíce nedostatků zjistily** Ministerstvo dopravy, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo kultury a Ministerstvo zemědělství.
- **Žádná porušení nezjistily** Ministerstvo obrany, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Správa státních hmotných rezerv a Český úřad zeměměřický a katastrální.
- **U všech** krajských úřadů a Magistrátu hlavního města Prahy došlo ve srovnání s předchozím obdobím **k nárůstu počtu nedostatků**, a to téměř na všech úsecích.
- **Nejvyšší počet nedostatků byl zjištěn** u Magistrátu hlavního města Prahy, Krajského úřadu Středočeského kraje a Krajského úřadu Jihočeského kraje.
- **Nejnižší počet nedostatků byl zjištěn** u Krajského úřadu Olomouckého kraje, Krajského úřadu Moravskoslezského kraje a Krajského úřadu Zlínského kraje.

Na základě těchto statistických dat je tak třeba konstatovat pokles kvality výkonu přenesené působnosti vykonávané krajskými úřady.

Metodická pomoc poskytovaná ústředními správními úřady

Tato kapitola popisuje jak formy metodické pomoci poskytované ústředními správními úřady, tak i upozornění krajských úřadů **na nedostatečnou metodickou pomoc, a to konkrétně** ze strany Ministerstva dopravy, Ministerstva financí, Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstva zdravotnictví.

Krajské úřady rovněž upozornily **na nejednotný právní výklad při výkonu kontrolní činnosti** ze strany Ministerstva financí, Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva pro místní rozvoj a Ministerstva zdravotnictví.

Doporučení pro krajské úřady a Magistrát hlavního města Prahy

- Analyzovat příčiny nedostatků při výkonu přenesené působnosti a přijmout interní opatření k jejich odstranění.

Doporučení pro ústřední správní úřady

- Zpracovat ucelenou metodiku k jednotlivým zákonným zmocněním pro vydávání nařízení obcí a zveřejnit metodiky na svých webových stránkách.
- Analyzovat adresná upozornění na nedostatky v poskytování metodické pomoci a přijmout na jednotlivých úsecích výkonu přenesené působnosti opatření k zefektivnění metodické činnosti.

9.1.5 Závěry a doporučení ke kapitole č. 5 - Kontrola výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům obcí v období 2017–2019

V této kapitole jsou podrobně ze statistického hlediska zaznamenány kontroly, které realizovaly krajské úřady na obcích.

Základní informace týkající se zajištění kontrol výkonu přenesené působnosti

Krajské úřady provedly celkem 10 134 kontrol, přičemž počet kontrol vzrostl o 1 287. Ročně tak v průměru zkontrolují 3 378 obcí. Alespoň jednou (bez ohledu na předmět kontrol) bylo **zkontrolováno 48 % obcí**.

Krajský úřad Kraje Vysočina zkontroloval pouze 17 % obcí ve svém správním obvodu, Krajský úřad Ústeckého kraje 25 % a Krajský úřad Královéhradeckého kraje 26 %.

Nejvyšší **nárůst počtu kontrol oproti předchozímu období vykázal Krajský úřad Pardubického kraje**, který provedl kontrolu **u všech obcí** v jeho správním obvodu, a dále Krajské úřady krajů Jihomoravského, Moravskoslezského, Karlovarského a Zlínského.

Počet provedených kontrol **oproti předchozímu období poklesl u Krajského úřadu Plzeňského kraje a Krajského úřadu Královéhradeckého kraje.**

Vyhodnocení kontrolních zjištění dle jednotlivých oblastí výkonu přenesené působnosti za léta 2017–2019

Krajské úřady **průměrně shledaly 0,83 nedostatky** na jednu kontrolu.

Nejnižší průměrný počet shledaných nedostatků konstatovaly Krajské úřady krajů Jihočeského (0,14), Středočeského (0,31), Plzeňského (0,33) a Královéhradeckého (0,38).

Nejvyšší průměrný počet shledaných nedostatků zjistil Krajský úřad Olomouckého kraje (2,84).

Nejvyšší průměrný počet porušení na 1 kontrolu je zjišťován **na úsecích kultury, práce a sociálních věcí a místního rozvoje.**

Současně se krajské úřady v této kapitole vyjádřily ke kvalitě výkonu přenesené působnosti vykonávané obcemi na jednotlivých úsecích státní správy.

Ve „slovním“ hodnocení krajské úřady upozornily na celou řadu zjišťovaných nedostatků u obcí. Vykazované statistické nedostatky počtu pochybení však s tímto textovým hodnocením zcela nekorespondují. Dle názoru zpracovatele je to způsobeno nezaznamenáním všech pochybení do protokolu o kontrole.

Kontroly ústředních správních úřadů vůči obcím v období 2017–2019

Tato kapitola obsahuje shrnutí výsledků kontrol provedených ústředními správními úřady u obcí. Jejich přehled je uveden **v příloze č. 7** tohoto materiálu.

V kontrolovaném období ÚSÚ provedly 291 kontrol obcí, což je s předchozím obdobím srovnatelný počet provedených kontrol.

Došlo však **k nárůstu počtu pochybení o 275.**

Z poskytnutých údajů vyplývá, že kontroly výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům obcí prováděly toliko Ministerstvo dopravy, Ministerstvo obrany, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo vnitra a Správa státních hmotných rezerv.

Ostatní ústřední správní úřady kontroly neprováděly a nevyužily možnosti převzetí kontroly od krajských úřadů.

9.1.6 Závěry a doporučení ke kapitole č. 6 - Shrnutí výsledků kontrol a systémových nedostatků

Vyjádření ústředních správních úřadů a krajských úřadů k systémovým nedostatkům za léta 2017–2019, tj. nedostatkům zaznamenávaným většinou kontrolních orgánů, a k aplikaci příslušných právních předpisů

Ústřední správní úřady a krajské úřady se v této kapitole vyjádřily ke stěžejním systémovým nedostatkům, a to jak obecným, tak i na jednotlivých úsecích státní správy.

Tyto kontrolní orgány se ve svých vyjádřeních shodují, že zásadním nedostatkem je **nedodržování povinností stanovených správním řádem**, včetně porušování základních principů správního řízení. Jedná se o přetrvávající problém, který se nedaří odstranit, a to především u obcí I. typu.

Opakovaně je upozorňováno **na nedostatečné personální obsazení na některých úsecích státní správy či na kumulaci agend**, zejména v oblastech práce a sociálních věcí, místního rozvoje, přestupků a krizového řízení.

Nedostatečné personální obsazení je patrné zejména u obcí I. typu, u nichž je shledávána vyšší věcná i procesní chybovost při výkonu přenesené působnosti.

V této souvislosti je kontrolními orgány navrhováno **odejmutí výkonu přenesené působnosti obcím I. typu**, přinejmenším na některých úsecích státní správy (např. se jedná o přestupkovou agendu, správní řízení o zrušení údaje o místu trvalého pobytu atd.). Tuto problematiku by měla řešit i koncepce „Klientsky orientovaná veřejná správa 2030“.

Kontrolní orgány upozornily na skutečnost, že výkon některých agend **zajišťují úředníci, kteří nejsou držiteli osvědčení prokazujícího složení zkoušky odborné způsobilosti** (zejména na úseku financí).

Vyjádření a hodnocení výkonu státní správy Kanceláři veřejného ochránce práv za léta 2017–2019

V této kapitole upozornila na vybrané problémy Kancelář veřejného ochránce práv, přičemž se zejména zaměřila na oblast sociálně-právní ochrany dětí. Součástí kapitoly je i vyhodnocení aktuálního stavu oblastí, v nichž byly veřejným ochráncem práv identifikovány nedostatky v předchozím období.

Doporučení pro ústřední správní úřady

- Analyzovat na jednotlivých úsecích výsledky kontrol a adresná upozornění (doporučení, návrhy) krajských úřadů a územně členěných statutárních měst a:
 - a) k výsledkům kontrol přijmout opatření na svém úseku státní správy,
 - b) k jednotlivým upozorněním či doporučením krajských úřadů a územně členěných statutárních měst přijmout závěr, zda by jejich návrhy vedly ke zkvalitnění výkonu státní správy, a pokud ano, navrhnout způsob a realizaci dalších kroků.
- Promítnout oblasti, u nichž dochází k pochybením, do školení a kurzů pro úředníky územních samosprávných celků (především do vstupního a průběžného vzdělávání úředníků).
- Na vybraných úsecích, na které upozornila Kancelář veřejného ochránce práv, analyzovat připomínky a podněty a následně je zohlednit při realizaci dané agendy, při výkonu kontrolní činnosti a při poskytování metodické pomoci.

Doporučení pro ústřední správní úřady, krajské úřady a Magistrát hlavního města Prahy

- Důsledně zaznamenávat zjištěné nedostatky do protokolu o kontrole, a to i „formálního charakteru“ a tzv. „individuální pochybení pracovníka“.

9.1.7 Závěry a doporučení ke kapitole č. 7 - Kontrola výkonu samostatné a přenesené působnosti svěřené orgánům městských částí a městských obvodů v období 2017–2019

Územně členěná statutární města v textové části podrobně popsala pochybení zjištěná při kontrolách výkonu přenesené a samostatné působnosti svěřené orgánům jednotlivých městských obvodů a městských částí.

Územně členěná statutární města celkově provedla **1785 kontrol** městských obvodů a městských částí, **což je srovnatelné s předchozím obdobím**.

Územně členěná statutární města v tomto období konstatovala 3 504 pochybení, což činí v průměru **2 pochybení na kontrolu**

Mezi oblasti s nejčastěji zjišťovanými nedostatky při kontrolách prováděných magistráty statutárních měst patří agendy vnitřních věcí, dopravy a samostatné působnosti.

Doporučení pro územně členěná statutární města

- Provést v kontrolovaném období 2020–2022 alespoň 1 kontrolu výkonu samostatné působnosti u všech svých městských částí či městských obvodů.
- Analyzovat příčiny nedostatků při výkonu přenesené působnosti a přijmout interní opatření k jejich odstranění.

9.1.8 Závěry a doporučení ke kapitole č. 8 - Kontrola výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům obcí a krajů za léta 2017–2019

Kontrola výkonu samostatné působnosti územních samosprávných celků prováděná Ministerstvem vnitra

Z výsledků u kontrolovaných obcí je zřejmé, že při výkonu samostatné působnosti dochází k porušování zákona, přičemž **ve sledovaném období bylo průměrně zjištěno 4,6 porušení zákona na jednu kontrolu.**

Nejvyšší počet zjištěných nedostatků je shledáván převážně **u obcí I. typu** (průměrně 4,8 oproti 2,6 průměrně shledaných u obcí s rozšířenou působností).

Mezi nejfrekventovanější a nejzávažnější případy porušení zákona patří oblast nakládání s majetkem obce, fungování zastupitelstva obce a oblast týkající se zákona o svobodném přístupu k informacím.

Podrobné výsledky kontrol výkonu samostatné působnosti jsou obsaženy **v příloze č. 8.**

Přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků

Kapitola podrobně popisuje výsledky přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků. Z těchto výsledků lze mj. zjistit, že nejčastěji jsou zjišťována pochybení **v oblasti účetnictví, zákona o veřejných zakázkách, zákona o finanční kontrole a zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.**

9.2 Závěr

V předkládaném materiálu jsou podrobně zmapovány výsledky kontrol výkonu přenesené působnosti za léta 2017–2019 prováděných:

- ústředními správními úřady vůči krajům a hlavnímu městu Praze,
- krajskými úřady vůči obcím (kontroly vůči obcím realizovaly i některé ústřední správní úřady),
- magistráty územně členěných statutárních měst vůči svým městským částem nebo městským obvodům (magistráty také realizovaly kontroly samostatné působnosti).

Oblast samostatné působnosti je pak zaznamenána z hlediska následujících kontrolních orgánů:

- Ministerstva vnitra, které kontroluje výkon samostatné působnosti svěřené orgánům územních samosprávných celků,
- Ministerstva financí, krajských úřadů a auditorů provádějících přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků.

Hodnoticí zpráva obsahuje k jednotlivým závěrům i řadu doporučení.

V návaznosti na tyto výsledky je dle souvisejícího usnesení vlády následným úkolem jednotlivých věcně příslušných ústředních správních úřadů, které jsou odpovědné za kvalitu výkonu státní správy na svěřeném úseku, závěry a doporučení analyzovat a navrhnout přijetí adekvátních opatření.

O těchto opatřeních pak budou jednotlivé ústřední správní úřady informovat ministra vnitra do 31. srpna 2020.

Hodnoticí zpráva je rovněž využitelná i pro územní samosprávné celky, kterým je adresována také celá řada doporučení ke zefektivnění jejich činnosti a především ke zkvalitnění postupů a výstupů při výkonu veřejné správy.

Další hodnoticí zpráva bude předložena v I. pololetí roku 2023 za kontrolní období 2020–2022.

10. SEZNAM TABULEK, GRAFŮ A PŘÍLOH

Tabulky

- Tabulka č. 1: Přehled kontrol zahájených ÚOHS v letech 2017–2019, str. 29
- Tabulka č. 2: Porovnání počtu zjištěných nedostatků s počtem uložených opatření v letech 2017–2019, str. 41
- Tabulka č. 3: Srovnání počtu kontrol a nedostatků zjištěných ÚSÚ u jednotlivých KÚ za léta 2017–2019, str. 41
- Tabulka č. 4: Počet realizovaných kontrol a zkontrolovaných obcí v období 2017–2019, str. 48–49
- Tabulka č. 5: Srovnání počtu zkontrolovaných obcí za kontrolovaná období 2014–2016 a 2017–2019, str. 50–51
- Tabulka č. 6: Počet kontrol obcí provedených KÚ dle oblastí v období 2017–2019, str. 52
- Tabulka č. 7: Kontroly obcí z hlediska jejich druhu, počtu nedostatků a uložených opatření v období 2017–2019, str. 53
- Tabulka č. 8: Výsledky kontrol obcí dle jednotlivých oblastí za léta 2017–2019, str. 54
- Tabulka č. 9: Průměrný počet pochybení na jednu kontrolu dle jednotlivých oblastí a KÚ, str. 54
- Tabulka č. 10: Přehled posouzených NO za léta 2017–2019, str. 70
- Tabulka č. 11: Přehled posouzených OZV za léta 2017–2019, str. 70
- Tabulka č. 12 : Počet nedostatků a uložených opatření za léta 2017–2019 (ÚSÚ vůči obcím), str. 71
- Tabulka č. 13: Přehled o kontrolách samostatné a přenesené působnosti ÚČSM za léta 2017–2019, str. 101
- Tabulka č. 14: Počet kontrol MČ a MěO a zjištěných pochybení dle jednotlivých oblastí za léta 2017–2019, str. 101
- Tabulka č. 15: Počet kontrol MČ a MěO, zjištěných nedostatků a uložených opatření dle jednotlivých oblastí, str. 102
- Tabulka č. 16: Počet kontrol výkonu samostatné působnosti provedených MV, počet zkontrolovaných obcí a počet porušení zákona za léta 2017–2019, str. 109
- Tabulka č. 17: Srovnání průměrného počtu porušení zákona na kontrolu dle typů obcí za léta 2017–2019, str. 109
- Tabulka č. 18: Komparace kontrol výkonu samostatné působnosti provedených MV u obcí od kontrolního období 2008–2009, str. 110
- Tabulka č. 19: Způsob zajištění přezkoumání hospodaření za léta 2017–2018, str. 113
- Tabulka č. 20: Meziroční srovnání počtu chyb a nedostatků zjištěných MF při přezkoumání za léta 2017–2018, str. 113
- Tabulka č. 21: Chyby a nedostatky uvedené ve zprávách KÚ a MHMP o výsledcích přezkoumání hospodaření ÚSC, str. 115

Grafy

- Graf č. 1: Přehled vývoje počtu nedostatků zjištěných za jednotlivá hodnocená období – celkem, str. 39
- Graf č. 2: Vývoj počtu zjištěných nedostatků jednotlivými rezorty při kontrolách KÚ, str. 39
- Graf č. 3: Průměrný počet zjištěných nedostatků dle jednotlivých ÚSÚ za léta 2017–2019, str. 40
- Graf č. 4: Vývoj počtu nedostatků zjištěných ÚSÚ u jednotlivých KÚ, str. 42
- Graf č. 5: Srovnání průměrně zjištěných nedostatků u jednotlivých KÚ, str. 42
- Graf č. 6: Vývoj průměrného počtu kontrol provedených ročně KÚ, str. 49
- Graf č. 7: Srovnání počtu kontrol výkonu samostatné působnosti a počtu kontrolních závěrů v letech 2017–2019, str. 110

Přílohy

- Příloha č. 1: Seznam použitých právních předpisů
- Příloha č. 2: Přehled legislativních změn v působnosti jednotlivých ÚSÚ za léta 2017–2019
- Příloha č. 3: Opatření přijatá na základě obecných doporučení vyplývajících z HZ za léta 2014–2016 – ÚSÚ
- Příloha č. 4: Opatření přijatá na základě obecných doporučení vyplývajících z HZ za léta 2014–2016 – KÚ a MHMP
- Příloha č. 5: Přehled nedostatků zjištěných ÚSÚ při kontrolách KÚ za léta 2017–2019
- Příloha č. 6: Odchytky od plánu kontrol výkonu přenesené působnosti v období 2017–2019
- Příloha č. 7: Přehled kontrol ÚSÚ u obcí v letech 2017–2019
- Příloha č. 8: Předmět a výsledky kontrol výkonu samostatné působnosti provedených MV – ODK u obcí v letech 2017–2019